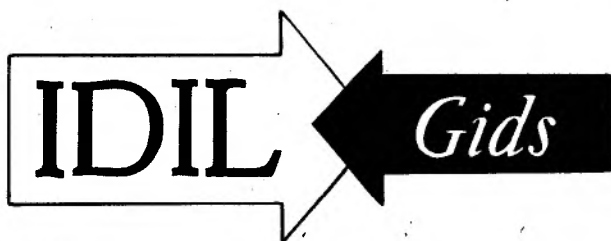

JULI 1952 JAARGANG IV NUMMER 1

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Oplage 10.000 exemplaren

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar, (10 no's) bij vooruitbetaling bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	<i>pag.</i>
Ter inleiding	3
Kroniek van jeugdlectuur.	5
Een katholieke jeugdbijbel	10
Bibliografisch register	11

Recensie 1263-1305

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = Voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

TER INLEIDING

DE *Idil-Gids voor Jeugdlectuur* is van October 1949 tot en met Juni 1952 verschenen als Bijlage van *Het Schoolbestuur*. In de 31 nummers hebben we 1262 boeken besproken en gequalificeerd. Tal van school- en andere bibliotheken hebben dankbaar van deze voorlichting geprofiteerd.

Maar..... er waren twee grote bezwaren: ten eerste bleek dat de *Idil-Gids voor Jeugdlectuur* als vaste bijlage van een vaktechnisch tijdschrift als *Het Schoolbestuur* niet altijd voldoende in roulatie kwam onder het personeel van de school en ten tweede ontvingen wij steeds meer aanvragen van andere bibliotheken en van particulieren, die niet altijd geneigd waren alleen terwille van de *Idil-Gids* een abonnement op *Het Schoolbestuur* te nemen, zodat ondanks een oplage van 'n 6500 exemplaren, niet al diegenen bereikt werden die een abonnement wilden hebben en er voor in aanmerking kwamen.

En dat is dan de reden waarom de *Idil-Gids* voor jeugdlectuur thans in een nieuwe gedaante verschijnt, als afzonderlijk tijdschrift in hooggewaardeerde samenwerking met *Het R.K. Centraal Bureau voor Onderwijs en Opvoeding*.

Het aparte tijdschriftkarakter geeft groter effectiviteit, meer ruimte en bewegelijkheid. Het spreekt vanzelf, dat de vrienden van de *Idil-Gids* hun abonnement zullen *hernieuwen* en het blad weer trouw zullen laten rouleren onder het personeel van de school, verder dat bibliothecarissen, ouders, opvoeders, geestelijken, kortom allen, die met de jeugd regelmatig in nauw contact staan en des-

tijds te vergeefs naar een dergelijke zelfstandige gids hebben uitgezien, nu onmiddellijk van de voor hen geschapen gelegenheid gebruik zullen maken. De overgangperiode van gratis abonnementen — in bijzondere gevallen — is nu ten enenmale voorbij. We doen een dringend beroep op de schoolbesturen van die scholen, die destijds bezwaar hadden een deel van de afleveringen van *Het Schoolbestuur* los te maken en te laten rouleren.

Welnu: uw afleveringen blijven thans intact. Maar in het belang van de katholieke jeugd vragen wij u, neemt voor het luttele bedrag (dat u bovendien volgens artikel 101 kunt declareren) een abonnement op de afzonderlijke *Idil-Gids*.

En meer in het algemeen zeggen wij: *Idil* heeft in de vijftien jaren van zijn bestaan al zoveel idealisme opgebracht en al zoveel *gegeven*, dat wij het vertrouwen hebben, dat katholiek Nederland thans met daden zal willen bewijzen deze principiële voorlichtingsdienst te waarderen, tencinde een kostbaar goed in stand te houden dat vele anderen ons benijden. Wij mogen in dit verband wel nadrukkelijk de bestudering aanbevelen van de openingsrede van de voorzitter op de Algemene vergadering van de R.K. Nederlandse Boekhandelaren- en Uitgeversvereniging Sint Jan gehouden op Woensdag 16 April 1952 in tegenwoordigheid van Z. H. E. Mgr Dr B. J. Alfrink, welke rede apart verschenen is onder de titel *Het Lectorprobleem* en waaruit wij citeren: „En dan beklagt men zich in het andere kamp dat er zo iets als een *Idil* bestaat. Zouden wij uit

onzelf al niet de plicht tot voorlichting hebben, dan zou ze er zeker komen door mensen die beweren altijd gelijk te hebben. In dit verband wil ik uitdrukkelijk mijn instemming betuigen met het belangrijke werk dat door Idil onder leiding van de heer Verbiest gepresteerd wordt. — Ik hoop dat Idil haar werk in volle omvang zal voortzetten" (Blz. 9).

Tot die volle omvang behoort de voorlichting inzake jeugdlectuur, de *Idil-Gids*.

Hoe groter de daadwerkelijke steun van katholiek Nederland, des te beter kan die voorlichting gegeven worden. Mensenwerk kan nooit volmaakt zijn, Idil is zich dit ten volle bewust. Maar de nieuwe gedaante van dit tijdschrift is weer een stapje naar het ideaal..... mits men ons niet in idealisme laat verkommeren.

L. v. d. H.

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

HET zomerseizoen staat voor de deur, tijd van reizen en trekken, van loegerpartijtjes en vakantie, van strand en bossen. De zomer is geen ideaal leesseizoen en het zal moeite kosten de jeugd het boek in handen te spelen. De jeugd zal er trouwens beter aan doen de voorkeur te geven aan zon en zomer boven het boek: de vakantie gaat voorbij, het boek blijft. Maar na een drukke speeldag kan een leesurtje een vredig rustpunt zijn en bij slecht weer is het boek vaak de enige redding. Geen wonder dat de C.P.N.B. voor deze maanden het affiche lanceert *Wip er eens uit met een boek*, een lollige eekhoorn knusjes weggekropen op een tak.

We zullen die er met een boek uitgewipte eekhoorn wat wegwijs maken in de boekenoogst van de laatste maand.

1263 We beginnen met twee boekjes van
1264 *To Hölscher*, nl. *De geschiedenis van Truusje en Minet* en *Jan en zijn ballon*. In het eerste, een meisjesboek, hebben Truusjes ouders grote geldzorgen. Gelukkig weet Oma een aardig verjaardagsgeschenk voor Truusje te bedenken: een leuk grijs poesje. En als broertje treurt omdat er geen kerstboom kan komen,

komt Truusje op het plan haar poesje te gaan ruilen voor een kerstboom. Maar dan heeft er een ongeluk plaats. Poesje ontsnapt en Truusje komt onder een auto. De dokter zorgt dat poesje terugkomt en nog meer..... Een mooi boekje dat werkelijk goed doet. En het tweede, een jongensboek, vertelt dat Jans ouders geen geld hebben om schoenen voor hem te kopen als hij zijn Eerste H. Communie moet doen. Vader zei dikwijls: „Als we maar het ezeltje tegenkwamen dat goud niest”. Jan ziet op de kermis een ezeltje. Dat krijgt hij natuurlijk niet, maar wel een ballon en die stuurt hij met een boodschap naar O. L. Heer. Die boodschap komt op de goede plaats en daarmee komt er een einde aan de moeilijkheden. Een fijn opvoedend boekje, wel niet denderend origineel, maar in die prettige verteltrant van To Hölscher.

Een bundeltje alleraardigste gelegenhedsversjes voor huis en school is *Een handvol confetti*, door *Cas Klavier*. Hier wordt een rijke verscheidenheid geboden voor verjaardagen, huwelijksfeesten, Communie-, klooster- en priesterfeesten, Nieuwjaar en andere festijnen. De versjes zijn eenvoudig en ongekunsteld en gemakkelijk toepasbaar.

1265

Een afbeelding uit „Een handvol confetti”

1266 En dan twee boekjes van Leonard Roggeveen: *Okkie in de kou* en *Voorjaar op de klaverwei*. Het eerstgenoemde beleeft al zijn achtste druk, het heeft dus zijn plaats bij de jeugd veroverd. De kinderen smullen blijkbaar van het avontuur dat de goede kabouter beleeft wanneer hij op weg naar het feest door de sneeuwbus met paraplu en al de lucht in zeilt. — In het laatstgenoemde schetst Roggeveen met fijn penseel het gewone leven van de familie Vermeulen. Dit is weer zo'n boek dat het niet behoeft te hebben van sensatie en geweldige gebeurtenissen, maar in zijn tekening van het echte leven volkomen boeit. Zulke boeken doen goed!

1268 De Deense schrijver Erik Bertelsen is de auteur van *Bent en zijn vrienden*. Die vrienden zijn de dieren uit het bos: een vink, eksters, eenden, ook een verloren geraakt poesje. Het bos is zijn speel-terrein en hij beleeft heel wat avonturen, prettige en onaangename. En zijn grote verlangen is, later boswachter te worden. Een geslaagd boek, dat vooral kinderen die van dieren en de natuur houden, zeer bevallen zal.

In de *Idil-Gids* van Febr. 1952 hebben we *Carroll's Avonturen van Alice* besproken. We mogen daarnaar wel verwijzen nu er als deel XXIII van de Serie Oud Goud een nieuwe vertelling door M. C. van Oven-van Doorn van

1269 verscheen, met de oorspronkelijke plaatjes van John Tenniel.

1270 Een kostelijke geschiedenis vertelt *Marie Gevers* in *Het gestolen oor*. De olifant van Loesje heeft een oor verloren. Sophie heeft hem een ander oor gegeven, maar van een andere kleur. De pop, de beer, het konijn en de poes helpen nu mee om het oor terug te krijgen. Na veel verwickelingen gelukt dat ook. Loesje geniet en gaat helemaal op in de avonturen van haar pleegkinderen. Het boekje zit vol aardige vondsten. De woordkeuze (gewagen — een brooddronken jonge windvlaag — veeleisend personage — nadrukkelijk blikken — product van zijn verbeelding, enz.) ligt boven de leescapaciteit van de kleintjes.

We hebben in onze Kronieken al enkele malen de aandacht gevestigd op de serie *Badjing Boeken* voor de Jeugd. In deze overrijk geïllustreerde en verdienstelijke reeks verschenen twee nieuwe deeltjes: *Amerika U.S.A.* Van hoge huizen en vlijtige mensen, door *drs A. C. Lijsen* en *Australië* het verhaal van ons jongste werelddeel, door *Mary L. Markus-Peters*. Er wordt natuurlijk nergens gestreefd naar volledigheid, maar over geschiedenis, landschap, industrie en volkskarakter worden de hoofdzaken aangestipt die ieder mens als parate kennis dient te bezitten. Deze boekjes stimuleren ook tot verdere kennismaking met uitgebreider werken.

1273 *De toverlantaarn*, door *A. Luyts*, is een Vlaams verzamelboekje met rijk gevarieerde inhoud: missie-onderwijs, licht, radar, peniciline, anecdotes, het leven van de Maagd van Orleans, enz. Leerzaam en afwisselend.

1274 *Jodel-Madeli*, door *Aleid Ages-van Weel*, is een verhaal uit het Alpenland. Madeli Matten, dochter van een Zwitserse bergboer, tekent talentvol, maar er is geen geld voor studie. Ze wordt hulpje in een toeristenhotel, sluit vriendschap met een Nederlands meisje en via de oma van deze bakvis komt ze in de gelegenheid haar talent te ontwikkelen. Er wordt tussendoor veel over de Alpenwereld verteld. Een aardig meisjesboek.

275 *Sprookjes uit het oude Rusland*, door *Post Wheeler*, hebben een heel bijzondere bekring, omdat ze spelen in een totaal ander milieu dan de hier bekende. Ze zijn boeiend en geven goede moraal ten beste. De inleiding is voor populair te wetenschappelijk en voor wetenschappelijk te populair. De verzamelaar wijst op een groot verschil tussen deze Oosterse verhalen en de sprookjes van de Indo-europese volkerengroep. De verzameling staaf die bewering slechts ten dele. De uitgave is zeer mooi; de illustraties van *W. F. Dupont* verdienen lof.

En dan komen we tot het netelige vraagstuk van beeldroman en stripverhaal. We hebben het eerste deel van de *Katholieke Encyclopaedie voor Opvoeding en Onderwijs* er nog eens op nageslagen (blz. 168-171). Dit interessante artikel sluit met deze zin: „Aan welke zijde men ook staat, iedereen geeft toe, dat de beeldroman een ernstige zaak is geworden, die ondanks de recente pogingen in de goede richting in zijn geheel nog steeds een paedagogisch en moreel probleem vormt.” Het lijkt ons 't beste ons pro of contra maar in het

midden te laten en ons te beperken tot „voorlichting” inzake de volgende 17 exemplaren.

Welnu dan. *Wisky en Boule*, door *1276 Nonkel Fons*, is weer een vrij luidruchtige beeldroman van deze twee helden als vliegenier, met daverend avontuur en allerlei onmogelijke oplossingen. We zouden ze niet graag stimuleren, maar geven aan deze min of meer „verantwoorde” comics de voorkeur boven echte Amerikaanse!

Vervolgens de delen 23 en 24 van *1277 De avonturen van „Kapitein Rob”*. Deel 23 behandelt „Het raadsel van Straat Magelhaes”, een verhaal over Olivier van Noort en Jacob Claesz. van Ipendam, een historie die gebaseerd is op zeemansbijgeloof. Erg fantastisch. Het beeldverhaal is goed getekend. Deel 24 is een goed boekje over *1278 Jan van Riebeeck en zijn Kaapkolonie*. Rob verspeelde zijn jacht „De Vrijheid” en is nu in Holland om een nieuw jacht te laten bouwen. Scholieren komen hem bezoeken en onder hen is een jongen Van Riebeeck. Rob maakt kennis met de familie en moet de geschiedenis van hun beroemde voorvader in geuren en kleuren vertellen. Hij doet dit zeer goed en bij keurig tekenwerk.

En dan 14 delen *1279 Eric de Noorman*, door *Hans G. Kresse*. Het zijn dolfantastische beeldverhalen, vlot en goed getekend door Marten Toonder's studio's. Alles hangt van avontuur, toevalligheid en vreemde wezens en geheimzinnige uitvindingen aan elkaar. Uit ervaring weten we, dat ook jonge kinderen deze dagbladstrips lezen, en met plezier. Zelfs meisjes! Dat die ruwe dingen het zo goed doen, bewijst dat er nog wel een en ander ontbreekt aan de goede smaak. Wel moet toegegeven worden, dat edele eigenschappen in deze verhalen nadruk krijgen. We menen ons gevoelig te kunnen onthouden van een beknopte vermelding van de inhoud dezer 14 delen. De 14 titels kunt u vinden in het register op deze kroniek.

No. 28 van de A.T.-reeks geeft een *1293 verhaal uit de tijd van Jan van Riebeeck*, nl. *De Kaap in zicht!*, door *Jan Helder*.

Een illustratie van Jan Lutz bij Roggeveen's „Voorjaar op de Klaverwei”

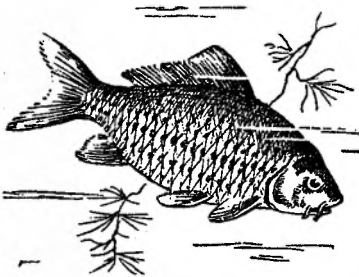
Het is een vlotte beschrijving van alles wat geschiedde bij en om de stichting van de Kaapkolonie. Het verhaal wordt verlevendigd door het optreden van Steven van Culemborgh, een weesjongen die Van Riebeeck weet over te halen hem mede te nemen. De bekende feiten worden verhaald: de moeilijkheden van de reis, de desertie, de onderhandelingen met de Hottentotten. Aandacht wordt besteed aan het probleem van de ingevoerde neger-slaven, die Steven zulk een medelijden inboezemen. Ook dit deeltje verdient zijn plaats in de interessante, leerzame reeks met recht. Het geeft in kort bestek een duidelijker inzicht dan menig „groot” boek.

Dan verlaten we de lectuur even en bespreken we enige werkjes op biologisch terrein. Het moet prettig zijn met behulp van de beknopte, duidelijke tekst, de voortreffelijke platen en tekeningetjes uit het boekje *Wat vind ik daar?*, door A. Kosch en Drs J. R. Müller, paddestoelen, bessen en kruiden naar hun soort te leren kennen. Bedoeld voor de jeugd, zullen ook veel volwassenen er van willen profiteren.

1294

1295

J. G. Th. van Nes, auteur van *Het Nederlands zoetwateraquarium voor school en huis*, vertelt in eenvoudige bewoordingen over het inrichten van het aquarium. De planten en vissen zijn mede door tekeningen aangegeven. Ook het vinden en eventueel kweken van voedsel wordt besproken.

Dit is een van de talrijke figuren uit J. van Nes' boekje over zoetwateraquariums

In *Vogels in loofbos en aan beekjes*, deel 9 van de bekende serie „Wat leeft en groeit”, schrijft Rinke Tolman over de structuur van onze bossen en bespreekt vervolgens groepsgewijs de vogels die er thuis horen. Ook de vrienden en beken met hun gevleugelde streekbewoners krijgen zo een beurt. In vlotte stijl geschreven, vol persoonlijke ervaringen, is dit boekje een rijke aanwinst voor de vogelliefhebber.

In verband met wat wij vorige maand schreven over niet-specifieke jeugdlectuur durven we ook aandacht te vragen voor *De chemische omwenteling*, door Dr R. Hooykaas, een deeltje uit de serie „Gastmaal der Eeuwen”. In dit boekje wordt als een der taferelen uit de cultuurgeschiedenis van Europa het leven en werk beschreven van de Franse geleerde Lavoisier, die de scheikunde haar nieuwe vorm gaf. Merkwaardig is, dat de bekende wet van Lavoisier helemaal niet door hem is geformuleerd, doch dat hij daarvan als grondslag voor zijn onderzoekingen uitging. Hij is een typisch representant der Verlichting en eindigde, evenals veel zijner illustere tijdgenoten uit de rijen der encyclopedisten, op het schavot tijdens Robespierre's schrikbewind, hoewel hij altijd getracht had zich van politiek afzijdig te houden. Het boekje is zeer geschikt voor leerlingen der hogere klassen van middelbare scholen. Terecht merkt de schrijver aan het slot op, dat Lavoisier wellicht een minder teleurstellend einde van zijn loopbaan zou hebben gevonden, indien hij zijn levensbeschouwing niet had gegrond op de filosofie der Rede en de aangeboren goedheid van de mens, maar op de religie „die waar is omdat zij onze natuur goed heeft gekend (Pascal)”.

En dan het boek *Klár ... òf!*, door Jan A. Wit. Juist omdat dit boek duidelijk met een opvoedende tendenz werd geschreven, menen wij dit boek als te naturalistisch te moeten bestempelen. Hier komt immers de sport wel geheel in de plaats van alle andere levensuitingen en vooral van de godsdienst. Het sportleven op een H.B.S. in de kop van

ons land wordt beschreven en de figuren Jan Bos en Karel tegenover elkaar geplaatst. Het zijn goede sportlui, maar Karel is zich als notariszoontje teveel bewust van zijn meerderwaardigheid. Er komen gemene intrigues voor. Achter dit alles schuilt een slechte invloed van een akelige figuur die Karel bederft. Gelukkig komt dit alles in orde en wordt de vriendschap hersteld. Het is jammer dat hier nergens de godsdienst enige invloed blijkt te hebben, dat de Zondag alleen uitslaapgelegenheid is, dat alles en alles draait om sport en sportprestatie. En waarom moet zo uitdrukkelijk gezegd worden als twee jongens onder de douche staan dat ze er staan „zoals ze werden geboren“? En waarom moeten bepaalde leraarsfiguren zo irreeel weergegeven worden? Dit goedgeschreven jongensboek had een keurige sportroman kunnen zijn, nu mist het alle ruggegraat.

299

Het deeltje *Inleiding tot Guido Gezelle*, door Dr J. Haantjes en Achilles Mussche, uit de serie „Lessen in Literatuur“ achten we het best geslaagd van de vier die tot nu toe in deze verdienstelijke reeks verschenen. Ook hier weer 10 lessen; iedere les geeft een brede inleiding om het gedicht dat de kroon vormt op de les, voor te bereiden, te plaatsen in Gezelle's oeuvre, te ensceneren, te doen begrijpen. Vragen in de lestekst en aan het einde van elk gedicht dwingen tot kritisch lezen en doordringen tot de kern. De auteurs vinden ook rijklijk gelegenheid de levensgang van Gezelle te schetsen en zijn opgang van anecdotisch naar mystiek dichter. Zij plaatsen hem tevens in het kader van de Vlaamse letterkunde, van de Vlaamse strijd tussen taal-particularisme en standaardtaal. Ook voor andere schrijvers als Sabbe, Van de Woestijne en Streuvels vragen zij aandacht. Het zou ons niet verwonderen als dit boekje door veel docenten met vrucht gebruikt zal worden en door veel lezers dankbaar aanvaard als uitstekende inleiding op het verstaan van de grote meester Guido Gezelle. De samenwerking tussen een

Vlaams en Noordnederlands geleerde is hier ideaal gebleken.

En we plaatsen aan het slot van deze Kroniek een viertal bakvisromans. We beginnen met *Tini vindt een baan en ... nog iets*, door Mas van Donck. Een pas geslaagde H.B.S.-leerlinge krijgt een voor haar leeftijd erg verantwoordelijke baan in de journalistiek. Haar werkzaamheden en het moderne, protestantse milieu worden aardig beschreven, zonder overdreven romantiek. Wat dat „nog iets“ uit de titel is, zal wel geen uitleg nodig hebben. Een mooi, opvoedend boek in goede stijl. Het completeert de Tini-trilogie.

1300

Hoewel het onderwerp van *Meisje, dans de wereld in*, door H. Brander, nl. een meisje dat zich laat opleiden in de danskunst, aantrekkelijk is, blijft het boek door de slechte stijl en de onwaarschijnlijke loop van de gebeurtenissen onder het gemiddelde. Bovendien is het slecht geïllustreerd. Het is een oppervlakkig boek.

1301

Iris, een wees, erf van een oude tante een gemeubileerd huisje in de Achterhoek; aldus vertelt H. E. Frankena in *Meisjes waar pit in zit*. Daar ze voor haar gezondheid niet langer op kantoor mag blijven, vestigt ze zich daar met een vriendin, ook een wees. De meisjes gaan kippen houden en beginnen een rashondenfokkerij. De onderneming lukt en na enkele jaren duikt er een meubelmaker op voor de nuchtere Eva en een idealistische schrijver voor Iris. Een goed bedoeld verhaal in niet al te beste stijl.

1302

Als laatste boek dan *Carol in het zomer-theater*, door Helen Dore Boylston. In dit vervolg op *Achter de schermen* zien we Carol, na haar opleidingstijd in het Stuyvesant-theater, een begin maken met haar carrière als actrice, nl. als tweede ingénue in een zomertheater op het platteland. We krijgen een aardige kijk op het leven van jonge Amerikaanse artisten met hun successen, moeilijkheden en onderlinge rivaliteit. Jammer dat de vertaling nogal eens slordigheden vertoont.

1303

EEN KATHOLIEKE JEUGDBIJBEL

DIT ONDERWERP, waarde lezers, hebben wij voor deze tijd van het jaar willen bewaren. Dat is de tijd van examens, van overgang, van keuze tussen verschillende studierichtingen of schooltypen. Ouders zullen uitzien naar een passend geschenk voor hun kinderen bij behaald examensucces, leerkrachten zullen afscheid nemen van weinig- en veelbelovende leerlingen, en hen een laatste levensles willen meegeven.

We hebben de afgelopen jaren wel eens horen spreken van een bijbelréveil onder de katholieken. We zouden niet graag uitmaken of dit een constateren van de werkelijkheid is, dan wel het uitspreken van een alleszins schone wensdroom.

Maar zou het nu zo gek zijn als die naar een geschenk speurende ouders en die afscheidnemende onderwijsmensen eens dachten aan de waarde dat het Boek der boeken kan hebben voor de jongeman en voor het meisje, die, staande op de drempel van een nieuwe levensfase, ontvankelijk van gemoed zijn. Ongetwijfeld denken deze ouders wel degelijk aan een geschenk dat van meer waarde is dan wat amusement: aan een instructieve excursie, een vormend boek. Ongetwijfeld ook is het de bedoeling van deze leermeesters, wie allerlei plechtige woorden door het hoofd spelen, om hun „abituriënten” heen te sturen met een goede wens en een goede raad waarvan zij in hun leven plezier kunnen beleven.

Welnu, hier willen wij heen: laten zij die de jeugd stuwen en leiden eens beseffen dat de *bijbel* voor het ontwikkelen van de eigen wereldbeschouwing van de jonge mens van groot gewicht is. Kies de bijbel eens!

Voor de opgroeiende kinderen, 13, 14, 15 jaar tot en met rijpere jeugd, is de Nederlandse boekenmarkt een uitstekend werk rijk, dat we voor gelegenheden als boven bedoeld zeer in de aandacht aanbevelen. Het is *De katholieke Jeugdbijbel* van To Hölscher en pater Romualdus, o.f.m. cap. Uit de samenwerking tussen een jeugdboekenschrijfster (zelf aan het onderwijs verbonden) en een scripturist groeide een boek, dat alle eigenschappen van een goed jeugdboek en een betrouwbare bijbelse geschiedenis in zich verenigt. In twee delen (Oude en Nieuwe Testament) geeft het, zeer boeiend verwoord, zorgvuldig en toch beknopt samengevat, heel de gewijde geschiedenis, met daartussendoor — haast onopzettelijk — voldoende historische en cultuurhistorische décorschildering om de onvolwassen bijbellezer een behoorlijk begrip over tijd, plaats en omstandigheden bij te brengen. Daar werken ook de 56 illustraties toe mede, grotendeels foto's uit het huidige Heilige Land. De illustrering, en trouwens de uiterlijke verzorging als geheel, mag wel eens apart geprezen worden. Zes uitslaande kaarten completeren het visuele gedeelte van deze uitgave.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

	(volgnummer)
<i>Agès-van Weel, Alcid</i>	1274
<i>Jodel-Madeli</i> . Verhaal uit het Alpenland. Geïll. met teken. dr B. Midderigh-Bokhorst — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (22 x 16), 206 blz., f 3,65, geb. f 4,95	VIa, M
<i>Bertelsen, Erik</i>	1268
<i>Bent en zijn vrienden</i> . Vert. uit h. Deens (Bent og hans venner) dr Francine Schregel-Onstein. Geïll. met teken. door Annelies Kuiper — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (21 x 15), 95 blz., f 2,20, geb. f 2,95	VIb, (P)
<i>Boylston, Helen Dore</i>	1303
<i>Carol in het Zomer-theater</i> . Vert. uit h. Amerikaans (Carol in repertory) dr Nel Homan-Van der Schalk. Geïll. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (De Zonnereeks), (1952), (20 x 15), 196 blz., geb. f 4,50	IV-V, M
<i>Brander, H.</i>	1301
<i>Meisje, dans de wereld in</i> . Geïll. met teken. dr H. Perdok — A'dam, De Arbeiderspers, (AP-Jeugdserie), 1952, (22 x 14), 180 blz., geb f 3,90	IV-V, M, N
<i>van Donck, Mas</i>	1300
<i>Tini vindt een baan en..... nog iets</i> . Geïll. met teken. dr Anita Pereboom — Leiden, Ned. Uitg. Mij, (1952), (20 x 15), 190 blz., geb. f 4,50	IV-V, M, (P)
<i>Carroll, Lewis</i>	1269
<i>Alice's avonturen in wonderland</i> . Opnieuw verteld dr M. C. van Oven-van Doorn. Vert. uit h. Engels. Geïll. met teken. dr John Tenniel — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Serie Oud Goud deel XXIII), 1952, 2e druk, (20 x 15), 120 blz., f 1,75, geb. f 2,50	IVb
<i>Fons, Nonkel</i>	1276
<i>Wisly en Boule</i> . Geïll. met teken. — Averbode, Altiora, (1952), (26 x 17), 32 blz., 18 fr.	VIa-b
<i>Frankena, H. E.</i>	1302
<i>Meisjes waar pit in zit</i> . Geïll. met teken dr G. Douwe — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), (24 x 16), 157 blz., geb. f 2,90	IV-V, M, (P)
<i>Gevers, Marie</i>	1270
<i>Het gestolen oor</i> . Vert. uit het Frans (L'Oreille volée) door Jos Brussc-van Huizen. Geïll. met teken. dr Mary Oosterdijk — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (21 x 15), 112 blz., f 2,20, geb. f 2,95	VIb
<i>Haantjes, J., Dr, en Achilles Mussche</i>	1299
<i>Inleiding tot Guido Gezelle</i> — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Lessen in Literatuur), 1952, (21 x 15), 140 blz., f 2,95	IV-V

- Helder, Jan* 1293
De Kaap in zicht! Een verhaal uit de tijd van Jan van Riebeeck. Geill. met teken. dr T. Louw — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.-T.-reeks no. 28), (1952), (19 x 12), 40 blz., f 0,50 V, JM
- Hölscher, To* 1263
De geschiedenis van Truusje en Minet. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Voor kleine vriendjes van Onze Lieve Heer), (1952), (20 x 15), 48 blz., f 1,—, geb. f 1,35 VIc, †
- Hölscher, To* 1264
Jan en zijn ballon. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Voor kleine vriendjes van Onze Lieve Heer), (1952), (20 x 15), 47 blz., f 1,—, geb. f 1,35 VIc, J, †
- Hölscher, To, en pater Romualdus, o.f.m. cap.* 1304-1305
De katholieke jeugdbijbel. Het Oude Testament. Het Nieuwe Testament. Geill. met 6 krtn + repr., Roermond, J. J. Romén, 1949, 2e druk (22 x 14), 969 blz. geb. f 15.— compleet V, JM, †
- Hooykaas, R., Dr* 1297
De chemische omwenteling. Lavoisier. Geill. met 6 blz. reprod. — Arnhem, Van Loghum Slaterus, (Gastmaal der Ecuwen), (1952), (21 x 14), 60 blz., geb. f 3,25 IV-V
- Klavier, Cas* 1265
Een handvol confetti. Een bundeltje gelegenheidsversjes. Voor huis en school. Geill. met teken. — Tilburg, P. J. Menne, (1952), (23 x 15), 75 blz., geb. f 2,85 VIB-c, †
- Kosch, A. en Drs J. R. Müller* 1294
Wat vind ik daar? Paddestoelen — Bessen — Kruiden. Geill. met teken. + 16 blz. gekl. pltn — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), 4e druk, (20 x 13), 67 blz., geb. f 3,50 V, JM
- Kresse, Hans G.* 1279 t/m 1292
Eric de Noorman. Deel I t/m XIV. Geill met teken. dr Hans G. Kresse — A'dam, De Tijd, (1952), (14 x 25), per deel: 75 blz., f 0,75 V, J
 DI I: De steen van Atlantis. DI II: De ondergang van Atlantis. DI III-IV: De sultan van Akaiim — De geheimzinnige bron — Het stenen beeld. DI V-VI: De valse koning — Het wapengericht — Het goud der Ozmees. DI VII: Rijk van het Midden. DI VIII: Storm over China. DI IX: De zoon van Eric. DI X-XI-XII: De strijd om het recht — De zwarte ruiter — De Koning der steppen — De boog van Allard — Het Tyrfingmyst. DI XIII: 1. De twintig laatsten — 2. Strijd om Heidrun. DI XIV: De prijs der Wrake.
- Luyts, A.* 1273
De toverlantaarn. Geill. met tekeningen door Jan Waterschoot — Averbode, Altiora, (1952), (20 x 15), 48 blz., 15 fr. VIa-b, †
- Lijsen, A. C., Drs* 1271
Amerika U.S.A. Van hoge huizen en vlijtige mensen. Geill. met teken. dr Toby Vos — A'dam; Djakarta; Surabaya, Moderne Boekh. Indonesië, (Badjing Boeken voor de jeugd), (1952), (18 x 22), 30 blz., f 2,40 VIa-b

- Markus-Peters, Mary L.* 1272
Australië het verhaal van ons jongste werelddeel. Geill. met teken. — A'dam; Djakarta; Surabaya, Moderne Boekh. Indonesië, (Badjing Boeken voor de jeugd), (1952), (18 x 22), 30 blz., f 2,40
 VIa-b
- van Nes, J. G. Th.* 1295
Het Nederlandse zoetwateraquarium voor school en huis. Geill. met teken. dr A. G. Grotegoed en A. R. M. van Riel — Zutphen, W. J.Thieme, 2e druk, (1952), (22 x 15), 71 blz., geb. f 2,75
 V, JM
- Roggeveen, Leonard* 1266
Okkie in de kou. Geill. met teken. — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Okkie-Serie dl 4), (1952), 8e druk, (20 x 15), 44 blz., f 0,65, geb f 0,95
 VIc
- Roggeveen, Leonard* 1267
Voorjaar op de klaverwei. Geill. met teken. dr Jan Lutz — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (22 x 17), 149 blz., f 2,60, geb. f 3,50
 VIb
- Tolman, Rinke* 1296
Vogels in loofbos en aan beekjes. Geill. met 4 blz. foto's en teken. dr Sj. Kuperus — Utrecht, Het Spectrum, (Wat leeft en groeit dl 9), (1952), (19 x 11), 135 blz., f 2,90, geb. f 3,90
 V
- Wheeler, Post* 1275
Sprookjes uit het oude Rusland. Vert. uit h. Amerikaans (Russian wonder tales) dr Johan van Keulen. Geill. met houtsneden door W. F. Dupont — Den Haag, uitg. „Oisterwijk”, (1952), (26 x 19), 288 blz., geb. f 9,50
 V
- Wit, Jan A.* 1298
Klár..... òf! Geill. met teken. dr M. Oortwijn — A'dam, Van Munster, (1952), (23 x 16), 236 blz., geb. f 4,50
 V, J, N
- XX 1277-1278
De avonturen van Kapitein Rob. Dl. XXIII en XXIV. Geill. met teken. — A'dam, Het Parool, (1952), (15 x 23), p. dl: resp. 80 en 62 blz., f 0,75
 V
 Deel XXIII: Het raadsel van Straat-Magelhaes — Deel XXIV: Jan van Riebeeck in Zuid-Afrika

GOEDE BOEKEN

zijn de beste vrienden voor Uw kind!

Op een goed boek staat

6-8 jaar:

Serie „Voor Kleine Vriendjes” door To Hölscher. Ill. van Roothciv. De eerste communicie van Keesje, 3e dr. Dot, de kleine vriendin van Jesus, 3e dr. Jesje en de Heks. Hoe Bert aan een hond kwam. Jan en zijn ballon. Trusje en Minet.

p. d. Geb. f 1,35

De Zwerftocht van Pels Pluis en Pier Pegel, door Zerna van Ark. Ill. van Phiny Dick. Geb. f 1,50

Pijper het bosmannelje door Phiny Dick, 2e dr. Met pl. van de schrijfster. Geb. f 1,50

Pinkje's bezoek bij de Eekhoornjes door Lieske Havelaar. Met pl. van Ph. Dick. Geb. f 1,50

Pinkje gaat uit op avontuur door Lieske Havelaar. Met pl. van Ph. Dick. Geb. f 1,50

Prentenboek van O. L. Heer door Frits Hemel. Met pl. van F. Mandos Tz. Geb. f 1,95

Sprookjesboeken:

Sprookjes van Moeder de Gans door Chr. Doorman. Met pl. van Rie Cramer. 8e druk. Geb. f 4,95

Sprookjes van Andersen door Chr. Doorman. Met pl. van Rie Cramer en Hetty Kluytmans. 9e druk. f 7,90

Sprookjes van Grimm door Onne Vere en Chr. Doorman. Met pl. van Rie Cramer. Geb. f 7,90

8-10 jaar:

Bent en z'n vrienden door Erik Bertelsen. Uit het Deens vertaald door F. Onstein. Met pl. van Annlies Kuiper. Geb. f 2,95

10-14 jaar:

De Klaverwei-serie: door Leonard Roggeveen. De Jongens van de Klaverwei. Voorjaar op de Klaverwei. Winter op de Klaverwei. Met platen van Jan Lutz. p. d. Geb. f 3,50

De Doppertjes doppen zelf hun boontjes door Aafje Bruyn. Met pl. van de schrijfster, 3e dr. Geb. f 2,95

Serie *Oud Goud*. Verhalen uit vroeger tijden opnieuw aan Neêrlands jeugd verteld door P. de Zeeuw J. Gzn. Fraai geïllustreerd. Oom Tom — Alleen op de Wereld — Münchhausen — Gulliver — Marco Polo — Pinokkio — Paul Kruger — Ben Hur — Michiel De Ruyter — Heemskinderen — Nova Zembla — Robinson Crusoe — Willem Tell — Legendes van Nederland — Goudeiland — Kleine Lord — Alice in Wonderland.

Huize „De Woelgeest” door Nelly Schellekens. Met ill. van Rein Stuurman. Geb. f 2,50

De Kinderen Kempenaar door Nelly Schellekens. Met ill. van Rein Stuurman. Geb. f 2,95

Toen Moeder ziek was door To Hölscher. Met ill. van Roothciv. 5e dr. Geb. f 3,75

Toen Moeder beter was door To Hölscher. Met ill. van Roothciv. 4e dr. Geb. f 3,50

14-16 jaar:

Het geheim van het oude Horloge door Leonard Roggeveen. Met ill. van Wolfgang. Geb. f 3,95

Met Aalt Dulk op avontuur door A. Spooenberg. Ill. van J. P. Blaauw-ijkel. Geb. f 3,25

IN DE BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

G. B. VAN GOOR ZONEN'S Uitgeversmaatschappij N.V. — 's-GRAVENHAGE

OPVOEDING

Psychologisch-Paedagogisch Tijdschrift voor gezin en school

onder hoofdredactie van Prof. Dr JOS J. GIELEN, geholpen
door een staf van de meest ervaren paedagogen. Redactie-
adres: Berg en Dalseweg no. 105 te Nijmegen.

Ouders en leerkrachten weten uit ervaring, dat een gezonde wisselwerking tussen gezin en school een zekere paedagogische waarborg betekent.

OPVOEDING stelt zich in dienst van die wisselwerking, door aan de ouders de juiste voorlichting te geven over alle vraagstukken die verband houden met het onderwijs en de opvoeding van hun kinderen.

De rechten der ouders zullen in OPVOEDING aan de orde komen en hun omschrijving en begrenzing vinden in de plichten ten opzichte van de school en de opvoeding.

De rechten der leerkrachten zullen in OPVOEDING eveneens onderwerp zijn van menige bijdrage en hun omschrijving en begrenzing vinden in het wezen der door hen vervulde roeping in dienst van Kerk, Volk en Staat.

In OPVOEDING moeten leerkrachten en ouders elkaar vinden op een hoog niveau van wederzijds begrijpen en waarden.

Duizenden abonneerden zich reeds — Doe evenzo!

Bestelformulier

Aan de N.V. Uitgeverij PAX

Marconistraat 3 - Den Haag
Tel.: 398930 - Giro: 94266

U kunt mij noteren als abonné op het tweemaandelijks tijdschrift „OPVOEDING” tegen de prijs van f 6.— per jaar franco per post.

Rechtstreeks per post

Via boekhandel

Naam

Straat

Datum

Plaats

(in blokletters s.v.p.)

PERSTEMMEN:

Het Katholieke Schoolblad:

Met nadruk zij kennismaking met dit nieuwe tijdschrift aanbevolen. Uitgegeven op royale wijze, met 'n zorgbesteding aan de uiterlijke verschijningsvorm, die men 'n generatie terug bij Katholieken nauwelijks voor mogelijk zou hebben gehouden. Aan de uitgever alle hulde daarvoor.

De Linie:

Het nieuwe, aantrekkelijke, frisse tijdschrift. 25 Mei 1951

De Nieuwe Eeuw:

Een blad, waarin belangrijke problemen, Onderwijs en Opvoeding rakende, op deskundige wijze worden aangesneden. 5 Mei 1951

De Maasbode:

Dit uitstekend verzorgde orgaan bevelen wij dan ook zeer dringend aan ouders en opvoeders aan. 5 Mei 1951

BOEKHANDEL
NOORDEINDE 62
TEL. 11 60 10 — 11 60 11

P L A N T I J N
's-GRAVENHAGE
GIRO 256 816

Vult hieronder in de titels, die U wenst te ontvangen. Wij zorgen voor een snelle en accurate levering. Op onze grootst mogelijke service moogt U steeds rekenen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

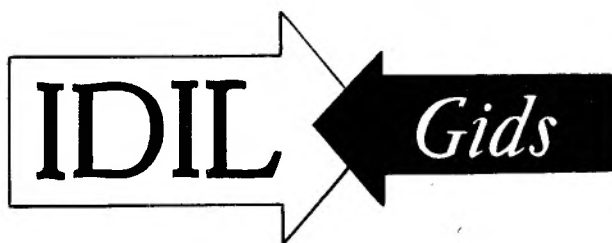
Opzenden aan:

BOEKHANDEL
NOORDEINDE 62

P L A N T I J N
's-GRAVENHAGE

SEPT. 1952 JAARGANG IV NUMMER 2

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'SGRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1306-1354

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur.</i>	19
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Leonard Roggeveen</i>	24
<i>Niet-specifieke jeugdlectuur</i>	27
<i>Bibliografisch register</i>	29

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

ALS DIT NUMMER verschijnt, is de vakantie voorbij. Menige vader en moeder zal een zucht van verlichting geslaakt hebben, toen de jeugd, moe gespeeld en gebruind, weer naar school marcheerde. Nu is de tijd voor leren en lezen weer aangebroken. En omdat uitgevers hun tijd altijd vooruit zijn, wierp het leesseizoen zijn schaduw ook rijkelijk vooruit in de vacantiemaand, die zoveel jeugdboeken op ons bureau deponeerde, dat we een groot aantal moesten laten wachten tot een volgende gelegenheid.

Jan Peeters brengt een nieuwe reeks kinderverzen: *Holderdeholder*. Een aardig verzen- en prentenboek, waarvan de illustraties wellicht nog beter zijn dan de tekst. De rijmpjes, een 60 in getal, zullen de kleintjes wel aanspre-

ken en een druk bezige moeder vindt gelegenheid al spelenderwijs haar kind een versje te leren. De soms koddige Vlaamse uitdrukkingen geven hoegenaamd geen moeilijkheid. Dat in het

eerste versje in deze 3e druk nog „vleide” staat i.p.v. „vlijde”, is jammer. Ook moet men vermijden te spreken van een grasgroen broekje als de illustratie een blauw kledingstuk laat zien.

Klaas Jansen is de auteur van *Het gestolen prinsje*, een poppenkastspelletje dat door prettige druk en eenvoudige woordkeus werkelijk een geschikt boekje voor de kleintjes is. Het kan goed in de klas opgevoerd worden.

Pippi Langkous, door Astrid Lindgren, is een uniek kinderboekje, geheel vanuit de kindermentaliteit geschreven. Pippi, een klein ouder-

Ina de Sain's misboekje.

loos meisje, bewoont met een aapje en een paard villa Kakelbont. Zij is het meest roekeloze, heldhaftige en geestige persoonlijke, dat kinderen zich dromen kunnen. Ze is sterk genoeg om haar paard even van de veranda te tillen en de brutaalste jongens onder handen te nemen. Ze is overweldigend logisch en tegelijk sprankelend van fantasie. Vader waaide van boord en is volgens Pippi nu ergens een negerkoning. Moeder is een engel in de hemel en zit naar haar te kijken. Zelf woont ze op Kakelbont en zet heel het dorp op stelten. Buurkinderdertjes Tommy en Anneke zijn haar grote bewonderaars. Zij klautert over huizen en zet politie-agenten buiten. Pippi is de koningin van het land-zonder-grenzen, waar elk kind van droomt, het land van de argeloze fantasie, onbeperkte mogelijkheid en grenzeloze macht. Een kostelijk boek, even dwaas als geestig, en uitstekend geschikt voor jong en oud.

- 1309 *Pom van de Pomheuwel*, door Phiny Dick, is een vlot kabouterverhaal met aardige plaatjes van Marten Toonder. Geestig wordt verteld over een gezelschap dieren van allerlei slag, die genoeglijke avonturen beleven. Wel vragen we ons af, of een woordspeling Opruim Kommie Thee wel op de kleintjes is ingesteld? (En zo is er meer.)
- 1310 En dan zijn er herdrukken van drie boekjes van Josephine Siebe, nl. *Harlekijntje op Kasteel Hemelhoog*, *Harlekijntje in Zwitserland* en *Harlekijntje op het Jan Klaasseneiland*. Harlekijntje, de levende Jan Klaassenpop van houtsnijder Fridolin uit het woudhuisje, is een echte rakker. Hij verzeilt op „Hemelhoog”, bemoeit zich met de romantiek van enkele volwassenen en weet bij toeval de onschuld van de jonkheer van „Lindenhof” te bewijzen. In het tweede boekje koopt de rijke Engelsman Mr. Stopps het grappige kereltje en gaat er mee op reis door Zwitserland. Een reeks kattenkwaad en veel avonturen volgen dan. In het derde is Harlekijn ontvlucht. Vanaf Genua reist hij op een passagierschip. Verschillende personen uit de vorige

Zo ziet Phiny Dick's kabouterboekje er van buiten uit.

verhalen verschijnen ook hier op het toneel. Bij een storm over boord gevallen, komt hij op het Jan Klaasseneiland. Zijn streken en avonturen prikkelen de lachlust van de jonge lezertjes. Wel moet ons de opmerking van het hart, dat er in deze gezond-humoristische

verhalen nogal eens trouwerijen voorkomen, die wat waanwijs aandoen. Overigens: gaarne aanbevolen.

Bij een storm over boord gevallen, komt hij op het Jan Klaasseneiland. Zijn streken en avonturen prikkelen de lachlust van de jonge lezertjes. Wel moet ons de opmerking van het hart, dat er in deze gezond-humoristische verhalen nogal eens trouwerijen voorkomen, die wat waanwijs aandoen.

Een aanwinst voor de 8-10-jarigen betekent het kerkboekje *Vader hier zijn wij. Wij offeren mee*, door Ina de Sain, schrijfster van het bekende boekje *Nog veertien dagen*. Dit nieuwe boekje is meer speciaal misboekje, al ontbreken biecht- en andere oefeningen niet. De kinderen leren in de gekozen drie missen (H. Sacrament, H. Hart en H. Geest) bewust mee offeren met de priester. Een goed hulpmiddel daarbij vormen de plaatjes van Magdalen Taen. Misschien dat de nadruk op de meisjes valt, maar ook de jongens krijgen hun deel. Een heilzaam boekje dat veel nut kan afwerpen en inleidt tot een goed gebruik van het missaaltje.

Uit de bekende serie „Kleine boeken van grote heiligen” bespreken we de deeltjes XVI en XVII. In *Van heiligen en bloemen* vertelt Piet Broos enige treffende bloemenlegenden: de geschiedenis van Mauron voor wie God een haag deed groeien om het vee, opdat hij gerust ter

Piet Broos' vignet bij de legende van Mauron.

kerke kon gaan; „het twijgje van Sint Michael”, een takje van de boom van goed en kwaad uit het Aards Paradijs, wordt later de kruisbalk van Christus; de vlasoogst die mislukte, maar nog net genoeg leverde voor een dockje voor het Jezuskind, en eindelijk de geschiedenis uit de dagen van de Hussietenstrijd, waarbij de degen van de aanvoerder werd omwonden door een winde. De vignetten bij deze mooie legenden zijn illustratief en bevorderen de sfeer van het verhaal. — Mooi is ook *De geschiedenis van een blinde prinses*, door Piet Broos, het boeiend vertelde leven van de H. Odilia, een leven dat ons terugvoert naar ruwe en barbaarse tijden: een vader die eist dat zijn blind geboren dochtertje vermoord wordt, die zijn zoon doodt omdat hij de van haar blindheid genezen dochter terugbrengt naar huis. Odilia weet haar vader te bekeren, ontvangt diens kasteel en bouwt dit uit tot een groot klooster. Dan sterft zij als abdis in geur van heiligheid. Dit historische verantwoordte verhaal bevat vele opvoedkundige lesjes en diepe gedachten.

Onder de verschillende uitgaven van de bijbelse geschiedenis voor de jeugd mag het tweedelige werkje van *Mirjam: Bijbelse Geschiedenis I: De wondere geschiedenis van het volk Gods*, en II: *Het Nieuwe Testament en de Handelingen*

der Apostelen, zeer geslaagd heten. Het is onderhoudend en dikwijls boeiend in een voor kinderen bevattelijke trant. Schrijfster heeft er naar gestreefd het „legendarische” te vermijden en de geschiedenis te doen leven. Juist om hun eenvoudig zijn deze boekjes zeer bruikbaar. En dan vallen we in een volmaakt contrast, nl. herdrukken van *Pietje Bell*, door *Chr. van Abkoude*. Die Bell-boeken vormen een dubieus geval. We hebben er eens het uitstekende boek van D. L. Daalder (*Wormcruyt met suycker*) op nageslagen en daar lezen we op blz. 126:

„Ik meen er aan toe te moeten voegen, dat de paedagogische critiek, m.i. terecht, bij het verschijnen van dit werk, in het bijzonder bij de eerste *Pietje Bell*, grote bezwaren maakte tegen de vlegelachtigheid van de titelfiguur. Latere boeken zondigen op dit punt minder, toch kan Van Abkoude, die ongetwijfeld Kievit tot voorbeeld nam, maar heel uit de verte met deze ietwat ruige humorist worden vergeleken.” Welnu, de beide ons voorgelegde boeken zijn van later: *Pietje Bell is weer aan de gang* is van 1934 en *Pietje Bell gaat vliegen* van 1936. De laatste zin van het eerstgenoemde boek is: „*Pietje Bell*, je bent een rakker, maar je hebt een hart van goud.” Deze karakteristiek dringt zich echter in de loop van de lectuur niet aan de volwassen lezer op. *Pietje Bell* is geen gezonde rakker. 't Is allemaal te opgelegd, de situaties te gezocht, de reacties te gekunsteld, de verhoudingen te gewild. Beide boeken vormen a.h.w. een lof der onverbeterlijke wispelturigheid. Het is duidelijk, dat de paedagogie in ieder hoofdstuk behoorlijk in de knel komt. We geven ze dan ook „paedagogisch niet verantwoord”, ook al zullen de jongens wel plezier hebben in deze lectuur, — ook al zullen de jongens genieten van dit voedsel dat niet bereid is volgens de strenge regels der opvoedkundige hygiëne.

Vervolgens vestigen we de aandacht op een drietal werkjes van instructieve aard. Daar is allereerst van *Leonard Roggeveen: Doe je mee?* Een bont allerlei van

1317
1318

1319

- verhalen, raadsels, spelletjes, en nog véél meer, voor lange winteravonden en regenachtige vacantedagen. Roggeveen is een charmant verteller en als hij zich zet aan de taak een echt vakantieboek samen te stellen, kunnen we iets origineels verwachten. Dit boek biedt dan ook heel wat uurtjes genot, vooral aan jongelui met puzzelknobbel. De genoeglijke verzameling betekent in elk gezin een uitkomst.
- 1320 Uit het kinderruim van het N.I.R., de Vlaamse omroep, werd de bundel samengesteld *Dat moet je beslist weten*. 101 vragen van verstandige kinderen en 101 antwoorden, door *Prof. Weetveel*. Een rijke verscheidenheid van weten en weetjes. Een prettig boek om in te snuffelen.
- 1321 En *Wie Wat Waar? Voor de jeugd 1952-1953*, brengt weer een hele verzameling van wetenswaardigheden. Actuele onderwerpen, zoals „hoe word ik vlieger” en „hoe word ik steward” worden afgewisseld met een beschouwing over het vuur, de tondeldoos en de lucifer. We vinden een artikel over verpleegsters en kinderverzorgsters, naast een verhaal over verborgen schatten, boekaniërs, zeerovers en kapers. Als bladvulling aardige puzzles over getallen, woorden en figuren.
- 1322 Dan is er het boek *Zonnige dagen*, door *Jón Svensson*. Ongekunsteld vertelt Nonni hier zijn jeugdbelevissen. De gebeurtenissen zijn doorweven met sagen en het „geloof” van het oude IJsland. In dit boek wordt een volk van diepe cultuur benaderd. Wel is het jammer dat de vertaling van J. Jeuniaux niet weet te ontkomen aan stijfheden als „met dewelke — dierf” e.t.q. Ook de illustraties doen stijf aan. Een boek als dit had een moderne, frisse vertolking verdiend.
- 1323 Vormende leesstof voor het Lager en
1324 Mulo-onderwijs brengen de 3 delen *De*
1325 *Fakkelt*, door *Br. Gummarus*. De schrijver is een fijn verteller en heeft in het eerste deel (Fox en andere verhalen) een keuze uit zijn beste werk gedaan. Mooi is de karaktertekening in Fox, de geschiedenis rond de pastorie; verder is
- er de geschiedenis van de goede moordeenaar, en een een leuke humoristische schets voor voetbalenthousiasten en tenslotte een boeiend kerstverhaal. Het tweede deel (De laatste kermis van Rooie Dries) bevat een doorlopend verhaal met dramatische afloop. De kleine Dries benut de kermis voor het plegen van diefstal, wordt betrapt, krijgt berouw en vindt de dood op hetzelfde feestterrein. Een roerend verhaal met pädagogische inslag, al is het geheel wel een tikkeltje overdreven. En het derde deel (Brabantse mensen) is de levensschets van een echt katholieke Brabantse familie, waaruit de oudste dochter naar de missie vertrekt. Boeiend verteld, ofschoon hier en daar wat overgevoelig.
- Via de radio kennen velen al *Monus, de man van de maan*, door *A. D. Hildebrand*. Bij de vele toekomstfantasieën steekt dit verhaal fris en goed af. Professor Andree, hoogleraar in de ruimteluchtvaart, en zijn assistent, ir Harm Peters, hebben met steun van de regering een ruimteschip gebouwd en vertrekken naar de maan. De voorbereiding, het vertrek, de tocht zelf, maar vooral de aankomst op de maan en de buitennissige ervaringen daar zijn met toenemende spanning beschreven. De maan is bewoond en wel door een volk, dat in techniek en cultuur ons eeuwen vooruit is. De maanregering weet alles van de verwarde toestanden op onze arme aarde en wil dan ook van nader contact niets weten. Monus, een hoge maanfunctionaris, keert mee terug om de opdrachtgevers van prof. Andree hiervan te overtuigen. Deze terugkeer en de afwikkeling is het minst geslaagde deel van het boek. Hoe alles verder verloopt, moeten we nog afwachten, want dit is het eerste deel van een serie die boeiend belooft te worden.
- Laten we in het avontuurlijke genre blijven: *Arendsoog en de verdwenen rivier*, door *J. Nowee*. De liefhebbers van cowboylectuur kunnen gerust zijn: de nieuwe „Nowee” biedt weer spannende avonturen, waarbij de revolvers niet steeds in de holsters blijven. Maar

Arendsoog strijdt voor een goed doel en in Arizona zijn de manieren nu eenmaal niet zo jufferachtig! Bij een grote droogte richt een schurk een maatschappij op om van de gedupeerde ranchers de farms op te kopen. Hij schrikt er niet voor terug het rivierte, dat de ranch van Arendsoog's vriend Newland op peil hield, om te laten leggen. De bandieten worden na spannende gevechten ontmaskerd en gestraft. Arendsoog is een gelovig mens en kent geen haat. Zelfs voor zijn vijanden blijft hij goed. Een hard boek, maar toch wel gezond.

8 *Pijlen in het oerwoud*, door L. Bartels C. M., is een boeiend missieverhaal. Het

Een plaatje uit de boeiende indianenroman „Pijlen in het oerwoud” door L. Bartels C. M.

missiewerk onder de christenen langs de grote rivieren van Brazilië is moeilijk en slechts zelden kan de missionaris hen bezoeken. Hier wordt verhaald over een kleine nederzetting bij de Tocantins,

waar de strijd nog woedt tussen blanke en indiaan, die zijn laatste oer-gebied tracht te verdedigen. Een kindje moet gedoopt worden, twee kinderen moeten hun eerste H. Communie doen en dat vraagt een verre, gevaarlijke reis. Juist in die dagen overvallen de indianen de kleine nederzetting. De Nederlandse kinderen zullen in José en zijn zusje Marcia goede kameraadjes vinden. Het verhaal is leerzaam. Prettig geïllustreerd.

En dan een oude kennis in nieuw gewaad: *De kinderen van het nieuwe woud*, door *Captain Marryat*. Als het kasteel wordt verwoest zijn Beverley's kinderen reeds „ondergedoken” in het woud en leven daar een soort Robinson Crusoe-bestaan. De wraak van Cromwell hangt boven hen, maar ook het woud zelf loert met al zijn gevaren. De oudste weet zijn land te verlaten en zich aan te sluiten bij het leger van de koning. De historische strijd van Cavaliers en Rondkoppen zal in deze prettige Haneboek-vorm ook nu weer boeien, en de edele eigenschappen van de Arnwood-bewoners en de trouwe Jacob zullen goed doen. En dit verhaal is al meer dan een eeuw oud!

Er zijn ook weer twee nieuwe deeltjes in de A.T.-reeks en wel de nummers 29 en 30. *Karr en Grauwvel*, door *Selma Lagerlöf*, is een fragment uit *Niels Holgersson's wonderbare reis*. Karr, een losbandige en roofzuchtige hond, moet worden doodgeschoten. Met de boswachter op weg naar de executie-plaats toont hij zijn goede hart tegenover een elandkalf Grauwvel. De belevenissen van Karr en Grauwvel vormen de draad in het sprookje, waarin allerlei bosdieren en mensen een rol spelen. Bizarde geslaagd is de beschrijving van de rupsenplaag. Het fragmentarische zal de jeugd wat vreemd aandoen, omdat de enkele regeltjes inleiding mogelijk niet voldoende verduidelijken hoe de situatie geschapen is. — En no 30 is een vertelling van de zee, nl. *Jeugd*, door *Joseph Conrad*. Conrad's boeken zijn natuurlijk voor volwassenen, dit fragment echter kan wel dienst doen voor niet al te jonge lezers.

1329

1330

1331

LEONARD ROGGEVEEN

DEZE eminente jeugdschrijver werd 2 Maart 1898 te Schagen (N.H.) geboren. Na het behalen van zijn onderwijsacten was hij onderwijzer te 's-Gravenzande, Leiden en Den Haag, in welke laatste plaats hij schoolhoofd werd en nog is.

In de Idil-Gids hebben we al zo vaak boeken van Roggeveen besproken, dat onze lezers niet vreemd zullen opkijken van de mededeling dat hij al meer dan 100 jeugdboeken geschreven heeft. De schepper van de, we zouden durven zeggen beroemde series *Okkie, Daantje, De Klaverwei* en zoveel andere boeken, geniet een internationale reputatie, wat wel blijkt uit het feit dat diverse werken in vertaling verschenen, o.a. *Daantje* en *Okkie* in het Engels en *Bram Vingerling* in het Duits, Noors en Tsjechisch.

Als men aan Roggeveen vraagt, welk van zijn boeken hem het naast aan het hart ligt, krijgt men ten antwoord: „Ik weet niet, wat mijn liefste boek is; ik heb geen voorkeur.” En op onze vraag naar zijn plannen, volgde zonder enig nadenken: „Nóg meer jeugdboeken schrijven!” Het antwoord van een ge-roepene, van een rasecht kunstenaar, van een man wien het schrijven in het bloed zit.

We wilden ook graag van Leonard Roggeveen vernemen, hoe hij de positie van het Nederlandse jeugdboek op de boekenmarkt vond. Onzerzijds misschien een domme vraag aan zo'n geslaagd auteur,

De verteller maakt voor het eerst als „tweede” een reis mee. Hij komt terecht op de pechschuit „Judea” die eerst niet weg kan komen, dan met allerlei moeilijkheden te kampen krijgt en tenslotte door de ratten wordt verlaten. Het schip gaat ten onder in een realistisch beschreven brand. Door al dit geweld en alle ellende heen strijdt de onverwoestbare jeugd van de jonge tweede stuurman. Op de boeg draagt de oude „Judea” de spreuk: werk of sterf. Een spannend verhaal.

1332 *Goud-Elsje*, het eerste deel van de gelijknamige reeks, verscheen al in 6de druk! *Max de Lange-Praamsma* heeft dus een (verdiend) succes. Het boek heeft zeer goede kwaliteiten en speelt tegen een overtuigend christelijke achtergrond van een gezond familieleven, twee verdiensten die het wel rechtvaardigen er nog eens aandacht voor te vragen.

De Amerikaanse journalist Charles Francis Hall onderneemt tussen 1864 en 1869 een Noordpool-expeditie om de N.W.-doorvaart te zoeken en tevens naar eventuele overlevenden uit te zien van een vroegere tocht door John Franklin. In 1871 vaart hij andermaal uit, thans als kapitein van de „Polaris”. Hij bereikt met de hulp van de trouwe Eskimo's 82° 16' N.Br., maar sterft in het winterkwartier. Aan de hand van dagboeken verhaalt *Hein Kray* in *Helden in de Poolnacht*, hoe de overblijvenden deels na schipbreuk, deels na zes maanden op ijsschotsen overwinterd te hebben, tenslotte worden gered. Eskimo's en blanken geven treffende blijken van godsvertrouwen. Een sterk boek, goed geschreven en goed geïllustreerd.

Vervolgens vragen enige bakvisromans de aandacht.

1334 Er is een tweede druk van *Een schip vaart weg*, door *Emmy Vosma*. Dit sympathieke verhaal speelt in de tijd van de crisis en werkloosheid, maar doordat de mannelijke hoofdpersoon een betere toekomst gaat zoeken op een farm in Amerika, is het ook in deze tijd van emigratie in menig opzicht nog actueel. Het vertelt eenvoudig en levensecht de lot-

..... aandacht voor het Vlaamse jeugd-
boek

of beter een vraag waarop we zelf het antwoord hadden kunnen geven. Hij antwoordde immers prompt: „bevredigend!” Hoe zou het anders kunnen bij een man die zo weinig te klagen heeft over waardering als juist Roggeveen. Wij menen nl. dat die positie niet zo bevredigend is, omdat er veel te veel schrijvers(!) zijn, die een jeugdboek zo maar eventjes uit hun lege mouw denken te kunnen schudden. Wij menen dat er veel te veel uiterst middelmatige of minder dan middelmatige jeugdboeken verschijnen. Maar Leonard Roggeveen zou niet de beminnelijke mens zijn die hij is, als hij zich hierover uitliet. Zijn critiek in deze zou hij zien als een oncollegiale

gevallen van een groepje juist voor het eindexamen geslaagde H.B.S-ers, jongens en meisjes. Nienke Wiersma komt uit een zeer gelukkig gezin en logeert veel bij haar familie in Friesland, waar ook haar klasgenoot Age Agema thuishoort. Nienke krijgt een baantje in Amsterdam. Ze gaat er met twee vriendinnen samen wonen. Het onopgesmukte en daardoor boeiende verhaal van hun alledaagse familie-, beroeps- en liefdeswederwaardigheden en die van bevriende jonge mensen in een moeilijke tijd, vult verder het boek en tegen het eind vinden Age en Nienke elkander. Zij wuift hem vaarwel als hij naar het verre land vertrekt, waarheen zij hem over een jaar zal volgen. De dialogen zijn uitstekend, fris en onderhoudend; de enkele natuurbeschrijvingen treffend en oorspronkelijk in hun eenvoud. De auteur kan schrijven en weet zonder enig gepreek te inspireren tot een juiste houding tegenover leven, liefde en werk.

Len Verschoor schreef *Waar het om gaat*. Moeder moet na vaders dood gaan werken als arts in het ziekenhuis. Als „de grote verandering” komt, nl. tante Nel op moeders plaats, wil het eerst niet vlotten. Maar Hans, het tweede dochtertje, blijkt de grote steun voor tante Nel te worden. De artistieke Elsbeth, de moeilijk lerende Roel, het toekomstig ingenieurtje Freek en kleine Helcentje gaan weer de gezinsband voelen. De vriendschap met Anja, Tetteke en de zusjes Van Bremen dragen hiertoe niet weinig bij. Anja's blinde grootvader geeft wijze levenslessen. Een zuiver aangevoeld verhaal voor meisjes die van iets „echts” houden.

Een in menig opzicht voortreffelijk meisje — zo vertelt *Rie van Rossum* in *Zeven engelen rond Selma* — wil zich uit idealisme verloven met een ziekelijk onzelfstandige zwakkeling die bij haar steun zoekt. Zij wil zich opofferen om hem in het verdere leven te helpen bij zijn psychische moeilijkheden. Dat zij van dit plan, gelukkig, afziet, is grotendeels te danken aan de acties van zeven haar genegen personen. Het boeiende

1335

1336

verhaal is geestig opgezet en uitgewerkt. Over godsdienstige kwesties en morele problemen schuift het wel wat losjes heen, maar het verraadt een wijze en hartelijke sympathie voor wat er leeft en woelt in de moderne jeugd.

1337 Met het boek *Drie meisjes en een cafetaria*, door *Sylvia Sillevius*, is het een merkwaardig geval. Eigenlijk is het daverende kolder, maar de schrijfster introduceert het in een nogal hoogdravend voorwoord als een soort schriftelijke cursus in levenservaring en mensenkennis.

Door het op dit plan te hijsen, lokt zij een serieuzer beoordeling uit. Welnu: het is onverantwoorde en onpaedagogische nonsens, kennelijk vertaald en bewerkt naar Amerikaans origineel, niet zonder handigheid, maar wel zonder voldoende talenkennis en gevoel voor locale kleur. Drie vriendinnen krijgen binnen een half uur beheer en bediening overgedragen van een cafetaria, omdat de eigenaar plotseling op reis wil en niemand anders voldoende vertrouwt, ook zijn „verloofde” niet! Behalve uitvoerig onderricht in deviezensmokkel en „slang” bevat het verhaal allerlei opgeschroefde en onvaderlandse verwickelingen en bijzonderheden: men ruikt en proeft Amerika, al speelt het in Scheveningen. Een van de steunpilaren der historie is een Engelsman, die telkens kopjes koffie komt drinken, een der vriendinnen vergeefs uitnodigt voor een weekend naar Parijs in zijn auto, haar daarna precies elk uur een bloemstuk stuurt en tenslotte bekent, haar deugd op de proef te hebben willen stellen om te zien of zij geschikt is voor een vertrouwenspost op het kasteel van zijn vader. De rest is naar verhouding. En dit Nederlandse proza is kortweg smaakbedervend.

1338 In de Gulden Sporen Serie verscheen als no 2 *De drie musketiers*, door *A. Dumas*.

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

critiek, als iets dat verkeerd uitgelegd zou kunnen worden.

Natuurlijk komen we te spreken over de taak van de jeugdschrijver. Zie hier Roggeveen's formulering, kort maar raak: „'t Kind op boeiende wijze confronteren met alle facetten van het leven; de verbeelding is m.i. één van die facetten. Men dient van het kind uit te schrijven en het is foutief zich minzaam tot 't kind neer te buigen.” Uit deze formulering kan men wel afleiden, hoe groot de kunst is van het schrijven van een echt jeugdboek en hoe gering het aantal echte, grote jeugdschrijvers zal zijn. Een interview is ook een prachtige gelegenheid om het „slachtoffer” de kans te geven, buiten alle schematisch opgestelde vragen om, eens te zeggen wat hem op het hart ligt. En dan vernemen we twee zeer interessante dingen. Ten eerste: „Men dient m.i. in ons land aandacht te schenken aan het goede Vlaamse jeugdboek!” Het verheugt ons te constateren, dat de „bovenmoerdijkse” hautaine houding steeds meer gezien gaat worden als een dwaze, bekrompen superioriteitswaan. En ten tweede trof ons deze uitspraak: „Ik heb geen bepaalde voorkeur bij 't schrijven van boeken; ik schrijf even graag voor ± 5-jarigen als voor ± 15-jarigen.” Hieruit blijkt wel, dat de echte jeugdschrijver geen „specialist” behoeft te zijn.

Het is ook aardig, te weten dat Roggeveen zijn boeken voor ± 5 — ± 9-jarigen zelf illustreert. Een jeugdschrijver moet eigenlijk 'n duizendkunstenaar zijn. Leonard Roggeveen is een groot man, met enorme verdiensten voor de jeugd

en het jeugdboek. Hij kent de jeugd: zie zijn jeugd- en schoolboeken, zijn feestspelen en radio-jeugd-uitzendingen; hij begrijpt de jeugd: zie zijn artikelen en zijn lezingen over jeugdlectuur.

Is het wonder, dat zijn verdiensten officieel erkend werden in het Ridderschap in de Orde van Oranje-Nassau en de Kroonorde van België?

Is het wonder, dat de jeugd zo gretig grijpt naar zijn boeken en dat wij durven beweren, dat in geen enkele jeugdbibliotheek Roggeveen een onbekende mag zijn? Schreef ook D. L. Daalder niet: „Alleen een kunstenaar is in staat, werk van een dergelijke volmaaktheid te scheppen.” (*Wormcruyt*, blz. 139).

Of het nu raadzaam is een werk aan de jeugd aan te bieden als dit? De overbekende geschiedenis is hier overigens geheel gekuist. Het verhaal heeft echter zo weinig om het lijf dat men zich afvraagt of er aan deze „sporen” nog wel enig verguldsel zit. De amoureuze lijn die door het origineel loopt is hier zorgvuldig weggewist en vervangen door louter edele ridderlijkheid; dit maakt het verhaal niet waarschijnlijker. Een dubieus geval, waarover men wel van mening zal blijven verschillen.

We willen deze kroniek sluiten met *Nu de wereld open ligt*, door *Thijs Booy*. In dit „gesprek na het eindexamen” worden de jongelui de werkelijke levenswaarden manmoedig en in pakkende taal duidelijk gemaakt. Thijs Booy kent de jonge mensen en als deze hem lezen, kennen ze een verdienstelijk man.

1339

NIET-SPECIFIEKE JEUGDLECTUUR

DE IDIL-GIDS gaf reeds eerder een samenvatting over voor de jeugd geschikte boeken, die niet speciaal voor de jeugd geschreven zijn, een genre dat in het algemeen, zeker bij de rijpere jeugd, veel meer in trek is dan het echte jeugdboek.

Wij hebben ons voorgenomen iedere maand enige van deze boeken apart onder de aandacht van onze lezers te brengen. Volledig kunnen we hierin niet zijn, omdat het terrein niet scherp begrensd is. We maken een keuze en halen het o.i. meest bruikbare en meest aantrekkelijke naar voren.

Om te beginnen zouden we dan de middelbare scholen er gaarne op wijzen, dat alle tot nu toe verschenen delen van de reeks *De Werken van Charles Dickens* enthousiaste besprekingen en aanbevelingen hebben meegekregen, de meeste ook reeds voor 16-jarigen. Voor uitvoeriger

beoordeling verwijzen we naar onze publicaties in *Boekzaal* en *Idil-Tijdingen*.

Humor is een bij de jeugd gewild artikel. Humor vinden we in overvloed bij Dickens, maar humor vinden we ook bij *Godfried Bomans*. Uit ervaring weten we, dat de jeugd naar school kwam, na eerst het stripverhaal over Pa Pinkelman in De Volkskrant gelezen te hebben. Welnu: men kan zijn hart ophalen aan *De onsterfelijke Pa Pinkelman* en aan *Pa Pinkelman in de politiek*. Duizenden in den lande kennen Pinkelman en tante Pollewop en de jongetjes Kareljtje en Flop. We ontmoeten ook Mossadeq, Churchill, Romme, Lotsy, Truman, Van Kleffens, Andriessen, enz. Het aantrekkelijke van deze verhalen ligt in de humor waarmee actuele problemen op eenvoudige, maar dolzinnige wijze worden opgelost. Zo suggereert de schrijver ons de betrekkelijkheid er van. En op de

1348
1349

- tweede plaats hebben we hier een kostelijke parodie op het stripverhaal in het algemeen. Natuurlijk zijn deze werkes niet voor de eeuwigheid geschreven!
- 1350 Humor brengt ook *Henriëtte van Eyk* in haar verhalenbundel *Schots en scheef*, vijf verhalen van wijze, cabaret-achtige kolder.
- 1351 En dan mogen we niet vergeten *Het loze vissertje*, door *W. van Veenendaal*, een kostelijk boekje waarin een door-kneed visser vertelt van zijn belevenissen aan sloot en plas. Iedere bladzij staat vol tintelende humor, zodat geen enkele potentiële of reeds actieve visser-hengelaar dit boekje ongelezen mag laten. Via de Prisma-reeks van Het Spectrum is het voor elke beurs bereikbaar.
- 1352 Als we dan toch in de natuur zijn, kunnen we ook veel genoegen hebben van *Met hart en hand voor dier en plant*, door *H. G. Brussee en J. F. Vogel*. Deze „interessante proeven en waarnemingen in huis, park en cultuurlandschap” willen de grondbeginselen van algemene natuurkennis bijbrengen, vooral door de zelfwerkzaamheid te stimuleren in de omgang met planten en dieren. Het boek bevat vele nuttige wenken. De uitgave is keurig.
- De spoedige 6e druk van *Wat bloeit daar?*, door *A. Kosch en Drs. J. R. Müller*, bewijst wel de bruikbaarheid van dit boekje bij het determineren van onze Nederlandse flora. Het bevat dan ook een gemakkelijke methode, daar de planten gerangschikt staan volgens de bloemkleur. Na de bloemkleur bepaalt men de standplaats en vervolgens de bloeitijd en bloeiwijze. Eenvoudiger kan het niet.
- Mevr. J. Riemens-Reurslag* wil in *Van haver tot gort. Het boek van het graan*, de lezers enige kennis bijbrengen van de teelt, verwerking en gebruik van tarwe, rogge, haver, gerst en boekweit. Dit geschiedt in de vorm van een gesprek tussen een korrel van elk dezer gewassen, waarbij de schrijfster dan interessante folkloristische opmerkingen inlast. Dit boekje verdient èn om zijn inhoud èn om zijn keurige uitvoering een ruim debiet. Een illustratie er uit siert het slot van dit artikel.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

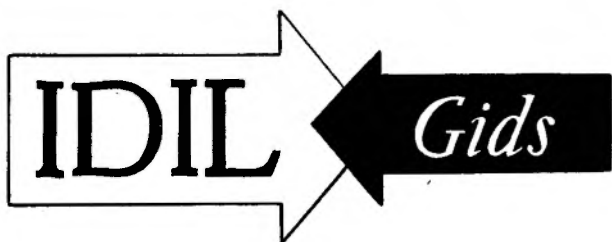
- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- van Abkoude, Chr.* 1317
- Pietje Bell is weer aan de gang.* Geïll. met teken. dr Henri Pieck — Alkmaar, Kluitman, (1952), 4e druk, (21 x 15), 160 blz., f 2,25, geb. f 3,50 VIB°, J
- van Abkoude, Chr.* 1318
- Pietje Bell gaat vliegen.* Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), 2e druk, (21 x 15), 159 blz., f 2,25, geb. f 3,50 VIB°, J
- Bartels, L., C. M.* 1328
- Pijlen in het oerwoud.* Tussen de Indianen van Brazilië. Geïll. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, 1952, (21 x 16), 166 blz., f 3,75 VI †
- Bomans, Godfried* 1348
- De onsterfelijke Pa Pinkelman.* Geïll. met teken. dr Carol Voges — A'dam, Elsevier, 1952, (21 x 12), 208 blz., geb. f 2,90 V
- Bomans, Godfried* 1349
- Pa Pinkelman in de politiek.* Geïll. met teken. dr Carol Voges — A'dam, Elsevier, 1952, (21 x 12), 174 blz., geb. f 2,90 V
- Booy, Thijs* 1339
- Nu de wereld open ligt.* Gesprek na het eindexamen — A'dam, W. ten Have, (1952), (21 x 12), 27 blz., f 1,25 IV-V, LP, JM
- Broos, Piet* 1314
- De geschiedenis van een blinde prinses.* Geïll. met teken. dr Piet Broos — Helmond, uitg. Helmond, (Kleine boeken van grote heiligen, deel XVII), (1952) (15 x 20), 32 blz., geb. f 1,50 VIB †
- Broos, Piet* 1313
- Van heiligen en bloemen.* Geïll. met teken. dr Piet Broos — Helmond, Uitg. Helmond, (Kleine boeken van grote heiligen, deel XVI), (1952), (15 x 20), 32 blz., geb. f 1,50 VIB †
- Brussee, H. G., en J. F. Vogel* 1352
- Met hart en hand voor dier en plant.* Interessante proeven en waarnemingen in huis, park en cultuurlandschap. Geïll. met 24 blz. foto's + teken. — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), (21 x 15), 175 blz., geb. f 6,50 V
- Conrad, Joseph* 1331
- Jeugd.* Een vertelling van de Zee. Vert. dr A. v. d. Vet. Geïll. met teken. dr R. Frijling — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (Avontuur en Techniekreeks No 30), (1952), (18 x 12), 39 blz., f 0,50 V, J
- Dick, Phiny* 1309
- Pom van de Pomheuvel.* Geïll. met teken. dr Marten Toonder — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), 2e druk, (23 x 17), 96 blz., geb. f 2,50 VIB-c
- Dickens, Charles* 1340
- Dombey en Zoon.* Deel I. Vert. uit h. Engels dr Emmy van Lokhorst. Geïll. met teken. dr Hablot K. Browne — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 352 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV

- Dickens, Charles* 1341
Grote verwachtingen. Vert. uit h. Engels dr Hein de Bruin, Geill. met teken. dr Marais Stone — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 351 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV-V
- Dickens, Charles* 1342
In Londen en Parijs. Vert. uit h. Engels dr Hans van Haaren. Geill. met teken. dr Phiz — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 279 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV-V
- Dickens, Charles* 1345
De lotgevallen van Olivier Twist. Vert. uit h. Engels dr C. J. Kelk. Geill. met teken. dr George Cruikshank — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 336 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV-V
- Dickens, Charles* 1343-1344
Kleine Dorrit. Deel I en II. Vert. uit h. Engels dr G. J. Werumeus Buning-Ensink. Geill. met teken. dr Phiz — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 309 en 295 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV-V
- Dickens, Charles* 1346-1347
De nagelaten papieren der Pick-Wick-Club. Deel I en II. Vert. uit h. Engels dr Godfried Bomans. Geill. met teken. dr R. Seymour en Phiz — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (De werken van Charles Dickens), (1952), (18 x 11), 304 en 320 blz., f 1,75, bij intek. f 1,40 en f 1,25 p. dl. IV-V
- Dumas, A.* 1338
De drie Muskietiers. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (21 x 15), 112 blz., f 1,75, geb. f 2,50 IV-V, JM
- van Eyk, Henriette* 1350
Schots en scheef. A'dam, Bigot & Van Rossum, (1952), (17 x 12), 63 blz., f 1,25 V
- Gummarus, Br.* 1323-1324-1325
De Fakkelt. Vormende leesstof voor het Lager- en Mulo-onderwijs. Deel I: Fox en andere verhalen. Deel II: De laatste kermis van Rooie Dries. Deel III: Brabantse mensen. Geill. met teken. — A'dam, C. L. van Langenhuysen, (1952), (23 x 15), resp. 101, 115 en 102 blz., Deel I en II f 1,75, Deel III f 1,50 VIa †
- Hildebrand, A. D.* 1326
Monus, de man van de maan. Geill. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, H. Meulenhoff, (1952), (20 x 15), 165 blz., f 2,45, geb. f 3,95 VIa-b, J
- Jansen, Klaas* 1307
Het gestolen prinsje. Geill. met teken. dr Ran. C. Verijnen — Tilburg, R.K. Jongensweeshuis, (1952), 3e druk, (21 x 15), 76 blz., f 1,10 VIc
- Kosch, A., en Drs. J. R. Müller* 1353
Wat bloeit daar? Geill. met 8 gekl. pltn + teken. t.d.t. — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), 6e druk, (19 x 13), 136 blz., f 2,50, geb. f 3,50 V
- Kray, Hein* 1333
Helden in de poolnacht. Geill. met teken. dr Hein Kray — Groningen, Jan Haan, (Haan's bibl. v. d. jeugd), (1952), (24 x 16), 173 blz., geb. f 3,25 V, JM, (P)

- Lagerlöf, Selma* 1330
Karr en Grauwvel. Vert. uit h. Zweeds dr T. M. Meyboom. Geïll. met teken. dr H. Prahl — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (Avontuur en Techniek-reeks No. 29), (1952), (18 x 12), 39 blz., f 0,50 VIa
- de Lange-Praamsma, Max* 1332
Goud-Elsje. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), 6e druk, (22 x 16), 167 blz., geb. f 3,90 V, M, (P)
- Lindgren, Astrid* 1308
Pippi Langkous. Vert. uit h. Zweeds (Pippi Långstrump) dr Lisbeth Borgesius-Wildschut. Geïll. met teken. — Assen, Born, 1952, (18 x 12), 109 blz., geb. f 2,90 VIb-c
- Marryat, Captain* 1329
De kinderen van het nieuw woud. Vert. uit h. Engels (The children of the New Forest) dr E. Th. Helling. Geïll. met teken. — Utrecht, Cantecler, (Hancboeken), (1952), (20 x 13), 203 blz., geb. f 3,45 VIa
- Mirjam* 1316
Bijbelse Geschiedenis. Deel I: De wondere geschiedenis van het Volk Gods. Deel II: Het Nieuwe Testament en de Handelingen der Apostelen. Geïll. met teken. — A'dam, Lieverlee, (1952), (20 x 14), 173 en 220 blz., Deel I f 1,75, geb f 2,90, Deel II f 2,—, geb. f 3,10 VIa-b †
- Nowee, J.* 1327
Arendsoog en de verdwenen rivier. Geïll. met teken. dr. Jan van Offeren — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (Arendsoog-Serie), (1952), (24 x 16), 160 blz., geb. f 3,50 VIa, J
- Peeters, Jan* 1306
Holderdeholder. Een nieuwe reeks kinderverzen. Geïll. met teken. dr Elsa van Hagendoren — Antwerpen, De Sikkel, 1952, 3e druk, (25 x 19), 62 blz., geb. f 2,95 VIc
- Riemens-Reurslag, J.* 1354
Van haver tot gort. Het boek van het graan. Geïll. met teken. dr Jos. Ruting — Den Haag, W. P. van Stockum, (1952), (22 x 15), 48 blz., f 2,75 V
- Roggeveen, Leonard* 1319
Doe je mee? Een bont allerlei van verhalen, raadsels, spelletjes, en nog véél meer, voor lange winteravonden en regenachtige vacantedagen. Geïll. met teken. dr Wim van Dulkenraad — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel, 1952, (21 x 15), 184 blz., f 3,—, geb. f 3,95 VIa-b
- van Rossum, Ric* 1336
Zeven engelen rond Selma — Zaltbommel; Antwerpen, Jan van Tuyl, (Triomf-Reeks), (1952), (20 x 14), 256 blz., geb. f 6,90 IV-V, LP
- de Sain, Ina* 1313
Vader hier zijn wij. Wij offeren mee. Geïll. met teken. dr Magdaleen Taen — Utrecht, J. H. van Wees, Jr, (1952), (13 x 9), 158 blz., geb. f 2,90 t/m f 5,75 VIb-c †

- Siebe, Josephine* 1310
Harlekijntje op kasteel Hemelhoog. Vert. uit h. Duits dr A. van Kempen. Geïll. met 1 gekl. plt + teken. dr E. M. ten Harmsen van der Beek — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), 4e druk, (21 x 15), 224 blz., geb. f 3,50 VIB-c
- Siebe, Josephine* 1311
Harlekijntje in Zwitserland. Vert. uit h. Duits dr A. van Kempen. Geïll. met 1 gekl. plt + teken. dr E. M. ten Harmsen van der Beek — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), 3e druk, (21 x 15), 183 blz., geb. f 3,50 VIB-c
- Siebe, Josephine* 1312
Harlekijntje op het Jan Klaaseneiland. Vert. uit h. Duits. Geïll. met 1 gekl. plt + teken. dr E. M. ten Harmsen van der Beek — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), 4e druk, (21 x 15), 175 blz., geb. f 3,50 VIB-c
- Sillevis, Sylvia* 1337
Drie meisjes en een cafetaria — Meppel, M. Stenvert & Zoon, (Wanda Moenserie), (1952), (24 x 16), 224 blz., geb. f 4,90 IV^{oo} (IV-V) M
- Svensson, Jón* 1322
Zonnige dagen. Geïll. met teken. — Bussum, Paul Brand, (1952), (22 x 15), 174 blz., geb. f 5,90 VIa †
- van Veenendaal, W.* 1351
Het loze vissertje. Met een inleiding van A. Viruly en een woord vooraf van Nelis Vogel. Geïll. met fig. + teken. — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken), (1952), (18 x 11), 157 blz., f 1,25 V
- Verschoor, Len* 1335
Waar het om gaat. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Meppel, A. Roelofs van Goor, (1952), (23 x 16), 180 blz., geb. f 4,25 IV-V, M
- Vosma, Emmy* 1334
Een schip vaart weg! — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), 2e druk, (22 x 15), 174 blz., geb. f 4,50 IV-V, M
- Weetveel, Prof.* 1320
Dat moet je beslist weten. 101 vragen van verstandige kinderen en 101 antwoorden. Geïll. met teken. dr Eug. Hermans — Antwerpen, De Sikkel, 1952, (25 x 18), 112 blz., f 2,70, geb. f 3,75 VIa-b
- XX** 1321
Wie wat waar? Voor de jeugd 1952-1953. Geïll. met foto's + teken. t.d.t. — Leiden A. W. Sijthoff, (1952), (17 x 12), 160 blz. f 1,90 V, JM

OCT. 1952 JAARGANG IV NUMMER 3

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1355-1388

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	35
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>W. G. van de Hulst</i> . . .	38
<i>Niet-specifieke jeugdlectuur</i> . . .	44
<i>Bibliografisch register</i>	45
<i>Post Scripta</i>	48

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). Vīb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

WE HEBBEN voor deze maand weer een 30-tal jeugdboeken aan onze lezers voor te leggen, kleuterboeken tot en met bakvisromans.

Voor de allerkleinsten is als voorbereiding tot de Eerste H. Communie zeer geschikt *Het boek van Trees en Kees*, door *To Hölcher*. Er wordt een verjaardag beschreven die erg mooi begint, maar door twee stoute kindjes bijna bedorven wordt. Gelukkig maken ze het goed. Dan gaan ze leren voor de H. Communie en verstervingen doen. Kees doet dat zo dom, dat hij erg ziek wordt! Ook dat komt echter weer in orde. Het verhaal heeft opvoedkundige waarde en is prettig verteld.

Een aardig boekje met bekoorlijke plaatjes is *Katrientje*, door *Rie Cramer*. Het stadsbleekneusje Katrientje is ziek en vermaakt zich met spelletjes en bloemen. Daarna mag ze gaan logeren in 't Heihuis, waar ze volop geniet met Nelleke en Tjoek. Ze krijgt weer rode wangetjes. De grote verrassing komt als ze voorgoed met haar ouders bij 't Heihuis komt wonen.

Ook het vijfde boekje van de Jan-Jaapserie *Jan-Jaap heeft een trein*, door *Leonard Roggeveen*, is weer een schilderijtje

waarin met meesterhand het kinderleven wordt afgeschilderd. Elk trekje is raak, mooi en optimistisch. Buitengewoon goed weet de auteur het kind te volgen in zijn gedachtenwereld, zijn fantasieën, zijn opweelingen. De typen om de kleine held zijn met zorg gekozen en gekarakteriseerd. Eenvoudige tekeningen van de auteur zelf illustreren het verhaal.

Belangrijk om hun leerzame inhoud zijn twee boekjes van *Armstrong Sperry*, nl. *Bamboe*. De grasboom, en *Kokosnoot*. De wonderpalm. Het eerste beschrijft de vele diensten die de bamboe de mens bewijst; het is goed geïllustreerd en treft bijzonder raak de Chinese toestanden van een jaar of 10, 20 terug en brengt ons Sun Yo, wonend aan de Yangtze Kiang, en alle Chinezen nader. — En het tweede vertelt op onderhoudende wijze, wat de kokosnoot voor een familie op de Zuidzee-eilanden betekent, omdat zij voedsel en kleren verschaft en tevens als ruilmiddel dienst doet. Ook dit boekje heeft passende illustraties.

Marie Schmitz schreef *Kom maar binnen!* en met deze naam wordt het buitenhuisje gedoopt, waar de ouders van Francientje en Bas met hun kroost gaan wonen. Daar beleven de kinderen aller-

1358
1359

1360

lei dingen die hun dagen fleurig maken (een hond, een poesje, een kinderconcert). Een zonnig boek met frisse vondsten en met goede tekeningen van Nans van Leeuwen.

1361

In vele opzichten verdienstelijk is het boek *De kinderen Kempenaar*, door *Nelly Schellekens*. Zoals altijd in een

Een aardig boek van de goed oude tijd.

groot gezin, zijn de verrassingen bij de familie Kempenaar niet van de lucht. De dagen zijn gevuld met droeve en blijde gebeurtenissen. We begripen de ontsteltenis van de familie, als een van de Kempe-naartjes uit het raam valt en tevens de opluchting als blijkt, dat het slacht-

offer alleen maar een been gebroken heeft. Hoe groot is ook de vreugde, als na een dag van angstig zoeken kleine Tom terug keert vóór op het paard van de officier met een troep soldaten. De kinderen Kempenaar leven nog in de goede oude tijd en het zal voor veel kinderen daarom juist leuk zijn dit verhaal te lezen. Een gediensstige als Maai is een sprookje op zich zelf. Het verhaal boeit door de eenvoudige en oprechte schrijfrant. Het keurig zevental voert onze jeugd weer een stel echte vriendjes toe, wier belevenissen zij met plezier zullen lezen en waar ze tegelijk beter van kunnen worden.

1362

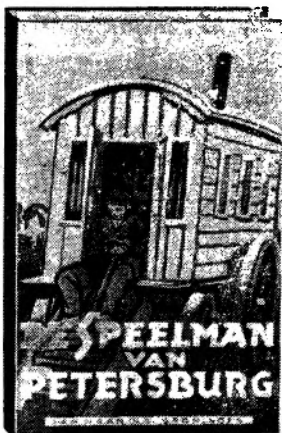
We openden deze kroniek met een boekje van *To Hölscher* voor de kleintjes; voor wat grotere meisjes is *Hoe Trotskopje genas*. Een gezellig verhaal over *Coba*, die een ontevreden, trots en ijdel nest is, die zich durft schamen over haar lieve, arme ouders. Ze krijgt een harde levensles, die haar van deze lelijke fouten geneest. Een oude, bruine mantel speelt hierin een grote rol. Na *Coba's*

„bekering” breken gelukkige dagen aan. Een uitstekend boekje, ook al vinden we de nogal rijkelijk uitgestrooide opvoedkundige aanmerkingen wel wat wijs voor deze categorie.

De Gulden Sporen-serie brengt als no. 1 het beroemde boek van *H. Conscience: De leeuw van Vlaanderen*, naverteld door *H. de Bruijn*. De hoofdfiguren *Pieter de Coninc* en *Jan Breidel* geven ons een waar beeld van de invloed, die uitgaat van de Gildebroeders en van de opkomst der burgerij; van de verbittering en wrok der Vlamingen, die zich uit in de massamoord te Brugge, gevolgd door de beroemde slag bij Kortrijk. Jalouzie en laffe vleierij wisselen af met edelmoedige trouw, gepaard aan weergaloze dapperheid en zelfopoffering. De bewerker heeft verdienstelijk werk gedaan. Een nationaal boek dat de lezing waard blijft.

De Speelman van Petersburg, door *J. F. Stulp*; is een echt verheffend en boeiend verhaal dat in een milde, christelijke sfeer duidelijk Gods Voorzienigheid benadrukt. „De speelman van Petersburg” is een oude, zwervende vioolspeler die zijn woonwagen voor goed gestald heeft onder een bomengroep, de *Petersburg* geheten, vlak bij een Fries dorpje. Zijn grote vrienden worden de elfjarige jongens *Sjirk Jellema*, de eigenlijke held van het verhaal, en diens vriend *Wim Veenstra*. De strijd tussen plicht en pret is vlot en aannemelijk weergegeven. Plichtsbetrachting en Godsvertrouwen vormen een grotere rijkdom dan geld en plezier; dat leert de oude speelman door woord en voorbeeld. Een sympathiek boek dat ook de katholieke jeugd graag wordt aanbevolen.

De burgemeester van Grambergen schreef een avontuurlijk jongensboek: *Weggevaalde jongens*, door *J. H. de Goede*, en het moet gezegd: avontuurlijk is het in ieder geval geworden! Bij een zweefvliegping komen *Bram Vervoorn* en *Joop Kassel* door afdrijving en storm niet terug op hun basis *Terlet* maar op een onbewoond eiland bij N.W.-Afrika. Daar vinden ze een vergaen fregat (uit

de tijd der O. I. Compagnie), een kist met geld en een dagboek. Ze vallen in handen van soldaten uit het vreemdelingenlegioen, ontsnappen en landen met hun vliegtuig in Casa Blanca, vanwaar ze dan Nederland weten te bereiken. Behalve het avontuurlijke geeft dit boek nog iets meer, nl. edele vriendschap, betere gedachten, vrouwen op de Voorzienigheid.

Op vlotte wijze vertelt *Joh. H. Been* in *De drie matrozen van Michiel de Ruyter* de avonturen die Jeroen, Govert en Peter meemaken. Het boek geeft een goed inzicht in gebruiken en toestanden van die dagen, schildert levendig de ellende van de slavernij bij de Algerijnse zeerovers, de strijd tegen de Engelsen en het ruige karakter van het bootsvolk. Geen boek voor „doetjes”, maar wel vol spanning en steeds afgestemd op de juiste beginselen. Het verloopt tegen een christelijk-protestantse achtergrond die ook de katholiek kan waarderen. Zeven drukken bewijzen wel dat dit boek tot de Nederlandse jeugdklassieken behoort.

En dan *De geheimzinnige verdwijning van Tonnetje*, door *J. H. Secker*. Nu eens geen smokkelaars maar dieven onder een geheimzinnige „chef”. Het grote avontuur is wel, dat Tonnetje in handen van de boeven valt en dan de geweldige

stunt van Toon die eventjes de piloot overmeestert en dan zelf als zodanig vermomd, het vliegtuig naar Schiphol brengt en de boeven aan de politie aflevert. Een spannend boek in een leuttige stijl die soms bij de levensgevaarlijke situaties wel eens wat onwaarschijnlijk optimistisch blijft.

Cock de Jong vertelt ons, dat *Joke en Wies* naar Suriname gaan en dat ze helemaal niet blij zijn over die verhuizing, ook al is het maar voor enkele jaren. Vader weet het hun echter prettig voor te stellen en als ze in Suriname aankomen, moeten de meisjes toegeven dat het een mooi, zonnig land is. Toch blijft zowel bij moeder als bij de meisjes een telkens terugkerend heimwee naar Holland de zon verduisteren. Als ze met hun drietjes nog eens terug zijn geweest, bij de dood van oma, leren ze pas goed de voordelen van hun tweede vaderland kennen. Het is dan ook een opgeruimd drietak, dat voor de tweede maal de reis naar Suriname onderneemt. Het verhaal heeft een opbouwende inslag. Voor protestantse kinderen bevelen we het gaarne aan, voor katholieke kinderen is de sfeer te uitgesproken protestants.

De dief van Colosse, door *D. J. Douwes*, behandelt de bekering van een diefachtig slaafje uit Colosse door de grote apostel Paulus. De lezers van Paulus' brief aan Philemon vragen zich misschien wel eens af, wie de daar genoemde slaaf Onesimus was en wat zijn geschiedenis was. Welnu, *P. J. Douwes* geeft de voorgeschiedenis van deze weggelopen slaaf. Het verhaal speelt in Efeze, Alexandrië en Caesarea. Hier bestond de kans op een dramatisch sterke en opvoedende legende. Dat is het echter niet geworden. Paulus zegt er wat slappe braafheden en is hoogstens een enthousiaste, goedaardige mens, niet de van geloofsijver brandende apostel zoals wij hem kennen. Onesimus komt nogal gewrongen en gedwongen tot een van te voren al te veel vaststaande bekering. Een prachtige kans en belangrijk onderwerp werden o.i. te weinig benut.

In dl XXII van de Serie Oud Goud vertelt *P. de Zeeuw J. Gzn.* opnieuw onder

de titel *De kleine lord* het overbekende verhaal Little Lord Fauntleroy van *Francaes Elisa Hodgson Burnett*. En de bewerker doet dat zonder het origineel geweld aan te doen. De oude sfeer is in deze hervertelling op verdienstelijke wijze bewaard gebleven. Het verhaal mag dan wat sentimenteel zijn, feit is dat de romantiek van het geval de tegenwoordige jeugd toch nog blijkt aan te spreken. Dit boek verscheen in 1886 en begon in 1888 zijn zegetocht door Nederland. Het aantal herdrukken zal inmiddels dus wel in de tientallen lopen! De plaatjes van Roothciv bij deze Oud Goud-editie passen zeer wel bij de sfeer van het boek.

1371 En als deel XXV van deze reeks zag het licht *Jongensleven*, door *Edmondo de Amicis*, in een verkorte bewerking van P. de Zeeuw. Het is een soort dagboek. De officier-globetrotter *De Amicis* (1846-1908) schrijft hier over een lagere school in Noord-Italië. Al te duidelijk blijkt de doorzichtige camouflaage van de auteur die zogezegd een leerling notities laat maken over de gebeurtenissen in een klas en bij de jongens thuis. Daartussendoor vlecht de Italiaanse „journalist” maandelijkse vertellingen van de onderwijzer met romantisch-vaderlandslievende en paedagogische intenties. Het is een pleidooi voor broederschap en onderlinge waardering.

1372 George Hoogenkamp en Termaat hebben — zo vertelt *W. J. Verbeeten*, in *De strijd om de meteor-formule* — een motor met straalaandrijving uitgevonden die werkt op patronen. Levensgevaarlijke verwickelingen met een uitgebreide gangstersbende volgt dan. De politie doet haar best en tenslotte is het de eenvoudige doch zeer doortastende dorpsveldwachter Breman die de misdadigers te pakken weet te krijgen. Aan spanning geen gebrek. Ondanks de wat beeldromanachtige opzet toch wel een aantrekkelijk romantisch jongensboek. Voor ontwikkeling van het technisch inzicht heeft het geen waarde. We mogen wel vragen, hoe eigenlijk de titel van dit boek luidt, want de band spreekt van *Het geheim van* en de titelpagina van *De strijd om ...* enz.

Mogen wij u voorstellen:

W. G. VAN DE HULST

DE op 28 Oct. 1879 te Utrecht geboren schrijver *Willem Gerrit van de Hulst* is de meest gelezen auteur van Nederland! Dat lijkt ons wel een afdoende introductie voor deze *Idil-Gids*. Van de Hulst is een „gewonnen en getogen” Utrechenaar. In de stad van St. Willibrord is hij onderwijzer geworden en schoolhoofd; hij is er ook gepensioeneerd en hij woont er nog.

In 1909 verschenen zijn eerste kinderboeken en die toen aangeboorde bron welt nog steeds. Het oeuvre van deze beminnelijke mens bestaat thans uit ruim 80 grote en kleinere afzonderlijke uitgaven en tal van vertalingen (Duits, Noors, Zweeds, Afrikaans, Bataks, Fries en Esperanto) bewijzen, dat ook een jeugdschrijver een cultureel ambassadeur zijn kan voor een „klein” vaderland in een „grote” wereld.

We hebben enige vragen afgevuurd op ons zo bereidwillige interview-slachtoffer en het resultaat vindt u hier vastgelegd: Had Leonard Roggeveen geen voorkeur voor een van zijn boeken, W. G. van de Hulst heeft dat wel. „Mijn liefste boek is *Peerke en z'n kameraden*” (in 1919 door Callenbach uitgegeven, thans in de 9de druk!). Deze voorliefde is als het ware nog bekroond, want het is in de Duitse tijd verboden geweest.

Eigenaardig is wel, dat deze kunstenaar-

..... de grote literaire critiek neemt het
kinderboek niet serieus

bij-de-genade-Gods op zijn oude dag juist voor de allerjongste kinderen is gaan schrijven. De bewijzen liggen op tafel: *Het Grote Voorleesboek* (1947) en *Het Nieuwe Voorleesboek* (1951), vertellingen die zonder transponering kunnen worden voorgelezen aan de met het Abc nog niet vertrouwde kleuters van 4-7 jaar. Van de Hulst zelf vindt dit feit eigenaardig. Maar zou het dat wel zijn? Zou het niet veelmeer zo zijn, dat hoe ouder men wordt, hoe meer men de grote-mensenwaan achter zich laat en hoe dichter men bij de kinderziel staat? Zou hier niet dat beroemde Schriftuur-

1373
En dan willen we hier graag eens iets zeggen over *De waagmeester van Delft*, door J. Smelik. Schrijver vertelt hoe vreselijk de goede aanhangers van de „Nije lere” wel hebben moeten strijden tegen en lijden van het domme papendom en de Inquisitie met de vetverzadigde en wijndrinkende paters en pastoors. Het is maar goed, dat die fijne Lumey in Delft de zaak eens in orde brengt en dat de Gereformeerden in vrijheid en blijheid het werk van de Geest kunnen volgen. Zulke boeken zullen al heel weinig er toe bijdragen elkander te leren verstaan en begrijpen. Integendeel! In dit boek is elke bladzij „een lepel onverdraagzaamheid”.

1374
Stanley is vooral bekend om zijn speurtocht naar Livingstone. Het is een goede gedachte geweest van P. de Zeeuw JGzn om in *Stanley de padvinder* Stanley's avonturen in Afrika te vertellen bij het opsporen van Emin Pacha. In 1886 kreeg Stanley vrij onverwacht de uitnodiging op regeringskosten op te trekken naar Aequatoriaal Afrika, waar dr Eduard Schnitzer onder de naam van Emin Effendi door vijandige machten ingesloten met de Italiaanse journalist Casati in zekere zin gevangen zat door de omringende macht van de Mahadi. Ook dit is een geweldige odyssee, waarin de grote aanvoerder de ergste moeilijkheden moet overwinnen. Een boek van kracht en volharding. Een boeiend boek, ook al is de stijl wat kroniekachtig.

1375
Caret van der Vet is de auteur van *Twee H.B.S.-ers en een kermiskind*. Twee jongens vieren kermis. In een poffertjeskraam zien zij een meisje werken, dat naar hun oordeel niet in een kermisgezin thuishoort. Ze onderzoeken dit nader en ontdekken inderdaad, dat zij niet het kind is van dit kermispaar, maar ergebnam van een onmetelijk fortuin. Onderwijl voorkomen zij nog een dubbele moord. Een razende hond zorgt tenslotte voor des misdadigers voortijdig einde. Alles dus nogal dik, waarbij weer als toppunt van jongensgeluk wordt voorgehouden: in de krant te komen! Is

groter geluk niet te vinden in de stille goede daad?

- 1376 Wat een uitstekend boek is *Rinke Luit*. De vrolijke veerman, door *Cor Bruyn*. Cor Bruyn is een voortreffelijk auteur;

de 3de druk van dit boek kunnen we met geestdrift begroeten. De schrijver tekent een deel van de Zaankant, bij het veerhuis van de prachtige, levens-warme Rinke en dicht bij een der molens, die voor de Zaan zo karakteris-

tiek zijn. Hij schept de atmosfeer van deze landstreek en bevolkt zijn boek met tal van levende figuren, zodat het boeit van de eerste tot de laatste regel. Grote, schokkende gebeurtenissen heeft Cor Bruyn niet nodig om een boek tot zulke goede leesstof te maken. De vrolijke veerman met zijn humor en goed hart is een zegen voor zijn omgeving, en kennismaken met dit „dorpsjuweel” aan de Zaan zal de jeugd rijker en beter maken. We hebben voor deze categorie ook nog een paar boeken voor meisjes. Allereerst *Myra, het zigeunermeisje*, door *Betty van Sandvoort*. Deze Myra is het aangenomen dochtertje van dokter Toombergen. Tijdens een kermis in het dorp komt ze tot de ontdekking, dat haar ouders circusmensen zijn geweest. Ze wordt het slachtoffer van een gewetenloos individu, een dief, die haar tot medeplichtige wil maken en haar doet geloven dat hij haar vader is. Gelukkig komt het bedrog tijdig aan het licht en na een korte vlucht wordt Myra weer teruggevoerd naar huis en met liefde en blijdschap begroet. Een aardig boek. Wel moeten we constateren, dat de echte katholieke geest ontbreekt. Wanneer de dokter de stervende moeder lichamelijk helpt, is er geen sprake van geestelijke hulp aan dit doodsbed. Het verhaal is goed geschreven, met fijne humoristische trekjes. En het andere meisjesboek is *Marieke-Marijke*, door *M. A. M. Renes-Boldingh*.

- 1377

woord zijn treffende illustratie vinden?

En toen we deze veteraan vroegen, wat hij dacht van de positie van het jeugdboek op de Nederlandse boekenmarkt, kwam een antwoord van zijn lippen dat ons eigenlijk uit het hart gegrepen was, een antwoord dat een van onze motieven is geweest voor het openen van deze interview-rubriek: „M.i. nog een onvolwaardige positie, maar dit vaak door eigen schuld van het jeugdboek, want het is dikwijls maakwerk, gans gespeend van de ziel van alle literatuur.” In het *Geschenk Boekenweek '32* kunnen we in een opstel van W. G. van de Hulst ook lezen: „Hij — de jeugdschrijver — worstelt om het kinderboek op hoger plan te krijgen, omdat hij gelooft, dat het kinderboek *in het grote huis onzer literatuur niet maar een vreemde boodschappenjongen of een bellemeisje behoort te zijn, maar — in al zijn simpeldheid — toch een eigen kind.*” Vandaar dat hij met gerechtvaardigde trots verklaart: „Mijn stelling is altijd geweest: *Kinderlectuur behoort kinderliteratuur te zijn; anders gezegd: Ook het kinderboek behoort Kunst te zijn.*”

Van de Hulst heeft hiervoor altijd gestreden, in theorie en in praktijk; in de praktijk, men leze zijn boeken; in theorie, men bestudere zijn artikelen, studies en lezingen over deze materie. We hebben het voorrecht gehad het Haagse Congres „Boek en Jeugd” (Nov. 1951) bij te wonen. Daar hebben we de geïnterviewde ook kunnen zien en horen. En we herinneren ons de volgende stellingen: „Het goede kinderboek is veel-er en veel meer het boek van de kun-

stenaar dan van de paedagoog. — Het levensware, literair en psychologisch verantwoorde kinderboek kan, als echo van het eigen hart, het best de strijd voeren tegen de vervlakking en tot zegen zijn; — ook voor het later leven.”

En als we dan vragen naar zijn plannen, zegt hij: „Ik nader de 73; het tempo wordt uiteraard slap. Het schrijven van kleine vertellingen voor kleuters houdt mij nog altijd bezig. Een geschiedkundig jongensboek lokt me nog. Mijn serie *Voor onze kleinen* lonkt...” Weet u wel, lezer, dat deze serie leesboekjes met gescheiden lettergrepen voor pas beginnende lezers al 18 deeltjes heeft en dat deze serie een totaal aantal exemplaren van 1.200.000 bereikte?

We moeten het kort maken: „Zoudt u nog graag iets extra onder de aandacht van onze lezers willen brengen?” — „Ja zeker, een klacht. De grote literaire kritiek laat het kinderboek vrijwel terzijde liggen, neemt het als literair product niet serieus. Van een ernstige analyse is zelden of nooit sprake. Dit is wel jammer, omdat ook hierdoor het kinderboek an sich ingedeeld blijft bij de maakproducten, de literair minderwaardige.”

Dan wordt het tijd, afscheid te nemen van de kunstenaar, die het zo ten volle verdiend heeft in 1937 benoemd te worden tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Terloops vertelt hij ons nog, dat sinds een kleine 20 jaar zijn zoon W. G. van de Hulst Jr. al zijn werk illustreert. Het door deze geschilderde portret bij dit interview eert vader en zoon!

Weetgierige lezers verwijzen we verder

Voor protestantse meisjes is het een boek met strekking en inhoud, voor de katholieke jeugd is de sfeer nogal orthodox protestant (zie de opvattingen over genade en afval, op blz. 115). De schrijfster stelt de oude, strenge opvatting tegenover de nieuwe tijd. Zij plaatst daartoe het boerenmeisje Marijke tegenover het modern opgevoede schildersdochtertje Marieke, een lief kind, bij de hand en nogal vrij van opvatting. Van Marieke leert Marijke zien, dat ze eigenlijk hopeloos achter raakt en dan komt neef Tom er'aan te pas om de boer ook dat idee te geven en een ommekeer in het straffe leven van de boerderij te brengen.

Hebben we vorige maand aandacht gevraagd voor een kerkboek, we menen dat ook dit keer te moeten doen en wel voor *Met Christus*. Kerkboek voor grote jongens, door H. Helmer *c.s.s.r.* Een kerkboek voor jongens, dat voor de 13e keer verschijnt, behoeft geen aanbeveling, maar verdient wel een bijzondere vermelding. Het leert de opgroeiende jongen een direct contact met Christus, zijn levende Vriend, en het doet hem begrijpen en voelen, dat dát nu juist bidden is. Zeer rijk van inhoud, met Latijns-Nederlandse misgebeden, Latijns-Nederlandse gezangen, kruisweg, biecht, communie, heiligenverering, jongensmeditaties, enz. behoeft het bovendien voorlopig nog geen verandering. Misschien kan een typograaf in een 14e druk nog wat „verfrissingen” aanbrenge-

Bij het boek *Drie jongens als circusdetective*, door Willy van der Heide, is een formulier ingesloten voor een wedstrijd, waarbij het gaat om het inzenden van een goed idee voor nieuwe avonturen van Bob Evers, Arie Roos en Jan Prins. Dat idee mag geen sensationele gooi-partij zijn, staat bij een van de voorwaarden — doch in dit deel is de auteur toch ook weer niet bang van een robbertje vechten, gooien en smijten. Het is een boek geworden vol daverende spanning en met vele humoristische momenten. De opzet is wel origineel: Een

1379

1380

vrachtauto verliest een paar kisten uit Zwitserland geïmporteerd speelgoed. Een kist komt terecht bij onze vrienden, een tweede wordt meegenomen door circus-personeel. De „eigenaars” van de kisten zijn er verdacht vurig op gesteld hun waar zo spoedig mogelijk terug te krijgen..... Geen wonder, als men weet dat in het speelgoed valse Amerikaanse bankbiljetten worden binnengesmokkeld. In dit deel wordt de jacht beschreven op de bandieten, met de ups en downs voor onze vrienden. De „bron” van de valsemunterij mogen de boys zelf mee gaan ontdekken in Zwitserland. Er komt ook nog een vervolg. Spannend amusement.

1381

En dan is tenslotte de groep bakvisromans aan de beurt. *Annie de Hoog-Nooy* brengt ons *Dorien speelt hoog spel!* Dorien moet als sociaal werkster de ernstige kant van het leven ook leren kennen. Zij ontdekt op de zaak een oud schoolvriendinnetje, nu machinestikster. Ze ontdekt ook, dat de chef wel erg vrij is tegenover het vrouwelijk personeel en zelfs ook tegenover haar avances tracht te maken. Dorien verlaat dan die betrekking. In Hoek van Holland verpleegt zij vervolgens een tante en daar ziet haar voor het eerst Koen. Dorien begint met hem een spel te spelen door zich n.l. uit te geven als „mevrouw”. Als Koen haar eenmaal veroverd heeft, merkt hij op, dat zij toch wel hoog spel speelde met zijn levensgeluk. Een boek dat vlot leest, eigenlijk een degelijke inhoud heeft, maar juist daarom het armelijk gebrek aan alle godsdienst zo sterk doet voelen. Het boeiende verhaal vraagt enige levenswijsheid.

1382

Zij sluiten een verbond is een roman van *Hanny Hoogland*. Met groot idealisme trekt een groep Joodse emigranten naar het H. Land. Er zijn Oostenrijkers, Nederlanders, enz. onder hen, maar langzaam vinden zij de weg tot elkander en het groot „verbond” dat gesloten wordt is de grote, onderlinge liefde tussen de hele gemeenschap, die samen de handen ineenslaat om alle moeilijkheden en alle verdriet te overwinnen. Een mooi,

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

naar *De jongen met de toverfluit*, door *Rie van Rossem* geschreven bij de 70e verjaardag van deze kindervriend. Een ook naar het bij die zelfde gelegenheid in het maandblad *Ontmoeting* verschenen interview door *D. v. d. Stoep*, waarin we o.m. lezen, dat het geheim van Van de Hulst's ongeëvenaarde populariteit schuilt in zijn beschroomde eerbied voor hetgeen er in de kinderziel omgaat, in zijn eerbied tegenover de heilige dingen, in het feit dat hij de geestelijke waarde van een verhaal niet bereikt door toevoegen maar door weglaten en in het feit, dat hij geen stof zoekt, geen „echte gebeurtenis” beschrijft, niet „naar het volle leven” werkt, dat hij altijd op niveau blijft.

Moge God deze diep-gelovige christen nog vele jaren sparen, tot zegen van Nederland, tot geluk van de jeugd.

L. v. d. H.

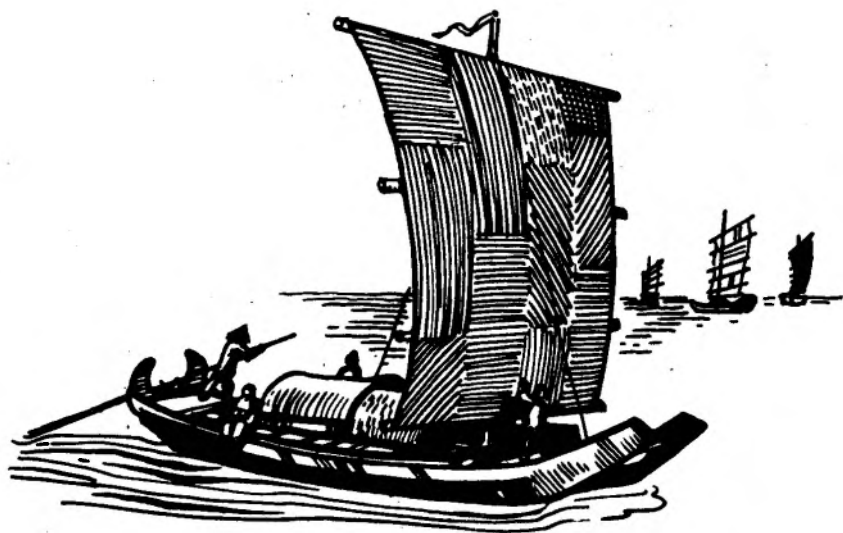
ernstig boek. Hanny Hoogveld schreef vlot en interessant en durfde eens flink af te wijken van het gewone procedee. Een compliment waard!

Voor volwassen meisjes zijn de twee laatste romans: *Renske ontdekt de wereld*, door *Dolf Kloek*, en *Schering en inslag*, door *Kathryn Worth*. In het eerste boek wordt verteld, hoe Renske's leven werkelijkheid begint te worden als zij, als zesjarige, de begrafenis van haar moeder meemaakt. Hoe dit op God gerichte zeltje dapper en vrijmoedig de vreugden en moeilijkheden van het leven doorleeft, staat hier aardig beschreven. Wanneer op het einde vader „tante” Violet achterna trekt naar Engeland, vraagt men zich af: „Waarom wordt het niets tussen die twee?” —

Martitia — uit het boek van Kathryn

Worth — de enige dochter uit het presbyteriaans gezin Howland, is na een hevige typhus-epidemie wees geworden. Vereenzaamd op deze wereld wordt ze opgenomen in het quakersgezin van dokter David Gardner uit Centre, Noord-Carolina. Zonder veel innerlijk verzet en alleen wat geremd door angst

voor de ruwe zonen van dokter Gardner en diens gesloten dochter Ruth, „herweeft” Martitia haar fijne leventje tot dat van een echte boerendochter der Gardners. Een boek met sympathieke trekken, voor oudere meisjes en volwassenen die wat meer van hun lectuur verwachten dan tijdpassering alleen.

Een tekening uit Perry's in China spelende „Bamboe, de grasboom”.

NIET-SPECIFIEKE JEUGDLECTUUR

- 1385 Het boek *Pelgrims der wildernis*, door *Grijze Uil*, is een openbaring voor ons, Europeanen. Een „Indiaan”, Grijze Uil, vertelt in de hem eigen stijl over zijn leven in de onmetelijke wouden van Canada. Bijgestaan door zijn echtgenote, Anahareo, wijdt hij zijn leven aan de bestudering van het wildprobleem. De lezer zal verbaasd staan over de liefde en het eindeloos geduld, waarmee deze mensen er in geslaagd zijn enkele bevers tot hun huisgenoten te maken, zodat zij werkelijk hard en goed met hen deelden. Geen wonder dat velen zich voor hun werk zijn gaan interesseren en men hun levenswijze verfilmd heeft.
- 1386 En dan de muziek: *Het orkest onder de loupe*, door *Louis Metz*. Het is een beknopte beschouwing over alle instrumenten van het moderne symphonie-orkest. Als instrumentengids voorziet het in een behoefte. Het is geschreven in de trant van toelichtingen-op-jeugdconcerten en het is ook geschreven met kennis van zaken, van de orkest-praktijk uit (schrijver is lid van het Concertgebouworkest). Wel slaat de auteur zijn lezers niet hoog aan en loopt nogal eens open deuren in. Ook stijl en eruditie laten te wensen over. De reproducties zijn allesbehalve fraai; evenals de hele verzorging van het in offset gedrukte boekje.
- 1387 *Dr. A. Melchior* schreef een aardig boek over bouwkunst: *2000 jaar wonen*. De grote lijn der historie werd goed vastgehouden en tevens werden honderd en een tekenende details er in verwerkt. De formulering is zeer eenvoudig, gezellig-populair. De vele tekeningen, van de auteur zelf, passen in hun genoeglijke trant goed bij de tekst. Zo werd dit boek een gids voor ieder, die zich een eerste oriëntering in deze stof wil eigen maken.
- 1388 *Hart in de orkaan*, door *Felix Dalle*. Blijkens de inleiding van deze „roman voor de jeugd en wie van haar houdt”

Een der illustraties van Dr A. Melchior uit „2000 jaar wonen”.

verschuilt zich achter deze auteursnaam een van de 5 jonge priesters uit West-Vlaanderen, die geconfronteerd werden met de nood der ontheemden in het Duitsland van na de jongste wereldoorlog. Dalle verhaalt de geschiedenis van de jonge Erhard Furkel, een van de 500.000 tussen 13 en 18 jaar, voor immer door de Russen van huis weggejaagd. In de dagelijkse aanschouwing van zoveel afzichtelijke ellende om zich heen verliest de knaap zijn geloof, tot hij in contact komt met de werkers van „Oostpriesterhulp”, die met hun kapelwagen „St. Bonifacius” van dorp tot dorp trekken om de ontheemden te redden. Dan komt langzamerhand het opgejaagde jongenshart tot inkeer. Een actueel boek, een boeiend boek. Met nadruk bevelen wij het aan.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

RECTIFICATIE: De prijs van het onder nr 1329 (Sept.) besproken boek *De kinderen van het nieuwe woud*, door Captain Marryat is niet f 3,45, maar f 2,95 geb. los, en f 2,75 in serie van 4 dln.

In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

- de Amicis*, Edmondo 1371
Jongensleven. Vert. dr P. de Zeeuw J.Gzn. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, Standaard Boekhandel, (Oud Goud dl XXV), 1952, (21 x 15), 128 blz., f 1,75, geb. f 2,50 VIa-b
- Been*, Joh. H. 1366
De drie matrozen van Michiel de Ruyter. Geïll. met teken. dr J. H. Isings Jr — Alkmaar, Kluitman, (1952), 7e druk, (23 x 16), 160 blz., f 3,25, geb. f 4,50 VIa-b, J, (P)
- Bruyn*, Cor 1376
Rinke Luit. De vrolijke veerman. Geïll. met teken. dr Jaap Veenendaal — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), 3e druk, (21 x 16), 176 blz., f 2,80, geb. f 3,75 VIa, (P)
- Burnett*, Frances Elisa Hodgson 1370
De kleine Lord. Opnieuw verteld door P. de Zeeuw J.Gzn. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Oud Goud dl XXII), (1952), (20 x 15), 112 blz., f 1,75, geb. f 2,50 VIa-b
- Conscience*, H. 1363
De leeuw van Vlaanderen. Naverteld door H. de Bruyn. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Gulden Sporen-serie No. 1), (1952), (21 x 16), 112 blz., f 1,75, geb. f 2,50 VIa-b
- Cramer*, Rie 1356
Katrientje. Geïll. met teken. + 2 pltn dr Rie Cramer — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), 2e druk, (25 x 17), 48 blz., f 1,40, geb. f 1,95 VIc
- Dalle*, Felix 1357
Hart in de orkaan. Roman voor de jeugd en wie van haar houdt. Geïll. met 8 blz. foto's — Tiel, Lannoo, 1952, (19 x 12), 165 blz., f 3,—, geb. f 4,90 IV-V †
- Douwes*, D. J. 1369
De dief van Colosse. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (Jong Holland-Reeks), (1952), (24 x 15), 87 blz., geb. f 1,90 VIa-b
- de Goede*, J. H. 1365
Weggewaaide jongens. Geïll. met teken. dr W. J. van Dulkenraad — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), (23 x 16), 157 blz., geb. f 1,90 VIa-b, J
- Grijze Iil* 1385
Pelgrims der wildernis. Geïll. met 26 blz. foto's — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), 2e druk, (22 x 15), 211 blz., geb. f 6,90 V

- van der Heide, Willy* 1380
Drie jongens als circusedetective. Geïll. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert (Bob Evers-serie), (1952), (24 x 17), 211 blz., geb. f 4,50 V, J
- Helmer, H., C.ss.R.* 1379
Met Christus. Kerkboek voor grote jongens — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, 1952, 13e druk, (13 x 8), 578 blz., geb. f 2,90 t/m f 4,75 V, J †
- Hölscher, To* 1355
Het boek van Trees en Kees. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Voor kleine vriendjes), (1952), (21 x 16), 48 blz., f 1,—, geb. f 1,35 VIc †
- Hölscher, To* 1362
Hoe Trotskopje genas. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (23 x 15), 104 blz., f 2,—, geb. f 2,75 VIa-b, M †
- de Hoog-Nooy, Annie* 1381
Dorien speelt hoog spel...! Roman voor oudere meisjes. Geïll. met teken. dr R. van Looy — Meppel, M. Stenvert, (1952), (21 x 15), 203 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Hoogland, Hannic* 1382
Zij sluiten een verbond. Roman voor oudere meisjes — A'dam, Ned. Keurboekerij, 1952, (24 x 16), 207 blz., f 3,90, geb. f 4,90 IV-V, M, Jd
- de Jong, Cock* 1368
Joke en Wies naar Suriname. Geïll. met teken. dr J. J. Beckmann — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), (24 x 16), 141 blz., geb. f 2,90 VIa-b, M, P
- Kloek, Dolf* 1383
Renske ontdekt de wereld. Geïll. met teken. dr Mettes — Wageningen, Zomer & Keuning, (1952), (22 x 15), 208 blz., geb. f 5,40 IV, M, (P)
- Melchior, A., Dr* 1387
2000 jaar wonen. Geïll. met teken. dr Dr A. Melchior — Haarlem, De Spaarnestad, 1952, (22 x 14), 208 blz., geb. f 5,90 IV-V
- Metz, Louis* 1386
Het orkest onder de loupe. Een beknopte beschouwing over alle instrumenten van het moderne symphonie-orkest. Geïll. met foto's t.d.t. + teken. dr Tibor de Machula en Eddy Kamermans — A'dam, Broekmans en Van Poppel, 1951, (23 x 16), 72 blz., f 2,25, geb. f 2,75 V
- Renes-Boldingh, M. A. M.* 1378
Marieke-Marijke. Geïll. met 1 teken. — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, (1952), (21 x 13), 157 blz., f 2,60, geb. f 3,90 VIa, M, P
- Roggeveen, Leonard* 1357
Jan-Jaap heeft een trein. Geïll. met teken. dr Leonard Roggeveen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, (Jan-Jaap serie dl 5), 1952, (24 x 16), 71 blz., f 1,20, geb. f 1,75 VIc
- van Sandvoort, Betty* 1377
Myra, het zigeunermeisje. Geïll. met teken. — Helmond, Uitg. Helmond, (Parelsérie No 3), (1952), (25 x 16), 143 blz., geb. 3,50 VIa, M

- Schellekens, Nelly* 1361
De kinderen Kempenaar. Geïll. met teken. dr Rein Stuurman — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (23 x 15), 136 blz., f 2,20, geb. f 2,95 VIb
- Schmitz, Marie* 1360
Kom maar binnen! Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (23 x 16), 112 blz., f 2,—, geb. f 2,75 VIb-c
- Secker, J. H.* 1367
De geheimzinnige verdwijning van Tonnetje. Geïll. met teken. dr A. Molenaar — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (23 x 16), 128 blz., f 2,40, geb. f 3,25 VIa-b, J
- Smelik, J.* 1373
De waagmeester van Delft. Geïll. met teken. dr Hein Kray — Groningen, Jan Haan, (Haan's bibliotheek voor de Jeugd), (1952), (24 x 15), 223 blz., geb. f 3,25 VIa°, P, L
- Sperry, Armstrong* 1358
Bamboe. De grasboom. Vert. uit h. Amerikaans (Bamboo) dr Lidow. Geïll. met teken. — Den Haag, Z. Holl. Uitg. Mij, (1952), (22 x 16), 53 blz., geb. f 3,50 VIb-c
- Sperry, Armstrong* 1359
Kokosnoot. De wonderpalm. Vert. uit h. Amerikaans (Coconut) dr Lidow. Geïll. met teken. — Den Haag, Z. Holl. Uitg. Mij, (1952), (22 x 16), 55 blz., geb. f 3,50 VIb-c
- Stulp, J. F.* 1364
De speelman van Petersburg. Geïll met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (Haan's bibliotheek voor de Jeugd), (1952), (24 x 15), 168 blz., geb. f 3,25 VIa-b, J, (P)
- Verbeeten, W. J.* 1372
De strijd om de meteorformule. Geïll. met teken. — Helmond, Uitg Helmond, (Kroonserie no. 6), (1952), (24 x 15), 157 blz., geb. f 3,50 VIa, J
- van der Vet, Carel* 1375
Twee H.B.S.-ers en een kermiskind. Geïll. met teken. dr R. van Looy — Meppel, M. Stenvert, (1952), (24 x 16), 224 blz., geb. f 4,90 VIa, J
- Worth, Kathryn* 1384
Schering en inslag. Vert. uit h. Engels (They loved to laugh) dr Co Kars. Geïll. met teken. dr H. D. Voss — Den Haag, Z. Holl. Uitg. Mij, (1952), (23 x 15), 212 blz., geb. f 6,90 IV, M, (P)
- de Zeeuw J.Gzn, P.* 1374
Stanley de padvinder. Avonturen van Stanley in Afrika bij het opsporen van Emin Pacha. Geïll. met teken. dr M. L. Middelhoek — Groningen, Jan Haan, (Haan's bibliotheek voor de Jeugd), (1952), (24 x 16), 163 blz., geb. f 3,25 VIa

POST SCRIPTA

Er is een mooi uitgevoerd verslag van de jury en catalogus verschenen van *De best verzorgde 50 boeken van het jaar 1951*. Tot onze vreugde troffen we daarin ook voor het eerst het jeugdboek bekroond aan, nl. *Choix de Fables*, van *Jean de la Fontaine* (J. M. Meulenhoff); *Bertie gaat op stap*, van *Kenneth Grahame* (Van Breda); *Zingen dat willen wij*, van *Carla Kohnstamm* (Arbeiderspers) en *Kleine flora*, van *Dr W. P. Postma* (H. D. Tjeenk Willink & Zn).

Een illustratie uit het bekroonde kinderboek „Bertie gaat op stap”.

De Arbeiderspers stuurt ons een prospectus van de AP-Jeugdserie 1952/1953. We hebben onze ogen eens goed uitgevren, om ons er van te overtuigen dat

we niet droomden! En toen we moesten concluderen, dat we volkomen wakker waren en echt met beide voeten op de grond stonden, was onze eerste gedachte: De „anderen” kunnen het toch maar; zij presteren het zo maar, zonder commissies, zonder aanbevelingen, zonder stimulans-injecties, datgene te leveren waar de katholieken al generaties lang voor en over (bek)vechten. Geen enkele katholieke uitgever komt met een goedkope jeugdboekenreeks, want het katholieke jeugdboek is commercieel blijkbaar een dubieus geval. Geen enkele katholieke uitgever vindt prominente katholieke jeugdschrijvers die zich kunnen meten met S. Franke, Ab Visser, Maurits Dekker en Piet Begeer. Maar dat is nog niet alles: wat ons paf deed staan is het feit, dat de nieuwe AP-Jeugdserie niet meer f 2.45 per deel kost, maar f 1.95!

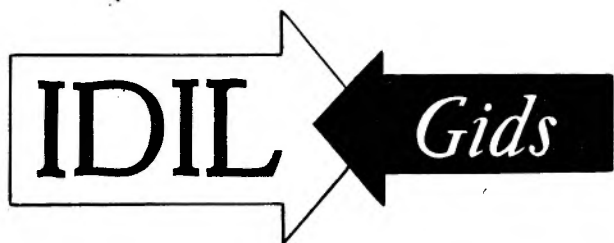
Katholieke uitgevers, waar blijft uw efficiënte concurrentie? Of liever: katholieke lezers, waar zijt gij? gij die met uw aantal het mogelijk moest maken, dat uw katholieke uitgevers een dergelijke lectuurdaad konden stellen als de AP? Of wensen de katholieken zonder meer tevreden te zijn met lectuur uit het „andere kamp”?

Het *Nieuwsblad voor de Boekhandel* houdt keurig de statistiek bij van de boekenproductie in Nederland. We hebben de rubriek Jeugdlectuur daar eens uitgelicht en kregen als cijfer voor de eerste helft van 1952 (Januari tot en met Juni) 175 jeugdboeken. Hiervan waren er 106 nieuwe uitgaven en 69 herdrukken. De *Idil-Gids* bespreekt gemiddeld een 30-tal boeken per maand. We menen dus de volledigheid zeer dicht te benaderen.

NOV. 1952 JAARGANG IV NUMMER 4

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1389-1423

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur.</i>	51
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Tom Bouws</i>	54
<i>Voor de jeugd geschikte</i>	
<i>boeken</i>	57
<i>Katholieke Encyclopaedie voor</i>	
<i>Onderwijs en Opvoeding,</i>	
<i>Tweede deel</i>	59
<i>Bibliografisch register</i>	60
<i>Post Scripta</i>	63

Bijlage: Jeugdlectuurlijst 1952/53

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

NOVEMBER. Herfst. Dat betekent leesurtjes en dat betekent tevens, dat de bekende maan door de beroemde bomen gaat schijnen.

Versjes gaan er bij de kleintjes graag in. Alleraardigste versjes met fijne tekeningen brengt *Rie Cramer* in *Mijn liefste versjes*. De schrijfster heeft goed rekening gehouden met de technische leescapaciteit. Rie Cramer illustreerde natuurlijk zelf en het zijn juist deze altijd weer zo opmerkelijk gave illustraties die dit boekje cachet geven en aantrekkelijk maken. Als moeder voorleest, zal ook zij van vorm en inhoud mee genieten.

Verdienstelijk werk leverde ook *Han G. Hoekstra* in *Rijmpjes en versjes uit de nieuwe doos*. Een serie zeer aardige kinderrijmpjes, sommige in het genre aftelrijmpje, andere: nonsens-versjes. Een leuk en vlot geheel.

1 Ook „proza” vraagt de aandacht van
2 onze kleuters: De 4 deeltjes *Loekie*, door
3 *P. Stouthamer*, vormen een geestig geschreven reeks, opklimmend in moeilijkheid. De verhaaltjes spelen om de koningsvijver waar de zwanen wonen. Er wordt een zwanenprinsje geboren en Loekie het eekhoortje mag met hem

spelen. Loekie raakt ook gevangen in de stad, maar de dieren bevrijden hem. De kraai is een lelijke dief en wordt verbannen. Tenslotte valt een snoek het zwanenprinsje aan, maar door de dapperheid der dieren, vooral de bergeenden met Loekie aan het hoofd, wordt hij verdreven en Loekie wordt benoemd tot page van de koningsvijver. De auteur weet de dieren buitengewoon aardig te karakteriseren. De illustraties van W. G. van de Hulst Jr doen het zeer goed.

Het was een goede gedachte van *To Hölscher* om in *Sinterklaas goed-heilig man* in echte kinderlijke stijl en op boeiende wijze het leven van Sint Nicolaas te vertellen. Zijn leven wordt mooi beschreven, van wieg tot graf en met de grote wonderen aan hem toegeschreven. Zo verklaart het de Sint Nicolaasgebruiken. Gaarne aanbevolen.

We hebben onze lezers al eens eerder attent gemaakt op de „Haneboeken”. Daarin verscheen ook *De vertellingen van Oom Remus*, door *Nienke van Hichtum*. Oom Remus is een oude neger, die aan een kleine blanke jongen grappige dierenverhalen vertelt, die de neger-slaven hadden meegebracht naar Amerika. De verhaaltjes zijn aardig, soms

1395

1396

koddig, vele zijn gebaseerd op oude fabels, andere weer origineel. De vertaling is een zeer vrije bewerking. Onze kleintjes zullen dit boekje met genoegen smaken, zeker als zij het met dezelfde matige doses toegediend krijgen als de kleine luisteraar van het verhaal. Een goede aanwinst, vooral voor de voorlees- en vertelschat.

1397

Erg moeilijk vinden we het geval *Mevrouw Piggle-Wiggle weet het!* Een blijmoedig lesje levenswijsheid voor jong en ... oud, door *Betty Mac Donald*. We kunnen ons voorstellen, dat er ouders zijn die dit kinderboek onzinnig en mislukt vinden; we kunnen ons ook voorstellen, dat er anders over gedacht wordt. Ofschoon het zeker door kinderen gelezen kan worden, is dit boekje nog méér geschikt tot lering en vermaak van hun ouders. De vele levenswijze en ironische trekjes richten zich allereerst tot de volwassenen, terwijl vele bijzonderheden van stijl en compositie er weer echt op berekend zijn, kinderen te boeien. *Mevrouw Piggle-Wiggle* is een half sprookjesachtige figuur, een gebocheld dametje van onbepaalde leeftijd, wier ondersteboven gebouwd huisje altijd wemelt van alle kinders uit de buurt. Ze begrijpt hen volmaakt, veel beter dan hun ouders, en ze weet voor al hun onhebbelijkheden een of andere wonderkuur. Haar methode geneest de kinderen van kibbelen, treuzelen, watervrees, brutaliteit, enz.

1398

Als deel XXIV van de serie *Oud Goud* verscheen *Vlaamse legenden*, door *J. de Zeeuw Gzn.* Vlaanderen is zeker zo rijk aan legenden en sagen als Nederland en dus had de samensteller een ruime keus. Hij heeft daarvan goed gebruik gemaakt en een boekje gevormd dat op representatieve wijze de Vlaamse legenden tot ons brengt. Naast min of meer bekende komen er ook heel wat voor die het aantrekkelijke van het nieuwe hebben.

1399

Gaarne wijzen we nog eens op *Nonni en Manni*, door *Jón Svensson S.J.* Dat van dit boekje een vijfde druk verschijnt spreekt voor zichzelf. Het tekenwerk van Wiegman doet wel wat ouderwets aan,

maar tenslotte spelen deze Nonni-verhalen ook zoveel jaar geleden.

In het avontuurlijke jongensboek *De kanovaarders Kris en Ris* vertelt *A. C. de Jonge* hoe twee leerlingen van de zeevaartschool in Middelburg door toevallige omstandigheden een clandestiene distilleerinrichting op het spoor komen. Het is een vlot vertelt, maar dikwijls wat rockeloos verhaal, dat in deze sfeer misschien wel past, maar zeker niet voor een algemene aanbeveling in aanmerking komt. Veel goeds valt er niet uit te leren. Een model van kinderlectuur achten we *Jerry en het zwarte schaap*, door *Sterling North*. Dat een boek geen sensatie nodig heeft om als jongensboek succes te hebben, bewijst dit met zoveel liefde geschreven verhaal. Jeremia leeft bij zijn grootje, een pittig, typisch vrouwtje, geheel opgaande in haar godsdienstige beeldenwereld geïnspireerd op de Bijbel. Als een vicial lammetjes geboren wordt, blijkt er een zwart verschoppelingetje bij dat Jerry's hart veroverft. Het krijgt een bijzondere plaats in zijn jongensleven. Bang dat honden het zullen verscheuren of het zelf zal ontvluchten — het zwarte lammetje „Midernacht” is een kwa-jongen en belhamel — wil Jerry een omheining bouwen. Hij wil het dier ook naar de landbouwtentoonstelling brengen. Oom Hiram weet grootje voor dit plan te winnen. ... als hij suggereert, dat zij haar prachtig wolwerk ook zal exposeren. Bij de terugkomst — grootje en Midernacht hebben het blauwe lint gewonnen — ontsnapt het lam en het wordt pas weergevonden met Kerstmis, in de Kerststal. Een zeer mooi boek, vol echte humor en in frisse trant.

B. Vitaal, c.f.x. is de auteur van het missieverhaal *Lony*. Een verhaal uit de Kongolese brousse. Lony is een edelmoedige jongen, die dank zij een uitstekende vorming op een katholiek „internaat” opgroeit tot een frisse, katholieke boy. Als jongeman teruggekeerd in zijn geboortedorp blijft hij de beginselen van zijn geloof getrouw, ook al brengt hem dit een zee van leed. Het Vlaamse boek geeft een alleraardigste kijk op de

Kongolese negermaatschappij met haar geestenverering, familiaal- en clanverband, met de intrigerende werkzaamheid van de „Tovenaar” als alles beheersende factor. Dit boeiende verhaal zij van harte aanbevolen.

Met gouden stem, door Karel Berg, is een meisjesboek. Ineke heeft een mooie stem. Haar broer Aart is zanger en zij droomt er van zangeres te worden. Uit jaloesheid verhindert ze bijna, dat hij voor de radio mag zingen. Gelukkig komt alles op z'n pootjes terecht. Bij een schoolfeest behaalt Ineke een groot succes met haar zang. Aardige, neutrale lectuur.

Een belangrijk boek is *Ruud de sportheld*, door Kees Spierings. Het is een pleidooi voor de echte, gezonde sportbeoefening. Het beschrijft de sportcarrière van Ruud Tersteeg. Van schoolsport komt hij via D.E.S. in het nationale elftal en op de Olympische spelen. De geschiedenis van de Olympische spelen, de training, de kameraadschap worden mooi beschreven. Even laat de schrijver ook kennis maken met de sportuitwassen. Heel verstandige dingen worden gezegd over amateurisme en professionalisme. Een gezond boek, dat principieel de goede invloed die de sport in elk jong leven kan hebben, naar voren brengt.

Rosy is de oudste uit een groot arbeidersgezin in Amerika, zo vertelt A. Rutgers van der Loeff-Basenau in *Rosy, dat krantenkind*. Daar beide ouders buitenshuis moeten werken, komt de verzorging van het gezin neer op de 15-jarige oudste. Deze vat haar taak goed op. Bij een brand redt Rosy haar jongste broertje en verliest daarbij haar linker hand. Daardoor wordt ze op slag beroemd. Krant en radio komen er bij te pas. Echt Amerikaans! Ondanks de wat buitenissige historie heeft het boek

toch wel een goede strekking, vooral ook doordat het laat zien, hoe dapper en blijmoedig Rosy haar ongeluk aanvaardt.

Dossier 1248, door Albert Hublet S.J., is geen politieroman, doch het verhaal van een internaatsleerling, die door het vroegtijdig sterven van zijn vader op minder prettige wijze met het leven wordt geconfronteerd. Een der paters weet het vertrouwen van de jongen te winnen en het is mede door zijn steun, dat alles toch nog goed komt. De karakters zijn scherp geschetst en menige bladzij bevat een pedagogisch lesje. De reacties van de jongens op de godsdienstige gesprekken met Pater Mulder zijn voor een normale jongen iets te sterk, maar dit is dan ook het enige vlekje in dit aantrekkelijke verhaal. Het is een positief katholiek jongensboek.

En dan het boek *Ik wil een dappere kerel zijn*, door Koen Lisarde. Paul Verschuere, enige zoon van bemiddelde ouders, vertrekt naar een college om „man te worden”. In zijn omgang met leraren en studenten leert hij het leven kennen, dreigt verloren te gaan, behaalt echter de overwinning en groeit uit tot een degelijke jongeman, die het leven aandurft en er zich doorheen slaat. Als de oorlog uitbreekt, is Paul gereed voor

het leven en God vraagt het hem als hij, bij het eerste alarm te hulp gesnelde, komt. Een prachtig boek in de trant van Francis Finn. Schrijver geeft blijk de jongensziel te kennen en er vat op te hebben. Vooral de studerende jeugd aanbevolen.

Een kerngezond, katholiek collegeboek is ook *Poësis*, door L. Sterkens. Het speelt in de poësisklas (5 gym) van een Vlaams Jezüieten-college. Hoofdthema is de zielestrijd van Karel Reynders, de onbetwiste

1406

1407

1408

Mogen wij u voorstellen:

TOM BOUWS

HET is opvallend, hoe veel jeugd-schrijvers uit onderwijskringen komen. Misschien is dat trouwens niet zo zeer opvallend, doch in de lijn der verwachting. Onderwijskrachten immers hebben dagelijks contact met de jeugd. Zij weten wat er onder de jeugd leeft en met die jeugd blijven zij geestelijk jong. Roggeveen en Van de Hulst bleken onderwijzer te zijn geweest, ook met Tom Bouws is dat het geval. Tom Bouws werd 24 Augustus 1911 geboren te Purmerend en daar woont hij nu nog. Te Purmerend bezocht hij de 5-jarige H.B.S. Toen zijn tekenaanleg op niets uitliep, volgde hij een stoomcursus voor onderwijzer, kreeg een aanstelling bij de „Nieuwe School-Vereniging” in Amsterdam en haalde hoofdakte en akte Frans. Eenmaal voor de klas werd ook de creatieve bedrijvigheid over hem vaardig: hij schreef kinderzangspelen, samen met Johannes Røntgen, o.a. *Joffer Marianne*, dat door Bert Brugman voor zijn beroemde poppentheater is gebruikt.

Tom Bouws was ook de libretto-schrijver van de grote opera *De Nachtwacht* en de kameropera *Liefde's listen en lagen*, beide van Henk Badings.

In 1939 verscheen zijn eerste roman voor de rijpere jeugd: *Voorspel*.

Na de bevrijding zagen het licht: *Vergeefse Vlucht*, *Binnen de Muren*, *Over*

leider van zijn klas, de kampioen op velerlei gebied, gewaardeerd door de leraren, getapt bij de kameraden, maar onhandig en verlegen als hij meisjes ontmoet, vooral als dat Anne-Maricken is, de zus van zijn beste vriend. Zijn bleuheid groeit tot liefde, waardoor hij de kijk op zijn levensideaal dreigt te verliezen, en verstandige leraren en trouwe kameraden helpen hem er doorheen. De tendens is voor de meer nuchtere Noordnederlandse leeftijdgenoten van Karel wat te weelderig geëtaleerd. Het Vlaams enthousiasme van schrijver en helden bruist wel eens over de randen van het voor ons plausibele heen, maar een principieel boek over een zo belangrijk onderwerp is ons altijd welkom.

Met genoegen leggen wij enige boeken uit de Klimop-reeks aan u voor: *Franklin Delano Roosevelt*, door *Hendrik J. de Water*, en *Marie Curie*, door *Cor Versteegh*. De Water schildert op interessante wijze leven en loopbaan van de grote Amerikaanse president, de weg van een rechtvaardig man met een ijzeren wil, een grote werkkraft en een opgewekte natuur. De auteur besteedde ruim aandacht aan Roosevelt's jeugdjaren en karakter. Een boek dat naast historische waarde ook bogen kan op bijzondere opvoedkundige kwaliteiten; het voorbeeld van zulk een doorzetter zal immers voor elke gehandicapte jonge mens een zegen zijn. — Ook het boek over Marie Curie is een aanwinst. Deze ware levensgeschiedenis is zo boeiend geschreven dat zij een roman mag heten. Met bewondering ziet men het Poolse meisje werken en studeren om haar vaderland van dienst te zijn. Met eerbied leest men, hoe zij zich zelf achterstelt om het geld te verdienen voor de Parijse studie van haar zus. Dan krijgt ook zij haar kans in Parijs, maar ten koste van welke opofferingen! Het buitengewoon begaafde meisje ontmoet dan Pierre Curie en begint met hem haar onderzoekingen naar de geheimzinnige stralen van Becquerel, waarover zij haar proefschrift wil schrijven. Een boek over een zeer bijzondere

1409
1410

*Het is heerlijk als kinderen je boeken
verslinden . . .*

*Verre Weiden, Roeromme, Het Boek van
de Spoorwegen, Sprookjeshuis, e.a.* Met
Piet Worm was hij de redacteur van de
„Fontein-kinderkrant”.

Na de bevrijding zijn er grote dingen in
Tom Bouw's leven gebeurd. Door lang-
durige ziekte verliet hij het onderwijs: In
1947 ging hij over tot het katholieke
geloof. Een jaar lang was hij jeugd-
redacteur van De Volkskrant en in 1949
kwam hij bij de K.R.O. in vaste dienst
als scriptwriter.

Het zal de lezers interesseren dat we „uit
de werkplaats van de schrijver” kunnen
verklappen, dat hij aan een tegenhanger

vrouw, vol levenschte voorbeelden voor
de jonge mens.

Esther Hagers beschrijft in *Tonny Berger*
het lief en leed van een derde klas
M.M.S.: acht bakvisjes, aardige en minder
aardige. De sympathieke hoofdfiguur
Tonny redt tijdens het kamperen met de
klas het leven van een groepje dorps-
kinderen, die met een gevonden granaat
spelen. Daarbij wordt zij zelf het enige
slachtoffer van de ontploffing: zij moet
een van haar ogen missen en haar gezicht
wordt ontsierd door een lelijk litteken.
Hoe zij deze schok verwerkt en tenslotte
heel haar oude blijmoedigheid hervindt,
wordt boeiend en natuurlijk verteld. In
de onveranderde sympathie van Hans, de
broer van een vriendin, wordt aan het
slot even een gelukkig toekomst-verschiet
aangeduid. De goede strekking doortrekt
het boek zonder zich in lesjes op te
dringen. Slechts in een enkele passage,
waar Tonny's mijmeringen over het
geluk van het moederschap en het grote
gezin wat „opgelegd” aandoen, wordt
een tendens voelbaar. Warm aanbevolen.
Hoe veel minder is dan de weliswaar vrij
onschuldige, doch ietwat onbenullige
meisjesroman *Idylle op de „Morgen-
ster”*, door *Netty Koen-Conrad*. Vier
verknochte vriendinnen vinden hier hun
weg: drie er van een man, de vierde een
taak in een kinderkuis. De hoofdpersoon
Maud verlooft zich met Ernst, die met
zijn moeder bij haar ouders moest komen
inwonen en die zij daarom aanvankelijk
niet kan uitstaan, terwijl hij tot over-
maat van ramp ook nog haar chef op
kantoor wordt. Zij zullen hun intrek
nemen op een woonschip, dat hij gro-
tendeels zelf voor haar gebouwd heeft.
Els ontmoet een jonge dokter, die de
vleesgeworden bakvis-wensdroom is; de
degelijke Klaartje wordt uitverkoren
door Enst's vriend. Het taalgebruik is
vaak onbeholpen en lelijk, soms zelfs
erbarmelijk, vooral tegen het slot, het-
geen speciaal in een jeugdboek onver-
geeflijk is. En practisch geen enkel
vreemd woord komt er zonder kleer-
scheuren af. De strikte „neutraliteit”
wordt soms irriterend, zoals in de banale

1411

1412

slot-alinea, waar Ernst over zijn aanstaand huwelijk niets zinvollers weet te zeggen dan: „hier begint onze idylle, in ons huis van jou en mij, waar Venus het grootste woord zal voeren.” Geen boek waar de meisjes iets „aan hebben”.

1413 En dan zijn er nog twee boeken van
1414 *Judith Boosman*, nl. *De drie tenten en 't Steile pad*. In het eerst genoemde

wordt verhaald, dat door een auto-ongeluk, waarbij notaris Bergsma en zijn vrouw om het leven komen, hun vijf meisjes verweesd achterblijven. Zij zetten de huishouding voort onder leiding van de oudste, Leonie, die daarvoor haar juridische studie opgeeft. Er heerst een prettige sfeer in huize „De drie tenten”. De meisjes komen achtereenvolgens op hun bestemming (huwelijk of klooster), het zwakke Elsje sterft en de jongste wordt tenslotte opgenomen in het gezin van de oudste. Een enkele keer is de schrijfster wel eens wat erg vroom en „zoetelijk”, maar over 't geheel geeft dit katholieke verhaal toch heel wat meer dan zoveel lege, moderne meisjesromans.

— En in het tweede boek gaat Nel het steile pad van haar leven, waarop een nogal mondain moedertje en een voortdurend gesukkel met haar gezondheid struikelblokken hadden kunnen worden. Ze houdt echter dapper vol en zo triumfeert het wel wat filmisch vertelde verhaal van haar jeugd in de bekering van de jonge dokter, die op zijn ziekbed gedoopt wordt.

1415 We sluiten deze kroniek met *De ridders van de Tafelronde*, door *D. L. Daalder*. Met veel kennis van zaken heeft de bewerker de oude Arthursagen rond de Graal, zoals Maerlant die vertelde en zoals vooral Jonckbloet die heruitgaf in de romans van Walewein en Lancelot, tot enkele grote verhalen samengevlochten. De wonderlijke avonturen verdringen zich dan ook in dit boek: toverkastelen, het zwevende schaakbord, geheimzinnige zwaarden. Eigenlijk werd teveel in een kort bestek samengeperst. De auteur meent, terecht, dat zijn boek ook volwassenen boeien zal, maar hij lijkt te optimistisch, als hij hoopt dat ook jonge-

van zijn roman voor oudere meisjes (*O, dwaze maagd*) werkt en die nieuwe roman zal heten *Land zonder grenzen*. Ook heeft Tom Bouws juist voor uitgeverij De Lanteern een gezinsboek samengesteld, nl. *De Toverlantaarn*.

Als men met Tom Bouws praat over de jeugd en het jeugdboek, komt men al spoedig tot het inzicht, dat men hem eigenlijk maar alleen aan het woord moet laten. Hij heeft zoveel te vertellen en zo nagedacht over allerlei problemen, dat men als interviewer niets anders te doen heeft dan op te nemen. In een rappe woordenstroom vertelt hij, dat hij 't liefst voor de jeugd schrijft en dat hem dan eigenlijk elke leeftijd gelijk is: „Ik houd van mijn vak en ben er trots op. Het is heerlijk, als kinderen je boeken verslinden. In dat opzicht voel ik me met hun enthousiasme veel gelukkiger dan met lof van ouderen.”

En dan snijden we een probleem aan, dat Tom Bouws erg hoog zit: „Voor de jeugd schrijven is minstens even gewichtig als voor volwassenen. Velen zien dit niet in; vandaar de hoeveelheden prullectuur, die de smaak van de jonge lezers bederven. Schrijven voor kinderen is ademloos moeilijk. Ik zou willen, dat ieder inzag, dat jeugdauteur zijn niet betekend op een wat gemakkelijker wijze een boek in elkaar draaien. Jeugdschrijver zijn is een verheven taak, zelfs een apostolaat!”

Als we hem vragen wat zijn liefste boek is, antwoordt hij prompt: „*Het Gouden Boek van God's Heiligen*, omdat ik dol ben op heiligenlegenden. Ik schreef dat boek in mijn bekeringstijd en heb er ge-

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

weldig van genoten.” Maar hij blijft niet bij het voorbijje staan, hij rent al weer vooruit naar boeken die op zijn program staan, nl. een over de Handelingen der Apostelen en een over de Passietijd. „Wat denkt u van de positie van het jeugdboek op de Nederlandse boekenmarkt?”

„Die is treurig, en wij die schrijven leggen er feitelijk geld op toe. 't Is echter voor een deel te wijten aan de schandelijke prullaria, die door een massa verhalenflansers in elkaar worden gedraaid en die dan door uitgevers voor een koopje worden opgekocht. Het is zeer nodig, dat kinderauteurs zich verenigen en hun kunst beschermen. Ook voorlichting, steeds meer en nadrukkelijker nog, is nodig.” Bouws is zelfs zo militant, dat hij voor de katholieke auteurs een eigen Boekenweek wenst!

We herinneren er aan, dat we in de Idil-Gids geschreven hebben over het katholieke jeugdboek. Dat wij toen een essentiële kwestie aanroerden, blijkt uit Bouw's reactie: „Het is nu zo, dat uitgevers, juist de katholieke, de auteurs vragen, om neutraal te schrijven (dat is mij herhaaldelijk gebeurd), opdat hun oplage groter kan worden.” Een voor het katholieke lezerspubliek toch wel beschamend getuigenis van een insider! Tom Bouws wil het boekenkopende publiek bezweren, in elke boekwinkel naar het „katholieke” boek te vragen en aldus de katholieke auteurs een kans te geven. Dan wordt het tijd het interview te beëindigen, maar er moet ons nog één vraag van het hart: „Meneer Bouws, kunt u in dit verband ook iets zeggen

ren van elf jaar het kunnen volgen. De laagste leeftijd dunkt ons eerder 14 jaar. Overigens een waardevolle aanwinst voor de jeugd. Het bandontwerp van Frans Lammers is fleurig en fors, en diens overige illustraties zijn goed.

VOOR DE JEUGD GESCHIKTE BOEKEN

Vooral onze meisjes zullen *Juliana Regina 1952*, samengesteld door *D. Wijnbeek* willen bezitten. Dit vierde jaarboek geeft een uitstekend overzicht in woord en beeld van de gebeurtenissen rond om het koninklijk gezin, van 1 Sept. '51 tot 1 Sept. '52. Het is een „prentenboek” dat elke Nederlander het zijne zou kunnen noemen. Bovendien heeft de samensteller menig echt koninklijk woord in de tekst verwerkt, b.v.: „Er bestaat geen groter moed op 's werelds slagveld dan de moed van de geest. Het is de geest, die beslissend is in al onze ondernemingen.” (Bij de herdenking van het Noord-atlantisch Verdrag). En in de radiorede tot het Canadese volk: „Ik word met diepe bewondering vervuld bij de gedachte, dat God het zo voor de mensheid heeft beschikt, dat door het dragen van elkanders lasten een sterke eenheid kan worden opgebouwd.” Van harte aanbevolen.

- 1417 Verder wijzen we op het rijk geïllustreerde boekje *Zuiderzeeland*, door *Ir. K. A. Bazlen*, dat in beperkte tekst (Nederlands en Engels) en royaal fotomateriaal het voornaamste en interessantste geeft, dat over de beroemde droogmaking te vertellen valt.
- 1418 Het achtste deel van *Winston Churchill's Mémoires over de Tweede Wereldoorlog* is verschenen. Het relaas loopt van Juni 1943 tot Juni 1944, dus tot aan de grote invasie in Normandië, die de beslissing zou brengen in de strijd tegen Nazi-Duitsland. Dat Churchill's lezers die spanningen opnieuw kunnen doorleven bepaalt, ook voor latere generaties, afdoende de waarde van het machtige werk.
- 1419 De *Charles Dickens*-serie werd vervolgd met *Grote verwachtingen*. Dit boek behoort tot de fijnste boeken van Dickens. Het is geestig als de Pickwickclub en droef als kleine Dorrit, maar omdat het beide tegelijk is, reikt het dieper, heeft het meer de werking van een tragedie en blijft het tegelijk duidelijker binnen de menselijke maat.
- 1420 Een overzicht van de Voorgeschiedenis van Nederland geeft *H. J. Popping* in *Onze voorhistorie*. Een interessant boekje van een amateur-archeoloog die zijn enorme kennis ook uit eigen opgravingen vergaard heeft. De rijke inhoud is door talrijke tekeningen verduidelijkt. Naast de vertaalde tekstuitgaven van de H. Schrift blijven ook min of meer uitvoerige Bijbelse Geschiedenissen een plaats vragen in de belangstelling.
- 1421 *Geschiedenis van het Nieuwe Testament*, door *H. Wolfenbuttel-van Rooyen*, verdient die plaats ten volle. Het boek verhaalt de gebeurtenissen van het Nieuwe Testament en wel van de Evangelien af over de Handelingen der Apostelen heen tot en met het boek der Openbaring van de H. Joannes. Het doorlopende verhaal maakt over 't algemeen scherp onderscheid tussen H. Schrift en min of meer geloofwaardige traditie. Het boek is geïllustreerd met de bekende platen van Doré, die het ondanks hun honderdjarige ouderdom bij zeer velen nog

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

speciaal over het katholieke jeugdboek?”

„Het katholieke jeugdboek moet zich bevrijd houden van alle roomse nadrukkelijkheid. Vaak zit het katholieke, volgens mij, meer in het weglaten van onzuivere, verkeerde dingen dan in het nadrukkelijk weergeven van de goede. 't Is veel meer een kwestie van atmosfeer. Een boek wordt stellig niet katholiek, als op iedere illustratie een kruisbeeld voorkomt of nadrukkelijk vermeld wordt, dat men voor tafel bidt, enz. Juist dit zoeken van de goede atmosfeer voor ons verhaal, maakt ons werk zo moeilijk. En daarom is het onverantwoordelijk, dat ook zij schrijven, die niet de aanleg en de techniek hebben. Men versta mij wel: dit is dezelfde beroepstrots, die de normale vakman er ook op na houdt. Van hem vindt men dat normaal, van ons trots, eigendunkelijk, verwaand. Maar ik zal er mijn leven lang tegen vechten, omdat ik het schrijven voor kinderen en opgroeiende jeugd, als zo uiterst gewichtig zie.”

altijd zullen doen. Gaarne aanbevolen. We mogen er wel op wijzen, dat de beknopte en populaire bijbelse archeologie *In het land van de Bijbel*, door *G. A. Aldus en I. Snoek* wel bedoeld is voor de rijpere jeugd en ook tal van verdiensten heeft, maar dat de talrijke citaten uit de Statenvertaling het jammer genoeg minder geschikt maken.

1422

KATHOLIEKE ENCYCLOPAEDIE VOOR ONDERWIJS EN OPVOEDING

TWEEDE DEEL

1423 Een jaar na het verschijnen van het eerste ligt thans het tweede deel van dit „standaardwerk voor katholieke opvoeders” voor ons. Bibliografisch gezien brengt dit monumentale werk XIX, 769 blz.; maar het brengt eigenlijk veel meer, want de honderden artikelen en artikel-tjes tussen *Gesamtunterricht* en *Luxemburg* boren een encyclopaedisch-paedagogische goudmijn aan, waarvan het genoemde aantal bladzijden slechts de compacte synthetische neerslag vormt.

Het kan niet de bedoeling zijn in de *Idil-Gids* een al-omvattende bespreking te geven van dit indrukwekkende document van katholieke emancipatie. De aspecten zijn zo veel en velerlei, dat men zich met reden de vraag mag stellen, of er wel een zo veelzijdig competent beoordelaar te vinden is die dit hele werk in al zijn facetten zou kunnen overzien en doorzien.

Om een voorbeeld te geven van de uitstekende documentatie die hier geboden wordt, wijzen we op het 45 blz. beslaande artikel „Geschiedenis van de opvoeding en opvoedkunde”, met een indrukwekkende bibliografie en een dertigtal illustraties. En het hoofdstuk „Godsdienstonderwijs” biedt 30 pagina's. Belangrijke trefwoorden zijn verder: jeugdbeweging, karakterologie, kindersychologie en lichamelijke opvoeding, om ons tot enige tevens „omvangrijke” te beperken.

Maar gezien het bovenstaande hebben we niet dáárvoor uren zitten bladeren en lezen in dit boekwerk. We zijn op zoek gegaan naar de trefwoorden die onze bizondere interesse opwekken in verband met onze *Idil-Gids*-taak. En dan zullen onze lezers het ons niet kwalijk nemen dat we het trefwoord *I.D.I.L* een trek-woord vonden!

Een volgend onze aandacht vragend trefwoord is *Jeugdlectuur* (Katholieke), een artikel van fr. Martinio Fritschy; waarin we o.a. lezen: „Maar ook het bestaan van een bloeiende literatuur voor kinderen en jeugdigen, niét voor schoolgebruik bestemd, is van eminent paedagogisch belang, en moet door ons, katholieken, als een eerezaak beschouwd worden. Er zijn twee dingen voor nodig, die tezamen een eenheid vormen: katholieken die schrijven kunnen voor de jeugd, of, wat op hetzelfde neerkomt: mensen met schrijverstalenten, die katholiek denken, voelen, waarderen, willen. Op deze twee punten komt het ten slotte aan.” (blz. 413).

Verder wijzen we op het artikel *Keurraad*, op de boeiende en rijk geïllustreerde bijdrage van Prof. Gielen over het *Kind in de literatuur*; op het instructieve stuk *Kinderboeken*, waarin D. L. Daalder de volgende eisen formuleert voor het kinderboek: „een boek kan als kinderboek worden aanvaard, wanneer het beantwoordt aan productieve kinderlijke verlangens, wanneer zijn vorm ligt binnen het kinderlijk bevattingvermogen, wanneer het een kunstwerk is.” Dit artikel begint met een citaat van Gravault, dat we, al is het dan misschien aan velen bekend, gaarne hier nog eens afschrijven: „Les livres d'enfants se divisent en deux catégories, ceux qu'on a écrits pour eux et qu'ils ne lisent pas et ceux qui n'ont pas été écrits pour eux et qu'ils dévorent.”

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- Aldus, G. A., en I. Snoek* 1422
- In het land van de bijbel.* Hoe het er is — en hoe het er was. Geïll. met teken. — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), 7e druk, (19 x 13), 218 blz., geb. f 3,25
IV, P
- Bazlen, K. A., Ir* 1417
- Zuiderzeeland.* Nieuw land in wording. Geïll. met 38 blz. foto's + teken. — A'dam, Diligentia, (1952), (27 x 20), 79 blz., f 4,90
V
- Berg, Karel* 1403
- Met gouden stem.* Geïll. met teken. dr Miep de Feyter — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (21 x 15), 176 blz., f 2,80, geb. f 3,75
VIa, M
- Boosman, Judith* 1413
- De drie tenten.* Geïll. met teken. — Brugge; Brussel, De Kinkhoren, (Rosamunda), (1952), (19 x 13), 201 blz., f 3,10
IV-V, M †
- Boosman, Judith* 1414
- 't Steile pad* — A'dam; Brussel, Desclée de Brouwer, De Kinkhoren, (1952), 2e druk, (19 x 13), 171 blz., f 3,10
IV, M †
- Churchill, Winston* 1418
- Mémoires over de tweede wereldoorlog.* VIIIe deel. 1. De As gebroken. 2. Van Teheran tot Rome. Vert. uit het Engels dr Mr Floris B. Bakels. Geïll. met 1 blz. reprod. + 32 blz. foto's + teken. t.d.t. — A'dam; Brussel, Elsevier, 1952, (22 x 14), 626 blz., geb. f 15.—
V
- Cramer, Rie* 1389
- Mijn liefste versjes.* Geïll. met teken. + 2 pltn dr Rie Cramer — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), 2e druk, (23 x 17), 111 blz., f 2,—, geb. f 2,95
VIC
- Daalder, D. L.* 1415
- De Ridders van de Tafelronde.* Geïll. met teken. dr Frans Lammers — Utrecht, Cantecler, (Haneboeken), (1952), (20 x 14), 174 blz., geb. f 2,95
V, JM
- Dickens, Charles* 1419
- Grote verwachtingen.* Vert. uit h. Engels dr Hein de Bruin. Geïll. met teken dr Marcus Stone — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-reeks), (1952), (18 x 11), 351 blz., f 1,75, bij intek. f 1.40 en f 1,25
IV-V
- Hagers, Esther* 1411
- Tonny Berger.* Geïll. met teken. dr. A. Mac Gillavry — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1952), (24 x 16), 180 blz., geb. f 3,50
V, M †
- van Hichtum, Nienke* 1396
- De vertellingen van Oom Remus.* Vert. uit h. Amerikaans (Uncle Remus, his songs and his sayings). Geïll. met teken. dr A. B. Frost — Utrecht, Cantecler, (Haneboeken), (1952), 2e druk, (20 x 13), 156 blz., geb. f 3,45
VIB

- Hoekstra, Han G.* 1390
Rijmpjes en versjes uit de nieuwe doos. Geïll. met teken. dr Fiep Westendorp — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1952, 48 blz., f 1,—, geb. f 1,75 VIc
- Hölscher, To* 1395
Sinterklaas goed-heilig Man. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Voor kleine vriendjes), (1952), (21 x 16), 48 blz., f 1,—, geb. f 1,35 VIc †
- Hublet, Albert, S.J.* 1406
Dossier 1248. Vert. dr J. C. C. Dagnelie — A'dam; Brugge, Desclée de Brouwer, 1950, (20 x 15), 159 blz., f 3,25 V, J †
- de Jonge, A. C.* 1400
De kanovaarders Kris en Ris. Geïll. met teken. dr Pol Dom — Alkmaar, Kluitman, (1952), 3e druk, (20 x 15), 131 blz., geb. f 2,75 VIa-b, J, N
- Koen-Conrad, Netty* 1412
Idylle op de „Morgenster“. Geïll. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (1952), (20 x 15), 232 blz., geb. f 4,90 IV-V, M, N
- Lisarde, Koen* 1407
Ik wil een dappere kerel zijn — Bussum, Desclée de Brouwer, 1950, 4e druk, (19 x 15), 210 blz., f 3,25 V, J †
- MacDonald, Betty* 1397
Mevrouw Piggie-Wiggle wéét het! Een blijmoedig lesje levenswijsheid voor jong en ... oud. Vert. uit h. Amerikaans (Piggie-Wiggle) dr Lidow. Geïll. met teken. dr Lidow — Den Haag, Z.-Holl. Uitg. Mij, (1952), (21 x 18), 106 blz., geb. f 3,90 V-VIb
- North, Sterling* 1401
Jerry en het zwarte schaap. Vert. uit h. Amerikaans (Midnight and Jeremiah) dr A. Rutgers van der Loeff-Basenau. Geïll. met teken. dr Kurt Wiese — A'dam, Ploegsma, 1952, (21 x 15), 128 blz., geb. f 4,50 IVa-b, J, (P)
- Popping, H. J.* 1420
Onze voorhistorie. Overzicht van de Voorgeschiedenis van Nederland. Geïll. met teken. en foto's t.d.t. + 1 plt — Zutphen, W. J. Thieme, 1952, (23 x 15), 87 blz., f 2,50, geb. f 3,50 V
- Rutgers van der Loeff-Basenau, A.* 1405
Rosy, dat krantenkind. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, Ploegsma, 1952, (23 x 15), 180 blz., geb. f 4,50 VIa, M
- Spierings, Kees* 1404
Ruud de sportheld. Geïll. met teken. dr Wim van de Plas — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1952), (24 x 16), 155 blz., geb. f 3,50 VIa, J †
- Sterkens, L.:* 1408
Poësis — Brugge; Bussum, Desclée de Brouwer, (Stroomlijnen), (1952), (19 x 13), 219 blz., f 3,35 V, J †

- Stouthamer, P.* 1391 t/m 1394
Loekie. Loekie op het zwanenfeest. Loekie in de stad. Loekie en de kraai. Loekie en Pietje Haak. Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Alphen a/d Rijn, N. Samson, (1952), 4 dln, (21 x 15), resp. 62-, 71-, 71-, 71 blz., p. dl f 1,40 VIc
- Svensson, Jón, S.J.* 1399
Nonni en Manni. Een verhaal uit mijn jeugd dat echt gebeurd is. Geïll. met teken. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (1952), 5e druk, (21 x 15), 78 blz., f 1,10
 VIa-b †
- Versteegh, Cor* 1410
Marie Curie. De ontdekking van het Radium. Geïll. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimop-reeks), (1952), (21 x 15), 155 blz., geb. f 3,25
 V, JM
- Vitaal, B., c.f.x.* 1402
Lony, Een verhaal uit de Congolese brousse — Brugge; Bussum, Desclée de Brouwer, (1952), (19 x 13), 208 blz., f 2,75
 VIa, J †
- de Water, Hendrik J.* 1409
Franklin Delano Roosevelt. Geïll. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimop-reeks), (1952), (21 x 15), 155 blz., geb. f 3,25
 V, JM
- Wolffenbuttel-van Rooyen, H.*
Geschiedenis van het Nieuwe Testament. Met wetenschappelijke medewerking van Dr A. van der Weijden O.E.S.A. Geïll. met 36 blz. gravures dr Gustave Doré — Utrecht, De Fontein; Antwerpen, Sheed & Ward, 1952, (30 x 23), 308 blz., geb. f 21,—
 IV-V †
- Wijnbeek, D.* 1416
Juliana Regina 1952. Geïll. met foto's — Baarn, Hollandia, 1952, (27 x 20), 48 blz., f 2,90
 V
- XX* 1423
Katholieke Encyclopaedie voor Onderwijs en Opvoeding. Deel 2: Gesamtunterricht — Luxemburg. Geïll. — Den Haag, Pax, 1952, XIX, 769 blz., geb. f 27,50
 IV, †
- de Zeeuw J.Gzn.* 1398
Vlaamse Legenden. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Oud Goud dl XXIV), (1952), (21 x 15), 103 blz., f 1,75, geb. f 2,50
 VIa-b

POST SCRIPTA

Er is een kostelijk boekje verschenen van *Jacques den Haan*, over boeken, bestsellers, boekheidenen, boekverkopers, boekwinkels, bibliotheken, enz. Dit heerlijke boekje voert het volgende motto: „Een boekwinkel is een kruithuis, een dynamiet-magazijn, een gifkast, een bar met bedwelmende dranken, een opiumhol, een eiland der sirenen” (John Cowper Powys). En dat de auteur een beminnelijk man is en ondanks alle ontgoochelingen zijn hart verpand houdt aan de wereld van het boek, blijkt uit het feit dat hij uit de reeks etiketten van Cowper Powys als titel voor zijn badinerende bundel schetsen koos: *Het Eiland der Sirenen*. Inderdaad, het Boek neemt ons mee naar een verrukkelijk eiland van schoonheid, waar wij kunnen „read the libraries of heaven” (Robert Leighton).

In het Vlaamse tijdschrift *Pedagogische Periodiek* (Juni 1952) vonden we een artikel over *De praktijk van de klasbibliotheek*, door *Hendrik Jaspers*. Behalve veel instructieve aanwijzingen geeft dit stuk ook de volgende 10 geboden voor het boekenvriendje:

„Het Boek aan zijn Boekenvriendje:

1. Was eerst uw handen vóór ge mij leest. Denk toch aan mijn mooie witte bladen!
2. Lees mij niet aan de koffietafel!
3. Geef mij niet in handen van kleine broer of zus!
4. Maak uw vingers niet nat om mijn bladen om te draaien!
5. Zit recht als ge mij leest en denk ook aan uw ogen!
6. Lees niet alleen om het verhaaltje te kennen, maar kijk ook eens hoe de schrijver het verhaalt.
7. Als ge ophoudt met lezen, berg me dan weg in een schuif of in uw boekenrekje!

8. Vergeet niet over mij te schrijven in uw leesschrift, anders zult ge mij spoedig vergeten zijn.
9. Is er iets dat ge niet begrijpt, ren dan niet voort, maar zoek het op of vraag het aan uw meester(es) of uw ouders.
10. Ben ik u bevallen? Zo ja, lees dan eens voor uit mij, thuis of in de klas, of vertel mij aan broer en zus, aan uw kameraadjes.”

En over de normen waaraan goede en schone kinderboeken moeten beantwoorden lezen we daar: a) Het kinderboek moet *psychologisch aangepast* zijn aan zijn eigen lezerspubliek; b) het mag niet uitgesproken didactisch zijn, alhoewel *waarachtigheid* geboden is; c) het moet *boeien* en dus vooral verhaal zijn; d) het moet *opvoedend* zijn zonder te moraliseren; e) het slot moet bevredigen; f) het moet in zijn genre een *kunstwerkje* zijn; g) hoge eisen moeten gesteld aan de *uiterlijke verzorging*.

In de Nw. Rott. Crt troffen we een artikel aan over opvoedingsproblemen in Australië. Schr. noemt als factoren van de voor Europese begrippen verbijsterende vroegrijpheid en zelfstandigheid der Australische jeugd: de onbelemmerde verkoop van afschuwelijke beeldromans, waarin moord, roof en doodslag de belangrijkste rol vervullen; de Wild Westfilms; het bezit van schietwapenen (jachtgeweren) en de bokssport. De minister heeft gezegd, de import van beeldromans te zullen beperken, zulks vanwege de algemene import-restricties, doch niemand sluit de weg naar de misdaad, waarop de jeugd wordt geleid, af. Ook de couranten en de radio geven de jeugd vaak ongezonde sensatie. Er zijn clubs die moreel en sexueel gevaarlijk zijn voor de jeugd, maar men doet er niets tegen. Alles overziende, kan men zich slechts verwonderen over het feit dat de opgroeiende jeugd in het algemeen gesproken zich op later leeftijd goed weet te redresseren.

„VOOR KLEINE VRIENDJES”

p. d. Ing. f 1.—
Geb. f 1.35

door TO HÖLSCHER

- Dot, de kleine vriendin van Jesus, 3e druk
- De eerste communiewens van Keesje, 3e druk
- Jesje en de Heks
- Hoe Bert aan een hond kwam
- De geschiedenis van Truusje en Minet
- Jan en zijn ballon
- Sinterklaas goed-heilig man
- Het boek van Trees en Kees

Met plaatjes in rood en zwart door Roothciv.
Omslagen van J. Wiegman.
Formaat 15 x 21. Elk deeltje 48 blz.

Juweeltjes van „Kinderliteratuur”. Goedgekeurd door de Keurraad van Roomse Jeugdlectuur. Fijne boekjes voor St. Nicolaas-uitdelingen.

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR ZONEN's U.M. N.V., 's-GRAVENHAGE

De grote JUBILEUM-PRIJSVRAAG

uitgeschreven door
SCHENK'S JEUGDBOEKERIJ

is interessant en leerzaam
voor ieder schoolkind
vanaf de 5e klas
en ook voor het
onderwijzend personeel

500 prijzen
eerste prijs EEN FIETS

Inlichtingen bij de boekhandel en
bij

UITGEVERIJ J. SCHENK
Maastricht - K 4400-4997

Schubert & Rossini

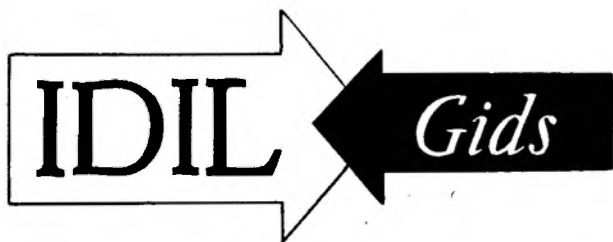
verschijnen spoedig in de

Sonatine-reeks

levens van beroemde componisten
verteld aan jonge mensen

In de boekhandel verkrijgbaar
Nederland's Boekhuis

DEC. 1952 JAARGANG IV NUMMER 5

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1424-1464

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur.</i>	67
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Piet Broos</i>	72
„Het boek van de maand”	75
<i>Voor de jeugd geschikte lectuur</i>	76
<i>Bibliografisch register.</i>	76
<i>Missionering door beeldromans</i>	80

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

ALS DIT NUMMER verschijnt, kloppen alle harten en hartjes vol verwachting. Veel belangrijker echter is de Verwachting van 25 December. Gaarne beginnen we dus met twee kerstboekjes.

1424 *Kaarsjes voor Kerstmis*, door *Miep van der Velde*, is een aardige bundel vertellingen, openend met een naïef gedicht over het kerstgebeuren. De verhalen zijn in echt kinderlijke fantasie gegeven. Kinderen die hun kleertjes aan het Kindje weggeven; de hond die het Kindje wil beschermen; de os en de ezel die verbaasd staan dat ze met het lammetje bij het kribje mogen zijn en de „deftige” dieren niet; luie Erik die door de engeltjes naar de nachtmis wordt gebracht; Winterjanneke die een tehuis vindt, enz. De illustraties passen goed bij de naïeve verteltrant. De stijl kon beter.

1425 Zes mooie verhalen over het Kerstkind, Maria en Jozef geeft *M. Clarenbeek-van Klaveren in Het Kerstkindje is nu geboren*. Het bezoek van herders, de ge-

schiedenis van de drie Wijzen uit het Oosten, de vlucht naar Egypte en de wonderen die in Jezus' jeugd gebeuren. De schrijftrant is kinderlijk en het boek is als voorleesboek zeer geschikt. We bevelen het warm aan.

En dan gaan we over naar de „profane” lectuur.

De wereld van kabouters reuzen en tovenaars zal onze kleintjes wel altijd blijven boeien. Zeker als het zo'n leuk verhaal is als *Waar is Prins Wipneus?* door *B. van Wijckmade*. De kabouters Wipneus en Pimmie redden het prinsje Robbedoes uit de handen van de zwarte kabouters.

Deze bevrijding gaat met vele avontuurtjes gepaard. Het boekje is paedagogisch verantwoord.

In het heerlijke sprookjesboek *De grote tovenaars van Oz*, door *Frank L. Baum*, maken we kennis met Doortje, die door een wervelstorm in het land van Smaragd terecht komt en op reis gaat naar het kasteel van de grote tovenaars Oz. Doortje is vergezeld van haar hondje Toto, van

1426

1427

een vogelverschrikker die graag hersens zou krijgen, van een blikken boswachter die gaarne een hart zou hebben en van een leeuw die wat meer moed zou willen bezitten. In charmante stijl vertelt de schrijver de wonderlijke avonturen van de hoofdpersonen. De tovenaer blijkt de grote „inbeelding” te zijn. Doortje komt tenslotte terug bij oom en tante. Vogelverschrikker en boswachter worden koning, evenals de leeuw ... in Doortjes wonderland. Dit boek is de beroemde Amerikaanse tegenhanger van „Alice in Wonderland”.

1428 *Dora Mendels* schreef in *De familie Knussehoek* een vrij gewoon verhaal over een familie die naar buiten verhuist. Vriendschappen worden gesloten, visites afgelegd, feestjes gevierd. Natuurlijk hebben de jongens en meisjes een club en bij een ramp geven ze een uitvoering om geld in te zamelen. Het verhaal is niet onaardig, maar nergens origineel. En godsdienst bestaat er helemaal niet.

1429 Uit dezelfde serie is *Toni wordt keeper van „Val aan”*, door *N. Wijnberg*. Toni, de jeugdige circus-artist, komt in contact met enkele gegoede Mulo-leerlingen, enthousiaste voetballers. Dit wordt zijn geluk. Tenslotte wordt Toni in de voetbalclub van zijn nieuwe vrienden een veelbelovend keepertje. Een aardig verhaal, met heel wat opvoedkundige trekjes.

1430 Auteur van het jongensboek *Oeleke* is *C. Wilkeshuis*: Oeleke (Louis) vindt, dat hij het best getroffen heeft met zijn vader en moeder, hun huisje aan de IJssel en zijn vriendje Gait. Tot verrassing van het dorp, maar vooral van de dorpsjeugd, krijgt het leegstaand kasteel nieuwe bewoners: een echte baron en

barones met hun zontje Maurits. Maar Maurits is een baasselertje, die met zijn prachtig speelgoed alle jongens lokt. Door het bazige en soms oneerlijke optreden van Maurits komt Oeleke in opstand. Gelukkig komt ook met Maurits alles weer goed en kan de blijde vriendschap weer voluit leven. Een mooi, op karakterstudie gebaseerd jongensboek in keurige stijl en met tekenwerk van formaat en standing.

Voor meisjes is bestemd 1431 *Marja verkoopt ijsco's*, door *Riek Goudappel-Bos*. Marja mag een dag mee ijsco's verkopen en dit heeft zij te danken aan Bram de ijscoman, die tot haar beste vrienden behoort. Nu, het wordt een onvergetelijke dag in Marja's leven, omdat dit de aanleiding wordt tot een vakantie-tocht in Amerikaanse sneltreinvvaart door Nederland, in een kampeerauto. Het verhaal blinkt niet uit.

A. Middelhoek is de schrijver van *Man en muis*. Hier publiceert Frank van Muizenisse de gedenkschriften van zijn oom Snor. De verhouding van de wat arrogante Snor met de huisbewoners en de kat is leuk getroffen. Verder heeft muislief allerlei ontmoetingen met spinnen, motten en de boekenschorpioen, om nog maar te zwijgen van de wat „lagere” familie Veldmuis. 1432

Snor houdt door zijn snoeverij en zijn eigen kijk op mensen de lezer een lachspiegel voor. Een humoristisch vertelsel, al vinden we de passage over kater Bob op blz. 63-64 en die over de olifant op blz. 74 nogal wreed.

Naar de dierenwereld voert ons ook *Bruintje en zijn vriendjes*, door *Odd Heistein*. Het is een leuk humoristisch verhaal waarin beer, vos, konijn, eekhoorn en eland zich van hun sympa- 1433

Een van de mooie vignetten uit het onder nr 1425 aanbevolen boek „Het Kerstkindje is nu geboren”.

thickste zijde doen kennen. Door de prettige manier waarop de typische gewoonten der verschillende dieren zijn verwerkt, is het een verdienstelijk boek. De vertaling uit het Noors is goed.

1434 *Lisa Tetzner* is een ongeëvenaarde vertelster, ook in *Wat er aan het meer gebeurde...* Twee jongens worden onder zeer verschillende maatschappelijke omstandigheden geboren: Rosmarijn als zoon van een kasteelbewoner, Thijm als zoon van een arm meisje, dat bij zijn geboorte overleed. Thijm wordt kind van de gemeente en als manusje-van-alles aan zeven pleegouders uitbesteed! Rosmarijn en Thijm lijken sprekend op elkaar. Deze twee ontmoeten elkander en door omstandigheden worden zij verwisseld, waarbij een oude legende een grote rol speelt. Dit brengt veel verwikkelingen en tenslotte een goede oplossing.

We vinden het jammer, dat de schrijfster in dit sterk dramatische verhaal wel 20, 30 keer terugkomt op „naakt-zijn”, naakt gaan zwemmen. Ook de verwarrende rol van „pastoor” die dominee is, kunnen wij als katholieken moeilijk bewonderen.

1435 Het boekje *Vreni helpt*, door *M. Maag-Socin*, steekt naar inhoud en stijl boven het gewone peil uit. Het verplaatst ons naar Zwitserland, onder een jeugd die naast een zekere vrijheid van opvatting een godsdienstige achtergrond heeft en gezinsliefde en gehoorzaamheid kent. De rijke Vreni raakt bevriend met de arme Doris. 't Wordt een hechte vriendschap. Zonder dat haar ouders het weten, tracht de wel wat wijze Vreni geld te verdienen voor het gezin van haar vriendinnetje. Alles komt dan uit en terecht. En de beide vriendinnen krijgen een heerlijke vakantie. Vreni en Doris hebben een grote liefde voor dieren. Er valt uit dit verhaal ook heel wat te leren.

1436 De meningen over *A. D. Hildebrand's Monus' avonturen op aarde* zullen wel verdeeld zijn. De een zal er dwaze fantasie in zien, waarin de meeste natuurkundige problemen met een aan het krankzinnige grenzend gemak opgelost zijn, de ander zal de belevenissen van de maanman nergens te absurd vinden en

vol toekomstmuziek. In ieder geval is het verhaal soms van diepe humor, een scherpe kijk gevend op de kleingeestigheid, onoprechtheid en andere minder mooie eigenschappen van de mensen op aarde. En het staat ook als een paal boven water, dat Hildebrand schrijven kan!

De schat is een boek van *John C. Reyol*. De 14-jarige Johan van Zuylen krijgt een uitnodiging om 14 dagen te komen logeren bij zijn oud-oom te Amsterdam. Hij vindt dit een ramp, want volgens hem is die oóm een „mummie” en diens huis een museum. De oude heer is een verwoed snuffelaar in en verzamelaar van oudheden. Diep ongelukkig komt Johan er aan, maar... ontdekt de eerste avond reeds het geheim van een spokede ridder uit de 80-jarige oorlog. Een spannende episode daarvan herleeft. Met zijn oom gaat Johan op stap om het geheim van een nog verborgen schat te ontsluiten. Na veel gevaarlijke en spannend beschreven avonturen lukt hun dat. Het niet zeer waarschijnlijke verhaal vormt boeiende leesstof en is in katholieke geest geschreven.

Het beroemde boek *De prins en de straatjongen*, door *Mark Twain*, verdient zeker een plaatsje onder de Haneboeken van uitgeverij Canteleer. Een fantastisch aangelegd schooierskind Tom Canty beleeft zijn hoogste droommoment als hij aan het hek van het paleis kroonprins Edward, de zoon van Hendrik VIII, ziet en als deze hem na mishandeling door een schildwacht binnenroept. Een jongensachtige verkleedpartij ontkent dan een serie avonturen, waarin de kroonprins als schooiersjongen alle hardheid van het toenmalige leven ondergaat. Tom Canty echter wordt een verbijsterde prins, en wanneer Hendrik VIII sterft zelfs koning ... tot op het laatste moment de „straatjongen” zich als de ware koning ontpopt. Enkele realistische passages in dit verhaal illustreren de ruwe zeden in het 16de-eeuwse Engeland, waarover een verklarende inleiding eigenlijk gewenst ware.

In 8ste druk reeds verscheen *Van Hol-*

1437

1438

1439

landse jongens in de Franse tijd, door *W. G. van de Hulst*. Napoleon is op zijn retour. De Franse tijd loopt ten einde en in Nederland begint het luider te rommelen naarmate de bevrijding van 1813 nadert. Frans Pommer is op terugtocht uit Rusland met de „grande armée” en wordt van een wisse bevizingsdood gered door een Frans kurassier. Zijn nog schoolgaande broer Jan, die bij grootvader in Utrecht is, brengt tijdens een nachtelijke huiszoeking door Franse soldaten bezwarende brieven in veiligheid door over het dak te vluchten.

Illustratie uit: „Van Hollandse jongens”
(zie nr 1439).

Wanneer ten laatste generaal Monitor genoodzaakt is de Domstad te ontruimen voor de aanrukkende Kozakken en Pruisen, is de weduwe Pommer weer gelukkig verenigd met haar beide dappere zoons. Het goed geschreven en met vele mooie tekeningen geïllustreerde boek ademt een vrome geest van Godsvertrouwen. Een boeiend en oprecht boek, met zorgvuldige vermindering van zwart-witschildering.

je een fris gegeven uitgesponnen tot een aardig meisjesboek. Kriek van Waveren, een H.B.S.-ertje, komt met haar moeder en broer bij tante Wilma inwonen, die een pension houdt. Daar is in betrekking het vrolijke, pittige meisje Koosje. De wat verwende, slappe Kriek krijgt respect voor Koosje, omdat deze zich zo blij en dapper door de moeilijkheden van haar zware leven heen vecht. Koosje geeft in vriendschap haar opvoedkundige wenken. Een zonnig boek dat veel goed kan doen, al missen wij er de sterkende kracht van de godsdienst in. Maar onze kinderen kunnen uit Koosjes menselijke sterkte ook veel leren.

Nu de Urker visserij grotendeels tot het verleden behoort, leest men *Urker Hein wil varen*, door *Gé Verhoog*, bijna in de voltooid verleden tijd. Hein van Harmpie van Reinier, Urker in hart en nieren, is op een onzalig ogenblik in de leer gemoeten bij bakker Goof, hoewel hij veel liever naar zee ging. En natuurlijk gaat hij uiteindelijk tóch naar zee en daar is hij dan werkelijk in zijn element, ook al valt het werk aanvankelijk zwaar. De protestantse sfeer is hier en daar nogal uitdrukkelijk, vooral waar het gaat over schuldbewustzijn.

En dan de wel haast onuitputtelijke schrijver-tekenaar *Hergé* met twee nieuwe avonturen van Kuifje: *Het geheim van „De Eenhoorn”* en *De schat van Scharlaken Rackam*. In het eerst genoemde verhaal lezen we, dat het geheim van 't gezonken schip „De Eenhoorn” te vinden is in een drietal documenten, goed verborgen in de grote mast van drie miniatuurscheepjes, gemaakt naar het model van „De Eenhoorn”. Maar vóór we achter het geheim zijn, beleven Kuifje en zijn vriend de kapitein de dolste avonturen. Spannend verteld en nog beter getekend. Er is aan het plaatwerk niet geknoeid ter wille van de tekst. Er zal wel niet veel in te brengen zijn tegen dit zeer beschaafd uitgevoerde beeldverhaal. In het tweede gaat de beroemde Kuifje op zoek naar de schat van het schip „De Eenhoorn”. Het gehele verhaal is doorkruid met sappige geestigheid. Kuifje

1441

1442
1443

1440 *Margo van Gelre* heeft in *Kriek en Koos-*

gaat met kapitein Haddock, zijn hond en nog een paar niet zo op prijs gestelde „passagiers” op jacht naar de schat. Een koddige geschiedenis, zeer goed getekend en met aardige karakterisering. Een soort kijk-lectuur die *mits met mate genoten*, verfrissend kan werken.

1444 Moeilijker vinden we *De guitenstreken*
1445 *van Kwik en Flupke* (3e, 4e en 5e
1446 reeks), van dezelfde *Hergé*. Door gekleurde plaatjes met toepasselijke bij-schriften krijgt men hier guitenstreken en grappige episodes uit het leven van twee kleine snaken voorgeschoteld. De jeugd zal die wel appreciëren! Maar de albums bevatten zo weinig tekst, dat men ze moeilijk tot de lectuur kan rekenen. Het zijn vrij goedmoedige prentenboeken, waarin feitelijk geen kwaad zit, al maken ze wel eens de indruk van een soort Pietje Bell. We kunnen ons voorstellen, dat velen bezwaar maken tegen deze niet navolgenswaardige avonturen.

1447 We kunnen hierop wel laten aansluiten het „jubileumnummer” (25) van de avonturen van Kap. Rob: *Kapitein Rob en het oliemysterie*. De inleiding deelt ons een en ander mee over de nu wel „beroemde” auteur en tekenaar van dit beeldverhaal dat zijn weg over geheel de wereld vond. Ook het 25ste avontuur is denderend en gaat over olie en olieheerschappij. Rob weet professor Lupardi's werk te verdelgen en de olievoorraad voor de wereld te behouden.

1448 *Aug. A. Boudens* behoort tot de helaas te kleine groep van katholieke jeugd-auteurs, die kunnen schrijven, die het vak werkelijk beheersen. Bovendien weet hij zijn onderwerp zo te kiezen, dat het niet slechts boeit en dus tot lezen lokt, maar ook in de juiste zin opvoedt in katholieke geest. In *De moord in de sneeuw* is niets weeks of braafs. Het is een prachtig verhaal over de missionarissen in het sneeuwgebied van Canada. De jeugd zal het in één adem uitlezen. Boeken als dit over Pater Rouvière en het ruige volk der noordelijke gebieden behoren thuis in school- en volksbibliotheken. Zeer aanbevolen.

1449 *Pieter Nierop* schreef een voetbalroman:

Om het bruine monster. Het boek zou ook kunnen heten „Van Ako-jongen tot voetbalkoning”. Boontje Botebal richt in Polderdam een voetbalclub op, waarin alleen gespeeld zal worden om het genoegen van de sport. De Polderdamse club wordt het Nederlands elftal en sleept in Rome op wonderbaarlijke wijze een overwinning in de wacht. In wezen is dit een fris en zeer boeiend sportboek met gezonde ideeën en waardevolle opvoedende trekjes. Maar wel vragen we ons af, of het werken op Zondag (blz. 66), nl. het opruimen, gereedmaken van

Omslag van het uitstekende indianenboek „Pitamakan” (zie nr 1450).

het voetbalveld en het bouwen van lokaliteiten in katholieke ogen niet een ernstige schending van de geboden Zondagsrust is.

Van harte bevelen we aan *Pitamakan*, door *James Willard Schultz*. Een indianenboek van de beste soort. Pitamakan is de zoon van een Indiaans opperhoofd. Met een blanke jongen maakt hij een tocht naar de bergen, waar zij door de winter worden overvallen. Terugkeer is niet meer mogelijk. Een vijandige stam

1450

PIET BROOS

GESPREKKEN met mensen die iets te zeggen hebben, zijn altijd interessant. Piet Broos heeft wat te zeggen, dat kan iedereen weten die zijn boeken kent. Maar dat is het niet alleen, ook de wijze waarop hij zo'n gesprek voert is op zich zelf al een hem ten voeten uit tekenend iets. Als we hem ons gesprek met Roggeveen voorleggen, reageert hij onmiddellijk: „een doodgewone huisvader van 8 kinderen zoals ik, ligt minstens veertien dagen in katzwijn als hij zo iets over zich ergens gepubliceerd zou zien.” Toch gaan we over Piet Broos publiceren en we hebben zo stilletjes de hoopvolle overtuiging, dat die 14 dagen gereduceerd zullen worden tot een zich de ogen uitwrijven. Welnu, dat laatste risico nemen we dan maar.

Piet Broos is in 1910 geboren, in Zevenbergen (N.Br.). Hij genoot een gymnasiale opleiding en een tekenopleiding in Den Haag. De romantiek van zijn huwelijk in 1940 werd al spoedig de tragiek van het krijgsgevangenschap. Uit onderduikoverwegingen verhuisde hij in 1942 naar Weert, waar hij thans nog woont. Sinds 1932 is hij free-lance illustrator en ontwerper.

Tellen we de (tot nu toe) 18 *Kleine boeken van Grote Heiligen* als boeken mee, dan heeft hij ongeveer 40 boeken en boekjes voor de jeugd geschreven en

neemt hun alle wapens en kampeermateriaal af en zo moeten ze in leven zien te blijven. Dit avontuur is prettig verteld, menselijk en echt. De beide jongens slaan er zich schitterend doorheen. Het verhaal houdt hun belevenissen steeds jongensachtig en fris. Vooral boeiend voor verkeners en scoutminded lezers.

1451 Een indianenverhaal dat zeker ook een extra woord van aanbeveling verdient, omdat het mijlenver boven de oppervlakkige lectuur staat en alle bloederigheid weet te vermijden is *Wampus, het opperhoofd der Tewa's*, eveneens door J. W. Schultz. De roofzuchtige Navajo's brengen sinds jaren dood en verderf over de vredelievende Tewa's. Na een moordtocht gelukt het de Tewa's de Navajo's te verslaan en twee knapen buit te maken. Deze jongens worden door een kinderloos echtpaar opgevoed en als eigen zonen aangenomen. Wampus en zijn broer hebben veel achterdocht te doorstaan, maar vooral Wampus weet door moed en goedheid een Tewa te worden. Hij brengt een verzoening met de Navajo's tot stand en wordt tenslotte zelfs opperhoofd der Tewa's. Dan kan hij met het meisje van zijn dromen trouwen. Het boek leert veel over de godsdienstige opvattingen van de indianen, hun jacht en huiselijke gebruiken.

1452 Er is een tweede druk van *Teun Dammers*, de boer van „Landzicht”, door Cor Bruijn. Teun is een beste baas voor zijn knechts, maar als boer een wat erg grote optimist, zodat zijn vrouw Antje en zijn zoon Klaas hem wel eens moeten remmen. Als tijdens een onweer de boerderij van zijn buurman afbrandt, geeft Teun een prachtig voorbeeld van moed, burenplicht en naastenliefde. Een mooi boek.

1453 De bakvissen komen er deze keer eens bekaid af. We lezen alleen *Jacaranda Farm*, door Ans van Breda. Twee Hollandse meisjes erven een farm in Afrika en moeten er bij aankomst om vechten. Allerlei avonturen en geheimzinnigheden volgen elkaar in filmtempo op, tot een wat abrupt happy end volgt. De toon van het verhaal is super-modern en weer-

Mijn kinderen fungeren als readers.....

getekend, plus een vijftigtal prentenboeken, waarvan nog een groot deel bij de uitgevers zwerft. Als redacteur en illustrator van de jeugdrubrieken is hij verbonden aan de Limburgiapers, waarvoor hij talrijke strips schreef en tekende. Van de bekende Nikkertjes-serie werd het eerste deel vertaald en uitgegeven in Zweden, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije. Van de prentenboeken verscheen een serie in Engeland, Spanje en Frankrijk.

De lezer ziet dus, dat Broos meer geleefd wordt door zijn tekenpotlood dan door zijn pen. Hij heeft dozen vol plannen, maar als illustrator en ontwerper heeft hij zoveel werk, dat er maar een enkele keer een of ander boek uit de pen komt, „meer uit liefdeberij” zegt hij zelf.

Op mijn vraag naar zijn liefste boek, antwoordt hij snedig: „Dat wat nog in

galoos oppervlakkig. Deze „girls” missen ieder dieper gevoel. Geen opbouwende lectuur.

We willen onze kroniek van deze maand sluiten met twee nieuwe delen uit de algemeen bekende Sonatinereeks. Als elfde deel in deze serie verscheen *Meteoor aan de operahemel*, door J. Kuin. We zouden deze bespreking gaarne zien als een posthume hulde, want op 7 December 1951 is de Haagse muzikereferent van De Maasbode, J. P. W. Kuin, na een kortstondig ziekbed overleden, op 62-jarige leeftijd. Dertig jaar lang heeft hij de Haagse muziekrecensies verzorgd. Vooral de Italiaanse opera genoot zijn bijzondere belangstelling. In een In Memoriam heeft Wouter Paap hem „de ideale muziekcriticus” genoemd. Zijn boek over Verdi, nl. „De zanger van de Italiaanse revolutie”, eveneens in de Sonatinereeks verschenen, wordt door jong en oud gaarne gelezen. Bij verschijning hebben wij onze bewondering voor dit Verdi-boek niet onder stoelen of banken gestoken (men zie onze bespreking in de *Idil-Gids* van Dec. 1950). Kuin's nieuwe boek over Gioachino Rossini (1792-1868) treft het lot van de vergelijkende beoordeling. Verdi is een veel groter kunstenaar en veel groter mens geweest dan Rossini. Het heeft ook blijkbaar de auteur meer moeite gekost zich (en de lezer) tot warme geestdrift te brengen. Of wierp de dood hier reeds zijn moede schaduw vooruit? In ieder geval lijdt het eerste gedeelte van deze Rossini-biografie aan 'n zekere matheid en brokkeligheid. Maar er zijn gelukkig ook belangrijke verdiensten: Kuin geeft een uitstekend cultuurhistorisch beeld van de eerste helft der 19e eeuw. Hij schetst de enorme moeilijkheden die Rossini moest overwinnen, Rossini die zo geremd werd door gebrek aan karaktervastheid en doorzettingsvermogen. Duidelijk schildert hij Rossini's leven als theatergeschiedenis, ook zijn huwelijksleven. Via een kostelijke reeks anecdoten krijgt de lezer een bewonderende kijk op de schepper van de „Barbier”, de „Willem Tell”, de „Sémiramide”, de „Moïse” (welke werken

uitvoerig besproken worden) en van tientallen inmiddels grotendeels vergeten opera's, in jachtend tempo in een twintig jaar gecomponeerd en zoveel oplevend, dat Rossini ruim 36 jaar van zijn renten kon leven en bij zijn dood nog een slordige paar miljoen francs naliet. Het verschil tussen Rossini's Italiaanse en Franse tijd is frappant en het gesprek met Wagner verschaft veel licht. Inderdaad, Rossini was de *brug* van de 18de naar de 19e eeuw, de wegbereider van Verdi. Het is Kuin's verdienste dit interessant te hebben geschetst.

Met deze twee aanwinsten is de Sonatine-reeks zojuist uitgebreid (zie nrs 1454-1455).

1455 We sluiten deze kroniek dan af met het nieuwe Sonatine-boek van *Dr Hélène Nolthenius: Onvoltooid Symphonie*. De vaardige pen van de schrijfster tovert ons niet alleen het zo korte leven van de onsterfelijke Schubert voor ogen, maar ook vertolkt zij de meeslepende muziek van deze bij uitstek Weense en bij uitstek romantische mens. En ook dat niet alleen: dit boek is een cultuurschets van de Romantiek, van het bewogen tijdvak van 1800-1825, van de Napoleonische oorlogen en van het Congres van Wenen, van heroën als Goethe en Beethoven, van mindere goden als Grillparzer en Weber. De Schubertianen en Schubertiaden vormen de feestelijke draad die door Schubert's leven van miskend genie loopt. Armoede, gebrek, eenzaamheid en machteloze worsteling tegen het noodlot,

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

de drukkerij rondzwerft. Als het er eenmaal is, is de pret uit, behalve, als het goed gaat, bij de halfjaarlijkse afrekeningen.” Met gerechtvaardigde trots vertelt hij, dat zijn heiligenleventjes aan een tweede druk toe zijn: „Voor dit soort werk nogal een prestatie.”

Leuk is het, hoe Piet Broos reageert op onze vraag hoe volgens hem het jeugdboek in het algemeen en 't katholieke in 't bijzonder het maken! Op het eerste deel antwoordt hij: „Best, denk ik. Er verschijnen steeds nieuwe.” En op het tweede: „Als het waar is dat er veel prullen verschijnen, lijkt me dat meer de schuld van de uitgevers dan van de schrijvers. Het moet iedereen vrij staan een boek te schrijven en aan te bieden. De uitgever moet dan maar beoordelen of het goed is of niet. Iedereen moet de kans krijgen ergens te beginnen. Aan de goede uitgevers de taak de prullen te weren.”

En als we zover gekomen zijn in ons gesprek, verwondert het ons helemaal niet meer als Piet Broos er uit kaatst, dat hij niet gelooft in „roeping”. „Hoe komt u er bij? Voor ogen hebbend de kapotte schoenen en kousen van mijn kinderen, is mijn drijfveer: mijn girorekening. Desalniettemin ben ik van mening dat een jeugdboek moet geven: spanning, humor, fantasie en veel goede illustraties. Ik doe mijn best die te brengen en mijn kinderen fungeren als readers.”

Op onze vraag, of hij iets extra onder de aandacht van de lezers van de *Idil-Gids* te brengen heeft, volgt lapidair: „Niets. Van de lezers van *Idil* veronderstel ik dat ze het goede jeugdboek kennen en kopen.

Wel moet me dit van het hart: Als de katholieken gemene zaak maakten en wat voor het katholieke boek en de katholieke uitgeverij voelden, zouden ze hun voorkeur kenbaar moeten maken en niet datgene kopen, wat een boekhandelaar het meest aanbeveelt, of het meest in voorraad heeft.” Piet Broos toont dan met enige voorbeelden de „neutrale” voorkeur van de katholieken aan en wijst er op, dat onder de katholieken maar al te gemakkelijk en al te klakkeloos beweerd wordt (generaliserend) dat we geen katholieke (jeugd)schrijvers hebben. En dan echt weer de schrijver ten voeten uit: „En Weert dan! Weert alleen heeft er drie! De katholieken moeten eens ophouden hun diverse minderwaardigheidscomplexen uit te venten.” Een cri de coeur, lezers! Persoonlijk heb ik van dit gesprek buitengewoon genoten. Ik heb gemeend, u niets er van te mogen onthouden. Ik vind het een gesprek dat tot nadenken stemt.

L. v. d. H.

Slot „Kroniek van jeugdlectuur”

zijn rijkelijk het deel geweest van de onuitputtelijk productieve en zichzelf naar de lichamelijke ondergang uitzingende schoolmeesterszoon uit Lichtenthal, de meester van het lied die geleefd heeft in de overweldigende schaduw van Beethoven en wiens noodlot het geweest is zich te willen meten met de Rijnlandse titaan. Men leze dit mooie boek en zal genezen van de waan, als zou Schubert's „Unvollendete” onvoltooid zijn. „Inwendig zijn het onvoltooid leven en de onvoltooid symphonie van Franz Schubert zo voltooid als op aarde maar mogelijk is.”

Aanbevolen als
„het boek van de maand”
voor December 1952

Cor Versteegh: *Marie Curie*. De ontdekking van het radium V, JM (West Friesland, Hoorn.) Zie Idil-Gids Nov. '52, nr 1410

Hendrik J. de Water: *Franklin Delano Roosevelt*. V, JM (West Friesland, Hoorn.) Zie Idil-Gids Nov. '52, nr 1409

Koen Lisarde: *Ik wil een dappere kerel zijn*. V, J † (Desclée de Brouwer, Bussum.) Zie Idil-Gids Nov. '52, nr 1407.

Kees Spierings: *Ruud de sportheld*. VIa, J, † (L. C. G. Malmberg, 's-Hertogenbosch.) Zie Idil-Gids Nov. '52 nr 1404.

Esther Hagers: *Tonny Borger*. V, M † (L. C. G. Malmberg, 's-Hertogenbosch.) Zie Idil-Gids Nov. '52 nr 1411.

B. Vitaal, c.f.x.: *Lony*. Een verhaal uit de Kongolese brousse. VIa, J † (Desclée de Brouwer, Bussum.) Zie Idil-Gids Nov. '52, nr 1402.

D. L. Daalder: *De ridders van de Tafelronde*. (Cantecleer, Utrecht.) Zie Idil-Gids Nov. '52, nr 1415

Anthony van Kampen: *Scheepsverklaring*. Zie Idil-Tijdingen 6133 V (C. de Boer, Amsterdam.)

Anton Zischka: *Afrika, smeltkroes voor Europa*. IV-V (Nederland's Boekhuis, Tilburg.) Zie fiche 5431

ANDERE VOOR DE JEUGD GESCHIKTE LECTUUR

- 1456 We mogen wel eens wijzen op het boek *Ratje*, Een jongen van de straat, door *Anne de Vries*. Ratje is de oudste zoon van een dronken vader en een haar huishouden verwaarlozende moeder. Van opvoeden is geen sprake. Ratje groeit op als straatboefje. Door honger gedreven komt hij tot stelen. Via het politiebureau belandt hij in een opvoedingsgesticht, waar ze een flinke jongen van hem weten te maken. Als jeugdboek aangekondigd lijkt ons dit boek in sommige opzichten toch veeleer de volwassene liggend.
- 1457 Dan noemen we ook graag *Kiki*, door *Ernest Claes*. Deze episodes uit het baby- en kleuterbestaan van het jongetje Kiki zijn geschreven in de bekende mild-humoristische stijl van deze Vlaamse auteur. Een psychologisch, pretentieloos werkje dat juist door zijn eenvoud aan waarde wint.
- 1458 *Theo M. Eerdmans* is de auteur van het suggestieve verhaal *Mijn vrijheid*, een novelle die de razzia van November 1944 in Rotterdam tot onderwerp heeft. Door de papieren van een dode lotgenoot ver-overt de gedropte Canadees de vrijheid, welke vrijheid hem diep ellendig maakt. Er zullen ook wel lezers zijn voor de zeer
- 1459 interessante biografie *Eisenhower*, door *John Gunther*. Een boek vol historische contemporaine, waarop wij juist nu de aandacht vestigen, nu de Amerikaanse presidentverkiezingen de generaal voor vier jaar aan het roer hebben gebracht. De Majoor *J. G. Raatgever*, verbonden aan de Legervoorlichtingsdienst, schreef in *Jan wordt soldaat* een enthousiast boekje om a.s. militairen wat wegwijs te maken. De toekomstige recruten vinden hier een uitstekende en prettige voorlichting. Jammer dat het praatje over moraal en goede zeden, op blz. 31 be-loofd, is uitgebleven.
- Een interessant, fraai uitgegeven boek is *Winkler Prins 1952 Boek van het jaar*. Wie iets weten moeten over en uit 1951 kan hier terecht en zal geboeid blijven snuffelen in het rijk geïllustreerde werk. Onze „biologen” kunnen hun hart op-halen aan *De wei in*, door *L. J. Goedemondt en J. G. Th. van Nes*, flora en fauna van de Nederlandse weide beschrijvend; aan *Paddestoelen*, door *Dr W. P. Postma en H. Kleijn*, een boekje om mee het bos in te trekken; en aan *Zeeuinen tussen de keerkringen*, door *Dr J. S. Zaneveld*, een prachtig boekje over de wonderlijk mooie koraalriffen en koraal-eilanden.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

Rectificatie: Op de Jeugdlectuurlijst 1952/'53 is onder nr 209 vermeld de Encyclopedie voor de jeugd „Wat is dat?” De prijs hiervan is niet f 17,50 per deel, maar f 20,—. (Uitgave Hollandia, Baarn.)

In dit nummer werden besproken:

(volnummer)

Baum, Frank L.

1427

De grote tovenaer van Oz. Vert. uit h. Engels (The Wizard of Oz) dr Henrik Scholte. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, L. J. Veen, (1952), 200 blz., f 3,40, geb. f 4,90

V1b-c

Boudens, Aug. A.

1448

De moord in de sneeuw. Geïll. met teken. dr H. Ramaekers — Maastricht, J. Schenk, (1952), (22 x 16), 152 blz., geb. f 3,40

V, JM †

- van Breda, Ans* 1453
Jacaranda Farm. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), (24 x 16), 159 blz., f 3,50, geb. f 4,90 IV, M, N
- Bruijn, Cor* 1452
Teun Dammers. De boer van „Landzicht”. Geill. met teken. dr Jan Lutz — Den Haag, G. B. van Goor Zonen, (1952), 2e druk, (21 x 15), 128 blz., f 2,20, geb. f 2,95 V, J
- Claes, Ernest* 1457
Kiki. Geill. met teken. — A'dam, Wereldbibliotheek; Antwerpen, Standaardboekhandel, 1951, 10e druk, (21 x 15), 127 blz., geb. f 5,90 V †
- Clarenbeek-van Klaveren, M.* 1425
Het Kerstkindje is nu geboren. Zes vertellingen rond Kerstmis. Geill. met teken. — Utrecht, Wed. J. R. van Rossum; Antwerpen, Sheed & Ward, (1952), (27 x 19), 92 blz., f 3,50 VIb-c †
- Eerdmans, Theo M.* 1458
Mijn vrijheid — A'dam, De Arbeiderspers, (De Boekvink), (1952), (20 x 13), 72 blz., f 1,90 IV-V
- van Gelre, Margo* 1440
Kriek en Koosje. Geill. met teken. dr P. v. d. Maaden — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (21 x 16), 140 blz., geb. f 3,25 VIb, M
- Goedemondt, L. J., en J. G. Th. van Nes* 1462
De wei in. Geill. met 20 blz. foto's en teken. dr Th. Mast, L. J. Goedemondt en J. G. Th. van Nes — Kampen, J. H. Kok, 1952, (21 x 15), 152 blz., geb. f 5,75 V
- Goudappel-Bos, Riek* 1431
Marja verkoopt ijsco's. Geill. met teken. dr Nans van Leeuwen — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (21 x 15), 144 blz., geb. f 3,25 VIb, M
- Gunther, John* 1459
Eisenhower. Mens en symbool. Vert. uit h. Amerik. (Eisenhower — Man and symbol) dr M. Mok — Bussum, F. G. Kroonder, (1952), (20 x 14), 190 blz., geb. f 5,90 IV-V
- Heistein, Odd* 1433
Bruintje en zijn vriendjes. Vert. uit h. Noors dr M. J. Molanus-Stamperius. Geill. met teken. — Alkmaar, Kluitman, (1952), 3e druk, (20 x 15), 128 blz., geb. f 2,75 VIb
- Hergé* 1442
Het geheim van De Eenhoorn. Vert. uit h. Frans. Geill. met teken. — Tilburg, fa. Pessers; Doornik, Casterman, (Avonturen van Kuifje), 1947, (30 x 23), 62 blz., geb. f 3,95, frs. 65,— VIa
- Hergé* 1443
De schat van Scharlaken Rackam. Vert. uit h. Frans. Geill. met teken. — Tilburg, fa. Pessers; Doornik, Casterman, (Avonturen van Kuifje), 1947, (30 x 23), 62 blz., geb. f 3,95, frs 65,— VIa

- Hergé* 1444/45/46
De guitenstreken van Kwik en Flupke. Vert. uit h. Frans. Geill. met teken. — Tilburg, fa. Pessers; Doornik, Casterman, (3e, 4e en 5e reeks), 1950, (25 x 19), per deel 30 blz., per deel geb. f 2,30, frs 36,— VI
- Hildebrand, A. D.* 1436
Monus' avonturen op aarde. Geill. met teken. dr Marten Toonder — A'dam, H. Meulenhoff, (1952), (22 x 16), 164 blz., f 2,45, geb. f 3,95 VIa-b, J
- van de Hulst, W. G.* 1439
Van Hollandse jongens in de Franse tijd. Geill. met teken. — Baarn, Bosch & Keuning, (1952), 8e druk, (25 x 16), 159 blz., geb. 4,90 VIa, J, (P)
- Kuin, J.* 1454
Meteoor aan de operahemel. Het leven van Gioachino Rossini (1792-1868). Geill. met teken. dr Frans Lammers — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen, P. Vink, (Sonatinereeks no. 11), 1952, (25 x 16), 191 blz., gec. f 5,65, geb. f 6,90 V
- Maag-Socin, M.* 1435
Vreni helpt. Vert. uit h. Zwitsers. Geill. met teken. — A'dam, L. J. Veen, (1952), (24 x 15), 128 blz., f 2,40, geb. f 3,90 VIa-b, M
- Mendels, Dora* 1428
De familie Knussehoek. Geill. met teken., dr Nans van Leeuwen — A'dam, H. Meulenhoff, (De Wijde Wereld-Serie), (1952), (24 x 16), 160 blz., f 2,95, geb. f 3,95 VIB, M
- Middelhoek, A.* 1432
Man en muis. Geill. met teken. — Zutphen, W. J. Thieme, (1952), (22 x 16), 90 blz., geb. f 3,50 VIB
- Nierop, Pieter* 1449
Om het bruine monster. Geill. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (1952), (22 x 15) 160 blz., f 3,25, geb. f 4,50 V, J, N
- Nolthenius, Hélène, Dr* 1455
Onvoltooide Symphonie. Het leven van Franz Schubert (1797-1828). Geill. met teken. dr Frans Lammers — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen, P. Vink, (Sonatinereeks no. 10), 1952, (25 x 16), 196 blz., gec. f 5,65, geb. f 6,90 V
- Postma, W. P., Dr, en H. Kleijn* 1463
Paddestoelen. Geill. met 5 gekl. pltn + teken. dr H. Janssen — Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1952, (19 x 13), 144 blz., geb. f 5,25 V
- Raatgever, J. G.* 1460
Jan wordt soldaat. Wat hangt hem boven het hoofd? Geill. met foto's t.d.t. — A'dam, C. de Boer, (1952), (19 x 13), 96 blz., geb. f 2,50 IV-V
- Reyol, John C.* 1437
De schat. Geill. met teken. dr Theo Elfrink — R'dam, De Forel, (1952), 164 blz., geb. f 3,90 VIa, J †

- Schultz, James Willard* 1450
Pitamakan. De zoon van het opperhoofd. Vert. uit h. Amerik. (With the Indians in the Rockies) dr Joh. W. Eekhof. Geïll. met 4 pltn — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1952), (21 x 16), 152 blz., f 2,75, geb. f 3,75 VIa, J
- Schultz, James Willard* 1451
Wampus, het opperhoofd der Tewa's. Vert. uit h. Amerik. dr R. van Capelle. Geïll. met 4 pltn dr Rodney Thomson — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1952), (21 x 16), 160 blz., f 2,75, geb. f 3,75 V, J
- Tetzner, Lisa* 1434
Wat er aan het meer gebeurde..... Vert. uit h. Zwitsers dr Annie Winkler-Vonk. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — A'dam, Ploegsma, (1952), (22 x 15), 192 blz., geb. f 4,50 VIa-b, J
- Twain, Mark* 1438
De prins en de straatjongen. Geïll. met teken. — Utrecht, Cantecleer, (1952) geb. f 3,45 VIa
- van der Velde, Miep* 1424
Kaarsjes voor Kerstmis. Geïll. met teken. — Utrecht, Cantecleer, 1952, geb. f 4,50 VIc †
- Verhoog, Gé* 1441
Urker Hein wil varen. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (Jong Holland-reeks), (1952), (24 x 15), 91 blz., geb. f 1,90 VIa, J, P
- de Vries, Anne* 1456
Ratje. Een jongen van de straat. Geïll. met teken. dr Tjeerd Bottema — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), 11e druk, (19 x 13), 127 blz., geb. f 2,90 V, P
- Wilkeshuis, C.* 1430
Oeleke. Geïll. met teken. dr H. Meijer-Ricard — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (21 x 15), 130 blz., geb. f 3,25 VIb, J
- van Wijckmade, B.* 1426
Waar is prins Wipneus. Geïll. met teken. dr H. Ramackers — Maastricht, J. Schenk, (1952), (20 x 15), 79 blz., f 1,50 VIc
- Wijnberg, N.* 1429
Toni wordt keeper van „Val aan“. Geïll. met teken. dr P. Stempels — A'dam, H. Meulenhoff, (De Wijde Wereld-Serie), (1952), (24 x 16), 157 blz., f 2,95, geb. f 3,95 VIb, J
- XX* 1447
Kapitein Rob en het oliemysterie. Geïll. met teken. — A'dam, Het Parool, (De avonturen van Kap. Rob no. 25), (1952), (15 x 23), 71 blz., f 0,75 V
- XX* 1461
Winkler Prins 1952. Boek van het jaar. Al wat zich heeft voorgedaan in 1951 encyclopaedisch geordend en tot een document van levende geschiedenis gerangschikt. Geïll. met 48 blz. foto's + 1 kaart + teken. en foto's t.d.t. — A'dam; Brussel, Elsevier, 1952, (26 x 17), 408 blz., geb. f 9,50 V
- Zaneveld, J. S., Dr* 1464
Zeetuinen tussen de keerkringen. Dieren- en plantenleven op de koraalriffen. Geïll. met foto's t.d.t. + teken. + frontispice — Den Haag, W. van Hoeve, 1952, (20 x 13), 71 blz., f 3,90 V

JEUGDBOEKEN

KLAVERWEI-TRILOGIE

DOOR LEONARD ROGGEVEEN

De jongens van de Klaverwei

3e druk - 160 blz. Geb. f 3.50

No. Keurraadregister 1453

Winter op de Klaverwei

2e druk - 160 blz. Geb. f 3.50

No. Keurraadregister 1454

Voorjaar op de Klaverwei

152 blz. Geb. f 3.50

No. Keurraadregister 1455.

Met illustraties van Jan Lutz.

Deze serie boeken voor 10-12 jarigen over een tuimansgezin zijn het resultaat van rustige observatie en begrip van het denken en voelen van het kind. Roggeveen op z'n best.

Hoe Trotskopje genas

door To Hölscher. Met illustraties van Roothciv. 104 blz. (10-12 jaar)

Een mooi paedagogisch meisjesboek.

Hoe Coba, een kind van eenvoudige ouders, haar trots overwon zal door de jeugdige lezeresjes met genoegen gelezen worden. Geb. f 2.75

De Kinderen Kempenaar

door Nelly Schellekens. Met illustraties van Rein Stuurman 136 blz. (10-12 jaar) Geb. f 2.95

No. Keurraadregister 1518

Dit boek speelt in de jaren toen het Philips-concern nog in zijn kinderschoenen stond. Het groeiend fabriekje op de Emmasingel, dat langzaam aan een heel stadskwartier in beslag nam waardoor de familie Kempenaar moet verhuizen, geeft zo echt de sfeer van die dagen weer.

In de boekhandel verkrijgbaar

G.B.v. Goor Zonen 'U.M.N.V., 's-Gravenhage

MISSIONERING DOOR BEELDROMANS

Met iedere politieke omwenteling verandert de literatuur van een land. Zo ook in China, nadat in 1948-'49 het „Democratische Bevrijdingsleger“ van uit Yennan het land had veroverd. De communistische overwinnaars die het gehele volk in de idee van de „nieuwe tijd“ wilden opvoeden, stonden toen voor een groot probleem; met gedrukte propagandateksten konden lang niet allen worden bereikt, daar in China, vooral op het platteland, nog een groot aantal analphabeten leven.

De oplossing werd gebracht door de beeldromans, die in eenvoudige tekeningen verhaalden van patriotische helden en communistische paradijzen.

Door de steeds sterker wordende beperking van de missie in China hebben ook de Katholieke en Protestantse missionarissen naar de brochure gegrepen. Zij geven thans beeldromans uit, waarin de H. Schrift wordt uitgebeeld door middel van tekeningen in Westerse stijl. Daarnaast vervaardigen zij boekjes met de levensgeschiedenis der apostelen en met kinderverhalen in zwart-wit en in kleurendruk.

Het succesrijkste boekje in deze serie, een beschrijving van het leven van Christus, verscheen in Sjanghai.

Deze kleine beeldroman over het leven van Jezus is in alle kringen van de Christelijke bevolking met veel vreugde ontvangen.

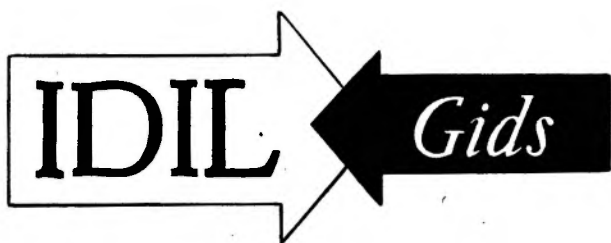

Gaarne geven wij een aanbeveling mee aan de jubileumprijsvraag van Schenk's Jeugdboekkerij. Er zijn 300 prijzen (totale waarde f 1500.—); hoofdprijs een fiets. Inlichtingen over deze sympathieke lees-prijsvraag bij de boekhandel.

JAN. 1953

JAARGANG IV

NUMMER 6

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1465-1503

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	83
<i>Een goed boek</i>	85
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>J. Nowee</i>	86
<i>Andere voor de jeugd geschikte</i> <i>lectuur</i>	90
<i>Jeugd Brehm</i>	91
<i>Bibliografisch register</i>	92
<i>Censuur op religieuze</i> <i>prentenboeken</i>	95

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

EEN NIEUW JAAR, waarvoor wij al onze lezers onze goede wensen bieden, en een nieuwe *Kroniek*, waarin de laatste oogst van 1952 wordt besproken.

1465 Voor de kleintjes is er deze maand het boekje *'n Beetje stout, 'n beetje lief*, door *Nanda*. Ruutje bedoelt het allemaal erg goed, maar het valt niet mee om het Oma Stramhof, die geen jongetjes kent en ze alleen maar vergelijken kan „met hoe haar dochters waren in hun tijd”

naar de zin te maken. Ruutje doet wel zijn best, maar kan het niet helpen dat hij de kraan open laat staan, school moet blijven, in het varkenshok valt en dat de kuikentjes dood gaan — en dat allemaal als de deftige oma een paar daagjes komt oppassen wanneer vader en moeder op reis moeten. Herhaling bedreigt *Nanda's* stijl.

1466 *Joke A. van Kuipers* schreef *Peppeltje*. Toen *Vrouwke Vrie* het pantmutsje met de gouden belletjes vond en er een

lappenkabouter van maakte, wist zij nog niet, hoeveel avonturen haar kabouter beleven zou en welke kleine kinderen hij gelukkig zou maken. Door *Janneke-Jip* komt kabouter *Peppeltje* als kerstgave bij zieke *Annemarie*. Het verhaaltje is goed geschreven en aardig geïllustreerd. Half sprookje, half werkelijkheid. Deze sprookjessfeer combineren met het Kerstfeest heeft misschien z'n bezwaren.

En dan het boekje *Jaapje's verrassing*, door *Emmy Blij-van der Kooi*. Zieke *Jaapje* krijgt tegen Kerstmis een konijntje van alle kinderen van zijn klas. Zijn vriendje *Frits* is erg boos dat hij het niet mag gaan brengen. *Jaapje* is dolgelukkig met zijn konijntje dat buiten vlak voor het raam een plaatsje krijgt. *Boze Frits* laat het konijntje stilletjes los en het diertje vlucht de kerk in. *Vaderkoster* vindt het en *Frits* mag het terugbrengen als hij eerst de *Here Jezus* vergiffenis gevraagd heeft. Dit verhaaltje ligt ove-

Hoor Moeder leest voor

- rigens wat teveel buiten de sfeer van de katholieke jeugd.
- 1468 *S. Gruys-Kruseman* las de bundel bijeen *Hoor, Moeder leest voor*. Dit derde deel heeft als ondertitel „t Zonnetje in huis”. Het is een boek vol gezellige verhalen, versjes en vooral ook knutselwerkjes. Aardig geïllustreerd en goed gekozen. Het bevat voor ieder wat. Plezierig om zelf in te snuffelen en prettig om naar de voorlezing te luisteren.
- 1469 *Sizo en de Bosgeuzen*, door *Piet van As*, is een jongensboek volgens het gewone recept: een stelletje echte Hollandse kwajongens — vol streken, maar overigens goed van inborst — komt te staan tegenover een nieuweling in het dorp, Sizo, die aanvankelijk het verwende en opscheppe-rijge mispuntje is, maar zich gaandeweg ontwikkelt tot de held van de club. Dit verhaal is wel erg op de gebruikelijke wijze geconstrueerd, maar jongens van 10-12 jaar, die nog niet veel gelezen hebben en een kwajongensstreek kunnen onderscheiden van wat werkelijk verkeerd is, zullen er wel van genieten.
- 1470 *Marjoleintje op Vlieland*, door *Freddy Hagers*, is het derde deel van de *Marjoleintje*-reeks. Het geldt is bij elkaar en de klas kan een week naar Vlieland. Daar wordt heel wat genoten. Het verhaal is wel vlot, maar volkomen neutraal. Er worden nogal eens deugnieterijen uitgehaald die nergens „erg” zijn, maar toch ook geen stille bewondering verdienen. Het geheel is „humanistisch” goed, nergens een godsdienstige achtergrond. We voelen dit hier werkelijk als een gemis. Protestantse lezersjes vinden een mooi opvoedend en boeiend verhaal in *Dromelot*, door *C. Th. Jongejan-de Groot*. *Marjoleintje* ontmoet bij de dokter een eigenaardig meisje. Dokter raadt haar aan daarmee vriendin te worden, want die Trijnie heeft grote behoefte aan vriendschap. Erg schoorvoetend komt eindelijk die vriendschap tot stand. Trijnie, die haar vader verloor en wier moeder bij een zure mevrouw werkt, komt bij *Marjoleintje* inwonen, terwijl een nieuw huis voor haar en moeder in gereedheid wordt gebracht. Een enkele regel op de 1e en de 18e blz. doet minder prettig aan. Een lief, protestants getint kerstverhaal is *Een omgewoeld tuintje*, door dezelfde *C. Th. Jongejan-de Groot*. Hans had net zo lang gespaard tot hij planten kon kopen voor een eigen tuintje; juist toen alles op uitbotten stond, had de poes van de burens ’s nachts alles omgewoeld. Hij sloot de kat toen op, kwam daardoor in contact met het verlamde buurjongetje en zij werden vrienden. Zij lenen elkaar dan boeken en Max leert iets van de Here Jezus. Max leest en leert vlijtig. Hij mag tweede kerstdag bij Hans komen en dan is het feest, vooral als het kerstverhaal verteld wordt. Een kerstverhaal waarvan ook de katholieke kinderen kunnen genieten is *Laat de kinderen tot Mij komen*, door *Nel Verschoor-van der Vlis*. *Opoe Slot* komt bij Jaap en Jetje wonen „op de trappen” en kan het goed vinden met de kinderen van deze volksbuurt. De kinderen vinden een kerstboom en zullen op zolder „kerstfeestje vieren”. *Opoe Slot* krijgt het dreigende gevaar in de gaten en neemt kinderen en boom mee naar haar kamertje. Daar steekt ze de kaarsjes aan en vertelt aan deze asfaltjeugd het Kerstgebeuren. Een bijzonder mooie vertelling.
- Wim de kleine schipper* — zo vertelt *P. A. de Roover* — is een echte Hollandse jongen, met liefde voor het water. Schrijver laat hem op dat water tal van avonturen beleven, zowel met zijn altijd geestige Oom Dorus als met zijn nichtje Laura. Een aardig boekje.
- Nel Verschoor-van der Vlis* schreef ook *Vier jongens en een polshorloge*. Gert Versluis mag bij zijn vriendje gaan logeren in de stad. Gedurende die logeerpartij krijgen ze er een vriend bij; ook betrappen ze een achterbuurtjongen op diefstal van een polshorloge. Zij weten het horloge los te krijgen en brengen het netjes bij de bestolene terug. Grote mensen zullen dan proberen van het jeugdige diefje alsnog een fatsoenlijk mens te maken. Het boekje is een pleidooi voor eerlijkheid in een voor kinderen verteerbare vorm. Het protestants karakter is praktisch niet merkbaar.

EEN GOED BOEK

In de bespreking van *Lisa Tetzner's Wat er aan het meer gebeurde* (zie 1434 in het jongste Decembernnummer) is gewag gemaakt van enige bedenkingen. Inmiddels is echter gebleken, dat deze bezwaren vóór het afdrucken van het boek zijn weggenomen. Het hierboven afgebeelde werk is dus een *goed* boek. Wij verzoeken onze lezers de bewuste recensiergels op blz. 69 van ons vorige nummer te schrappen.

Vervolgens vragen we aandacht voor twee boekjes van *Miep Kuijpers*. In *Jetje Plezier* gaat het enige kind Jetje een paar dagen bij familie logeren. Jetjes avonturen op school en met haar neefjes en nichtje eindigen met een belofte aan oom, voortaan niet eigenzinnig te zijn en haar wildheid af te leren. Het streng afkeuren van het vele kattenkwaad en joken trekt het boek gelukkig buiten de Pietje-Bell-sfeer. Ook het andere boekje, *Dwarskopje*, is onschuldige lectuur zoals er met stapels op de markt komt. Freeke is een kleine doordrijfster. Vader, die onderwijzer is, tracht dat willetje wat buigzamer te maken. Geschikte meisjeslectuur. Meer enthousiasme kunnen we er niet voor opbrengen.

Ook *Hergé* is weer present, dit keer met *Het gebroken oor*. Een Indiaans afgodsbeeldje werd ontvreemd uit het Ethnographisch Museum. Met zijn hond Bobbie trekt speurder Kuifje enige Zuidamerikaanse republieken door, hardnekkig gevolgd door twee schurken. Hij maakt revoluties mee en een oorlog, overleeft aanslagen, komt bij wilden terecht, ontsnapt ettelijke keren en brengt uiteindelijk het beeldje terug. De beide schurken verdrinken en worden door de duivels feestelijk ingehaald. Het herstelde recht en het gestrafte onrecht komen in woord en beeld overduidelijk tot uiting, zij het via veel satire op Zuidamerikaanse toestanden en veel gezonde humor, vooral van de kant van de onvergetelijke Bobbie. De uiterlijke verzorging is magnifiek. In zijn soort is het een goed beeldverhaal, zeker niet minder te waarderen dan gewone jongensboeken van die inhoud.

Baird, de ziener, door *Piet Beishuizen*, is een vlot geschreven geschiedenis van een van de pioniers op televisie-gebied. De jongens zullen na het lezen van dit deeltje 32 van de A.T. — (avontuur en techniek) — reeks niet zozeer hun begrip van de televisie hebben verrijkt, maar wel zullen ze bewondering krijgen voor de zieke zoon van de Schotse predikant, die ondanks alle moeilijkheden met taai volharding doorzette. Het nuttige boek-

- 1480 je is met aardige tekeningen versierd. *Emiel en zijn detectives*, door *Erich Kästner*, is een boek dat door film en radio wel overal bekend zal zijn en eens beschouwd werd als een klassiek voorbeeld van een echt jongensboek. Het is een jeugd-detectiveverhaal. Een jongen wordt door een „mijnheer” bestolen. De jeugd sluit zich aaneen, om in onderlinge samenwerking de dader te pakken te krijgen. Het in Berlijn spelende verhaal is humoristisch verteld, opwindend-spannend door feiten en situaties, opvoedend door het „cendracht maakt macht” van een perfect georganiseerde troep. Een leuk jongensboek.
- 1481 Een Eskimo-boek (graag gelezen lectuur!) met vele goede kwaliteiten en bijzondere opvoedkundige strekking is *Eskimo-boy*, door *Regina van der Haauveltman*. Nukki, een Eskimo-jongetje, wiens vader op een ijsschots is afgedreven, maakt alleen een ijsbeer buit, maar moet deze tot zijn verdriet afstaan aan een zgn. tovenaer. Daarom gaat hij alleen op jacht met de hondenslee, verdwaaft en zou zeker zijn omgekomen, als hij niet ontdekt was door een expeditie die wegen en een spoorlijn aanlegt. De zendeling-arts Dr Cunningham geneest Nukki, leert hem God kennen en brengt hem naar huis, waar de vermiste vader intussen ook is teruggekeerd. De Eskimo's besluiten gezamenlijk naar het zuiden te verhuizen om in dienst van de expeditie te werken. Een onderhoudend boek.
- 1482 *Van Hollandse jongens in de Duitse tijd* is een boek van *Aart Romijn*. Kees is elf jaar als de oorlog uitbreekt. Vader vecht op de Grebbeberg. In de nu volgende oorlogsjaren staat Kees steeds paraat voor zijn ouders en in de strijd tegen de Duitsers, waarbij hij een tijdlang zijn vriend, wiens vader N.S.B.-er wordt, moet verliezen. De schrijver geeft een duidelijk beeld van die zwarte tijd. Het verhaal is in goede stijl en zonder sensatiezucht geschreven. — Een pendant van het in ons vorige nummer besproken verhaal van W. G. van de Hulst over de Franse tijd.

Mogen wij u voorstellen:

J. NOWEE

WIE „Nowee” zegt, denkt aan Arendsoog en aan Indianen. Toch is J. Nowee in Arnhem geboren, om precies te zijn: 17 Juli 1901. En net als alle tot nu toe voor de *Idil-Gids* geïnterviewden is hij onderwijzer geworden (in 1920) en dat is hij nog, nl. sinds 1930 is hij hoofd van een katholieke jongensschool in Den Haag. Zijn liefhebberijen zijn boeken-schrijven en jeugd beweging. Jeugd en boek, jeugd en film, jeugd en kunst, „vooral nog niet met een grote kl”

J. Nowee schreef tot nu toe ± 40 boeken en zijn lievelingsboeken zijn de Arendsoog-serie. Allicht. Van *Arendsoog* zelf is zo pas een tiende druk verschenen!

Nowee's plannen? „Doorgaan met schrijven natuurlijk! En vooreerst nog een paar over Arendsoog. Het zevende deel is er nu, *Arendsoog en de verdwenen rivier*; nummer acht is in druk: *Het spookt op de spoorbaan!!*; aan nummer 9 ben ik bezig, maar daar verklap ik de titel nog niet van. En dan moet ik eens aan de jongere lezers gaan denken. Mijn uitgever heeft er al naar gevraagd, maar het valt niet mee, als je je de laatste jaren bijna geheel hebt ingesteld op de groteren.”

Nowee vindt de positie van het jeugdboek op de Nederlandse boekenmarkt

Een gezonde, opbouwende critiek voert vanzelf tot het ontstaan van goede jeugdlectuur

„vrij beroerd tegenwoordig”. En de schuld ligt ten eerste bij de „fabrikanten van jeugdverhalen” die reeds lang uitgesleten paadjes betreden en daar beginnen waar bijv. Roggeveen en Nowee al 25 jaar geleden mee ophielden, of het zoeken op het gebied van de gangsterfilms, met snotneuzen in de rol van geslepen speurders. „Zc menen namelijk, dat je in een jeugdboek vooral over kinderen moet schrijven, dat vooral kinderen er de hoofdrol in moeten spelen. Dit laatste is alleen waar, als het onderwerp er zich toe leent.” Maar de schuld ligt ook bij sommige uitgevers zelf die dergelijke prullen op de markt brengen.

Als Nowee het heeft over de taak van de jeugdschrijver raakt hij in vuur: — „Hij moet in zijn hart altijd kind blijven.

Er is ook weer een nieuwe *B. V. Zwegers*, nl. *Het spookt aan boord*. Snip, een ontvoerde cekhoorn, brengt ontsteltenis te weeg aan boord van de „Nieuw-Amsterdam”. Dat is de schuld van het bankierszootje Frank. Heel handig komt de eigenaar Bram, een ouderloze knaap, op het zeeasteel, wordt eerst verdacht van diefstal, maar na een vechtpartij met de schaker van Snip onschuldig bevonden. De schatrijke ouders van Frank adopteren hem als tweede zoon. Aanvankelijk lijkt de auteur niet op toeren te komen. De avonturen op het schip brengen meer vaart in het verhaal, dat onnodig gerek wordt door een uitvoerig relaas over de „Titanic”. Het is wat te didactisch, maar er valt ook goede humor te genieten. De tekeningen roepen reminiscenties op aan wijlen Kees de Solist in het reclameblad van een zeer bekende margarinefabriek.

Van het bekende boek *Veertien dagen op een ijsschots*, door *S. Abramsz* verscheen een geheel herziene vijfde druk, wel een bewijs dat dit „historisch relaas” niet nalaat steeds weer indruk te maken. Het origineel is reeds van 1898! In 1849 toen de Zuiderzee nog geen IJsselmeer was, gingen vader Bording en zijn twee zoons op bot-kloppen. Het was Januari. Die dag viel na behoorlijke vorst de dooi in en de drie mannen dreven op een ijsschots weg. Na verschrikkelijke ontberingen en angsten werden zij na 14 dagen aan land gebracht. Vader en oudste zoon bleken echter niet meer te redden. Een boek met een gezonde strekking.

En dan twee nummers uit de A.T.-reeks. No 31 is *Karel ende Elegast*, door *D. L. Daalder*. Het altijd belangwekkende middeleeuwse verhaal kreeg hier een uitstekende bewerking van de bekende expert. De sfeer van het origineel bleef behouden. En de illustraties van Victor Stuyvaert zijn zeer goed. — No 33 heet *Albert Schweitzer*. Een man van de daad, door *Jan Poortenaar*. In enkele bladzijden wordt ons hier veel gegeven over deze veelzijdige mens, geleerde, geneesheer, musicus, landbouwkundige, enz. Van een gevaarlijke, moerassige streek,

maakt hij bewoonbare en vruchtbare grond; de liefde voor mens en dier dwingt hem tot handelen. Van zijn vader krijgt hij de kennis over Christus; van een voddenjood geduld; van een standbeeld zijn liefde voor de negers. Moelijkheden van taal en karakter overwint hij; hij geneest zieken zelfs ten koste van levensgevaar; hij geeft concerten in Europa om het nodige geld bijeen te brengen. Kortom, een voorbeeld van naastenliefde en energie. Een interessant en leerzaam boekje.

Vervolgens vragen 4 Junior-Jongensboeken onze aandacht en wel de nummers 13—16. Hiervan zijn 13 en 14 van *Norman Lee*, nl. *Paul Vassar*, geheim agent en *De geest van Jerry Moonlight*. In het eerst genoemde krijgt Paul Vassar als agent van de Britse geheime dienst de opdracht een schip met waardevolle lading op te sporen. Zijn werk voert hem naar Parijs, naar de eilanden van de Grote Oceaan en tenslotte naar de Caraïbische Zee, waar hij eindelijk succes heeft. Het ene avontuur volgt op het andere. De jongens zullen van dit volkomen neutrale avonturenverhaal wel genieten, maar men envraagt zich af of dit nu werkelijk de geest is die men de padvinder wil bijbrengen. — In het tweede slagen Paul Vassar en zijn vriend Jerry Moonlight er na vele avonturen in, een misdadigersbende onschadelijk te maken. Maanlichte nachten en eenzame gebouwen bepalen de sfeer van het verhaal. Het is geheel op spanning en sensatie geschreven, hangt aan elkaar van moorden en plannen tot verdere moorden en bezit geen enkele vormende waarde.

1489 Nummer 15 heet *De Rode Vos van Kinapoo*, door *William Marshall Rush*. John Child, een jonge Indiaan, verkiest het leven van de prairie boven het leven in de „beschaafde” blankenmaatschappij die hij tijdens zijn schooltijd heeft leren kennen. In de strijd tegen de opringende blanken speelt hij een ijdele en krijgshaftige rol. Uiteindelijk moeten zijn Indianen in de ongelijke strijd hun nederlaag erkennen. Het is voor de withuid eigenlijk een beschamend verhaal zoals

Daarom vooral niet te veel moraliseren. Niet schoolmeesteren. Ontspanning bieden in de eerste plaats. Gezonde ontspanning. En dan is er best wel wat moraal in te smokkelen. Maar je moet het niet opzettelijk gaan zoeken. Dat maakt het boek onwaar. En de jeugdige lezers voelen dat aan. Je houdt ze daarmee niet voor de gek. De jeugdschrijver moet steeds voor ogen houden, dat voor het kind het beste juist goed genoeg is.” En als we het katholieke jeugdboek „aansnijden” zegt Nowee: „Een teer punt!” Na de onaangenaam „Roomse” fase van de brave boeken waarin je vooral niet te hard moest knijpen, „want dan druppelde de godsvrucht er aan alle kanten uit” ziet hij thans meer licht: „Gelukkig raken we langzamerhand van die onzin verlost, dank zij de gezonde actie van de Keurraad ook. Een katholiek jeugdboek moet zijn katholicisme alleen daar belijden, waar het *normaal* in het verhaal tot uiting behoort te komen. Eerst als aan die voorwaarde is voldaan, wordt het boek aanvaardbaar en genietbaar voor onze katholieke lezertjes; maar ook ... voor onze niet-katholieke kinderen. Niemand kan van mij zeggen, dat ik geen katholieke boeken schrijf. Als het nodig is, komt mijn Geloof daar zeker in tot uiting. En het eigenaardige is, dat de neutrale boekhandel op het ogenblik behoort tot de grootste afnemers van mijn boeken.” In het verdere gesprek blijkt Nowee een voorstander van het vooraf keuren en adviseren, bijv. door de Keurraad. „Maar dan natuurlijk manuscripten laten keuren. Als het boek eenmaal gedrukt is,

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

kan men er niets meer aan veranderen. Ik weet wel, sommige uitgevers zijn t.a.v. de Keurraad nog altijd gereserveerd. Laten ze gerust zijn: de Keurraad neemt een ruim standpunt in, met behoud van de principes betreffende de eisen voor katholieke jeugdboeken natuurlijk.”

En het doet goed, een man uit de praktijk de volgende optimistische verklaring te horen afleggen: „Ik geloof trouwens, dat we op de goede weg zijn door de samenwerking van Idil en Keurraad, die elkaar aanvullen en eventueel corrigeren. Dat kan niet anders dan tot goede resultaten leiden. En een gezonde, opbouwende kritiek voert vanzelf tot het ontstaan van goede jeugdlectuur, of het nu neutrale of katholieke is.”

Zie zo, lezers. Ons rest niets anders dan de heer Nowee te danken voor zijn uiteenzetting.

Wij mogen dit niet besluiten alvorens u gewezen te hebben op een artikel „Het goede jeugdboek — een rijk bezit” door J. Nowee, te vinden in het maandblad *Vrouwenleven*, Nov. 1952, blz. 340-346.

L. v. d. H.

bijna elk indianenboek een aanklacht is tegen de blanke overweldiger. Een goed geschreven verhaal, dat nergens te wraakzuchtig is geworden en de karakters behoorlijk tekent.

1490 En no. 16 is van *W. C. Burger*, nl. *Jacht op uranium*. Congo, uranium, luipaardmannen zijn woorden, die verwachtingen wekken. De lezer wordt hierin niet teleurgesteld. De 16-jarige padvinder Hans Henders beleeft heel wat met zijn vrienden voordat ze de Russische agent uit

zijn onrechtmatig verkregen „aardnotenconcessie” hebben verjaagd. Bovendien ontmoeten we hier gestalten van groot formaat: Stanley, Livingstone, Schweitzer. Het boek *De kinderkaravaan*, door *A. Rutgers van der Loeff-Basenau*, verhaalt de interessante geschiedenis van de voortrekkersfamilie Sager. Als de ouders onderweg overlijden, besluiten de kinderen onder leiding van hun oudste broer John toch door te trekken om het doel, de nederzetting van Dr Whitman in Oregon, te bereiken. Het is een moeizame tocht vol ontberingen. De bewonderenswaardige wijze waarop de kinderen zich er doorheen slaan en de roerende zorg van de oudste worden op suggestieve en vaak gevoelige wijze beschreven. Het volbrengen van de tocht is een wonder der Voorzienigheid. We bevelen dit boek warm aan en menen ook naast de boeiende inhoud de kunstzinnige, in deze herdruk geheel nieuwe, illustraties te moeten revaleren.

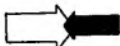

1492 Met enige nadruk wijzen we op de „roman van jonge zweefvliegers” *Malojawind*, door *Felix Peltzer*. Met veel genoegen hebben we dit verslag over een vliegtournooi in de Zwitserse bergen gelezen.

Het geeft een duidelijke kijk op vele problemen van het zweefvliegen en dan niet in schoolse wijsheid, maar in echte romanstijl. We beleven de spanning van de voorbereiding en van de wedstrijd zelf, terwijl er ook een flink brokje knappe psychologie in het verhaal verwerkt is. Het enige in het verhaal voorkomende meisje heeft een nobel karakter en haar invloed op de mannelijke afdeling is gezond. Een ongeluk van een der deelnemers, die met zijn zweefstoel in een onweersbui terecht komt, bezorgt ons enige angstige ogenblikken. Een boek dat dat we kunnen aanbevelen.

1493 Mevrouw Verduyn gaat na lang aarzelen — zo vertelt *Fr. Ouwerkerk-Bakker* in de meisjesroman *Marion* — 14 dagen naar Engeland. In die tijd komt de oudste dochter Marion in grote moeilijkheden die zij zich zelf op de hals haalt en die zeker niet gebeurd zouden zijn, als moeder thuis geweest was. Gelukkig komt ook de oprechte bekentenis en het echte berouw. Een boek met rijke opvoedkundige strekking dat de meisjes van de hoge klassen der H.B.S. iets mee geeft en laat voelen, dat het degelijke, principiële absoluut niet stijf of conservatief behoeft te heten. Het boek is vlot geschreven en prettig geïllustreerd.

Tot besluit een juweeltje uit Vlaanderen. *Maria Rosseels* brengt onder de titel *Spiegelken* het „dagboek van een jong meisje“. Deze Belgische gymnasiaste begint op aanraden van haar klasselerares een dagboek. Hierin houdt zij zich zelf en haar omgeving onbevangen de spiegel voor. De 18-jarige bekijkt hier haar klasgenoten, haar broer en zuster en ook de toestanden. Na haar eindexamen eindigt het boekje met een happy-ending tussen Spiegelken en de vriend van haar broer, Stefaan. Een gezond katholiek Vlaams meisjesboek van goed gehalte.

ANDERE VOOR DE JEUGD GESCHIKTE LECTUUR

Het kan zijn nut hebben in de *Idil-Gids* te wijzen op het boekje *Laat dat roken!*, door *Herbert Brean*. Voor hen die zich werkelijk uit de greep van het regelmatige tabaksgebruik willen losmaken, is deze suggestieve handleiding sterk aan te bevelen. Het luchtig gestelde, Amerikaans-optimistische betoog is door *Han G. Hoekstra* in pittig Nederlands overgebracht.

Een prachtige biografie over een groot en geniaal mens is *Winston Churchill*, door *Lewis Broad*. Deze biografie verscheen in Engeland reeds in 1941 en werd tweemaal bijgewerkt, terwijl speciaal voor de Nederlandse uitgave in 1952 een laatste hoofdstuk werd toegevoegd. De lezer ontmoet de geniale staatsman als krijgsgevangene, als oorlogscorrespondent, als profeet, als kunstenaar, als conservatief en liberaal en niet te vergeten als redenaar.

Over dieren en planten van land en zee vertelt *Dr G. van Beusekom* in *De wonderen der levende natuur*. Men kan hier lezen over vogeltrek, gemeenschapsleven bij verschillende diergroepen, kleurenzien bij insecten, milieu-aanpassing bij verschillende waterbewoners, vleermuizenvlucht, enz.

Felix Salten, de schepper van *Bambi*, komt nu met een verrukkelijk boek over het eekhoortje *Perri*. In een bekoorlijk verhaal schildert hij de eerste levensjaren van de kleine, vreesachtige *Perri* in het grote bos met zijn vele geheimen en gevaren. De bewoners van het bos, met op de achtergrond de altijd dreigende gestalten van de mens, vervullen hun rol in dit boek. De alledaagse gewone dingen, die in een dierenleven zulke blijde gebeurtenissen maar soms ook zulke drama's kunnen betekenen, zijn de omliggende van dit romantische dierenleven. Een kostelijk boek.

Gaarne breken we ook een lans voor de Nederlandse psalmberijming van *Gabriël Smit: De Psalmen*. Wil men deze be-

JEUGD BREHM

rijming op haar juiste waarde schatten, dan moet men beginnen met de inleiding goed te lezen. Op vele plaatsen werden persoonlijke reacties verwerkt (uitbreidingen dus) en op talrijke plaatsen is deze bewerking „slechts een zwakke afspiegeling van de aangrijpende, vaak rauwe, verscheurende schoonheid van het origineel.” Er ligt hier een schat aan geestelijke rijkdom. Men kan hier leren bidden. Alle katholieken zouden dit gebed der Kerk (en voor een deel het gebed van Gabriël Smit) in huis moeten hebben, om er zich geregeld door te laten inspireren en stichten. Wij katholieken kunnen een réveil van het psalmgebed goed gebruiken.

Het reddingwezen staat in ons land in het brandpunt van de belangstelling en *Klaas Toxopeus*, schipper van de „Insulinde” heeft in zijn mémoires *Vliegende storm* de schijnwerper gericht op dit grootse werk. Toxopeus stamt uit een echte reddersfamilie en uit zijn boek spreekt liefde voor het werk dat con amore verricht wordt, vaak onder de moeilijkste omstandigheden. Boeiend! *W. Meilink* schreef een *Handboek voor de poppenspeler*. In kort bestek worden de belangrijkste technische wenken gegeven voor de opbouw van het poppentheater, voor de vervaardiging van poppen en hun hantering, voor décors, belichting, costuums, enz. De beschrijvingen zijn volledig genoeg om velen op weg te helpen en beknopt genoeg om te maken dat fantasielozen er met hun handen afblijven. Het uitstekende boekje is voortreffelijk uitgegeven en overvloedig geïllustreerd.

Klaas Peereboom is de auteur van *Olympisch logboek 1952*. De emotionele Spelen van Helsinki nog eens beleven via dit vlotgeschreven boek is voor het sportminnend publiek een onverdeeld genoegen. De prettige verteltrant, de keurige foto's en de volledige resultatenlijsten maken het tot een waardevolle aansluiting op het door dezelfde auteur geschreven logboek van de Londense Spelen in 1948.

Dit boek is bedoeld als een „dieren-encyclopaedie” voor de jeugd — zoiets dus als Brehm's „Tierleben” (het alombekende standaardwerk uit de vorige eeuw) in moderne vorm en aangepast aan de leeskracht van de jeugd. Het is echter niet zonder meer: een verkorte bewerking van Brehm, gelijk de titel zou kunnen doen vermoeden. Men heeft deze hoofdtitel hier meer te zien als een „begrip” (zoals b.v. een „Jeugd-Bijbel”). Over het algemeen genomen mag de opzet vrij goed geslaagd heten. In eenvoudige taal, voor enigszins gevormde jeugd verstaanbaar, laat de schrijver heel de dierenwereld in grote trekken de revue passeren, zoals deze uit de gegevens der moderne zoölogie bekend is. Bovendien is deze Nederlandse bewerking op talrijke plaatsen van aanvullende — en dikwijls corrigerende! — voetnoten voorzien door de bekende Dr Portielje. Een enkele onjuistheid (zoals b.v. de opmerking over de katholieke vastenwet, blz. 102) wordt door een katholiek lezer gemakkelijk zelf verbeterd. Overigens zal het werk niet alleen door jonge mensen, maar ook door volwassenen genoten worden, zowel wegens de mooie dieren-foto's, als om de onderhoudende, leerzame tekst.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

RECTIFICATIES:

De prijs van *Twain, De prins en de straatjongen* (zie nr 1438, Dec. 1952) is niet f 3,45 maar geb. f 2,95 (in serie van 4 Hane-boeken f 2,75 geb.).

Nr 1424 (Dec. '52), *Kaarsjes voor Kerstmis* door *Miep van der Velde*. Men gelieve te schrappen het zinnetje „De stijl kon beter”, aangezien er geen stijlbezwaren tegen dit uitstekende boekje mogen worden gemaakt.

In het Bibliografisch Register van het November-nr is op blz. 62 een boek van *Wolffenbuttel-van Rooyen* opgenomen. Hierbij is weggevallen het nummer: 1421.

In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

Abramsz, S.

1484

Veertien dagen op een ijsschots. Bewerkt door Max van Amstel. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, L. J. Veen, (1952), 5e druk, (25 x 16), 195 blz., f 3,40, geb. f 4,90
V-VIa, (P)

van As, Piet

1469

Sizo en de bosgeuzen. Geïll. met teken. dr Henk Zwart — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 202 blz., geb. 3,90
VIb, J

Beishuizen, Piet

1479

Baird, de ziener. Een televisieverhaal. Geïll. met teken. dr H. van Ingen — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-reeks no. 32), (1952), (19 x 12), 29 blz., f 0,50
VIa-b, J

van Beusekom, G., Dr

1497

De wonderen der levende natuur. Over dieren en planten van land en zee. Geïll. met 32 blz. foto's + teken. — Assen, Born, (De Phoenix-Bibliotheek dl 1), 1952, (22 x 16), 224 blz., geb. 7,90
IV-V

Blij-van der Kooi, Emmy

1467

Jaapje's verrassing. Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 32 blz., f 0,45
VIb-c, P

Brean, Herbert

1495

Laat dat roken! Vert. uit h. Amerik. (How to stop smoking) dr Han G. Hoekstra. Geïll. met teken. dr Hugh Jans — A'dam, Scheltens & Giltay, (1952), (20 x 14), 122 blz., geb. f 4,50
IV-V

Broad Lewis

1496

Winston Churchill. Vert. uit h. Engels (Winston Churchill) dr Theo Joekes. Geïll. met 24 blz. foto's — A'dam; Brussel, Elsevier, 1952, (21 x 14), 448 blz., geb. f 12,50
IV-V

Burger, W. C.

1490

Jacht op uranium. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 16), (1952), (12 x 8), 190 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30
V, J

- Daalder, D. L.* 1485
Karel ende Elegast. Geïll. met teken. dr Victor Stuyvaert — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-reeks no. 31), (1952), (19 x 12), 39 blz., f 0,50 VIa
- (*David e.a.*) 1499
De Psalmen. Nederlandse berijming van Gabriël Smit — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-reeks), (1952), (18 x 11), 304 blz., f 1,25; fr. 20,—; luxe editie geb. f 15,—, fr. 225.— IV-V
- Gruys-Kruseman, S.* 1468
Hoor moeder leest voor. 3e Deel. 't Zonnetje in huis. Geïll. met teken. + 1 gekl. plt dr Nans van Leeuwen en Freddy Langeler — Alkmaar, Kluitman, (1952), (24 x 18), 49 blz., geb. f 1,95 VIIb-c
- Hagers, Freddy* 1470
Marjoleintje op Vlieland. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), (20 x 14), 128 blz., f 2,—, geb. f 2,90 VIIb, M
- van der Hauw-Veltman, Regina* 1481
Eskimo-boy. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 124 blz., geb. f 1,50 VIa, J, (P)
- Hergé* 1478
Het gebroken oor. Vert. uit h. Frans. Geïll. met teken. — Tilburg, Fa. Pessers; Doornik, Casterman, (Avonturen van Kuifje), (30 x 23), 62 blz., geb. f 3,95, frs 65,— VIIa-b
- Jongejan-de Groot, C. Th.* 1471
Dromelot. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 93 blz., geb. f 1,15 VIIb, M, P
- Jongejan-de Groot, C. Th.* 1472
Een omgewoeld tuintje. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (22 x 16), 24 blz., f 0,35 VIIb, (P)
- Kästner, Erich* 1480
Emiel en zijn detectives. Vert. uit h. Duits (Émil und die Detective) dr Annie Vonk. Geïll. met teken. dr Lukács — A'dam, L. J. Veen, (1952), (21 x 15), 176 blz., f 2,25, geb. f 3,50 VIa-b, J
- Koch, K. L.* 1503
Jeugd Brehm. Zwerftocht door het rijk der dieren. Bewerkt door Dr A. F. J. Portielje nr: Het leven der dieren dr Brchm. Geïll. met 32 blz. foto's + 8 gekl. pltn + teken. — A'dam, Scheltens & Giltay, 1952, (24 x 17), 355 blz., geb. f 12.50 V (VIa *), JM
- van Kuipers, Joke A.* 1466
Peppeltje. De avonturen van een wonderlijke kabouter. Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum & Comp., (Akkerklokjes 8/9), 1952, 3e druk, (19 x 13), 59 blz., f 1,20, geb. f 1,55 VIc

- Kuypers, Miep* 1476
Jetje Plezier. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 75 blz., geb. f 2,25 VIb, M
- Kuypers, Miep* 1477
Dwarskopje. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 108 blz., geb. f 2,50 VIa-b, M
- Lee, Norman* 1488
De geest van Jerry Moonlight. Vert. uit h. Engels (The ghost of Jerry Moonlight) dr Charlotte Jonker. Geill. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 14), (1952), (12 x 8), 192 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Lee, Norman* 1487
Paul Vassar, geheim agent. Vert. uit h. Engels (Paul Vassar, secret agent) dr Mr W. Joosten. Geill. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 13), (1952), (12 x 8), 192 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Meilink, W.* 1501
Handboek voor de poppenspeler. Geill. met 12 blz. foto's + 1 frontispice + teken. dr Wim de Haan — Purmerend, J. Muusses, (1952), (22 x 14), 72 blz., f 2,90 geb. f 3,75 V
- Nanda* 1465
'n Beetje stout, 'n beetje lief. Geill. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1952, (22 x 15), 87 blz., f 1,50, geb. f 2,50 VIc
- Ouwerkerk-Bakker, Fr.* 1493
Marion. Geill. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 152 blz., geb. f 4,50 IV-V, M, (P)
- Peereboom, Klaas* 1502
Olympisch Logboek 1952. Geill. met 48 blz. foto's + teken. dr Bob Uschi — A'dam, De Bezige Bij, 1952, (24 x 15), 239 blz., geb. 9,75 V
- Peltzer, Felix* 1492
Majolawind. Een roman van jonge zweefvlieger. Geill. met 8 blz. foto's — Bussum; Brugge, Desclée de Brouwer, 1952, (19 x 13), 193 blz., f 3,95, geb. f 5,15 IV-V, JM
- Poortenaar, Jan* 1486
Albert Schweitzer, Een man van de daad. Geill. met teken. — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-reeks no. 33) (1952), (19 x 12), 38 blz., f 0,50 V, JM
- Romijn, Aart* 1482
Van Hollandse jongens in de Duitse tijd. Geill. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Baarn, Bosch & Keuning, (1952), (26 x 16), 164 blz., geb. f 4,90 VIa, J, (P)
- Rosseels, Maria* 1494
Spiegelken. Dagboek van een jong meisje — Tiel, Lannoo, 1952, (17 x 11) 211 blz., f 3,80, geb. f 5,70 IV-V, M

- de Rover*, P. A. 1474
Wim de kleine schipper. Geïll. met teken. dr G. Douwe — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), 2e druk, (21 x 15), 126 blz., geb. f 1,90 VIb, (P)
- Rush*, William Marshall 1489
De rode vos van Kinapoo. Vert. uit h. Engels (The red fox of Kinapoo) dr Willy Leviticus. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 15), (1952), (12 x 8), 187 blz., per serie van 12 delen f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Rutgers van der Loeff-Basenaau*, A. 1491
De kinderkaravaan. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, Ploegsma, 1952, 2e druk, (23 x 15), 170 blz., geb. f 4,50 V, JM
- Salten*, Felix 1498
Perri. De geschiedenis van een eekhoortje. Vert. uit h. Duits (Die Jugend des Eichhörnchens Perri) dr Henk Cornelissen. Geïll. met teken. dr Hans Berthle — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg.Mij, (Cultuurserie), (1952), (24 x 16), 157 blz., geb. f 6,90 IV-V
- Toxopeus*, Klaas 1500
Vliegende storm. Memoires van Klaas Toxopeus, schipper reddingsboot „Insulinde“. Geïll. met 8 blz. foto's + frontispice — A'dam, Het Wereldvenster, 1952, (23 x 14), 212 blz., geb. f 8,50 IV-V
- Verschoor-van der Vlis*, Nel 1473
Laat de kinderen tot Mij komen. Geïll. met teken. — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 16 blz., f 0,25 VIb, (P)
- Verschoor-van der Vlis*, Nel 1475
Vier jongens en een polshorloge. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 46 blz., f 0,75 VIb, J
- Zwegers*, B. V. 1483
Het spookt aan boord. Geïll. met teken. dr P. van Geldrop — Maastricht, J. Schenk, (1952), (22 x 16), 183 blz., geb. f 3,75 VIa, J †

CENSUUR OP RELIGIEUSE PRENTENBOEKEN *)

„Verbum“ van Juni 1952 maakt onder „Katechetisch Nieuws“ gewag van maatregelen genomen door de Franse „Commission Nationale du Catéchisme“ om te voorkomen, dat het met godsdienstige prentenboeken de verkeerde kant uitgaat. Zoals ingewijden weten, dreigt het gevaar vooral van de kant van het stripverhaal. Genoemde Commissie richtte

zich tot de uitgevers om op de volgende punten hun aandacht te vestigen:

1. De ongerustheid die bij haar zelf en bij de diocesane katechetische bureau's opkomt bij het zien van het groot aantal prentenboeken voor kinderen die de laatste jaren verschijnen en zowel wat de tekst als de illustraties betreft niet voldoende garanties bieden voor de zuiverheid van leer en de ware christelijke opvoeding, in het bijzonder bij prentenboeken over de Bijbelse Geschiedenis.

2. De noodzakelijkheid om vóór het verschijnen niet alleen de tekst, maar evenzeer de illustraties van godsdienstige boeken te onderwerpen aan de bisschoppelijke censuur, zoals het kerkelijk recht dit voorschrijft. Zij heeft opdracht om hen er met nadruk op te wijzen, dat a. de vakmensen die belast zijn met de censuur of de boekbesprekingen, instructies hebben gekregen om streng te zijn; b. wat de bijbelstof in het bijzonder betreft, de volgende fouten vermeden dienen te worden:

— het vermengen van het bijbels verhaal met elementen van legendarische of twijfelachtige aard, afkomstig uit de apocryphen, uit persoonlijke openbaringen, of ontsproten aan de verbeelding; — gemis aan onderscheid tussen het goddelijke en het menselijke of misbruik van anthropomorphisme;

— keuze van episodes die rijk zijn aan godsdienstige betekenis, maar aangeboden worden als eenvoudige verhaaltjes en op een al te realistische wijze;

— profane of al te vlotte manier om de Bijb. Gesch. te vertellen; ontbreken van het spirituele element;

— keuze van verhalen van ondergeschikt belang ten koste van de verhalen van grotere opvoedkundige waarde;

— miskenning van het bijbels milieu; — zelfgemaakte of al te subjectief verwerkte citaten;

— beweringen die tekortschieten, berusten op een dwaling, in strijd zijn met de traditie of hobbies van de auteur zijn;

c. wat de illustraties betreft kunnen niet worden toegelaten prenten die zijn:

— al te opzichtig — werkelijk lelijk, — banaal, bespottelijk of komiek, — profanerend of belachelijk, kwetsend voor het gevoel van 't heilige, — al te vreemd, verwarringwekkend, — flauw en zoetelijk, — onjuist en misleidend voor de waarheid.

Alvorens een boek of album van dit soort ter publicatie te aanvaarden, zal het goed zijn dat de uitgevers de auteurs op de hoogte brengen van deze instructies.

*) Overgenomen uit *Ons Eigen Blad* van 15 Oct. '52.

V OORLEESBOEKEN

● OUDE RIJMPJES

door L. v. d. Blankevoort en Nel Brands. Met plaatjes in zwart en rood van Phiny Dick. 3e druk. Geb. f 1.35
Een kostelijke verzameling oude rijmpjes. Nw. Keurraadregister No. 1063

● MIJN LIEFSTE VERSJES

door Rie Cramer. Met plaatjes in zwart en rood van de schrijfster. 2e druk. Geb. f 2.95
Een keur van „fijne” kinderversjes. Nw. Keurraadregister No. 1552

● VERSJES UIT DE OUDE DOOS

door Phiny Dick. 2e druk. 1. Touwtje springen. 2. Allerlei van vroeger. 3. Rijmpjes voor allen. 4. Kringspelletjes. 5. Aftel- en Balspelletjes. 6. Sintterklaas. Kerstmis en Nieuwjaar. Nw. Keurraadregister No. 1386

● SPROOKJES

VAN MOEDER DE GANS

Voor kinderen naverteld door Chr. Doorman. Omslag en platen van Rie Cramer. 8e druk. 200 blz. Geb. f 4.95
Nw. Keurraadregister No. 1388a.

● SPROOKJES VAN ANDERSEN

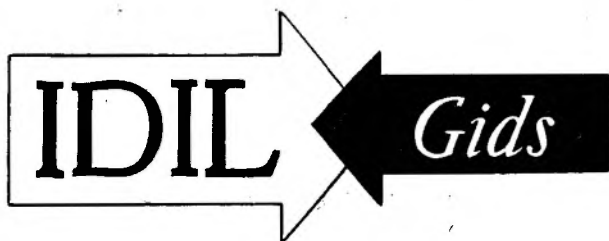
Voor kinderen naverteld door Chr. Doorman. Zwarte en gekleurde platen van Rie Cramer en Hetty Kluytmans. 9e druk. 344 blz. Geb. f 7.90
Een bron van genot voor de jeugd. Nw. Keurraadregister No. 1388b

● SPROOKJES VAN GRIMM

Voor kinderen naverteld door Onno Vere en Chr. Doorman. Met zwarte en kleurplaten van Rie Cramer. 7e druk. 320 blz. Geb. f 7.90
Een fijn bezit. Nw. Keurraadregister No. 1388c

In de boekhandel verkrijgbaar
G. B. VAN GOOR ZONEN's U.M.
N.V. — 's-Gravenhage

FEBR. 1953 JAARGANG IV NUMMER 7

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS. L. VAN DEN HAM

Recensies 1504-1537

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	<i>pag.</i>
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	99
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Mevr. Wolffenbuttel-van Rooyen</i> ,	102
<i>Andere voor de jeugd geschikte boeken</i>	106
<i>Post Scripta</i>	107
<i>Bibliografisch register</i>	107
<i>U.S.A. strijden tegen slechte lectuur</i>	111
<i>Aug. A. Boudens over Jeugdlektuur</i> ,	112

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

WE HEBBEN al herhaaldelijk onze waardering uitgesproken voor het werk van de rasechte jeugdschrijver *Leonard Roggeveen*. Nu het herdrukken regent van zijn boekjes, is het misschien het beste een samenvattende bespreking te geven van de *Okkie Pepermoot*-serie. De „oudste” kabouter van het land is voor de kleintjes een levend figuurtje geworden die tot de schat van herinneringen uit de kleuterjaren gaat behoren. De bevattelijk geschreven en aantrekkelijke reeks geeft juweeltjes van vertelkunst. Als bezwaren moeten we naar voren brengen: lange series leesboekjes voor onze katholieke kleuters zonder ooit enige „hogere” gedachte dan een humanistisch helpen van mens en dier zijn alleen te verantwoorden, wanneer daar voldoende stof tegenover wordt geplaatst waarin het godsdienstig element wél tot zijn recht komt; en zo is ook alleen wanneer er voldoende „tegenstof” aanwezig is, het herhaaldelijk op één vlak plaatsen van mensenvrouwjes, mezenvrouwjes, kraaienvrouwjes, enz. te accepteren.

1505 *Joop Naerebout* schreef *Edith en Joost in de grote stad*. Verhuizen van de rand van het bos naar de stad is een hele gebeurtenis voor Edith en Joost. 's Avonds ver-

telt Joost aan zijn zusje allerlei griezelverhalen. Het boekje houdt niet goed rekening met leeftijd en verhouding. Edith zit in de vijfde klas en toch wordt met haar gepraat alsof ze in de tweede zit. 't Verhaaltje betekent weinig.

Marjan, door *J. L. Schoolland*, geeft 1506 enkele belevenissen uit het leventje van een klein meisje: Een verloren haarstrik, bezoek van Tante Riek, de eekhoortjes in het bos, enz. De opvatting over „groot” kwaad is nogal protestants.

Het Duinfeetje, door *Suze Ladan*, bevat 1507 aardige sprookjes over feeën, kabouters en elfjes. Het Duinfeetje is het edele feeënkind, dat met haar wonderbloem mensen, kabouters en feeën helpt en gelukkig maakt. De meeste verhaaltjes hebben een pedagogische strekking. Het aardige boekje is leuk geïllustreerd.

Het nieuwe verzenbundeltje van *Annie M. G. Schmidt* heet *Veertien uilen*. 1508 Zeven en twintig gedichten in de bekende geestige trant, vol trouvailles en rijk aan verborgen opvoedkunde. Het eerste gedicht heet „Veertien uilen”, waarin de hoofdrol gespeeld wordt door Jonkheer van Emmelebom tot Zuilen. Verder fantaseert de schrijfster over een poppenfeest in het land van Barrelie Warrelie

Woen; over Lui-lekkerland; over de schoonmaakwoede; over de klok van Hellevoetsluis; over een kerstboom; over een enorm presentje voor Meneer van Kizzebizzer; over de Sint en over allerlei menselijke ijdelheden en dwaasheden en stoute kinderen. Opvallend is, dat de adel hier altijd belachelijk wordt voor-

gesteld. Is dat de Parool-inslag of die van de Arbeiderspers? Maar goed, het is een kostelijk boekje, voor volwassenen misschien nog kostelijker dan voor de kleintjes. De illustraties van Wim Bijmoer vertonen dezelfde kostelijke fantasie.

1509 En dan het boekje *Paulus de boskabouter en Wawwa het olifantje*, door *Jean Dullieu*. Wawwa het speelgoedolifantje wordt door Paulus in het bos gevonden. Het kindje Dorinde heeft hem daar verloren. Paulus tovert er een levend olifantje van, maar Wawwa krijgt zo'n heimwee naar Dorinde dat hij weer een speelgoedolifantje wil zijn. Het is een alleraardigst verhaal. En we hebben alle lof voor de rijke illustraties van de auteur.

1510 In *Barendje maakt een schoolreisje*, door *Co van der Steen-Pijpers*, wordt heus meer gegeven dan een aardig verslagje van een gezellig schoolreisje naar een dierenpark. Het brengt natuurliefde bij. Voor de klassebibliotheek van christelijke scholen is het een uitstekend boekje.

1511 Nonsensverhalen zijn tegenwoordig erg in trek. *Erich Kästner* maakt het in *De 35ste Mei* wel erg bont. Koen moet een opstel maken en omdat hij geen fantasie heeft, krijgt hij als onderwerp: De Zuidzee. Schrijver laat hem met zijn oom in een toverkast stappen. De tocht gaat via Luilakkenland, waar men record-luilakt; de kippen leggen er spiegelieren met ham. Ook het Verleden herleeft in Kästner's fantasie en dan zitten Napoleon

en Julius Caesar te kijken naar de Olympische Spelen. De Omgekeerde Wereld geeft opvoeding aan moeilijk opvoedbare ouders. Het is wel vermakelijk, maar voor de jeugd een beetje onpaedagogisch.

Ans en Hans, door *Ina van Velsen*, heeft de verdienste eerlijk te zijn en onopgesmukt. Veel gebeurt er niet bij en met de tweeling van slager Boerma. Het zijn geen „lieve" kindertjes, ze halen heel wat katekwaad uit. Gezellige lectuur. Godsdienst staat buiten het verhaal.

Jan Vermeer en Kees de Boer weten eigenlijk zelf niet, hoe gelukkig ze zijn als gezonde jongens in een goed gezin, geliefd bij alle kameraden en dikke vrienden van elkaar. En als er dan een jongen is die dat alles mist, zodat jalousie boven komt, gaan er nare dingen gebeuren. Welke dat zijn en hoe er een gelukkig slot komt, vertelt *Joop de Witte* boeiend en vlot in *Vrienden*. God heeft betekenis in dit boek.

Van *M. A. M. Renes-Boldingh* is het verhaal *Het muzikantenhuis*. Een gesloten huis, waar een oude man woont, trekt de aandacht van een paar kinderen, die daar langs komen als zij naar school gaan. Hieruit ontwikkelt zich een hele geschiedenis, waarin veel moois voorkomt. Een aardig verhaal, heel eenvoudig geschreven en met diepe godsdienstzin.

En dan het boekje *Jeroen*, door *Rie Smaal-Meeldijk*. In het drukke gezin van de zes jongens Van Meren is Jeroen de oudste. Moeder heeft haar handen vol met haar zestal, voelt hen goed aan en is trots op de tekenaanleg van Jeroen. Bij zijn dood en ook in het leven van alledag wordt op juiste wijze de protestantse mentaliteit weergegeven. Dit stemmingsvolle boekje zal allereerst het protestantse kind aanspreken. Tegen lezing door katholieke kinderen bestaat geen bezwaar.

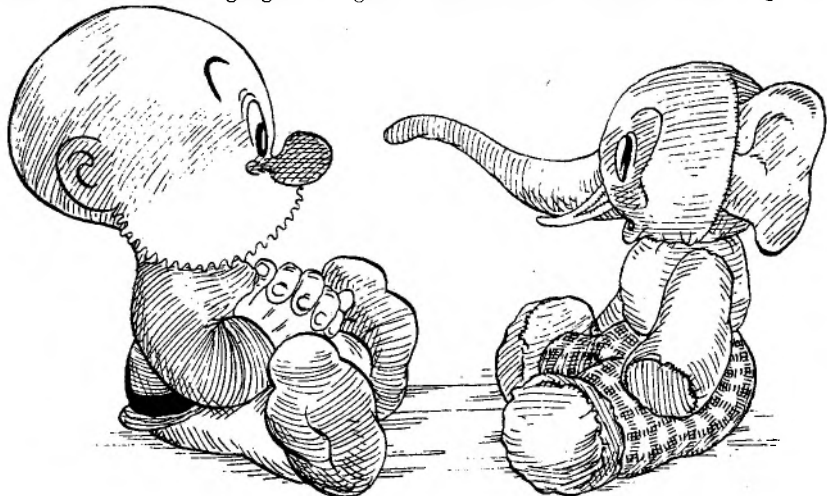
Mimi van den Heuvel bracht ons een boek voor jonge meisjes: *Pech gehad*. Claudie vindt het heel erg, dat vader en moeder op reis gaan. Ze blijft achter met haar zusje Marianne. Claudie is een echt leuk meisje, met veel grappen, vaak onnadenkend. Als het dan misloopt, zegt ze

„Pech gehad”. Het boek speelt voor een groot deel op school. Op school komt een gekleurd meisje. Het rassenconflict-in-het-klein wordt op zeer gezonde wijze opgelost. Lezing van dit uitstekende boek zal een gunstige invloed uitoefenen.

1517 Voor de meisjes is ook *Rietje pakt aan*, door *Rita van Dongen*. Moeder met haar 3 kinderen zit in moeilijke omstandigheden en besluit kostgangers te gaan

Het spookeiland, door *John Flanders*. 1519 Het illustratiewerk bij dit verhaal over Konijn en Schildpad is erg middelmatig en de tekst is zonder betekenis. Dit Vlaamse idioom zal ook de echte Vlaming weinig acceptabel vinden.

1520 Er is een herdruk uit van *Knikkertje Lik*, door *Daan Zonderland*. Over dit kostelijke boekje met de aardige illustraties van Carvalho hebben we al geschre-

Dit zijn Paulus de Boskabouter en Wawwa het Olifantje uit het gelijknamige boek van Jean Dulieu (zie nr 1509)

houden. Dat vinden de meisjes niet gezellig, maar tenslotte valt alles mee. Het boek timmert niet hoog, maar is wel geschikt.

1518 *Miep Kuipers* vertelt, dat de tweeling Anke en Janke, tot hun groot verdriet vaak *Dolly en Polly* (vandaar deze titel) genoemd, dochtertjes zijn van een zee-officier. Vader is natuurlijk vaak lange tijd van huis, moeder is ziekelijk, zodat de kinderen een beetje vrij opgroeien. De logeepartij in het meer normale gezin van Tante May en Oom Ben brengt hen wat in het gareel. De belevenissen en ondeugende streken van de tweeling zijn vlot verteld.

Helemaal niet enthousiast zijn we over

ven in de *Idil-Gids* van Juni 1951. Wegens plaatsgebrek mogen we wel daarnaar verwijzen.

En dan is er weer het moeilijke geval *Lisa Tetzner*. In het vorige nummer hebben we een eerherstel gebracht, maar zover wij konden nagaan is de tweede druk van *De kinderen op het eiland* geheel gelijk aan de eerste. Het is het bekende verhaal van het schip met Joodse emigrantenkinderen. Dit schip vergaat en slechts 7 kinderen redden zich op het eiland. Het verhaal is keurig van inhoud en compositie, maar schrijfster heeft o.i. een te grote voorkeur voor algehele ont-kleding. We geven toe dat die uitkleedpartijen van jongens en meisjes in de ge-

1521

geven situaties noodzakelijk zijn, doch zien de noodzaak van die uitdrukkelijke beschrijving niet in. (Verschillende keren wordt uitgeroepen: Wij zijn allemaal Adams en Eva's nu). Om deze reden menen we consequent te moeten vasthouden aan het weren van deze naaktcultuur.

- 1522 Het missieverhaal *Zon in het oerwoud*, door *Dick van Wageningen*, is nogal naïef geschreven. Auteur had moeten bedenken, dat een missieverhaal liefde dient te ademen, óók voor het dier. Vermaak scheppen in het mishandelen van een jong aapje en trots gaan op het ophangen — een week lang met een haak in de maag — van een krokodil kan men niet bepaald opvoedend noemen.
- 1523 *Strijd om het Eksterbroek*, door *Debo Hage*, is een verkennersverhaal. Enkele patrouilles gaan kamperen..... op een smokkelplaats. De smokkelaars doen alles om de kampeerders weg te krijgen; ze steken zelfs de hei in brand. Dikkie is de held van het verhaal, een kleine Sherlock Holmes. Douane en voortrekkers bevrijden Dikkie uit de macht van de boeven en rekenen tenslotte de bende in. Het slot is iets geforceerd filantropisch. Enkele stilistische onvolkomenheden en ruweden kunnen gemakkelijk gecorrigeerd worden.
- 1524 Een zeer nobel boek om de edele vriendschap en de goede idealen in *Hans, de detective*, door *W. J. Eelsema*. Hans en Frits, twee vrienden die overgaan naar de hoogste klas, beleven in hun vakantie allerlei prettige, maar ook vreemde en akelige voorvallen. Hans wil detective worden, doch komt op dit voornemen terug als hij een probleem heeft opgelost.
- 1525 In de Bradleyserie is *Billie Bradley op Vuurtoreneiland*, door *Janet D. Wheeler*, een tamelijk saai en heel erg leeg relaas van kostschoolpretjes. Alles bij alles een nogal erg dom, neutraal gedoe.
- 1526 *De Toverlantaarn* is een rijk „gezinsboek”, opgebouwd volgens het kerkelijk jaar. Het bevat een grote collectie naar kwaliteit sterk uiteenlopende verhalen. Daarnaast geeft het versjes, knutselwerkjes, natuurlijke historie, enz. Ook de sport

Mogen wij u voorstellen:

MEVR. WOLFFENBUTTEL- VAN ROOYEN

KLACHTEN heeft de redactie over deze rubriek nog niet gehad, maar wij zouden ons niet hebben verbaasd, als een lezer intussen eens de ironische vraag op ons zou hebben afgevuurd, of er in Nederland geen vrouwelijke auteurs meer zijn.

Op deze onuitgesproken vraag is dit interview het antwoord; na Roggëveen, Van de Hulst, Bouws, Broos en Nowee, stellen wij U voor: de prominente schrijfster van veelgelezen jeugdboeken Mevrouw Wolffenbuttel-Van Rooijen, ook auteur van opmerkelijke volwassenromans, maar daar zullen wij het nu niet over hebben.

Mevr. Wolffenbuttel, die in 1901 te Delft geboren is („opgegroeid in een heerlijk grachtenhuis met uitzicht op drie bruggen”), is, vóór haar huwelijk, bij het onderwijs geweest.

Dit is in deze rubriek al traditie, waarde lezers.

„Hoe ik tot schrijven kwam? Ik publiceerde onder schuilnaam in enige tijdschriften, o.a. in „Mei”, geïllustreerd maandblad voor Kath. Jong Nederland, (red. Mevr. Steenhoff-Smulders, Rector Van de Hengel e.a.). Zoiets hadden we toen!! Kreeg in 1922 van de heer H. B. van de Sande het verzoek mede te werken aan de op te richten Jeugdbibliotheek

Waarom herdrukken wij onze stuk-gelezen klassieken niet?...

van uitgesproken katholieke boeken. Dit gaf de stoot aan mijn werk als jeugdschrijfster."

„Kunt U ook een paar titels noemen?"

„In de bibliotheek van De Spaarnestad verschenen ettelijke deeltjes, verschillende onder schoolnaam: Onze Frekie, Het avontuur van Fien en Peter, Het geheim van de zesde; Sprina's eerste jaar en andere. Voorts bij Van Goor boeken voor grotere meisjes: Het pleegkind van Harte Vijf, Het Zevende Meisje, en Joop. Bij het Gregoriushuis: Goudkevertje, Een van de acht, en Terzijde. Mijn grootste plezier beleefde ik wel aan Goudkevertje,

(Tour de France en Olympische Spelen) krijgt een plaats. De muziek is in een tweetal verhalen (een over Verdi en een over Brahms) vertegenwoordigd, twee verhalen die zeer interessant zijn. Er is ook een verdienstelijk verhaal over de uitvinder van de naaimachine, Thimonier. De knutsel-opstellen van Tom Bouws, vooral die over het versieren van eieren en over een regendag, bewijzen dat men een dergelijke materie boeiend behandelen kan. We willen gaarne een extra compliment maken voor de royale uitgave en de uitstekende illustratieve verzorging.

B. Graafland schreef *Livingstone dwars door Afrika*. Het leven van deze grote zendeling is natuurlijk in christelijke zin geschreven. Livingstone kan met grote moeite tot de studie komen, wordt dokter en wil dan naar de West gaan, bezield met het ideaal God aan de heidenen te leren kennen. Als daar geen gebrek blijkt aan dokters en hij kennis maakt met een zendeling uit Afrika, ziet hij in het zwarte werelddeel zijn roeping. Livingstone blijft steeds zijn zendelingroeping volgen, zelfs wanneer hij na zijn eerste periode ontslag neemt bij het zendelingsgenootschap en verder als leider van wetenschappelijke expedities optreedt. Een boek vol wilskracht en volharding.

Uit de Junior Jongensboeken bespreken we de nummers 20, 23 en 24. Douglas V. Duff is de auteur van *De eerste reis van de Gouden Haan*. Twee vreselijk handige jongens en een even handig meisje, een plezierjacht, een storm, ontsnapte gevangenen, onderaardse gangen, ontvoering, bloedhonden, zie hier enkele ingrediënten, waarmee, onder toezicht van het Nationaal Hoofdkwartier van „De Nederlandse Padvindsters" een hutspot is klaar gemaakt, die zich aandient als „avontuurlijk, spannend en romantisch", maar die met goede jeugdlektuur niets te maken heeft.

Een verhaal vol spanning (maar dat is dan ook de enige verdienste!) is *Het geheim van het heilige meer*, door David Gammon. Professor Delaware krijgt zekerheid, dat ergens in het binnenland van

1527

1528

1529

- Ecuador zich een geheim bevindt, dat hij samen met zijn zoon gaat ontsluitieren. Na een tocht vol gevaren ontdekken ze een geheimzinnig meer.
- 1530 Spannend is ook *De rebel*, door *Kensil Bell*, een verhaal uit de tijd van de Amerikaanse Vrijheidsoorlog. De hoofdpersoon Jef Lundy is een sympathiek mens, zeer gunstig afstekend tegen de misdadige sluwheid van Fitz Munger. De lezers maken kennis met de roodjassen onder generaal Howe, met Washington, Lafayette en andere historische personages.
- 1531 In *Dokter Els*, door *Anke Servaes*, speelt Moeder Wijdom het klaar om op dokters advies met haar twee kinderen naar Zwitserland te gaan. Drie meisjes uit de klas van Els, haar dochter, worden aan haar zorg toevertrouwd. Het wordt een onvergetelijke tijd. Vooral het slot is bijna te mooi om waar te zijn: de vader van een der meisjes zal de dokterstudie van Els betalen.
- 1532 *Renne*, door *T. Lindekruis*, is een boek uit Vlaanderen met een zeer positieve tendens en daarom uitermate belangrijk. Het gaat hier om een na-oorlogs probleem: een door de tijdsomstandigheden losgeslagen jongen, die verloren dreigt te gaan, maar op 't nippertje voor de ondergang wordt behoed. Een goed boek voor de rijpere jeugd, die wenst na te denken. Het Vlaams is misschien wat onwennig, maar stoort niet. Wel is soms in de karaktertekening alles wat te dik aangezet. Een waardevol boek.
- Moeilijk als jeugdlectuur te benaderen is *Stan Tieman van Bosschenhoven*, door *1533 Kees van Dengel*. Het is een breed opgezet verhaal, in twee delen, van twee jongens die van Indonesië komen en in Nederland studeren. De stijl is slecht, de compositie zwak. Het schort aan psychologisch inzicht en zelfcritiek. De schrijver meent het wel goed en zijn onderwerp is ook wel belangrijk, maar het resultaat is aanvechtbaar.
- 1534 Een boeiend boek voor wat oudere meisjes is *Het raadsel van Cora Bergö*, door *Sigge Stark*. Cora heeft haar geheugen verloren en wordt uit het water gered door Hugo Berg, een jong architect. De
- dat ik eerst in vervolgen schreef voor het tijdschrift Blijde Jeugd onder redactie van mej. J. Steenhoff, en dat daarin met de grootste spanning werd gevolgd.”
- Onze gastvrouw vertelt ons dan ook over de teleurstelling dat een prachtig plan van de uitgeverij Paul Brand, een kinderboek met steendrukplaten van Huib Luns, niet kon doorgaan. Dit boek van haar hand verscheen toen later in een foeilelijke uitgaaf elders.
- Wij vroegen haar of onze Zuiderburen haar werk ook kenden.
- „Als bewijs dat er reeds voor de oorlog samenwerking was tussen Noord- en Zuid-Nederland moge gelden, dat ik meermalen gevraagd werd om „een schoon verhaal”, en dat verschillende verhalen uit Blijde Jeugd ook verschenen in de Belgische Kajotstersbladen.
- Ondertussen was de belangstelling van katholiek Nederland voor katholieke jeugdboeken zo miniem — afgezien dan van de klaagartikeltjes die periodiek verschenen in verschillende bladen — dat ik noodgedwongen een punt zette achter dit werk.”
- Een bekend geluid, waarde lezers.
- Maar toen wij naar de verdere ervaringen van deze begaafde schrijfster informeerden, meenden wij toch uit het antwoord de voorzichtige conclusie te mogen trekken, dat talent en kwaliteit ook onder
-
- gave liefde tussen die twee dreigt te worden verstoord doordat Cora bijna het slachtoffer wordt van een gewetenloos bedrieger. Tenslotte komt echter alles op z'n pootjes terecht.

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

ongunstige omstandigheden hun weg vinden: „In 't voorjaar van 1938 kwam ik toevallig in aanraking met een medewerkster van de Vara, die haar waardering over mijn werk uitsprak naar aanleiding van het (in 1932) bij Malmberg verschenen Nieuwe verhalen uit Sprookjesland.

Zij verzocht mij een serie sprookjes te schrijven, geschikt om voor te lezen voor de microfoon. Zo ontstond Sprookjesland; in April '42 voor het eerst verschenen bij Het Spectrum. Van '38 tot '40 was het op reis langs de uitgevers en steeds geweigerd ... omdat sprookjes niet meer gelezen werden! Voor de microfoon was het succes zo groot, dat zij onmiddellijk werden gevolgd door de vervolghoorspelen Leloe Swalijs en Ilja, de kleine ganzenridder. De oorlog maakte een eind aan dit werk en duizenden kinderen moesten raden naar het eind van het spannende Ilja.

Voor de oorlog schreef ik ook nog Phielten Berge en Toen Gon de sleutel had, waarvan het eerste nog net voor de oorlog verscheen en het tweede pas in '49, bij H. Meulenhoff, Amsterdam; twee boeken die midden in het schoolleven staan.

Van 1942 af werkte ik aan de Geschiedenis van het Oude en Nieuwe Testament. Heerlijk werk! De opdracht ging uit van Het Spectrum, dat mij de vrije hand gaf voor een uitgebreid verhaal, waarin ik veel kon geven wat niet algemeen bekend was. De stof vond ik te groots en te veel-omvattend om er een kinderboek van te maken. De Fontein verzorgde de uitgave prachtig en ik kreeg

brieven van instemming zowel van jonge als oude mensen.”

Sprekende over haar verdere plannen, verklapte Mevr. Wolffenbuttel-Van Rooijen dat in het komende voorjaar voor oudere meisjes van haar hand zal verschijnen De grote vriendschap. Aan een vervolg hierop wordt reeds gewerkt. Vanuit het standpunt van de auteur is ook deze laatste opwerping, welke wij bij wijze van afscheid te horen kregen, zeer begrijpelijk: „Wanneer ik de klachten lees over het gemis aan goede Katholieke jeugdboeken dan vraag ik mij af: Waarom worden de goede boeken van voor de oorlog niet herdrukt? De vuile en beduimelde exemplaren worden in bibliotheken en scholen nog steeds gelezen en voorgelezen. Ze schreeuwen om vernieuwing en zouden nu ook hun weg tot vele gezinnen kunnen vinden.” Inderdaad, die klachten over het gemis aan goede Katholieke jeugdlectuur hoeven niet op de eerste plaats op de auteurs betrokken te worden (al zou hier over de wisselwerking tussen oorzaak en gevolg veel te zeggen zijn!). — Neen, helaas ontbreekt nog de *primaire* levensvoorwaarde voor een bloeiend katholiek jeugdlectuurwezen: daadwerkelijke belangstelling in alle lagen van onze gemeenschap.

JEUGDBOEKEN

● *Doe je mee?*

Een bont allerlei van verhalen, raadsels, spelletjes en nog veel meer door Leonard Roggeveen. Platen van Wim v. Dulkenraad. 188 blz. Geb. f 3.95

Een kostelijk boek om de lange winteravonden en regenachtige vacantedagen te verdrijven. Kurraad-Register No. 1554

● Nieuwe delen serie „Oud-Goud” *Jongensleven* door Edmundo d'Amicis; *Vlaamse Legenden* door P. de Zeeuw J. Gzn.

Platen van Roothciv. circa 100 blz. p. dl Geb. f 2.50
Keurraad-register resp. No. 1553 en 1555

● *De geheimzinnige verdwijning van Tonnetje* door J. H. Secker. Platen van A. Molenaar. Omslag Johnny Hummel. 128 blz. Geb. f 3.25

Een jongensboek boeiend van het begin tot het eind.
Keurraad-register No. 1580

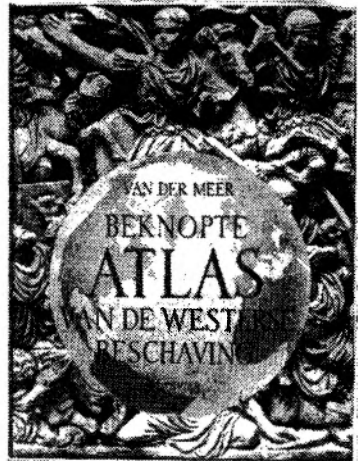
● *Hoe Trotskopje genas* door To Hölscher. Platen van Roothciv. 104 blz. Geb. f 2.75

Hoe Trotskopje haar trots overwon zal door vele meisjes met genoegen gelezen worden.
Keurraad-register No. 1547

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN's U.M.N.V.
's-Gravenhage

ANDERE VOOR DE JEUGD GESCHIKTE BOEKEN

We willen ons deze maand beperken tot een wat uitvoeriger beschouwing van twee werken die onze aandacht verdienen.

Allereerst de *Beknopte atlas van de Westerse beschaving*, door Dr F. van der Meer en Dr M. A. Schwartz. Nu men allerwegen bouwt aan een nieuw Europa, zou men goed doen de wondere groei van onze Europese beschaving grondig te bestuderen. Bouwend aan een Europese cultuur moge men — uitgaande van de landen rond de oude wereldzee — zich laten leiden door deze atlas. Als schoolatlas voor de hoogste klassen van gymnasium en lyceum is er ongetwijfeld nergens een betere atlas te vinden. De vele kaarten spreken direct aan en men kan onmiddellijk vanuit een bepaald centrum de groei zien. De honderden afbeeldingen illustreren de verschillende perioden en de tekst is als een doorlopend, verhalend commentaar. Voor allen die belang stellen in de wordingsgeschiedenis van het Westen en spuren naar de wortels van Europees cultuurgoed is dit werk een uitstekend hulpmiddel, een

1536

veilige en zeer boeiende gids, een wegwijzer naar intens begrip. Van harte aanbevolen.

Omslagfoto van „Tussen oerwouden en vulkanen” door Harry Vencken (zie nr. 1537)

1537 En het andere boek heet *Tussen oerwouden en vulkanen*, door Harry Vencken. De bekende Afrika-reiziger start van Afrika's Westkust te Léopoldville en trekt per boot over de Congo en te voet en liftend in veelsoortige voertuigen dwars door Afrika langs de evenaar tot Mombasa aan de Oostkant. Het verhaal is echter meer dan een overigens goed geschreven reportage van ontmoetingen met de wildernis. Het is ook telkens de ontmoeting van de missionaris met de mens die er leeft en sterft. Geen uitgesproken missie-literatuur en toch tot een voortreffelijk voorbeeld daarvan uitgegroeid.

POST SCRIPTA

Op de Tweede Algemene Conferentie der Nederlandse Letteren te 's-Gravenhage eind '52 gehouden werden de nodige resoluties aangenomen. Onder die van de Sectie Letterkunde trof ons no 6: „Met spijt moet men constateren dat in verschillende Noord-Nederlandse bloemlezingen en literair-historische overzichten voor het middelbaar onderwijs de eenheid van het Nederlandse taalgebied verdeeld, en het Vlaamse gedeelte ernstig verwaarloosd wordt.” We achten deze klacht volkomen juist, Zoals wij ook de klacht van de Sectie Bibliotheekwezen juist achten „dat het Vlaamse literaire boek niet in de gewenste mate aanwezig is in de Noord-Nederlandse bibliotheken.”

In welk een opvallende mate de November-maand jeugdboekenmaand is, blijkt weer eens overduidelijk uit de statistische gegevens der boekenproductie: In 1952 verschenen in November in ons land 227 jeugdboeken (waarvan 80 herdrukken)!

Als beste kinderboek kreeg *Papperlapap*, door *Maurits Peeters*, de letterkundige prijs 1952 van de Provincie Antwerpen.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

(volnummer)

Bell, Kensil

1530

De rebel. Vert. uit h. Engels (*Yersey Rebel*) dr M. G. Schenk. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 24), (1952), (12 x 8), 187 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30

V, J

- van Dengel, Kees* 1533-1534
Stan Tieman van Bosschenhoven. Deel 1: Golven breken op de kust; Deel 2: Kreet van victorie. Geïll. met teken. dr Theo Elfrink — R'dam, De Forel, 1952, 2 dln (25 x 16), elk 180 blz., geb. f 3,90 IV-V, J †
- van Dongen, Rita* 1517
Rietje pakt aan. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 107 blz., geb. f 2,50 VIb, M
- Duff, Douglas* 1528
De eerste reis van de gouden haan. Vert. uit h. Engels (Sea Wren's Maiden Voyage) dr G. J. Werumeus Buning-Ensink. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 20), (1952), (12 x 8), 189 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Dulieu, Jean* 1509
Paulus de boskabouter en Wawwa het olifantje. Geïll. met 22 blz. gekl. pltn + teken. t.d.t. — A'dam, C. P. J. van der Peet, 1952, (22 x 17), 80 blz., geb. f 3,90 VIb-c
- Eelssema, W. J.* 1524
Hans, de detective. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 205 blz., geb. f 3,90 VIa, J
- Flanders, John* 1519
Het spookeiland. Geïll. met teken. dr G. Croucher — Averbode, Altiora, (1952), (24 x 19), II, 30 blz., frs 20,— VIb°
- Gammon, David* 1529
Het geheim van het heilige meer. Vert. uit h. Engels (The secret of the sacred lake), dr H. M. A. Ludolph-van Everdingen. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 23), (1952), (12 x 8), 189 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Graafland, B.* 1527
Livingstone dwars door Afrika. Geïll. met teken. + 7 krtn dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimopreeks no. 9), (1952), (21 x 15), 155 blz., geb. f 3,25 V, JM, (P)
- Hage, Debo* 1523
Strijd om het eksterbroek. Geïll. — Den Haag, Dieben VIa, J †
- van den Heuvel, Mimi* 1516
Pech gehad. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1952, (22 x 15), 200 blz., f 2,90, geb. f 3,90 VIb, M
- Kästner, Erich* 1511
De 35ste Mei. Koen rijdt naar de Zuidzee. Vert. uit h. Duits (Der 35sten Mai oder Konrad reitet in die Südsee) dr Theo v. d. Wal. Geïll. met teken. dr Walter Trier — A'dam, L. J. Veen, (1952), (21 x 15), 139 blz., f 2,50 geb. f 3,90 VIb

- Kuijpers, Miep* 1518
Dolly en Polly. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 108 blz., geb. f 2,50 VIB, M
- Ladan, Suze* 1507
Het duinfeetje. Geïll. met teken. dr Jentsje Popma — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 16), 93 blz., f 2,25 VIB-c
- Lindekruis, T.* 1532
Renne — A'dam, Standaardboekhandel; Gent, Louis Vanmelle, 1952, (19 x 13), 150 blz., geb. f 2,90 IV-V, JM †
- van der Meer, F., Dr, en Dr M. A. Schwartz* 1536
Beknopte atlas van de Westerse beschaving. Geïll. met kaarten en foto's t.d.t. — A'dam; Brussel, Elsevier, 1952, (35 x 27), 122 blz., geb. f 18,50 IV-V
- Naerebout, Joop* 1505
Edith en Joost in de grote stad. Geïll. met teken. — Nijkerk, G. F. Callenbach (1952), (22 x 16), 16 blz., f 0,25 VIc, (P)
- Rees-Bolding, M. A. M.* 1514
Het muzikantenhuis. Geïll. met teken. — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 62 blz., geb. f 0,95 VIB, (P)
- Roggeveen, Leonard* 1504
De „Okkie Pepernoot-serie”. Geïll. met teken. — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), (20 x 14), p. dl. 44 blz., f 0,65, geb. f 0,95 VIc
- Schoolland, J. L.* 1506
Marjan. Geïll. met teken. dr F. J. Duetz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 15), 39 blz., f 0,45 VIB-c, M, (P)
- Schmidt, Annie M. G.* 1508
Veertien uilen. Geïll. met teken. dr Wim Bijmoer — A'dam, Arbeiderspers, 1952, (24 x 16), 64 blz., geb. f 2,90 VIB-c
- Servaes, Anke* 1531
Dokter Els. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), 2e druk, (24 x 17), 173 blz., geb. f 4,25 V, M
- Smaal-Meeldijk, Rie* 1515
Jeroen. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Neerbosch, uitg. Neerbosch, (1952), (21 x 16), 93 blz., f 1,30, geb. f 1,90 VIB, J, P
- Stark, Sigge* 1535
Het raadsel van Cora Bergö. Vert. uit h. Zweeds (Cora Bergös Gata) dr J. E. Gorter-Keijser — Assen, Born, (1952), (20 x 13), 167 blz., geb. f 3,90 IV-V, M
- van der Steen-Pijpers, Co* 1510
Barendje maakt een schoolreisje. Geïll. met teken. dr Mies Bloch — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 39 blz., f 0,50 VIB-c, (P)

- Tetzner, Lisa* 1521
De kinderen op het eiland. Geïll. met teken. — A'dam, Ploegsma, 1952, 2e druk, (21 x 15), 148 blz., geb. f 3,90 VIa-b
- van Velsen, Ina* 1512
Ans en Hans. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 77 blz., geb. f 2,25 VIb
- Vencken, Harry* 1537
Tussen oerwouden en vulkanen. De evenaar langs van Léopoldville tot Mombasa. Geïll. met 8 blz. foto's + 1 krt t.d.t. — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen, Sheed & Ward, 1952, (23 x 16), 192 blz., f 6,—, geb. f 7,50, 125 fr. IV-V
- van Wageningen, Dick* 1522
Zon in het oerwoud. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIa-b, J, (P)
- Wheeler, Janet D.* 1525
Billy Bradley op vuurtoreneiland. Bewerkt door Willy Corsari. Geïll. met teken. dr Gretha Bosch van Drakesteyn — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1952), (21 x 15), 158 blz., f 2,75, geb. f 3,75 VIa°, M
- de Witte, Joop* 1513
Vrienden. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 60 blz., geb. f 0,95 VIb, J, (P)
- XX* 1526
De toverlantaarn. Geïll. met teken. dr Maria Gude e.a. — Utrecht, De Lanteern, (1952), (24 x 17), 287 blz., geb. 6,90 VI †
- Zonderland, Daan* 1520
Knikkertje Lik. Geïll. met teken. dr Carvalho — A'dam, De Tijd, (1952), (22 x 15), 203 blz., f 2,90, geb. f 3,90 VIa-b

U.S.A. STRIDEN TEGEN SLECHTE LECTUUR

10 % van jeugdlectuur gevaarlijk en provocerend.

De Amerikaanse regering heeft de strijd aangeboden tegen de vloed van slechte literatuur, waarmede de Verenigde Staten evenals de rest van de wereld wordt overstromd. Een parlementaire commissie onder voorzitterschap van senator E. C. Gathings uit Arkansas stelt thans een uitgebreid onderzoek in naar de omvang, die de slechte lectuur heeft aangenomen, naar de invloed ervan en naar de mogelijkheden van een effectieve bestrijding. Gebleken is, dat van de tijdschriften voor de jeugd 10 pct misdadig en gevaarlijk moet worden geacht. Vijftig Amerikaanse steden hebben reeds op eigen initiatief een zuiveringsactie ondernomen. Uit het buitenland zijn talrijke protesten binnengekomen tegen de lectuur-export uit de Verenigde Staten.

In speciale zittingen pleegt de commissie overleg met organisaties en instanties, die min of meer rechtstreeks bij het literatuurprobleem zijn betrokken, zoals godsdienstige genootschappen, uitgevers, ouderorganisaties etc. De commissie wordt reeds overstromd met beeldromans, pocketbooks, geïllustreerde tijdschriften en weekbladen, door burgers uit het gehele land toegezonden, met de eis iets te doen, waardoor de productie van dergelijk leesvoer wordt stopgezet.

Steekproeven in kiosken en boekwinkels hebben de parlementaire commissie overigens bewijzen in overvloed geleverd. De adviseur der commissie, H. Ralph Burton, verklaarde, dat de lectuur, die daar verkocht wordt, boekjes en tijdschriften omvat met passages zo obscene, dat hij ze in een openbare zitting niet durfde voorlezen. Vooral voor jeugdige personen moet dat soort leesvoer hoogst verderfelijk worden geacht. De commissie zal dan

ook met de grootste ernst nagaan of en in hoeverre deze lectuur in handen der jeugd komt.

Program van 6 punten

Pater Thomas J. Fitzgerald uit Chicago werd verzocht voor de commissie te verschijnen als vertegenwoordiger van de machtige Katholieke Mannenorganisatie in de V.S. Jarenlang is pater Fitzgerald censor geweest van de Nationale Organisatie voor goede lectuur, opgericht door de Amerikaanse bisschoppen. Deze organisatie vervult ongeveer dezelfde taak als de Idil in Nederland.

Pater Fitzgerald gaf in een zestal punten de mogelijkheid aan de stroom van ondeugdelijke lectuur geheel af te dammen. Ten eerste dienen de uitgevers zelf in overleg met de desbetreffende organisaties 'n code op te stellen, waaraan zij zich bij publicaties houden. Van de andere kant moet de publieke opinie wakker worden gemaakt voor de gevaren, die haar van de zijde der onzedelijke literatuur bedreigen. De posterijen moeten gemachtigd worden zendingen van dergelijke lectuur te weigeren. De wet, die het vervoer van deze lectuur met staatsvervoermiddelen verbiedt, moet uitgebreid worden in die zin, dat ook het particuliere vervoer daaronder valt. Alle vervoer van ondeugdelijke publicaties moet daarom strafbaar worden gesteld. Pater Fitzgerald bepleitte tenslotte de oprichting van een staatscommissie, die voortdurend het Congres van het probleem der lectuurvoorziening op de hoogte houdt. In haar rapport aan het congres besloot de commissie tot een plan van actie, bijna identiek aan de voorstellen van de Katholieke Mannenorganisatie.

(Overgenomen uit De Maasbode van 17-12-'52.)

JEUGDLEKTUUR

Onder bovenstaande titel troffen we in het *R.K. Mulo-blad* (de nummers 14, 15 en 17 van resp. 26 Juli, 13 Sept. en 11 October 1952) een interessante reeks artikelen aan van *Aug. A. Boudens*. We menen er goed aan te doen onze lezers in kennis te brengen met de inhoud van deze artikelen.

Na een aanloop via D. L. Daalder en de emancipatie der katholieken stelt Boudens de vraag, wat eigenlijk een „jeugdboek” genoemd kan worden, waarbij hij tot deze formulering komt: „We mogen de titel van ‚jeugdboek’ toekennen aan een werk, dat de belangstelling van de jeugd heeft, althans kan hebben, doordat het onderwerpen behandelt, die binnen hun geestelijk bevattingvermogen liggen en dit doet op een wijze, die op hen is afgestemd.”

Schrijver betoogt verder, dat het jeugdboek volkomen ten onrechte vaak als een soort tweedehandsartikel beschouwd wordt: „Het jeugdboek is iets op zich, iets met eigen eisen, eigen waarde; anders, doch gelijkwaardig aan het boek voor de volwassene. Geschreven door lieden, die evenzeer recht hebben op het predikaat ‚kunstenaar’.”

Die jeugdschrijvers krijgen de raad mee, er aan te denken dat een kind „geen afbrekkel is van een groot mens en dat dus ook zijn geestelijk voedsel wat anders dient te zijn dan een schep uit de volwassen ketel met een ekstra scheut water er in.”

Boudens hekelt dan de cliché-thema's, zoals een Max Brand op pantoffels, een Agatha Christie in peignoir en Philips Oppenheim in pyama; het gebrek aan oorspronkelijkheid kortom. En dan volgt dit vonnis: „Het aantal jeugdschrijvers in Nederland, dat momenteel in staat is, werkelijk iets te schrijven, dat boven de middelmaat uitsteekt, is m.i. zeer beperkt en het aantal uit eigen kring (bedoeld zal zijn „katholieke” — Red.) dat iets oorspronkelijks weet te vertellen in een taal, die meer is dan een oppervlakkig

gepraat, kan men op de vingers van een hand tellen.” Die schrijvers schieten dus tekort naar inhoud en naar zeggingswijze. En bovendien moet geëist worden, dat een jeugdboek, al dient het louter ter ontspanning, *stilistisch zeer goed* is. Al is er dan iets ten goede veranderd, „op het katholieke jeugdboek zitten we nog steeds te wachten. Waarom komt dat niet? Door dezelfde oorzaak, waardoor het katholieke boek er nog niet is. Doordat in ons land geen sprake is van een eigen, een aparte, een zeer specifieke katholieke, consequent doorgevoerde en doorleefde *levensstijl*.”

Een goed boek wordt niet *gemaakt*, het is een produkt van een goed mens.

De schrijver komt ook tot de ons uit het hart gegrepen verzuchting, dat alle propaganda en reclame mislukt als de scholen zich niet de moeite geven spontaan mee te werken: „*Veel meer medewerking der scholen is nodig*.”

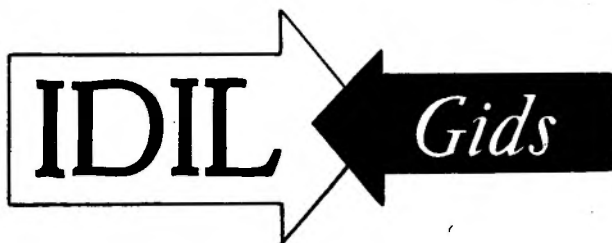
Schrijver constateert ook, dat de jeugd van heden het jeugdboek vlugger laat schieten dan die van vroeger. „De groei gaat sneller. De kinderen van onze tijd zijn spoediger volwassen.” Hij pleit in dit verband voor de „*prae-literatuur*”. Boeken als *Christientje* zijn helaas een hoge uitzondering, toe te schrijven aan het feit „dat de geest, waaruit *het meisjesboek* geboren moet worden en *zal* worden, er nog niet is.”

Het slot van de artikelenreeks richt zich speciaal tot de Ulo-mensen en doet een klemmend beroep op de persoonlijkheid van de leerkracht, die de dode letteren ten leven moet wekken. Schrijver heeft de moed Van Duinkerken's *Ravenzwarte* vervelend te noemen en te spreken van „dat dooie vertelsel in de hut” en te pleiten voor de versjes van Annie Schmidt.

Resumerend komt Boudens dan tot 9 conclusies, die in genoemd Mulo-blad te vinden zijn, op blz. 249, conclusies die we gaarne overnemen, maar die in bovenstaand *résumé* verwerkt zijn.

We zijn Aug. A. Boudens dankbaar, dat we gelegenheid kregen van zijn artikelen te profiteren.

MAART 1953 JAARGANG IV NUMMER 8

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1538-1598

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	115
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>D. L. Daalder</i>	118
<i>Andere voor de jeugd geschikte lectuur</i>	124
<i>Bibliografisch register</i>	125

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ictwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

DE REDACTIE zit nog met een vracht besprekingen te kijken die niet „achterstallig” mogen worden. We zien ons genoodzaakt in dit nummer dezelfde ruimte te gebruiken voor een meer dan normale hoeveelheid jeugdboeken. Onze lezers willen die noodzakelijke beperking wel voor lief nemen.

Voorop plaatsen we nog een viertal Kerstboekjes (voor 1953 wel zéér vroeg in 't jaar!). Een smaakvol boekje is *De ster van de koning*, door *Mary Entwistle*. De Engelse tekst is in zeer eenvoudig Nederlands bewerkt en de plaatjes van *Elsie Anna Wood* zijn kleurig en fijn. Dit mooie „kijkboekje” biedt een goede aanwinst van onze Driekoningenlectuur voor de jeugd.

Een aardig gezinsboek is *Het kinderkerstboek* (1952) van de Priesters van het H. Hart. Jong en oud kan genieten van de pakkende en royaal geïllustreerde verhalen. Natuurlijk is bij de verhalen ook de missiegedachte niet vergeten. Een prettig, aanbevelenswaardig boekje.

Sam, door *Rie Winkel*, is een mooie vertelling waarin een arme jongen van zijn dierbaarste schat, een hond, beroofd wordt. Het kerstfeest speelt er een grote rol in.

En het vierde: *Midden in de winter-nacht*, door *C. E. Pothast-Gimberg*. De bekende schrijfster laat ons in deze bundel verhalen kinderen en volwassenen ontmoeten, die iets van de Kerstboodschap begrijpen. Er zijn verhalen met katholieke inslag en met protestantse. Het kerstfeest wordt nergens geprofaaneerd. Het verhaal „De brandende fakkel” biedt misschien enige moeilijkheid voor katholieke lezers.

Voor de kleintjes zijn er twee alleraardigste boekjes met versjes van *Marian Hesper-Sint*, nl. *Kom je op schoot* en *Een huisje vol*. Twee boekjes die veel vreugde kunnen brengen. Tineke van de Weyer tekende er leuke plaatjes bij in zwart-wit. *Onze Verlosser*, door *J. M. Strooband* en *G. van Gerwen*, kan een bijbelse Katechismus genoemd worden: het behandelt de hele verlossingsleer naar het Schriftverhaal, van de schepping tot en met de verrijzenis. De stijl is kinderlijk in de goede zin en de schetsen in rood en zwart zijn sprekend en aardig. Als de deeltjes die nog volgen zullen op dit peil blijven, is de katholieke kinderbibliotheek een goede reeks rijker geworden en de achterstand, die wij katholieken op het gebied van bijbelse kinderlectuur hebben,

1541

1542

1543

1544

weer een stukje ingehaald.

in één adem mogen we noemen het deeltje van een vrij uitvoerige cursus in bijbelse geschiedenis (in het geheel 12 deeltjes): Jezus van Nazareth dat de ondertitel draagt *In het mooie Galilea*, door Drs J. Eyckeler en G. van Gerwen. Er zit een gezonde, eigentijdse exegese onder. De illustraties leren de bijbelse wereld concreet kennen. Dit deeltje loopt van de

1545

1546

verschijning aan Zacharias tot het einde van Jezus' optreden in Galilea. Deze serie is ingedeeld in O.- en N.T. *Het Oude Verbond II*, van dezelfde auteurs, loopt van *Saul tot de geboorte van Christus*.

Met genoegen zij de aandacht gevestigd op de tweede druk van de serie prentenboeken van de maanden (*Januari t/m September*) door Rie Cramer. Deze prentenboeken munten uit door fijnzinnige tekening en keurige typografie. De versjes en illustraties verdienen alle lof om hun aesthetische waarde. Voor katholieke kinderen zouden wij ook het godsdienstig karakter van de maandvieringen minstens aangeduid hebben willen zien. Overigens aanbevelen.

1556

De keizerlijke waarzegger, door Hendrik Jaspers, is een kostelijk verhaal van Boer Mus, de oude schaapherder van de Trappisten die zich met een boek over St. Franciscus terugtrekt in een lemen hutje. Daar krijgt hij vrienden in de dierenwereld (een hond, een fazant, een uil). Met zijn dieren beleeft hij echt humoristische avonturen. De frisse verteltrant

Pater Eyckeler's nieuwe twaalfdelige bijbelserie voor de jeugd bevat frisse, sfeerscheppende illustraties.

vermengt realiteitsbeschrijving en sprookje.

Half sprookje half realiteit biedt ook *Van een jongen met een toverpaard*, door *Marianne Jurgens*.

Jan krijgt een schaakstuk te pakken, een paard. Dit blijkt een betoverde prins te zijn die pas onttoverd kan worden door een jongen die niet gewoon is te joken en 3 dagen het paardje ontteekken zal aan de macht van een tovenaer van

1557

minderse rang. Wonderlijke avonturen volgen, tot in Oosterse streken. Jan wordt heelhuids thuisgebracht. Dit vlotte boek munt uit door goedmoedige toon. Neutraal.

Als Else's moeder overlijdt — zo vertelt *T. Bokma* in *Zij was zo blij* — blijft het kind alleen achter, want vader is na de oorlog niet teruggekeerd. Else wordt nu door boer Zandman en zijn vrouw als pleegkind opgenomen. Het geheel is gevoelig, misschien wat té gevoelig geschreven en het protestantse karakter komt wel zeer nadrukkelijk tot uiting (bijv. in de gebedsformulieren). Voor protestantse meisjes zeer aan te bevelen, evenals trouwens:

1558

Mineke durft wel!, door *N. M. Schouten*. Het parmantig brutaal Mineke, dochtertje van de dominee, slaagt er in haar zieke vriendinnetje Leni bij het feest van de Zondagsschool te halen, dank zij de auto van de baron. En de baron woont voor het eerst van zijn leven een kerstviering in de kerk bij.

1559

Christien Ottens schreef *De gestolen fiets*. Jan heeft een ongelukkige tijd als zijn

1560

fiets gestolen, wordt. Maar door het beleid van zijn vader keert dit verdriet voor hem ten goede en leert hij een nuttige les.

1561 *Het weggeworpen toversnoer*, door *M. C. Capelle*, is een zendingsverhaal dat ook aan katholieke kinderen gerust kan gegeven worden. Het speelt op Soemba. De verhouding van vorsten en onderdanen in de tijd van de slavernij is goed uitgebeeld, als ook de moeilijkheden die het christendom moet overwinnen (bijgeloof en afgoderij met de achtergrond van angst en traditie).

1562 Enthousiasme kunnen we moeilijk opbrengen voor *Grote dochter*, door *Fietje Haan*. Cootje zal een zusje of broertje krijgen. Moeder moet zich dus ontzien. Tante denkt een leuke vacantielijd uit. Op de laatste vacantedag breekt Cootje haar been en moeder moet 14 dagen te vroeg naar het ziekenhuis. Het kindje wordt voortijdig geboren. Moeder en kind blijven gelukkig in leven. Dat een meisje van een jaar of tien, elf „op de hoogte” is, zal niemand bezwaarlijk vinden. Maar dat dit in een boek geëtaleerd wordt? O.i. zou men dat toch van persoonlijk geval tot geval moeten bekijken. Geen zweem van godsdienst of hogere gedachten, ook niet in de moeilijkste ogenblikken.

1563 Walcheren, zwaar bezet door de Franse overheersers is het terrein waar *Huib de sluijkersjongen*, door *Adriaan J. Kabboord*, speelt. Klaas van Duin en zijn vrienden wagen zich aan smokkelhandel met Engelse schepen. De 12-jarige Huib mag helpen en beleeft menig hachelijk avontuur. Een spannend verhaal in christelijke geest.

1564 Door woningruil brengt de familie Brouwer *Die zonnige zomervacantie* (door *D. Menkens-Van de Spiegel*) door in Rietlandenbroek. Geweldige dingen gebeuren er niet, wel allerlei katekwaad. Het milieu is protestants.

1565 Al een derde druk beleeft *Onder het linen dak*, door *Jac. van der Klei*. Wim slaat zich krangig door de moeilijkheden heen, die een verandering van school met zich meebrengt. Zijn beloning is een tent. Met zijn kameraadjes beleeft hij alle

avonturen die een kampeerder maar beleven kan. Het verhaal is erg neutraal, maar er zijn goede karaktertrekjes in.

Beatrice Willing schreef *Tjoempie en de roofschuit*. Rakkertje Tjoempie heeft het met zijn broer Saap, het kleine Grietje en Baby Pietepeuter maar krap op de woonschuit van zijn werkloze vader. Tjoempie weet een inbraak van de diefachtige Sampiman te beletten. Het boek is neutraal. Sommige uitdrukkingen klinken wat cru, ook in een rakkersmond. De stijl is doorgaans fris, raak van zeggings en nu en dan weldadig geestig.

Lientje Lindeman wordt bij een autoongeluk ouderloos en zwaar gewond. Dit lezen we in *Het meisje uit de gele auto*, door *M. A. M. Renes-Boldingh*. Tante Guusje maakt haar droevig lot dragelijk. Bij een meevoelende familie vinden ze verdere opbeuring, Lientje zelfs volkomen genezing en Guusje een goede man. Een mooi verhaal met goede strekking, in christelijke geest.

J. W. van der Klei heeft een naam als schrijver van jeugdlectuur. In *De aanhouder wint* appelleert hij aan de vechtinstanten van iedere jongen tussen 10 en 14, gooit wat romantiek door zijn slordig verhaal over houthakkers, woeste natuur, gouden jongenshart, stugge grootmoeder, enz. De dialoog is gekunsteld. De atmosfeer van een houthakkerskamp en een klein Amerikaanse dorp zou een prachtig boek hebben kunnen leveren. Nu is de jongen met de sterke knuisten niet „uit de verf” gekomen, voelt men zijn beweegredenen niet, blijft het verhaal aan de oppervlakte. De houding tegenover de godsdienst is de onze niet en bepaald gevaarlijk is de verheerlijking van de brute kracht in de bokssport.

Het volgende boek is *Kaaskop & Co*, door *Chr. A. Meijer*. Een IJmuidense visser pikt op zee een reiswiegje op, waarin zich een baby van ± 3 maanden bevindt. Dit kind groeit op in het gezin van kruidenier Havenaar. Als schooljongen ondervindt hij last van een dubbelganger, die later zijn tweelingbroer blijkt. Na veel avonturen wordt hun beider identiteit onthuld. Een interessant jongensboek.

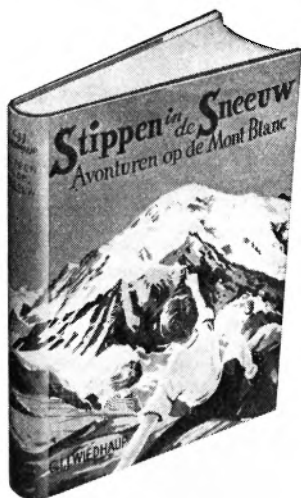
1566

1567

1568

1569

- 1570 Het aardige jongensboek *Een jongen van de zee*, door *C. Wilkeshuis*, verhaalt de goede daden en het kattenkwaad van Rinus. Rinus wil naar zee en als hij een nieuwe meester krijgt, weet die hem in te palmen en tot een flinke vent te maken. De verwickelingen zijn simpel, de toon badinerend.
- 1571 Een zeer boeiend verhaal is *Stippen in de sneeuw*, door *C. J. J. Wiedkamp*. De spanning wordt met moderne middelen (radio en reporters) opgeroepen. Het „verslag” van een bergtocht is vervloech-

ten met een soort detectivegeschiedenis. Het Alpenlandschap, zijn bewoners en alles in dat typische gebied is zeer goed weergegeven. De auteur weet een dialoog te schrijven.

- 1572 Nogmaals moeten we naar Kerstmis verwijzen voor *Mientje van Plotske*, door *Max de Lange-Praamsma*. In een van de armoedigste wijken van de stad wordt een evangelisatie-clubhuis geopend. Daar komt ook Mientje. Hier gaat een nieuwe wereld voor haar open en met behulp van de juffrouw van de club komt er ook verlichting in de moeilijkheden thuis. Daardoor wordt het voor Mientje een Zalig

Mogen wij u voorstellen:

D. L. DAALDER

WE hebben in de *Idil-Gids* herhaaldelijk de auteur van *Wormcruyt met suycker* geprezen en geciteerd. Een gesprek over jeugdlectuur met een dergelijk expert stond bij voorbaat op ons program.

Het is bijna niet te geloven: De heer Daalder is op 21 November 1952 65 jaar geworden! Wie hem persoonlijk kent, de vitale man met zijn frisse gelaatstint en hoge, lichte stem, die ziet de 65 jaar misschien alleen gissenderwijs af aan de een tikje gebogen gestalte en de zilverwitte haren.

De Burgerlijke Stand laat weten, dat D. L. Daalder geboren werd in 1887, op Texel. Uit een onderwijersmilieu stammend lag het voor de hand dat ook hij onderwijzer werd. Hij bezocht de Kweekschool te Haarlem, behaalde in 1906 zijn akte en stond twee jaar voor de klas, op Texel, in Zandvoort en in 's-Gravenzande. Vervolgens kwam hij aan de eerste z.g. Humanitaire school van ons land, in het Gooi, van 1908-1915. Daalder trok vervolgens met zijn gezin naar Java en werkte aan een Ulo in Surabaja en Bandoeng. Hij werd daar weduwnaar en repatrieerde met zijn moederloos gezin van 5 kinderen.

In Nederland terug haalde hij zijn akte Nederlands M.O. en hertrouwde. In 1921 werd hij benoemd tot leraar Nederlands

... kinderen kennen en begrijpen ...

aan de R.H.B.S. te Alkmaar. In 1947 volgde zijn benoeming tot directeur van de Middelbare Meisjesschool te Bergen N.H. In September a.s. zal de heer Daalder na deze indrukwekkende staat van dienst het onderwijs verlaten.

Het aantal jeugdboeken van deze auteur is maar gering, doch van opvallende betekenis, van een markante intentie. In de serie „Oude Verhalen” verzorgde hij 3 deeltjes; *Ilias*, *Ferguut*, *Floris en Blancefloer*. In 1951 verscheen een verdienstelijke bewerking van *De Vier Heemskinderen* en de geschiedenis van een jongen en een meisje op Texel, nl. *Fijn en grof*. In 1952 kwam in de bekende A.T.-reeks een bewerking uit van *Karel ende Elegast* en bij Cantecler van *De ridders*

Kerstfeest. Een mooi boekje voor protestantse lezeresjes.

De wereldgeschiedenis in een notedop, door V. M. Hillyer, is naar onze mening meer dop dan noot. Kwesties waar halve bibliotheken over vol werden geschreven, worden hier in een handomdraai opgelost en waar meningen kunnen botsen plaatst de auteur de kinderen als de opponenten om het befaamde kameleon. Constantijn vond (om utiliteitsredenen) de Zondag voor de christenen uit. Opvallend is ook dat de auteur nergens uitdrukkelijk Christus' Godheid erkent. Paulus wordt vóór Petrus genoemd. Karel V ging in een klooster wonen en zijn tijd doorbrengen met te doen wat hij prettig vond. Philips is natuurlijk allerbloeddorstigst. De beschrijving van Hendrik VIII en zijn zes vrouwen is humoristisch. Natuurlijk valt er ook wel veel goeds te zeggen, maar dit boek bewijst weer eens hoe broodnodig het is bij een dergelijk werk uit te gaan van levensbeschouwelijke beginselen.

Paddy, door F. Garrold, bevat de jongensbelevissen op een externaat o.l.v. Jezuïeten. Onze jongens zullen verscheidene situaties spannend vinden, vooral de bokspartij en de ontvluchting via een kolenkelder. De officiële lijfstraf i.p.v. strafregels is meer Engels. Enkele paedagogische opvattingen zijn stellig uit de tijd. Het opvoeden tot ridderlijkheid is echter van alle tijden. Bepaald hinderlijk is de plaats die de auteur af en toe voor zichzelf opeist. De vertaling wordt ont sierd door allertaaiste galliusmen.

Het belangwekkende van het frisgeschreven boek *Blauwe Vogel*, door Anna Jürgen, is het feit dat we hier niet de Indianen afgebeeld krijgen gezien door Europese bril, maar de Europeaan zoals die is in het oog van de Roodhuid. De Rode Broeders tonen hun beste eigenschappen. De Indianen zijn heidenen maar met grote reverentie tegenover het Opperwezen. Het verhaal speelt in Noord-Amerika tijdens de 7-jarige oorlog tussen Engeland en Frankrijk in het midden der 18de eeuw. De gevangen genomen George Rusters wordt geheel Indiaan met Indianen en krijgt als „Blauwe

1573

1574

1575

- Vogel” zijn pleegouders lief. Een waardevol boek voor wie het „vatten kunnen”. Meer een stuk Hollandse koloniale- en zeeschiedenis dan verhaal is *Invasie in San Salvador*, door *K. van der Geest*. Wel speelt de scheepjongen Borchart door het hele verhaal een rol. Hij gaat mee met Piet Hein die opdracht kreeg Spanjolen en Portugezen afbreuk te doen in Brazilië. Een verschrikkelijk zeegevecht wordt realistisch beschreven. De landing is voorspoedig. Dan beginnen de moeilijkheden. Borchart raakt een paar maal in gevangenschap, ziet zijn kameraden wreed vermoord en komt tenslotte weer bij de Hollanders die voor de overmacht moeten wijken. Het verhaal speelt in 1623-1624.
- 1577 In het boek *Van Texel begon de victorie* vertelt *Piet van As* op spannende wijze de bekende opstand van de Georgiërs op Texel, een maand voor de bevrijding van ons vaderland. Nol Roeper beleeft heel wat hachelijke avonturen die voor hem gelukkig goed aflopen. In 6 weken werden daar een 1500 mensen gewelddadig omgebracht. Behalve de harde werkelijkheid van bloed en strijd valt er op dit boek niets af te keuren.
- 1578 Vervolgens een boek van *Frank Crisp*: *De schat op het koraalrif*. Dirk Rogers, parelduiker, en zijn neef Jim treffen in volle zee een bewusteloze man aan, drijvend op een boomstam, de handen geboid. Deze onbekende wordt daags er na vermoord. Niets vermoedend worden de beide neven gecharterd om te duiken naar een wrak. Deze duikprestaties worden en technisch en avontuurlijk beschreven. De wreedheid van de benedeleider moet het afleggen tegen de eerlijkheid en de moed van Dirk en Jim. Zij bergen de schat en ontraadselen het geheim van de geboide drenkeling. Een aardig boek. Voor deze leeftijdsgroep zijn er ook enige nieuwe meisjesboeken:
- 1579 *Riek Goudappel-Bos* schreef *Ga dan op reis Marjan...* Vol enthousiasme gaat Marjan naar Zwitserland. Daar werkt zij o.l.v. een strenge directrice in een tehuis voor ongelukkige kinderen. Door haar zware taak leert zij de realiteit van het
- van de Tafelronde*. En in 1953 verschijnt er een bewerking van de *Reinaert*. En als we dan vragen naar deze opvallende voorkeur, vernemen we: „De noodzaak om de sagen, mythen en legenden levend te houden en leesbaar te maken voor de kinderen van onze tijd heb ik uitvoerig betoogd in de inleiding tot „De vier Heemskinderen” — ze bevatten zoveel wijsheid, schoonheid en goedheid, dat ze onmisbaar zijn bij de ontwikkeling en de opvoeding van ons kroost; bovendien beantwoordt hun primitieve beschouwing der levensproblemen aan de mentaliteit van onvolwassenen. De bewerker heeft er voor te zorgen, dat zijn „vertaling” de sfeer der verhalen nergens geweld aandoet, dat hun kernachtigheid behouden blijft en al wat onkinderlijk is, wordt weggewerkt zonder de geest der geschiedenis te schaden. Eenvoudig is dat niet, aantrekkelijk de bestudering der bronnen wel en boeiend de poging, aan de gestelde eisen te voldoen. Het is mijn bedoeling, in de toekomst een groot deel van mijn tijd aan deze bewerkingen te wijden. Daarnaast interesseert mij het taal- en leesonderwijs op de u.l.o. en de middelbare scholen: een serie „Neerlandia” is verschenen — ze wordt door een aantal andere boeken gevolgd (Wolters, 1952).” De man die in *Wormcruyt met Suycker* zo uitdrukkelijk gewezen heeft op het feit, dat de officiële literatuurbeoefening het kinderboek eeuwenlang als quantitatief negligeable heeft behandeld, op de al te ostentatieve moralisering en pedagogische voogdij, op het gebrek aan inzicht en belangstelling bij ouders en onderwijzers, op de ondeskundige en te goed-

moedige critiek en op de vele derde-rangsscribenten, hem moesten wij natuurlijk vragen of hij thans een wat optimistischer geluid kon laten horen. Enthousiast somde de heer Daalder diverse tekenen van vooruitgang, van „verheugende kentering” op: enkele kunstenaars achten zich niet te goed, nu en dan voor kinderen te werken; stichtelijkheid en nutte lering worden op de achtergrond gedrongen — „wat noch vroomheid, noch zedelijkheid, noch wijsheid uitsluit” —; bij de onderwijzersopleiding wordt hier en daar aandacht besteed aan het vraagstuk der jeugdlectuur; het Haagse congres „Boek en Jeugd”; „het critische werk van de groep uit «De kleine Vuurtoren», van «Idil» en «Keurraad» heeft invloed in brede kring. Ook de jeugdboekenmarkt van De Bijenkorf is van betekenis.” Alles bijeen inderdaad verheugende verschijnselen, lezers, ook al zijn er nog tal van desiderata.

Het is een onverdeeld genoegen met een idealist als de heer Daalder van gedachten te wisselen over de taak van de jeugdschrijver. Wij willen onze lezers de volgende uitstekende formulering niet onthouden: De jeugdschrijver „moet kinderen kennen en begrijpen, beschikken over humor en het talent om te vertellen, kennis bezitten van zichzelf, de mensen en de wereld om ons heen, in staat zijn de toonschaal van menselijke gevoelens in trilling te brengen en onwrikbaar vasthouden aan de theoretische, de ethische, de aesthetische, de godsdienstige normen der christelijke samenleving zonder te worden tot didacticus-zondermeer, moralist, aestheet of femelaar.”

leven kennen en neemt zij haar besluit voor de toekomst. Er speelt wat gefilosofeer door het strikt neutrale verhaal. Een Hollands meisje werd in de oorlog in een kinderkuis in Engeland ondergebracht. In lange tijd hoort zij niets van haar moeder die in Londen woont. Zij vlucht uit het tehuis en gaat de lange weg naar Londen. Overal waar zij langs komt, bewijst zij iemand een weldaad en laat zo *Het gulden spoor* achter. Dit vertelt ons *Else Degreef*. Een mooi boek.

Als Annechien de H.B.S. af heeft — aldus *Hanneke Stuveling* in *Annechien* — wil ze graag een baan zoeken in het buitenland. Ze komt in Kopenhagen, Londen en Edinburg. Ze heeft met haar vader gewed, dat ze in 2 jaar in 6 landen zal verblijven. Deze avontuurlijke, doch met waarborgen omringde reis brengt ze niet ten einde, omdat haar moeder ziek is geworden en haar hulp nodig heeft. Vlot en aardig geschreven, met opvoedkundige waarde.

Prélude, door C. H. Abrahall, vertelt van de moeilijke opgang der bekende Australische pianiste Eileen Joyce, die ook in Nederland met groot succes is opgetreden. Het verhaal begint met haar harde, armelijke kinderjaren in een woest en afgelegen deel van Tasmanië. Niemand weet

1580

1581

1582

En het tekent de bescheiden mens D. L. Daalder, dat hij in antwoord op onze grote dank aan hem antwoordt, dat die dank wederkerig is, want „ik stel het zeer op prijs, dat u mij de gelegenheid hebt gegeven, mijn mening onomwonden uit te spreken.”

Het moge de heer Daalder voldoening schenken te ervaren, dat zijn jarenlang strijdvaardig idealisme een zegen is geweest voor velen. Wij wensen hem nog tal van jaren!

L. v. d. H.

hoe zij aan het grote muziktalent kwam, dat zich slechts uiten kon in opvallend goed mondharmooncaspel. In haar tiende jaar zag zij voor het eerst een piano!

Spoedig werden haar zeldzame gaven ontdekt en met 14 jaar zat ze in Leipzig als leerlinge van de grote Backhaus. Hoe haar ontembare energie en doorzettingsvermogen haar door alle moeilijkheden van geldgebrek, eenzaamheid en wanhoop heen hielpen, tot op 17-jarige leeftijd haar grote carrière begon, wordt eenvoudig en onderhoudend verteld. En de moraal is: iedere jeugd is een voorspel, ieder ideaal eist strijd en volharding. Een goed boek, dat nu eens wat meer geeft dan enkel ontspanning.

1583 *De zwarte tijgerin*, door C. van der Zwet Jr., is een verhaal uit het Surinaamse oerwoud. De indiaan Imontai maakt zich meester van een jonge jagoeer en tracht die te temmen. Tenslotte breekt het dier los en leeft met zijn soortgenoten in de wildernis. In gespierde taal, die de volle aandacht opeist, geeft de schrijver een indringende beschrijving van de tijgermentaliteit en heft het verhaal daardoor op een hoger plan. Het is met zorg gecomponeerd. Dit leerzame, boeiende verhaal is rijkelijk geïllustreerd.

1584 Er zijn ook weer 2 nieuwe „Junior Jongensboeken” nl. *Duivelseiland*, door Ju-

lian Watson en *Ontvoerd*, door Robert Louis Stevenson. Watson vertelt een gloeiend spannend verhaal van 2 vrienden met een zus in badpakvacantie op het eilandje dat aan de vader van een der jongens toebehoort. Verdachte personen zwerven om het eiland. Het meisje wordt ontvoerd. Verkeerds staat er niet in, opbouwends ook niet. — De ontvoerde uit het boek van Stevenson is de 17-jarige wees David Balfour. Een vrekke oom ontneemt hem door slinkse streken het landgoed Shaws en speelt de erfgenaam in handen van een slavenkapitein. Na tal van gevaarlijke avonturen weet de gevangene te ontsnappen, in het vaderland terug te komen en zijn rechten terug te krijgen. Het in ± 1745 spelende verhaal munt niet uit door paedagogische kwaliteiten, wel door spanning.

Voor knutselaars is *Het ABC der electrotechniek*, door Robert Relham. In het eerste deel worden termen en eigenschappen verduidelijkt en in toepassing gebracht (spanning, weerstand, magnetisme, serie-schakeling, enz.). We maken alarm-schellen, dubbele schakelaars, spoelen, ja zelfs een electromotor; en dat allemaal met gewone batterijen, zonder gebruik van sterkstroom. In het tweede deel maken we kennis met volt- en ampèremeters; we leren voorwerpen galvaniseren, telefoons installeren, dynamo's, wikkeldstroom en transformator maken en gebruiken. Schrijver weet volledig de voldoening van het knutselen naar voren te brengen en op te wekken tot nieuwe experimenten buiten de voorbeelden van het boek. Dit zelfstudie- en knutselboek verscherpt het vernuft, laat alle materiaal zelf maken of vinden en geeft toch prachtige resultaten. Het ware boek voor de verstandige knutselaar.

Rest ons nog de hoogste leeftijdsgroep. Het enige jongensboek moge voorop gaan: *De match gaat verder*, door J. van Laer. Het is de frisse beschrijving van de belevenissen van Bob en zijn vriend Sproetje, die leiden tot de ontdekking van een nieuwe vriend Fanny. Deze dreigt verstikt te raken in het socialisme. Het boek begint met een match, waarbij

1586
1587

1588

Fonny wegloupt en het hele boek is verder een zoeken naar de oplossing „waarom liep hij weg”. Uiteindelijk komt alles in orde, al moet er een felle brand aan te pas komen. Knap van stijl, wat opzettelijk van tendens, doorgaans bespiegelend en arm aan directe actie. De ruzietjes tussen Bob en zijn zus worden humoristisch beschreven. Natuurlijk is het 100% principieel katholiek.

1589 *Hella Jansonius* is de auteur van de „roman voor oudere meisjes” *Joke's debuut*. Joke Renners, een 19-jarige secretaresse, leren we kennen als een bescheiden kantoormeisje. Het geluk is al spoedig met haar en dan valt ze van het ene succes in het andere. Joke is een ideaal meisje: knap, begaafd, onverstoorbaar in goed humeur. Dat zij een meer dan geweldige partner voor het leven vindt, verbaast ons dan ook niet. We vragen ons af, of er in het werkelijke leven veel van die Jokes voorkomen. Een ontspanningsverhaal met weinig inhoud.

1590 *Drie meisjes en een oude molen* heet een boek van *N. Schuttevaer-Velthuijs*. De 3 meisjes Bos gaan een baan zoeken omdat hun vader onschuldig in de gevangenis zit en moeder zwaar ziek geworden is. De meisjes verhuizen hun grote huis in Haarlem en nemen hun intrek in de oude molen van Oom Janus. Zij zijn zuinig en sparen alle geld bij elkaar om de onschuld van vader te bewijzen, moeder in Zwitserland te laten genezen en broer Jan te laten studeren. De belevenissen van de 3 dappere zusjes worden onderhoudend en fris beschreven.

1591 *Sanne van Havelte* schreef met *De verloren melodie* een goede en hoogstaande roman voor de oudste groep meisjes, modern en vlot, zonder opschroeverij en van uitstekende strekking. Warm aanbevolen voor meer ontwikkelde meisjes en jonge vrouwen.

1592 *Judith Leyster*, door *Ro van Oven*, is een roman over een der begaafdsten schilders in de Gouden Eeuw. Als leerlinge van De Grebber, Terbrugge en Frans Hals bracht deze Haarlemse kunstenaars het tot een eigen atelier. De schrijfster van *Tesseltje* geeft een beeld

van de moeilijkheden die de begaafde en impulsieve Judith moest overwinnen om haar roeping te kunnen volgen. Het prettig leesbare verhaal veronderstelt wel enige bekendheid met de literatuur en de kunstgeschiedenis van onze 17e eeuw.

De roman *Klein als sterren*, door *Marijke van Raephorst*, is het vervolg op *Voor de tweesprong*. Olga en Margreet zijn getrouwd en hebben elk hun eigen moeilijkheden. Ze weten zich er doorheen te slaan. Marijke zal gaan trouwen met een dominee. Eigenlijk gezegd is het geen jeugdlectuur meer, eerder een damesroman. Aanbevolen voor jonge volwassenaars.

1594 Ofschoon ook wel bedoeld voor oudere meisjes lijkt ons *Toch een taak*, door *Gré van Bendegem-van Ast*, toch aan volwassenaars voor te behouden. José, een nog onschuldig meisje van 16, komt op een naai-atelier en krijgt direct de nodige voorlichting over zich uitgestort. Een knecht maakt avances en dit breekt het kind zo dat ze ziek wordt en er uit moet. Zij vindt sociaal werk en een serieuze jongeman met wie zij het leven aandurft. Het boek ademt een overtuigd protestantse geest.

1595 *Gera Kraan-van den Burg* en *Dr K. J. Bult* zijn de auteurs van *Moeder, zeg me eens...* Antwoorden op meisjesvragen. Mevr. Kraan behandelt de sexuele en morele opvoeding van het meisje, van geboorte tot huwelijk. Dr Bult geeft biologische en fysiologische voorlichting. Hij waarschuwt tegen overschatting van de verstandelijke voorlichting als zou deze volstaan om zonde te voorkomen. Het boek kan als model gelden van gezonde en evenwichtige voorlichting en opvoeding op echt christelijke grondslag. Al missen we ongaarne de rol die de genademiddelen bij die opvoeding kunnen spelen, en al wordt de waarde van het vrijwillig om God gekozen coelibaat onderschat, toch kan dit in protestantse geest geschreven boek ook aan verstandige katholieke ouders en opvoeders worden aanbevolen.

ANDERE VOOR DE JEUGD GESCHIKTE LECTUUR

- 1596 We hebben vorige maand een interview gehad met *Mevr. H. Wolffenbittel-van Rooyen*. In de Hofboekerij verscheen van haar de roman *Zuidelijk bloed*, de levensgeschiedenis van een paar boerenmensjes uit het Frans-Italiaanse Alpengebied, die na een misoogst de moeizame reis naar het verre Nederland ondernemen, om daar aan de kost te komen. Ze strijken in Delft neer. In hun avonturen en die van hun kinderen en kleinkind beleven we ongeveer de hele 20ste eeuw tot en met de laatste oorlog. Een goed boek.
- 1597 Sporters zullen gaarne willen bezitten *Helsinki 1952*. Olympische reportage door *Leo Pagano*. Op vlotte wijze vertelt de bekende radio-reporter zijn belevenissen. Hij staat uitvoerig stil bij de prestaties van de Nederlandse ploeg en verklaart waarom deze in menig opzicht zo teleurstellend zijn geweest. Ook aan de Olympische winterspelen is een verdienstelijk geschreven hoofdstuk gewijd. De *Prisma-Reeks* (f 1,25) brengt dit boekje binnen ieders bereik.
- 1598 En om „elck wat wils” te bieden sluiten we de selectie van deze maand met *Gesleept door de zon*, door *Dr J. Weenen*, een populair-wetenschappelijk werk over sterrekunde. In 12 hoofdstukken laat de schrijver ons het mooie en wetenswaardige van ons zonnestelsel zien. Vlot en boeiend geschreven is het voor iedereen een aangename en nuttige lectuur. Wie fijne bijzonderheden wil weten over zon, maan, planeten, kometen, en meteoren, vindt in dit boek wat hij wenst. Ofschoon alle godsdienstige beschouwingen aan dit boek vreemd zijn is de schrijver toch zeer objectief in zijn beoordeling van de kwestie Galilei. Een schat van nieuw illustratie-materiaal verhoogt de waarde van dit boek.

Communie-Geschenken

Voor Kleine Vriendjes

door T. Hölscher

Een serie jeugdboekjes voor 6 - 8-jarigen. Met plaatjes in zwart en rood per deel ing. f 1.—, gec. f 1,35

De eerste communiewens van Keesje
Dot, de kleine vriendin van Jesus

Jesje en de heks

Hoe Bert aan een hond kwam

Jan en zijn ballon

Truusje en Minet

Sinterklaas, goed-heilig man

Het boek van Trees en Kees

Prentenboek van O. L. Heer

door Frits Hemel

Met platen in drie kleuren van Frans Mandos Tzn. Gec. f 1,95

Een devoot en kunstzinnig uitgevoerd prentenboek.

Mijn eigen Kerkboek

door To Hölscher

Met platen van Roothciv. In linnen bandje met gouddruk. Geb. f 1,35. Gebedenboekje voor de kleintjes van 6 - 10 jaar.

In Jesus' huis

door Zr. Thérèse Hölscher

Titels en vignetten in 2 kleuren door Roothciv. In linnen bandje met gouddruk. Geb. f 1,75.

Gebedenboekje voor oudere kinderen.

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's Gravenhage

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

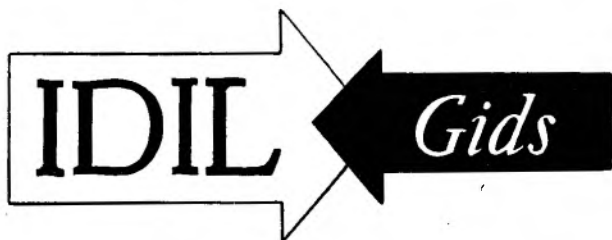
- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- Abraham, C. H.** 1582
- Prelude*. Vert. uit h. Engels (*Prelude*) dr Peter v. 't Sant en Diet Kramer. Geill. met teken. + frontispice dr Anna Zinkeisen — Baarn, Hollandia, (1952), (21 x 15), 196 blz., geb. f 4,90 V, JM
- van As, Piet* 1577
- Van Texel begon de victorie*. Geill. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (1952), (25 x 17), 219 blz., geb. f 4,90 V, J
- van Bendegem-van Ast, Gré* 1594
- Tòch een taak* — Kampen, J. H. Kok, 1952, (21 x 15), 166 blz., f 3,—; geb. f 4,50 IV, M, P
- Bokma, T.** 1558
- Zij was zo blij*. Geill. met teken. dr Annie van Veen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (22 x 16), 61 blz., geb. f 0,95 VIb, M, P
- Capelle, M. C.** 1561
- Het weggeworpen toversnoer*. Geill. met teken. dr Menno — Delft, W. D. Meinema, (1952), (23 x 16), 94 blz., geb. f 1,15 VIb, (P)
- Cramer, Ric** 1547/55
- Januari*. Louwmaand; *Februari*. Sprokkelmaand; *Maart*. Lentemaand; *April*. Grasmaand; *Mei*. Bloeiimaand; *Juni*. Zomermaand; *Juli*. Hooimaand; *Augustus*. Oogstmaand; *September*. Herfstmaand. Geill. met pltn + teken. dr Ric Cramer — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1952), 2e druk, (25 x 22), p. dl 15 blz., geb. f 1,90 VIc
- Crisp, F.** 1578
- De schat op het koraalrif*. Vert. uit h. Engels (*The haunted reef*) dr J. v. d. Bovenkamp Jr — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 192 blz., geb. f 4,90 V, J
- Degreef, Else** 1580
- Het gulden spoor*. Geill. met teken. dr Annelies Kuiper — Helmond, Uitg. Helmond, (Parelerie dl. 4), (1952), (24 x 16), 157 blz., geb. f 3,50 V, M
- Entwistle, Mary** 1538
- De ster van de koning*. Vert. uit h. Engels (*The star of the king*) dr Coos Ovens. Geill. met teken. dr Elsie Anna Wood — Assen, Van Gorcum & Comp., (Bijbelboekjes voor het kleine volkje), 1952, 2e druk, (15 x 11), 57 blz., geb. f 1,50 VIc
- Eyckeler, J., Drs, en G. van Gerwen** 1545
- Jezus van Nazareth*. Koning der Joden. Deel I: In het mooie Galilea. Geill. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd, N.T.), 1952, (20 x 13), 88 blz., f 1,50 VIb †
- Eyckeler, J., Drs, en G. van Gerwen** 1546
- Het Oude Verbond*. Deel 2: Van Saül tot de geboorte van Christus. Geill. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd, O.T.), 1952, (20 x 13), 152 blz., f 1,75 VIb †

- Garrold, F.* 1574
Paddy. Vert. uit h. Engels (The boys of St. Batt's) — A'dam, Standaardboekhandel; Gent, Van Melle, (Bamboe-reeks), 1952, (19 x 13), 144 blz., f 2,21, geb. f 2,90
V, J †
- van der Geest, K.* 1576
Invasie in San Salvador. Geïll. met teken. dr Jaap Veenendaal — Meppel; Djakarta, Ten Brink, (1952), (23 x 15), 193 blz., f 3,50, geb. f 4,50
V, J, P
- Goudappel-Bos, Riek* 1579
Ga dàn op reis Marjan... Geïll. met teken. dr H. Meyer-Ricard — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (21 x 15), 157 blz., geb. f 3,90
V, M
- Haan, Fietje* 1562
Grote dochter. Geïll. met teken. — Den Haag, H. J. Dieben, (1952), (19 x 12), 158 blz., geb. f 2,50
VIa-b, M
- van Havelte, Sanne* 1591
De verloren melodie — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), 2e druk, (20 x 15), 256 blz., f 3,50, geb. f 4,90
IV-V*, M
- Hesper-Sint, Marian* 1542
Kom je op schoot? Versjes voor kleuters. Geïll. met teken. dr Tineke v. d. Weyer — Utrecht, Cantecler, (1952), (14 x 10), 57 blz., geb. f 1,50
VIc
- Hesper-Sint, Marian* 1543
Een huisje vol. Versjes voor 5-8 jarigen. Geïll. met teken. dr Tineke v. d. Weyer — Utrecht, Cantecler, (1952), (14 x 10), 59 blz., geb. f 1,50
VIc
- Hillyer, V. M.* 1573
De wereldgeschiedenis in een notedop. Geïll. met teken. dr Carel M. Boog en M. S. Wright — Baarn, Hollandia, (1952), 6e druk, (23 x 17), 376 blz., geb. f 6,90
VIa°, N
- Jansonius, H.* 1589
Joke's debuut. Roman voor oudere meisjes. Geïll. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (1952), (20 x 15), 202 blz., geb. f 4,50
IV-V, M
- Jespers, Hendrik* 1556
De keizerlijke waarzegger. Geïll. met teken. dr Renaat Demoen — Averbode, Altiora, (1952), (27 x 20), 38 blz., Bfrs 22,—
VIb †
- Jürgen, Anna* 1575
Blauwe vogel. Pleegzoon der Irokezen. Vert. uit h. Duits (Blauvogel, Wahlsohn der Irokesen). Geïll. met teken. — A'dam, Pegasus, 1951, (20 x 15), 251 blz., geb. f 4,90
V, J
- Jurgens, Marianne* 1557
Van een jongen met een toverpaard. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, (1952), 3e druk, (22 x 15), 184 blz., f 2,75, geb. f 3,75
VIb
- Kabboord, Adriaan J.* 1563
Huib de sluikersjongen. Geïll. met teken. t.d.t. dr C. S. T. M. Leeftang-Ouden-aarden — Delft, W. D. Meinema, (1952), (23 x 16), 109 blz., geb. f 1,30
VIa-b, J, (P)

- van der Klei, J. W.* 1568
De aanhouder wint. Geïll. met teken. dr Pol Dom — Alkmaar, Kluitman, (1952), (21 x 15), 160 blz., f 2,75, geb. f 3,75 VIa°, J. N
van der Klei, J. W. 1565
Onder het linnen dak. Geïll. met teken. dr O. Verhagen — Alkmaar, Kluitman, (1952), 3e druk, (20 x 14), 132 blz., geb. f 2,75 VIa-b, J
Kraan-van den Burg, Gera, en Dr K. J. Bult 1595
Moeder, zeg me eens... Antwoorden op meisjesvragen. Geïll. met teken. — Kampen, J. H. Kok, 1952, (21 x 15), 207 blz., f 5,15, geb. f 6,90 IV, P
van Laer, J. 1588
De match gaat verder — A'dam, Standaardboekhandel; Gent, Van Melle, (Bamboe-reeks), 1952, (19 x 13), 177 blz., f 2,21, geb. f 2,90 IV-V, J †
de Lange Praamsma, Max 1572
Mientje van Plotske. Geïll. met teken. dr Tjeerd Bottema — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIa, M, P
Menkens- van de Spiegel, D. 1564
Die zonnige zomervacantie. Geïll. met teken. dr Hein Kray — Groningen, Jan Haan, (1952), (24 x 16), 86 blz., geb. f 1,90 VIa-b, (P)
Meijer, Chr. A. 1569
Kaaskop & Co. Geïll. met teken. dr A. Mesman — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (21 x 15), 147 blz., geb. f 3,25 VIa, J
Ottens, Christien 1560
De gestolen fiets. Geïll. met teken. dr Jaap Veenendaal — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 53 blz., geb. f 0,85 VIb, J, (P)
van Oven, Ro 1592
Judith Leyster. Geïll. met teken. dr Jaap Veenendaal — Meppel; Djakarta, Ten Brink, (1952), (23 x 15), 184 blz., f 3,50, geb. f 4,50 IV-V*, M
Pagano, Leo 1597
Helsinki 1952. Olympische reportage. Geïll. met 16 blz. foto's — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-reeks), 1952, (19 x 11), 246 blz., f 1,25 V
Pothast-Gimberg, C. E. 1541
Midden in de winternacht. Geïll. met teken. — A'dam, Ploegsma, 1952, (21 x 14), 116 blz., geb. f 4,25 VI
van Raephorst, Marijke 1593
Klein als sterren — Meppel, M. Stenvert & Zoon, (1952), (21 x 15), 182 blz., geb. f 4,90 IV, M, (P)
Relham, Robert 1586/7
Het ABC der electrotechniek. Geïll. met teken. — Deventer; Djakarta, A. E. Kluwer, (1952), 2 dln, (19 x 13), 94 en 124 blz., f 3,95 en f 4,25 V, J
Reyes-Boldingh, M. A. M. 1567
Het meisje uit de gele auto. Geïll. met teken. dr Mies Bloch — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIa-b, M, (P)

- Schouten, N. M.* 1559
Mineke durft wel! Geïll. met teken. — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 53 blz., geb. f 0,85 VIb, M, (P)
- Schuttevaer-Velthuijs, N.* 1590
Drie meisjes en een oude molen. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 324 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Stevenson, Robert Louis* 1585
Ontvoerd. Vert. uit h. Engels (Kidnapped) dr Mr W. Joosten. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 22), (1952), (12 x 8), 192 blz., per serie van 12 dln f 10,80 in cassette f 11,30 V, J, (P)
- Strooband, J. M., en G. van Gerwen* 1544
Onze verlosser. Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd. Deel I. Geïll. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (1952), (19 x 13), 80 blz., f 1,50 VIc †
- Stuveling, Hanneke* 1581
Annechien. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 215 blz., geb. f 4,90 V, M
- Watson, Julian* 1584
Duivelseiland. Vert. uit h. Engels (Satan Island) dr Hans de Vries. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboeken dl 21), (1952), (12 x 8), 192 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 VIa, J
- Weenen, J., Dr* 1598
Gesleept door de zon. Geïll. met 18 blz. foto's + teken. t.d.t. — Baarn, Bosch & Keuning, (1952), (24 x 16), 207 blz., geb. f 8,90 V
- Wiedhauß, C. J. J.* 1571
Stippen in de sneeuw. Avonturen op de Mont Blanc. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein van Looy — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (23 x 16), 180 blz., geb. f 4,25 VIa, J
- Wilkeshuis, C.* 1570
Een jongen van de zee — Alkmaar, Kluitman, (1952) 2e druk, (20 x 15), 144 blz., f 2,—, geb. f 2,90 VIa, J, (P)
- Willing, Beatrice* 1566
Tjoempie en de roofschuit. Geïll. met teken. dr Jaap Veenendaal — Meppel, Ten Brink, (1952), (23 x 15), 143 blz., f 2,90, geb. f 3,90 VIa-b, J
- Winkel, Rie* 1540
Sam. Naar een oud kerstverhaal. Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum & Comp., (Akkerklokjes-serie no. 19), 1952, (19 x 13), 34 blz., f 0,80, geb. f 1,15 VIb, (P)
- Wolffenbuttel-van Rooyen, H.* 1596
Zuidelijk bloed — Heemstede, Hofboekery, (Huisbibliotheek voor volwassenen), 1952, (20 x 12), 238 blz., geb. f 6,50, reeksprijs f 3,50 IV-V †
- XX* 1539
Het kinderkerstboek. Geïll. met teken. — Princenhage, Groot Seminarie, 1952, (21 x 15), 47 blz., f 0,75 VIb †
- van der Zwet Jr, C.* 1583
De zwarte tijgerin. Geïll. met teken. dr Ir M. C. A. Meischke — Delft, W. D. Meinema, (1952), 4e druk, (22 x 16), 117 blz., geb. f 1,50 V, P

APRIL 1953 JAARGANG IV NUMMER 9

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1599-1674

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	131
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Marian Hesper-Sint</i> . . .	134
<i>Bibliografisch register</i> . . .	140

VERKLARING DER TEKENS

V1c = Voor beginners (6-8 j.). V1b = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). V1a = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben; het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (V1a) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (V1a).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

NU wij in dit nummer van de *Idil-Gids* een interview opnemen met *Marjan Hesper-Sint*, mogen we in deze kroniek wel voorop plaatsen haar boekje *Nog eventjes, Klaas Vaak*. Een boekje bestemd om vlak voor het slapengaan uit voor te lezen: leuke versjes, verhaaltjes, zelfs spelletjes. Een keurig boekje, maar het godsdienstige verhaal — en dat is het juist wat de katholieke moeder graag in die waardevolle afsluiting van het daggedoe ook eens zal vertellen — ontbreekt. Wellicht kunnen die katholieke ouders „materiaal” vinden in een prentenboek dat de proef van de publiciteit goed doorstaan heeft, nl. *Luistert naar Hem*, door *Br. Berthilo* en *P. fr. H. Randag*, een boek dat al zijn vierde druk beleeft. Aantrekkelijk door *Hermien IJzerman* geïllustreerd is het boekje *Arie Flarie*, door *Louise Kalf*. Deze leuke en vlotte versjes zullen het zeker „doen”. De uitgave is fris en bijzonder mooi.

De Rode Roos-serie brengt de leuke boekjes *De ware avonturen van Gi en Raf* en *Eén emmertje water*, door *Piet Worm* en *Roetzwart, sneeuwwit* en *Zoem, zoem, zoem, op iedere bladzij een bloem*, door *Matthieu Wiegman* en *Piet Worm*. Het eerste boekje gaat over 2 jonge giraffen,

het tweede over de kleine *Mietelijn*, het derde brengt versjes voor kinderen hier en daar wat diepzinnig, het vierde laat de kleintjes kennis maken met de bloemenwereld. De combinatie van tekst en tekeningen die de kinderen zelf kunnen kleuren met kleurvoorbeelden er naast maakt de boekjes zeer aantrekkelijk.

De meesterlijk vertelde, humoristische verhaaltjes die *Leonard Roggeveen* brengt in *Piep! zei de muis* mogen we in hun 3de druk wel zonder verder commentaar aanbevelen.

W. G. van de Hulst Jr schreef in *Ik ben een oude juffrouw* een leuk poesenverhaal van twee oude vriendinnen, poes *Cornelia* en tante *Neeltje* en een goede vriend, de warme kachel. Als poes er tussenuit trekt, brengt de kleine *Beppie* haar weer thuis. Het boekje is rijk geïllustreerd.

In *Loesje Maude en de familie Rolle Bolle* heeft *Helen Sherman Griffith* het meisje *Loesje* fijn getekend. Er gebeuren geen grote dingen, maar de kleine avontuurtjes, bezoek aan dierentuin en logeerpartij, *Loesjes* leuk droomleventje enzovoort zijn aantrekkelijk. Wel wemelt het op z'n Amerikaans van auto's, partijen, mooie kleren en juwelen.

Kinderen die zich verdiepen in spannen-

- de verhalen over zeeroovers, Indianen en opwindende fantasieën, gaan hier 's nachts mee door in hun dromen en beleven dan de meest fantastische avonturen. Deze wonderlijke belevenissen in „Nimmerland” vindt men geestig en spannend verteld in *Peter Pan*, door *J. M. Barrie*. In de Angelsaksische wereld is dit verhaal van eeuwige jeugd sprookje nummer één.
- 1609 Op onze overladen redactietafel liggen ook nog enkele kerstboeken op bespreking te wachten. *To Hölscher* schreef een kerstspel in 6 tafereelen: *Maria's raad*. Het is zo ingericht dat veel kinderen kunnen meespelen. Sterren, maan, wolken, dennen en bloemen zien allemaal uit wat zij kunnen doen voor het Kerstkind. Ze krijgen van Maria een goede raad en vieren dan het Kerstfeest. Een aanwinst voor lagere school en jeugd beweging.
- 1610 *De Vonk 1952*, door *R. Oostr*a en *C. Covens*, geeft het Kerstverhaal volgens Lucas en Mattheus, enkele kerstvertellingen, een kribbespel, een kerstboomraadsel, knutselwerk, enz., kortom allerlei dingen ten behoeve van een juiste kerstviering in protestantse gezinnen. In die kring verdient het ruime verspreiding. Een zeer mooie en rijk-gevarieerde kerstbundel is *Het licht schijnt overal*: een mooi kerstverhaal, het leven van Albert Schweitzer origineel verteld door een ... rivier, een treffend chinees verhaal. Ook Suriname en Noorwegen geven acte de présence. Bovendien zijn er de nodige opgaven voor zelfactiviteit. Al met al een kostelijk boek waarin ook de katholieke jeugd stof kan vinden, en zeker de katholieke verteller en voorlezer.
- 1612 *Van Kerstkind tot Paaslam*, door *M. Clarenbeek-van Klaveren* en *Drs Joan Bertrand s.m.m.*, bevat de derde reeks vertellingen rond de geschiedenis van het Kerkelijk Jaar. Het is speciaal voor de Voorvasten en de Vastentijd geschreven. De boeiend vertelde verhalen houden zich niet strikt aan de authentieke tekst, maar maken ook graag gebruik van volksoverlevering en legende. Een buitengewoon welkome aanwinst die een volledige be-
- werking van het Nieuwe Testament gaat worden voor de allerkleinsten en ... hun ouders!
- Voor vele gezinnen staat weer een Communie-feest voor de deur. We wijzen de ouders dan gaarne op: *Samen naar Jezus en Novene voor de eerste H. Communie*, door *M. Clarenbeek van Klaveren*. De *Novene* is een kalender, voor iedere dag een blad waarop een lief plaatje als een schilderijtje geplakt wordt en onder ieder plaatje een schietgebedje. *Samen naar Jezus* geeft een handleiding ter voorbereiding. Schrijfster plaatst het feest midden in het gezin en geeft aan de ouders allerlei wenken en adviezen over juiste viering, over het „kledingvraagstuk”, over de kalender, over vertelstof, over cadeautjes, over feestelijke activiteiten, enz. Het tweede gedeelte bevat voor iedere dag van de 9 noveendagen een vertelling, afgestemd op de kindermentaliteit. We zijn er van overtuigd, dat dit tweetal een aantrekkelijke bijdrage levert om de grote dag voor onze communicantjes ook geestelijk onvergetelijk te maken.
- En dan is er het keurig uitgegeven vierde deel van de „Opa-serie”, nl. *Nog één verhaaltje, Opa*, een verzameling van 34 verhaaltjes, versjes en samenspraakjes voor het kinderruim van de Vlaamse Radio. Het is een leuke verzameling met veel humor en grappige vondsten. Er is een rijke afwisseling en de verhaaltjes bevatten menig leerzaam trekje. Het slot is een serie vertellingen over het koddige kabouterdje Puk, verhaaltjes die het juist door hun eenvoud heel goed doen.
- 1611 Aanbeveling verdient ook *Pipi gaat aan boord*, door *Astrid Lindgren*. Bij de fantastische Pippi blijkt alles mogelijk. Ze maakt royaal gebruik van haar kist met gouden tientjes, koopt en trakteert naar hartelust, haalt de sterkste toeren uit, speelt met slangen, draagt een paard naar huis, enz. Pippi is de tot werkelijkheid geworden droomfiguur van elk gezond kind met fantasie.
- 1612 *Riekie*, door *M. Eising*, is een meisje van een boerderij. Ze leeft daar heel gelukkig met haar ouders en geniet van alles wat er op de boerderij is. De kleintjes zullen

Riekie graag volgen en met haar meegenieten.

1619 *Miep Kuypers* kan gezellig vertellen en levert in *De verdere avonturen van Jens en Hens* daarvan weer het bewijs. Onze 2 ondeugende Eskimootjes beleven, samen met de sprekende hond Akra, de wonderlijkste avonturen en de viervoeter brengt de bengels het verkeerde van hun streken onder het oog. De schrijfster bewijst tevens, dat het opvoedende element op volkomen onopvallende wijze in het verhaal te vlechten valt.

1620 *Jansje Kippekop*, door *Annie Winkler-Vonk*, is een verhaal over een meisje uit een volksbuurt in Amsterdam. Allerlei lief en leed vindt in dat gezin plaats. Jansje is een vrolijk, begaafd kind. Een echt verhaal in volkse sfeer met jammer genoeg maar heel weinig godsdienstige ondergrond.

1621 Kees en Jan zijn goede vrienden in de ware zin van het woord. Zo worden ze in *Met Kerstmis thuis*, getekend door *Netty Faber-Meynen*. Bertje, het broertje van Kees, is ongelukkig en kan niet lopen. De belevenissen van alledag zijn goed beschreven. Met Kerstmis sterft Bertje en dit verklaart ons de titel.

1622 *C. M. van Hille-Gaerthé* schreef *Zeven kinderen over de oceaan*. Twee families komen, met hun kinderen, resp. uit Afrika en Indonesië voor een verlof naar Nederland. Daar worden de kinderen geconfronteerd met toestanden, die ze niet kennen en die hun verbazing opwekken. Een aardig origineel gegeven. Misschien gaat voor dit boek wel speciaal op wat schrijfster vermeldt op blz. 90: „Er worden door grote mensen verhalen geschreven voor kinderen van 8 jaar; maar altijd zullen er woorden en zinnnetjes in voorkomen, die een kind van 8 jaar niet helemaal kan begrijpen.” In haar boek is dit nogal veel het geval. Bovendien zijn de familierelaties tamelijk ingewikkeld. Overigens een verhaal waar wel wat uit te leren valt, al is het niet bijster boeiend.

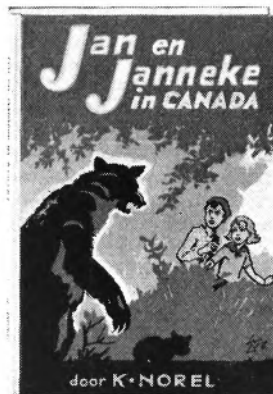
1623 In 15 hoofdstukjes schildert *Wieland Wouters* in *Toch chauffeur* een aantal voorvallen uit het dagelijks leven van enige dorpsjongens in en buiten school-

verband. De gebruikelijke vechtpartijtjes ontbreken niet. Het beroep op liefde en vrede omwille van de „Here Jezus” is wellicht iets te nadrukkelijk geaccentueerd voor snaken van \pm 12 jaar.

Knilleke, het trouwe kleermakertje, door *Frans Fransen*, is een goedmoedig verhaal dat wel niet hoog aan de weg timmert maar in zijn eenvoud prettig leest. De bekende auteur van de nog bekendere *Puk-en-Muks* vertelt hier van een jochie dat geen ouders en familie heeft en door een kleermakersgezin wordt opgenomen. Baas Garen zet hem resoluut aan het kleermakersvak. Knilleke heeft heel wat te verduren en als de ellemaat er aan te pas komt, bromt de knorrige baas altijd: Loop naar de Mortepie. Op een dag trekt Knilleke er op uit ... naar de Mortepie. Dat blijkt een Lilliputterkoning te zijn. Met tovernaald en keurig pakje keert ons eenvoudig kleermakertje terug. Met *Monkie komt in Nederland* komt weer een oude bekende op de proppen. In dit deel vallen we een beetje bruusk in een zwaar gevecht tussen het avontuurlijke aapje Monki en zijn vriend Popeye de zeeman tegen Chinese schurken. Terwijl Popeye de boeven wegbrengt, gaat Monki op het tovertapijtje op weg naar Monkimam, maar onderweg vliegt hij tegen het vliegtuig van Sint Nicolaas die op weg is naar Nederland. Dan wordt

1624

1625

het een Amsterdamse geschiedenis met veel Groot-Mokums dialect. Aardig is de beschrijving van de vermaarde poppenkast op de Dam. Het berijmde verhaal is met geestige pentekeningen versierd. Een spannend boek over emigrantenkinderen is *Jan en Janneke in Canada*, door *K. Norel*. Het geeft een goed idee van leefwijze, gevaren en vreugden in dit onmetelijke land. Bovendien wordt het gedragen door een diep-christelijke geest. Een boek dat eigenlijk iedereen die aan emigreren denkt, zijn kinderen eens moet laten lezen en dat alle kinderen zeer kan boeien, want Norel is een uitstekend verteller.

1626

1627 *Meester Vrijbuitter* (door *Max van Amstel*) weet het vertrouwen te winnen van zijn klas (7e leerjaar) en veroorzaakt door zijn eigenaardig gedrag, dat heel het dorp wordt wakker geschud. Dwaze invallen en grappen vindt men hier naast ernstige opmerkingen. Dit interessante boek over een „knal“-meester durft liefde aan te kweken voor natuur en avontuur. Een echt jongensboek waar wat in zit, alleen geen godsdienstige kleur.

1628

Verder dan een vrij vlot ontspanningsverhaal brengt *Kees op het speurderspad*, door *Th. S. Benus*, het niet. De doodgewone H.B.S.-er Kees helpt een roversbende oprollen, nadat 2 vrienden spoorloos verdwenen zijn. Het verhaal maakt nogal eens een sprong en munt niet uit door verzorgde stijl.

1629

Het volgende boek is *De schat bij de eik*, door *Annie Le Comte*. Het is een niet onaardig verhaal over de vaderloos geworden kinderen Marre en Peter, die een kameraad vinden in de uit Indonesië gekomen Daan. Als moeder ziek geworden is, vindt zij rust op het buiten van Daans vader. Het drietal vindt bij een oude eik een schat, waardoor een oude diefstal opgehelderd wordt. Op de stijl valt wel een en ander aan te merken.

1630

Drie jongens en een oud kasteel, door *P. H. Fruithof*, is het pretentieloos en aardig geschreven verhaal van de avonturen die Rob van Meerten, een Amsterdamse jongen beleefde tijdens een logeerpartij. Rob had een der beide zonen van

Mogen wij u voorstellen:

MARIAN HESPER-SINT

W E hebben voor onze reeks interviews gelukkig weer eens een schrijfster en ditmaal nu eens geen uit het onderwijs afkomstige!

Mevr. Marian Hesper-Sint is geboren in Amsterdam, 16 Maart 1904. Zij heeft zelf nu een volwassen zoon en een volwassen dochter.

Het is wonderlijk zoals sommige auteurs tot schrijverschap ontwakten: „Vóór mijn dertigste jaar ben ik mij niet bewust geweest te kunnen schrijven, al maakte ik als kind al versjes, toneelstukjes, e.d. en vertelde ik aan anderen mijn zelfbedachte verhalen. Niemand heeft daar iets bijzonders in gezien en dat is wel goed ook. Toen ik allang getrouwd en moeder was, maakte een vriendin-declamatrice, die wel eens versjes van mij onder ogen kreeg, mij in dit opzicht eigenlijk „wakker“. Zij raadde mij aan eens wat aan de grote dagbladen te zenden, die toen nog elke dag een grote kinderkrant hadden. Het was een hele stap, maar tot mijn verbazing werd het eerste versje meteen de volgende dag geplaatst en dit was het begin van een geregelde medewerking aan verschillende bladen. Zo werd ik mij bewust een gave te hebben ontvangen waarvoor ik elke dag dankbaar ben. Maar meer en meer kwam ik tot het inzicht dat het niet voldoende is de invallen zonder meer op te schrijven. Schrijven vraagt studie

... ieder kind een kleine schat
aan uitgezochte boeken ...

van taal en stijl, van klassieke kinderliteratuur. Men moet zijn inzicht blijvend verdiepen en verruimen, ook in paedagogisch en psychologisch opzicht. Veel te weinig wordt er aan gedacht, dat alles wat het kind leest en ervaart iets *doet* in zijn zieleleven en daarmee is dan meteen uw vraag beantwoord inzake de wat u noemt 'samengeflanste' boeken, die nog altijd uitkomen. Men moet alleen *dán* schrijven wanneer men werkelijk geïnspireerd is en ook dan nog is scherpe zelfcritiek nodig. Dat behoeft geen zwaarwichtigheid te beteken, foei nee, ik vertel zelf zo graag grapjes en verhalen om te lachen."

Mevr. Hesper is overigens niet zo pessimistisch. Zij vindt dat er de laatste tijd verrassend veel goede jeugdboeken uitkomen en dat de positie van het goede jeugdboek beter wordt naarmate uit-

boswachter Dijkstra van een verdrinkingsdood gered en was door de dankbare vader voor een vacantie op de Veluwe uitgenodigd. Dat er dan een inbraak plaats vindt en mede dank zij Rob „opsporing en voorgeleiding” volgt, behoort tot de bekende recepten.

Het buitengewoon merkwaardige boek *De wonderbaarlijke reizen en avonturen van kleine Dot*, door Tamara Ramsay, doet in opzet sterk denken aan Cor Bruyn's Egge Jan Korse. De kleine Dot wordt door „wonderkruid” onzichtbaar, verstaat de dieren, reist heel de culturele en folkloristische „geschiedenis” van haar gebied af. De opzet van dit alles is veel sterker en logischer behouden dan bij Bruyn het geval is. Dit sfeervolle, goed vertelde en prachtig geïllustreerde verhaal speelt in het land tussen Elbe, Havel en Spree, het oude raakgebied van Germanen en Slaven. Een boek dat bijzondere aandacht verdient.

Kees Kroon uit het gelijknamige boek van *Jeanne Marie* is het enige kind van een arme weduwe, die vaak ziek is; het is een voorbeeldige jongen, zowel op school als thuis, waar hij zijn moeder dikwijls met het huishoudelijk werk moet helpen. Altijd is hij bang, dat zijn kameraden hem met dit „meisjeswerk” bezig zullen zien en als dit toch eens gebeurd is, ontstaat er een flinke vechtpartij. Zijn vrome moeder helpt hem altijd door dergelijke gebeurtenissen heen en zo bereikt Kees het einde van zijn schooljaren. Een wel wat „braaf” boek. No 34 van de A.T.-reeks, *De tinneghieters*, door *Jac. van der Klei*, is een prettige vertelling over een Amsterdamse jongen in de Gouden Eeuw, leerling bij een meester tinnegieter. De jonge lezer kan hier veel wetenswaardigs opsteken over tin en het tinnegietersvak.

Aan *Betty van der Plaats* hebben we de creatie te danken van Anne-Marie. Het derde aan haar gewijde boek heet *Anne-Marie in de branding*. Anne-Marie is haar tekenidealen trouw gebleven. Met veel moeite doet ze ook haar best op school en thuis. Dan komt Wiesje, een verwend, rijk kennisje, bij hen op kamers.

1631

1632

1633

1634

Dat brengt strubbelingen en gearrewar met zich mee. Als ze tenslotte begrepen heeft, dat moeder, ook al hertrouwt ze, vader niet vergeet, wordt de toekomst voor het gezin vrolijk en blij. Een enkele opmerking: Marjan, het zusje, leest wel wat „boven haar leeftijd“ (p. 86).

1635 In de Bob Evers-Serie van *Willy van der*
1636 *Heide* zijn weer 2 delen uitgekomen: *Een*
speurtocht door Noord-Afrika en *Een*
dollarjacht in een D-trein. Alles is in

deze boeken weer ingesteld op spanning en men moet hier dan ook geen enkele verdere waarde zoeken dan amusement. Een teveel van deze „mepstof“ lijkt ons ongezond. Wel lijkt het geen twijfel, dat deze sensatie er bij de jongens ingaat als kok.

1637 Dl. VII van de Kroon-serie heet *Vlugge*
Eekhoorn wordt opperhoofd, door *W. J.*
Verbeeten. Het is een „oertijd-boek“ enig
inzicht gevend in het stenen tijdperk.
Vlugge Eekhoorn, zoon van het opper-
hoofd, wordt valselijk uit de stam ge-
stoten, beleeft hachelijke avonturen, komt
als volwassene terug, ontdekt dan een
samenzwering en volgt zijn vader als op-
perhoofd op. Een vlot geschreven en wel
spannend verhaal.

1638 *Wm. N. Vandersluys* laat in *De club van*
Draadje knapt het op! werken met ont-
vangers, zenders, peilontvangers, radio-
vossenjacht, enz. Het technische deel is
niet onhandig in elkaar gezet en het
verhaal is wel aardig. Een jeugdboek
schijnt identiek te moeten zijn met avon-
turen. Voor radio-enthousiasten.

1639 Op spanning geschreven zijn ook de boe-
ken van *Captain W. E. Johns: Biggles*
1640 *geheim agent en Biggles in Egypte*. De
boeken zijn lang niet gek geschreven en
zeker boeiend, zelfs voor ouderen. Jong-
gens moeten zo'n boek dus verslinden.
Het gevaar van dit soort lectuur ligt in
de serie, die altijd drijft tot verlangen
naar het vervolg. Spannend zijn deze
verhalen in elk geval. Ook aanbevelens-
waardig? Men moet ze zeker niet aan de
lopende band lezen.

1641 De populaire dagbladen-strip *Eric de*
1642 *Noorman*, door *Hans Kresse*, is al aan de
1643 delen 16, 17 en 18. Zwaar romantisch en

gevers en publiek kritischer worden en
de boekhandelaren hun opvoedende taak
gaan zien. „Bladen als de *Idil-Gids*, ten-
toonstellingen e.d. doen hierin uitstekend
werk.”

Het oeuvre van mevr. Hesper is niet zo
omvangrijk, maar een stuk of 12 boeken.
Ze laat dan onmiddellijk volgen: „Ik
deed en doe nog allerlei ander werk, b.v.
op het gebied van de handenarbeid. Er
komen bij Selecta een serie mappen van
mij, in samenwerking met anderen, uit.
Ik mag u misschien ook nog wijzen op
Dat maken wij zelf!, werken met aller-
hand waardeloos materiaal, van pudding-
doosje tot Vim-bus. Ik ben van mening
dat de kinderen moeten leren zelf ca-
deautjes te knutselen, beter dan maar
klakkeloos te kopen voor het geld dat
vader of moeder geeft. — Verder ben
ik koördirigente en sinds enkele jaren
heb ik een lang-gekoesterd ideaal mogen
vervullen: de redactie van een jeugdblad.
Ik verzorgde ook enkele jaren de weke-
lijkse jeugdrubriek van een groot dag-
blad. Heerlijk werk was dat, maar na
ziekte heb ik dit neergelegd, ook al om-
dat men dit niet te lang moet doen,
want dan gaat het maakwerk worden
en dat vrees ik.”

Welk boek haar liefste boek is, kan mevr.
Hesper ons niet zeggen. Ze heeft ze alle-
maal zo graag geschreven, vanaf het her-
drukte maar nu lang uitverkochte *Mond-
je dicht, ik vertel je wat* tot het laatste
Nog eventjes, Klaas Vaak. „Aan dit laat-
ste heb ik met veel vreugde verleden jaar
gewerkt vooral omdat men mij al zo vaak
gezegd had, dat er voor 3-7 jaar zo
weinig vertelstof is. Wel zijn bepaalde

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

verhalen mij lief, zoals „Het toverkruike-je” en „Koojsje en haar wonderketeltje”, misschien omdat ik het zelf indertijd voor de microfoon bracht.” Ook het grote sprookjesboek *Er was eens* ligt haar na aan het hart, omdat zij zelf dol is op sprookjes.

En mevrouw, heeft u ook nog speciale wensen? „Ja: ieder kind een kleine schat aan uitgezochte boeken. Het is ook zo jammer, dat lang niet in alle gezinnen wordt voorgelezen. Elke avond zo'n 10 of 15 minuten vertellen maakt de kinderen rustig en dit blijft hen bij, dat weet ik uit eigen jeugd; mijn vader kon zo boeiend vertellen! Men moest ook vooral de oude sprookjes vertellen, er zit zoveel wijsheid in. Het is heel erg jammer, dat Walt Disney verschillende van de mooiste sprookjes zo verminkte.”

We zijn ook zo onbescheiden naar haar plannen te vragen en we krijgen dan ten antwoord: „Geen directe, al loopt men altijd wel met van alles in het hoofd. Ik hoop dat het mij gegeven mag zijn af en toe nog eens een boek te schrijven. Men spreekt wel van een 'geesteskind' en inderdaad, het uitkomen van een nieuw boek heeft iets van de vreugde van een geboorte.”

We schrijven dit eind Februari. Op 7 Maart zal mevr. Hesper op de Boekenmarkt staan. Wat zou het aardig geweest zijn, onze lezers iets te hebben kunnen vertellen van haar ervaringen daar!

L. v. d. H.

eigenlijk „keukenmeiden”-lectuur. Toch is er iets in, dat aantrekt. De tekeningen zijn voortreffelijk.

Van de *Avonturen van Suske en Wiske*, door de Vlaming *Willy Vandersteen*, zijn er al 14 albums. Aanbevelen is onmogelijk (de taal en het algemeen pædagogisch bezwaar dat overvoeren met deze stof geestelijk doodt en verdooft); ze staan echter op een ander niveau dan veel stripverhalen die alleen op spanning werken en de humor vergeten. In die zin kunnen ze soms goed te pas komen, vooral in kringen waar het lezen heeft afgedaan en men weer opnieuw schijnt te moeten beginnen. De fantasie van *Vandersteen* is onbegrensd, zijn tekeningen zijn frappant. Sommige zinspelingen zullen alleen volwassenen „door” hebben. Boekenweek 1953 heeft ons de vrucht opgeleverd: een voor de oudere jeugd uitgegeven bloemlezing *De Muze en de seizoenen*. Mevr. Clara Eggink verdient een oprecht compliment voor de wijze waarop zij zich gekwetten heeft van haar taak.

1644
t/m
1657

1658

Jenny Dalenoord illustreerde voortreffelijk „De Muze en de seizoenen”.

De bundel brengt 52 gedichten, 13 over elk seizoen. De moderne poëzie is zeer rijk en zeer goed vertegenwoordigd. Sommige verzen mag men bepaald een vondst noemen. In de literair-historische gegevens staan enkele onjuistheden. Het boekje is kwistig en speelt geïllustreerd door *Jenny Dalenoord*.

- 1659 *Wie Wat Waar? Jaarboek 1953* is een handig boekje vol wetenswaardigheden, die we allemaal op een bepaald ogenblik wel eens nodig hebben. Een boekje waarin het leuk snuffelen is.
- We hebben al enige malen onze teleurstelling uitgesproken over de Junior-Jongensboeken. Ook no 19, *De verdwenen admiraal*, door *Douglas V. Duff* is teleurstellend zwart-wit. Een mensleven heeft geen waarde.
- 1661 *Rembrandt*, door *H. Guldener*, doet ons Rembrandt kennen in zijn leven en karakter en verklaart zijn grootheid als etser en portretschilder. Aanvankelijk onder invloed van zijn tijd, wordt Rembrandt steeds zelfbewuster. Hij was een groot kunstenaar omdat hij een groot mens was. Menig schilderij en menige ets zal dank zij dit boekje — no 35 in de A.-T.-reeks — met een „beter” oog bekeken worden.
- 1662 *Felix Dalle* is de auteur van *Jonge Hendrik kapitein*. In Hendrik Pauwel, geboren aan de oevers van de Schelde, leeft de liefde voor het water zeer intens. Hij komt bij de seascouts, doorleeft de moeilijkheden van zijn jeugd, breekt met zijn beste vriend, breekt zelfs met God. Maar hij vindt ook de weg terug en offert zijn jonge leven om een vriend te redden. Een zeer goed boek, prachtige karaktertekening en ideaal voorbeeld.
- 1663 *Til dingt naar de hoofdprijs* is geschreven door *Hella Jansonius*. Als Til haar Mulo-examen gehaald heeft, wil ze graag naar de tekenacademie. Haar vader voelt daar echter niets voor; Til gaat dan naar de Kweekschool. Dan wint ze de Jacob Maris-prijs, een staatsprijs voor jonge kunstenaars, en zo wordt ze toch leerlinge van de academie. Een gezellig meisjesboek, met goede, aanmoedigende strekking.
- 1664 *Van Guus Betlem is Zon in December*. Om het 50-jarig bestaan van de H.B.S. zo waardig mogelijk te vieren, vraagt de Directeur om ideeën voor een feest, waaraan alle leerlingen kunnen meewerken. Zo ontstaat de show „Zon in December”, samengesteld door de geniale maar slome Felix. Hoe door de eendrachtige samenwerking het succes geweldig is, vertelt de schrijver op vlotte wijze. Een werkelijk zonnig boek.
- De onderwijzer noemde Greta om haar frisse stem 't *Sopraantje* (*D. Menkens-van der Spiegel* schreef dit boek). Zij woonde jaren lang bij oma, doch na oma's dood komt ze thuis terug en moet zich dan leren aanpassen aan het gezinsleven en aan de stad. Zonder veel gemoraliseer heeft schrijfster kans gezien het boeiende en vriendelijke verhaal pädagogische waarde te geven. Muzikale aanleg is het centrale thema.
- Voorbij aan de nacht*, door *Koen Lisarde*, beschrijft een jaar studentenleven met alle lief en leed op een Vlaams college. Hoofdfiguur is Willem Derosé, een uitstekend leerling met een karakter dat dreigt scheef te groeien. Dank zij de tact van de priester-leraar Van Reijnen komt met Willem alles in orde. We kunnen dit boek aan oudere jongens aanbevelen. De waarde van het geloof speelt een overtuigende rol in dit levendige en sterke katholieke boek.
- Voor we aan de bakvisromanstroom beginnen willen we gaarne een plaatsje inruimen voor het 12e deel van de Sonatine-Reeks: *Geen huis, geen vaderland*. Het leven van Johannes Brahms (1833-1897), door *Erik Uyldert*. Dit levensverhaal is rijk aan kleurrijke details, zoals de brand van Hamburg, de reis naar Amerika ... die niet doorging, het succes van de eerste pianosonates, de ontmoeting met Liszt, het contact met Clara en Robert Schumann, de romance met Agathe von Siebold, de moeizaam veroverde glorie van Ein Deutsches Requiem, de geniale productiviteit, het erdoctoraat en „het snelle einde”. Is de schrijver aanvankelijk een te minutieus chroniqueur, het levensverhaal wint bij het vorderen der bladzijden aan boeiende vaart. De lezer zal met spanning de levensgang volgen, van het armoedige achterbuurtje in Hamburg naar het Weense eregraf naast Beethoven en Schubert.
- En dan de romans voor oudere meisjes. *En toch werd de einder blauw!* gaf *Netty*

Koen-Conrad als titel aan haar boek over Helly van Waveren. Helly blijft trouw aan haar verloofde die naar Venezuela wordt uitgezonden. Hij echter verbreekt de verloving. Op het advocatenkantoor van Mr Van Gelder wordt de hemel voor Helly tenslotte toch weer blauw als Robert van Gelder haar vraagt. Storend zijn voor ons de opvattingen over echtscheiding.

1669 *Cara Aniel* is de hoofdpersoon uit *En in die sneeuwbal zit ik*, door *Willy Corsari*. Zij raakt verwickeld in een reeks van avonturen. Natuurlijk is er een happy ending. Godsdienst speelt geen rol; een wat diepere gedachte zou het verhaal hebben doen winnen. Nu is het alleen maar onderhoudend.

1670 Een prettig optimistisch verhaal is *Luuk gaat aan de krant*, door *Hella Jansonius*. Luuk's ouders willen dat zij gaat doorstuderen, maar zelf trappelt ze van ongeduld om dadelijk het volle leven in te gaan. Ze wordt in de richting van de journalistiek gedreven. Aan een onbetekend streekblad vindt ze haar eerste leerschool. Als ze na een ongeval van de redacteur voor hem moet invallen, maakt ze snel vorderingen. Ze raakt verzeild in de romantiek. Samen met haar aanbieder verovert zij een baan aan een grotere krant.

Door stilstaan van 2 treinen ontmoeten Jade en François elkaar. Aldus vertelt 1671 *T. Jager-Meursing* in *Een trein stond stil*. Na enige tijd vinden zij elkaar in Duitsland terug. Er volgen vele moeilijkheden, maar het einde is „de gelukkige bruiloft”. De schrijfster vergelijkt het leven met de trein (wissels, dood spoor). Er wordt veel gefilosofeerd. Het verhaal speelt in een zeer rijk milieu. Te reserveren voor ernstig lezende, oudere meisjes.

1672 *Goeie reis allemaal!*, door *Freddy Hagers*, verscheen in de *Sneeuwbal*-serie. Mart en Truup, een jong getrouwd stel, nemen om financiële redenen het eerste jaar van hun huwelijk 4 jonge meisjes in pensioen. Het viertal is zeer verschillend van karakter en vindt in Truup een echte moeder. De avonturen en belevenissen zijn onderhoudend verteld. Neutraal.

Communie-Gebeden

Voor Kleine Vriendjes

door T. Hölscher

Een serie jeugdboekjes voor 6 - 8-jarigen. Met plaatjes in zwart en rood per deel ing. f 1.—, gec. f 1,35

De eerste communiewens van Keesje
Dot, de kleine vriendin van Jesus
Jesje en de heks
Hoe Bert aan een hond kwam
Jan en zijn ballon
Truusje en Minet
Sinterklaas, goed-heilig man
Het boek van Trees en Kees

Prentenboek van O. L. Heer

door Frits Hemel

Met platen in drie kleuren van Frans Mandos Tzn. Gec. f 1,95
Een devoot en kunstzinnig uitgevoerd prentenboek.

Mijn eigen Kerkboek

door To Hölscher

Met platen van Roothciv. In linnen bandje met gouddruk. Geb. f 1,35.
Gebedenboekje voor de kleintjes van 6 - 10 jaar.

In Jesus' huis

door Zr. Thérèse Hölscher

Titels en vignetten in 2 kleuren door Roothciv. In linnen bandje met gouddruk. Geb. f 1,75.
Gebedenboekje voor oudere kinderen.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN's U.M. N.V.
's Gravenhage

- 1673 En dan *Het millioen van tante Betsy*, door *Nanda van Vlaanderen*. Een wel genoeglijk verhaal over Betty en haar broer Paul, die van hun tante Betsy een leegaatje hebben geërfd en zich kunnen vrijmaken om daarvan een kwart jaar in een Zuidfrans dorpje te gaan wonen. De beschrijvingen van hun reis en verblijf zijn aardig en leerzaam. Betty vindt haar levensgezel in een jonge landgenoot, die ter plaatse olijven en viooltjes kweekt; Paul verlooft zich met Vera. De schildering van Franse katholieke gebruiken is strikt neutraal en folkloristisch gehouden. Een onschuldig romannetje zonder enige diepgang. Kerstmis betekent hier al heel weinig. We sluiten de kroniek met *Het tehuis bij de rotsen*, door *Rona Lentinck*. Na een teleurgestelde liefde neemt Margreet Duynstee een betrekking aan in een kindertehuis in Engeland. Ze heeft veel liefde voor haar taak. Door het hele boek loopt een draad, die leidt naar de liefde voor dokter Ranley. Een boek dat zeker meer geeft dan het lege romannetje en dat 18-jarige meisjes ook wel wat kan leren. De karaktertekening van kinderen, opvoeders en society is soms raak en humoristisch. Over God wordt nooit gesproken. 1674

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- van Amstel*, Max 1627
- Meester Vrijbuitter*. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (21 x 15), 174 blz., geb. f 3,90 VIa-b, J
- Barrie*, J. M. 1609
- Peter Pan*. Vert. uit h. Engels (Peter Pan) dr A. C. Tholema. Geïll. met teken. dr A. van Breda — A'dam, Van Breda, (1952), (22 x 15), 233 blz., geb f5,90 VIa-b-c
- Benus*, Th. S. 1628
- Kees op het speurderspad*. Geïll. met teken. dr R. van Looy — Meppel, M. Stenvert, 1952, (20 x 15), 149 blz., geb. f 3,25 VIa-b, J
- Berthilo*, Br., en R. P. fr. H. Randag 1600
- Luistert naar Hem*. Geïll. met 48 blz. gekl. pltn dr R. P. fr. H. Randag — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, 1952, 4e druk, (27 x 21), 46 blz., geb. f 4,90 VIc †
- Betlem*, Guus 1664
- Zon in December*. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 173 blz., geb. f 4,25 V, M
- Clarenbeek-van Klaveren*, M. 1615
- Novene voor de Eerste Heilige Communie*. Geïll. met prenten — Utrecht, Wed. J. R. van Rossum, (1953), (25 x 15), 20 blz., geb. f1,75, bijbeh. prentjes f0,75 VIc †
- Clarenbeek-van Klaveren*, M. 1614
- Samen naar Jezus*. De voorbereiding op de Eerste Heilige Communie. Geïll. met teken. t.d.t. — Utrecht, Wed. J. R. van Rossum; Antwerpen, Sheed & Ward, 1952, (20 x 13), 39 blz., geb. f 1,25 IV †
- Clarenbeek-van Klaveren*, M., en Drs Joan Bertrand, s.m.m. 1613
- Van Kerstkind tot Paaslam*. Vertellingen voor de tijd van Septuagesima tot Pasen over het Leven en Lijden van Jezus. Geïll. met teken. dr Herman Jansen — Utrecht, Wed. J. R. van Rossum; Antwerpen, Sheed & Ward, 1952 (27 x 19) 112 blz., f 3,90 VIb-c †

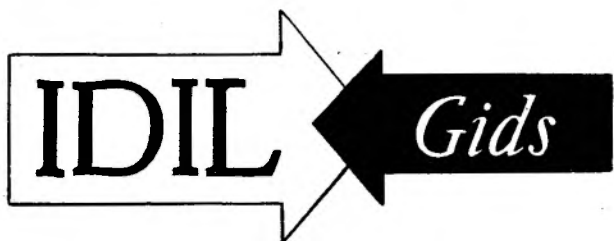
- Le Comte, Annie* 1629
- De schat bij de eik.* Geill. met teken. — Meppel, M. Stenvert, (1952), (21 x 15), 147 blz., geb. f 3,25 VIa-b
- Corsari, Willy* 1669
- En in die sneeuwbal zit ik.* Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbal-serie), (1952), (18 x 12), 160 blz., geb. f 2,50 IV-V, M
- Dalle, Felix* 1662
- Jonge Hendrik Kapitein* — A'dam, Standaardboekhandel; Gent, Louis Vanmelle, 1952, (19 x 13), 108 blz., V, J †
- Duff, Douglas V.* 1660
- De verdwenen admiraal.* Vert. uit h. Engels (The lost admiral) dr N. Oosterbroek-Schuitmaker. Geill. met teken. dr Rein van Looy. — Baarn, De Verkenner (Junior-Jongensboeken dl 19), (1952), (12 x 8), 187 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in casette f 11,30 V, J
- Eising, M.* 1618
- Riekie.* Geill. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum & Comp. (Naar 't zonlicht toe), 1952, (21 x 15), 58 blz., f 1,20, geb. f 1,55 VIb-c, M
- Faber-Meynen, Netty* 1621
- Met Kerstmis thuis.* Geill. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 62 blz., geb. f 0,95 VIIb, J, (P)
- Fransen, Frans* 1624
- Knuilleke het trouwe kleermakertje.* Geill. met teken. dr Leo van Grinsven — Tilburg, R.K. Jongensweeshuis, 1952, (21 x 15), 79 blz., f 1,10 VIIb †
- Fruithof, P. H.* 1630
- Drie jongens en een oud kasteel.* Geill. met teken. — Den Haag, H. J. Dieben, (1952), (18 x 12), 167 blz., geb. f 1,90 VIa, J
- van Guldener, H.* 1661
- Rembrandt.* Geill. met reprod. t.d.t. — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-reeks no. 35), (1952), (19 x 12), 38 blz., f 0,50 V, JM
- Hagers, Freddy* 1672
- Goeie reis allemaal!* Geill. met teken. — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbal-serie), (1952), (19 x 12), 162 blz., geb. f 2,50 IV-V, M
- van der Heide, Willy* 1636
- Een dollarjacht in een D-trein.* Geill. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert, 1952, (24 x 17), 198 blz., geb. f 4,50 VIIa, J
- van der Heide, Willy* 1635
- Een speurtocht door Noord-Afrika.* Geill. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert, (1952), (24 x 17), 215 blz., geb. f 4,50 VIIa, J
- Hesper-Sint, Marjan* 1599
- Nog eventjes Klaas Vaak.* Geill. met teken. dr Rie Kooyman — Utrecht, Canteleer, (1952), 21 x 15, 160 blz., geb. f 4,90 VIc
- van Hille-Gaerthé, C. M.* 1622
- Zeven kinderen over de oceaan.* Geill. met teken. dr Nans van Leeuwen — Meppel, M. Stenvert, (1952), (21 x 15), 147 blz., geb. f 3,25 VIIb

- Hölscher, To* 1610
Maria's Raad. Kerstspel in zes taferelen. Geïll. met teken. — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, 1952, (21 x 14), 51 blz., f 0,95 VIa-b-c †
- van de Hulst Jr., W. G.* 1607
Ik ben een oude juffrouw. Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 43 blz., geb. f 0,75 VIc
- Jager-Meursing, T.* 1671
Een trein stond stil. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland (1952), (21 x 15), 219 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Jansonius, Hella* 1670
Luuk gaat aan de krant. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 219 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Jansonius, Hella* 1663
Til dingt naar de hoofdprijs. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 162 blz., geb. f 4,25 V, M
- Jeanne Marie* 1632
Kees Kroon. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (22 x 16), 76 blz., geb. f 1,05 VIa, J, (P)
- Johns, W. E., Captain* 1639
Biggles geheim agent. Vert. uit h. Engels (Biggles secret agent) dr D. L. Uyt den Bogaard — Assen, Born, 1952, (21 x 14), 168 blz., geb. f 3,90 VIa, J
- Johns, W. E., Captain* 1640
Biggles in Egypte. Vert. uit h. Engels (Biggles flies south) dr D. L. Uyt den Bogaard — Assen, Born, 1952, (21 x 14), 167 blz., geb. f 3,90 V, J
- Kalff, Louise* 1601
Arie Flarie en andere rijmpjes. Geïll. met teken. dr Hermien IJzerman — Bussum, Van Dishoeck, (1952), (24 x 16), 26 blz., geb. f 2,50 VIc
- van der Klei, Jac.* 1633
De Tinneghieters. Geïll. met teken. dr Jac van der Klei — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-reeks no. 34), (1952), (19 x 12), 38 blz., f 0,50 VIa
- Koen-Conrad, Netty* 1668
... En toch werd de einder blauw! Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 218 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Kresse, Hans* 1641 t/m 1643
Eric de Noorman. Deel 16: De wolven van Scorr; Deel 17: Het verbond der groene dolken; Deel 18: Het geheim van de verboden stad. Geïll met teken. dr Hans Kresse — A'dam, De Tijd, (1952), (14 x 23), resp. 64, 62 en 64 blz., p. dl f 0,75 VIa
- Kuypers, Miep* 1619
De verdere avonturen van Jens en Hens. De ondeugende eskimo'tjes. Geïll. met teken. dr H. Zwart — Hoorn, West-Friesland, (1952) (21 x 15), 155 blz., VIb-c, J
- Lentinck, Rona* 1674
Het tehuis bij de rotsen. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (21 x 15), 219 blz., geb. f 4,90 IV, M

- Lindgren, Astrid* 1617
Pippi gaat aan boord. Vert. uit h. Zweeds (Pippi Långstrump går ombord) dr Lisbeth Bergesius-Wildschut — Assen, Born, 1952, (19 x 12), 107 blz., geb. f 2,90
 VIB-c
- Lisarde, Koen* 1666
Voorbij aan de nacht — Bussum, Desclée de Brouwer, 1952, (19 x 13), 171 blz., f 3,40
 IV-V, J †
- Menkens-van der Spiegel, D.* 1665
't Sopraantje. Geill. met teken. dr Adri Alindo — Delft, W. D. Meinema, (1952), 2e druk, (23 x 16), 126 blz., geb. f 1,50
 V, M, (P)
- Norel, K.* 1626
Jan en Janneke in Canada: Geill. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (23 x 16), 61 blz., geb. f 0,95
 VIB, (P)
- Oostr, R. en C. Covens* 1611
De Vonk 1952. Geill. met teken. — Assen, Van Gorcum & Comp., 1952, (25 x 16), 32 blz., f 0,60
 VIa-b, P
- van der Plaats, Betty* 1634
Anne-Marie in de branding. Geill. met teken., dr Hans Borrebach — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (22 x 16), 192 blz., geb. f 3,90
 VIa, (P)
- Ramsay, Tamara* 1631
De wonderbaarlijke reizen en avonturen van kleine Dot. Vert. uit h. Duits (Wunderbare Fahrten und Abenteuer der kleinen Dott) dr Lenie Mansveld. Geill. met teken. dr Alfred Seidel — Den Haag. J. Ph. Kruseman, (1952), (25 x 16), 286 blz., f 7,25, geb. f 8,50
 VIa
- Roggeveen, Leonard* 1606
Piep! zei de muis en andere vertellingen. Geill. met teken. dr Leonard Roggeveen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Roggeveen's dierenserie), (1952), 3e druk, (21 x 15), 44 blz., f 0,65, geb. f 0,95
 VIC
- Sherman Griffith, Helen* 1608
Loesje Maude en de familie Rolle Bolle. Vert. uit h. Amerikaans dr Jannie Daniëls. Geill. m. teken. dr Thea Gregoor — Rijswijk, Kramers, (1952), (19 x 14), 188 blz., geb. f 2,90
 VIC, M
- Vanderstuys, Wm. N.* 1638
De club van Draadje knapt het op! Geill. met teken. dr Wim Backer — Haarlem, Boom-Ruygrok, (1952), (20 x 14), 127 blz., geb. f 3,25
 VIa, J
- Vandersteen, Willy* 1644 t/m 1657
Het bevroren vuur — *De koning drinkt* — *Lambiorix* — *Op het eiland Amoras* — *Princes Zagemeel* — *De Ringelingschat* — *De sprietatoom* — *De stalen bloempot* — *De stierentemmer* — *De tuftuf-club* — *De vliegende aap* — *De Witte uil* — *Het zingende nijlpaard* — *De zwarte madam*. Geill. met teken. — Antwerpen, Standaardboekhandel, (Avonturen van Suske en Wiske), (1952), (26 x 21), elk deel 56 blz., f 2,90 per deel
 VIa

- Verbeeten*, W. J. 1637
Flugge eekhoorn wordt opperhoofd. Geill. met teken. — Helmond, Uitg. Helmond, (Kroonserie deel VII), (1952), (25 x 16), 156 blz., f 3,50 VIa, J
- van Vlaanderen*, Nanda 1673
Het millioen van Tante Betsy. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 186 blz., geb. f 4,25 IV-V, M
- Winkler-Vonk*, Annie 1620
Jansje Kippkop. Geill. met teken. dr C. B. Teewisse — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (21 x 15), 187 blz., geb. f 3,90 VIb, M, (P)
- Worm*, Piet 1602/3
De ware avonturen van Gi en Raf — Eén emmertje water. Geill. met teken. dr Piet Worm — A'dam, Allert de Lange (Rode roos-serie), (1952), (15 x 18), beide 32 blz., p. dl. f 0,95 VIc
- Worm*, Piet en Matthieu Wiegman 1604/5
Roetzwart, sneeuw wit — Zoem, zoem, zoem, op iedere bladzij een bloem uit meel-draadjes tuin. Geill. met teken. dr resp. Piet Worm en Tia Worm — A'dam, Allert de Lange, (Rode roos-serie), (1952), (15 x 18), 32 en 28 blz., p. dl f 0,95 VIc
- Wouters*, Wieland 1623
Toch chauffeur. Geill. met teken. dr C. S. T. M. Leeftang-Oudenaarden — Delft, W. D. Meinema, (1952), 3e druk, (23 x 16), 126 blz., geb. f 1,50 VIb, J, (P)
- XX 1612
Het Licht schijnt overal. Kerstboek. Geill. met teken. dr Nans van Leeuwen — A'dam, Ploegsma, 1952, (26 x 20), 56 blz., geb. f 1,30 VIa-b-c, (P)
- XX 1625
Monki komt in Nederland. Geill. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (Monki's reis om de wereld), (1952), (27 x 19), 112 blz., f 1,50 VIb
- XX 1658
De muze en de seizoenen. Een bloemlezing van verzen waarin de dichters de vier seizoenen bezingen verdeeld in vier afdelingen en bevattende twee en vijftig verzen dat is voor iedere week van het jaar één — A'dam, Ver. ter bevordering v. d. Belangen des Boekhandels, 1953, (22 x 14), 83 blz., f 0,75 V
- XX 1616
Nog één verhaaltje, opa. Geill. met teken. dr B. Brienen, C. Stork en J. van Vught — A'dam, Keesing; Antwerpen, Sheed & Ward, („Opa"-serie), (1952), (24 x 16), 224 blz., geb. f 5,50 VIb-c
- XX 1659
Wie wat waar? Jaarboek 1953. Geill. met foto's + teken. t.d.t. — Leiden, A. W. Sijthoff, (1953), (17 x 12), 288 blz., geb. f 3,40 V

MEI 1953 JAARGANG IV NUMMER 10

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Register-nummer

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

WIN ER EEN ABONNÉ BIJ

Wie zich vóór 1 Juli abonneert ontvangt dit Registernummer gratis, en is daardoor met één slag globaal georiënteerd over de lectuur voor jeugd en jongeren van begin 1952 af!

Het moet onze trouwe lezers niet moeilijk vallen de **Idil-Gids** bij anderen (ouders, opvoeders, onderwijsmensen, geestelijken, bibliotheken) te introduceren. Win er een abonné bij — het zal Uw tijdschrift, dus ook Uzelf, ten goede komen.

De **Idil-Gids** voor jeugdlectuur

GEEFT VEEL, KOST WEINIG

De eerstvolgende aflevering (nummer 1 van Jaargang V) verschijnt Juli 1953

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIA = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIA) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIA).

REGISTER* - JAARGANG IV

Het romeinse cijfer (met eventueel letters en tekens) geeft een moreel-pedagogische kwalificatie. De verklaring van deze symbolen vindt men op blz. 146.

Het arabische cijfer is het volgnummer, zoals dat in deze jaargang bij elke recensie in de marge is geplaatst. Het verwijst dus naar de bespreking van het desbetreffende boek in

De **Kronieken van jeugdlectuur**, of andere overzichten en artikelen. De numerieke volgorde van de cijfers loopt van 1263 (Juli 1952) — 1674 (April 1953). De aan deze jaargang voorafgaande recensies 1118 — 1262 zijn mede in dit register opgenomen*. Wil men bibliografische gegevens (prijs, uitgever, formaat enz.) dan raadplege men

De **Bibliografische Registers**, die in elke aflevering aan het slot zijn opgenomen. Deze vermelden ook de moreel-pedagogische kwalificatie en het volgnummer.

Voorbeeld. Zoekt men een boek van Harry Vencken (zie onder Vencken in dit register), dan vindt men het volgnummer 1537. Bij het bladeren lettend op de marge-cijfers, komt men onder nr 1537 dan op blz. 107 de recensie van dit boek tegen. En als men vervolgens nog de prijs of het aantal bladzijden e.d. moet weten, kijkt men in het onmiddellijk daarop volgende Bibliografisch Register van die maand, dat alfabetisch op auteur is ingericht (blz. 110).

van Abkoude, Chr.: Pietje Bell gaat vliegen — VII ^b , J	1318
van Abkoude, Chr.: Pietje Bell is weer aan de gang — VII ^b , J	1317
Abraham, C. H.: Prelude — V, JM	1582
Abramsz, S. Veertien dagen op een ijsschots — V-VIa, (P)	1484
Ages-van Weel, Aleid: Jodel-Madeli — VIa, M	1274
Aldus, G. A., en I. Snoek: In het land van de bijbel — IV, P	1422
de Amicis, Edmondo: Jongensleven — VIa-b	1371
van Amstel, Max: Meester Vrijbouter — VIa-b, J	1627
van As, Piet: Sizo en de bosgeuzen — VIIb, J	1469
van As, Piet: Van Texel begon de victorie — V, J	1577
Barrie, J. M.: Peter Pan — VIa-b-c	1609
Bartels, L., C. M.: Pijlen in het oerwoud — VI †	1328
Baum, Frank L.: De grote tovenaer van Oz — VIIb-c	1427
Bazlen, K. A., Ir: Zuiderzeeland — V	1417
Beck, Marianne: Een ongeluk komt nooit alleen — VIc	1190
Been, Joh. H.: De drie matrozen van Michiel de Ruyter — VIa-b, J, (P)	1366
Beishuizen, Piet: Baird de ziener — VIa-b, J	1479
Bell, Kensil: De rebel — V, J	—1530
van Bemmelen, R. W., Dr: De vulkanen op Java — VIa	1166
van Bendegem-van Ast, Gré: Tòch een taak — IV, M, P	1594
Benus, Th. S.: Kees op het speurderspad — VIa-b, J	1628
Berg, Karel: Met gouden stem — VIa, M	1403

* Het laatst verschenen register vindt men in de Idil-Gids van Februari (toen nog Bijlage van „Het Schoolbestuur”). Over de (evenseens nog als Bijlagen verschenen) nummers Maart - April - Mei - Juni 1952 is nimmer een register gepubliceerd, zodat de inhoud daarvan mede in bovenstaand register is verwerkt. Staat het volgnummer tussen haakjes, dan verwijst het slechts naar bibliografische gegevens, niet naar een recensie.

Bertelsen, Erik: Bent en zijn vrienden — VIb, (P)	1268
Berthilo, Br., en R. P. fr. H. Randag: Luistert naar Hem — VIc †	1600
Betlem, Guus: Het meisje van Pete — IV-V, M	1191
Betlem, Guus: Zon in December — V, M	1664
van Beusekom, G., Dr: De wonderen der levende natuur — IV-V	1497
Blij-van der Kooi, Emmy: Jaapje's verrassing — VIb-c, P	1467
(Boer, Jan): Zonnestralen — VIc	1118
Bokma, T.: Zij was zo blij — VIb, M, P	1558
Bomans, Godfried: De onsterfelijke Pa Pinkelman — V	1348
Bomans, Godfried: Pa Pinkelman in de politiek — V	1349
Boosman, Judith: De drie tenten — IV-V, M †	1413
Boosman, Judith: 't Steile pad — IV, M †	1414
Booy, Thijs: Nu de wereld open ligt — IV-V, LP, JM	1339
Boudens, Aug. A.: De moord in de sneeuw — V, JM †	1448
Bouws, Tom: Met Van Riebeeck aan de Kaap — VIa-b	1192
Boylston, Helen Dore: Carol in het Zomer-theater — IV-V, M	1303
Brander, H.: Meisje, dans de wereld in — IV-V, M, N	1301
Brean, Herbert: Laat dat roken! — IV-V	1495
van Breda, Ans: Jacaranda Farm — IV, M, N	1453
Broad, Lewis: Winston Churchill — IV-V	1496
Broos, Piet: De geschiedenis van een blinde prinses — VIb †	1314
Broos, Piet: Van heiligen en bloemen — VIb †	1313
Broos, Piet, en P. Gaudentius Moolenaar O.F.M.: De heilige Mis — VI, †	1227
Brugman, Til: Tijn Nix, de tranendroger — VIb-c	1228
Brussee, H. G., en J. F. Vogel: Met hart en hand voor dier en plant — V	1352
Bruijn, Cor: Rinke Luit — VIa, (P)	1376
Bruijn, Cor: Teun Dammers — V, J	1452
Buck, Pearl S.: Van verre landen — IV (VIb°)	1229
Burger, W. C.: Jacht op uranium — V, J	1490
Burnett, Frances Elisa Hodgson: De kleine Lord — VIa-b	1370
van Buuren, Ank: Pam Roorda — IV, M, N	1193
Callewaert, L. J., O.P.: Levensgezondheid — IV-V, †	1230
Capelle, M. C.: Het weggegoorven toversnoer — VIb, (P)	1561
Carroll, Lewis: Alice's avonturen in wonderland — VIb	1269
Churchill, Winston: Mémoires over de tweede wereldoorlog Deel 1-8 — V	1231 en 1418
Claes, Ernest: Kiki — V †	1457
Clarenbeek-van Klaveren, M.: Het Kerstkindje is nu geboren — VIb-c †	1425
Clarenbeek-van Klaveren, M.: Novene voor de Eerste Heilige Communie — VIc †	1615
Clarenbeek-van Klaveren, M.: Samen naar Jezus — IV †	1614
Clarenbeek-van Klaveren, M., en Drs Joan Bertrand, s.m.m.: Van Kerstkind tot Paaslam — VIb-c †	1613
Clotilde, M., Zuster, en Riet Arendsen: Voor lezertjes en luistervinkjes — VIc	1119
Colman, John S.: De zee en haar geheimen — V*	1232
le Comte, Annie: Evy beslist zelf — V°, M	1120
le Comte, Annie: De schat bij de eik — VIa-b	1629
Conrad, Joseph: Jeugd. Een vertelling van de zee — V, J	1331
Conscience, H.: De leeuw van Vlaanderen — VIa-b	1363
Cornette-Wagner, E. J.: Inleiding tot de Vlaamse en Hollandse schilderkunst — V, JM	1194

Corsari, Willy: En in die sneeuwbal zit ik — IV-V, M	—1669
Cramer, Rie: Januari — Februari — Maart — April — Mei — Juni — Juli — Augustus — September — VIC	1547/55
Cramer, Rie: Katrientje — VIC	1356
Cramer, Rie: Mijn liefste versjes — VIC	1389
Crisp, F.: De schat op het koraalrif — V, J	1578
Daalder, D. L.: Karel ende Elegast — VIa	1485
Daalder, D. L.: De Ridders van de Tafelronde — V, JM	1415
Dalle, Felix: Hart in de orkaan — IV-V †	1357
Dalle, Felix: Jonge Hendrik Kapitein — V, J †	1662
Dalle, Felix: Luister naar die stem... — IV-V, J, †	1167
(David e.a.): De Psalmen — IV-V	1499
Degref, Else: Het gulden spoor — V, M	1580
Degreeff, Johan D.: Het geheim van de goudader — VIa-b, J	1121
van Dengel, Kees: Stan Tieman van Bosschenhoven (2din) — IV-V, J †	1533-1534
Dick, Phiny: Pom van de Pomheuvel — Vīb-c	1309
Dickens, Charles: Dombey en Zoon. Deel 1 — IV	1340
Dickens, Charles: Grote verwachtingen — IV-V	1341 en 1419
Dickens, Charles: In Londen en Parijs — IV-V	1342
Dickens, Charles: Kleine Dorrit. Deel I en II — IV-V	1343-1344
Dickens, Charles: De lotgevallen van Olivier Twist — IV-V	1345
Dickens, Charles: De nagelaten papieren der Pick-Wick-Club. Deel I en II — IV-V	1346-1347
Dommering, Corry: De grote vogeltrek — Vīb°	1195
van Donck, Mas: Tini vindt een baan en ... nog iets — IV-V, M,(P)	1300
van Dongen, Rita: Rietje pakt aan — Vīb, M	1517
Douwes, D. J.: De dief van Colosse — VIa-b	1369
Duff, Douglas V.: De eerste reis van de Gouden Haan — V, J	1528
Duff, Douglas V.: De verdwenen admiraal — V, J	1660
Dulicu, Jan: Paulus de boskabouter en Wawwa het olifantje — Vīb-c	1509
Dumas, A.: De drie Musketers (uitg. Van Goor) — IV-V, JM	1338
Eelssema, W. J.: Hans de detective — VIa, J	1524
Eerdmans, Theo M.: Mijn vrijheid — IV-V	1458
(Eggink, Clara): De muze en de seizoenen — V	1658
Eising, M.: Riekie — Vīb-c, M	1618
Entwistle, Mary: De ster van de koning — VIC	1538
van Etten, Ine: Goede morgen melkboer! — IV-V, M	1122
Ewing, Juliana: Ons veld — Vīb-c	1168
van Eyk, Henriette: Schots en scheef — V	1350
Eyckeler, J., Drs, en G. van Gerwen: Jezus van Nazareth. Deel 1 — Vīb †	1545
Eyckeler, J., Drs, en G. van Gerwen: Het Oude Verbond. Deel 2 — Vīb †	1546
Faber-Meynen, Netty: Met Kerstmis thuis — Vīb, J, (P)	1621
Flanders, John: Het spookeiland — Vīb°	1519
Fons, Nonkel: Wisky en Boule — VIa-b	1276
Frankena, H. E.: Meisjes waar pit in zit — IV-V, M, (P)	—1302
Fransen, Frans: Knilleke het trouwe kleermakertje — Vīb †	—1624
Fruithof, P. H.: Drie jongens en een oud kasteel — VIa, J	—1630
Fruithof, P. H.: Over vier uur.....! — VIa, J	1123
Gajentaan, J., Dr: Volgende patient — V	1233
Gammon, David: Het geheim van het heilige meer — V, J	1529
Garrod, F.: Paddy — V, J †	1574
van der Geest, K.: Invasie in San Salvador — V, J, P	1576

van Gelre, Margo: Kriek en Koosje — VIIb, M	1440
Gevers, Marie: Het gestolen oor — VIIb	1270
de Goede, J. H.: Weggewaaide jongens — VIa-b, J	1365
Goedemondt, L. J., en J. G. Th. van Nes: De wei in — V	1462
Gombrich, E. H., Dr: Eeuwige schoonheid — IV-V	1234
Goudappel-Bos, Riek: Ga dan op reis Marjan... — V, M	1579
Goudappel-Bos, Riek: Marja verkoopt ijsco's — VIIb, M	1431
Graafland, B.: Abe Lincoln — VIa	1169
Graafland, B.: Livingstone dwars door Afrika — V, JM, (P)	1527
Griffith, Helen Sherman: Loesje Maude en de familie Rolle Bolle — VIC, M	1608
Gruys-Kruseman, S.: Hoor moeder leest voor. 3e deel — VIIb-c	1468
Grijze Oul: Pelgrims der wildernis — V	1385
van der Gucht, Gaston M.: — Doorbijten, Maaiken — V, M †	1235
van Guldener, H.: Rembrandt — V, JM	1661
Gummarus, Br.: De Fakkel. Deel I, II en III — VIa †	1323-1324-1325
Gunther, John: Eisenhower — IV-V	1459
Haan, Fictje: Grote dochter — VIa-b, M	1562
Haantjes, J., Dr, en Achilles Mussche: Inleiding tot Guido Gezelle — IV-V.	1299
Hage, Debo: Strijd om het Eksterbroek — VIa, J †	1523
Hagers, Esther: Tonny Borger — V, M †	1411
Hagers, Freddy: Goeie reis allemaal! — IV-V, M	1672
Hagers, Freddy: Hallo, Marjolein! — VIa, M	1124
Hagers, Freddy: Marjoleintje op Vlieland — VIIb, M	1470
van Hall, Ilona: Kinderen van Amerika — VIa	1125
van der Hauw-Veltman, Regina: Eskimo-boy — VIa, J, (P)	1481
van Havelte, Sanne: De verloren melodie — IV-V*, M	1591
Hazelaar, Jac. A.: De zoon van Prikkebeen — VIIb-c	1126
van Heerde, G.: Moc-Wah, de tarki — VIa, J, (P)	1127
van der Heide, Willy: Een dollarjacht in een D-trein — VIa, J	1380
van der Heide, Willy: Drie jongens als circusdetective — V, J	1380
van der Heide, Willy: Een speurtocht door Noord-Afrika — VIa, J	1635
Heimans, E., en Jac. P. Thijssse: In het bos — V	(1128)
Heistein, Odd: Bruintje en zijn vriendjes — VIIb	1433
Helder, Jan: De Kaap in zicht! — V, JM	1293
Helmer, H., C.ss.R.: Met Christus — V, J †	1379
Henry, Thomas R.: Het witte continent — IV-V	1236
Hergé: Het gebroken oor — VIa-b	1478
Hergé: Het geheim van De Eenhoorn — VIa	1442
Hergé: De guitenstreken van Kwik en Flupke (3e, 4e en 5e reeks) — VI	1444/45/46
Hergé: De schat van Scharlaken Rackam — VIa	1443
Hesper-Sint, Marian: Een huisje vol — VIC	1543
Hesper-Sint, Marian: Kom je op schoot? — VIC	1542
Hesper-Sint, Marian: Nog eventjes Klaas Vaak — VIC	1599
van den Heuvel, Mimi: Guus maakt plannen — VIa, M	1129
van den Heuvel, Mimi: Pech gehad — VIIb, M	1516
van Hichtum, Nienke: De vertellingen van Oom Remus — VIIb	1396
Hildebrand, A. D.: Karel, de kleinzoon van Daan de eend — VIIb-c°	1196
Hildebrand, A. D.: Met Lodewijk naar school — VIC°	1197
Hildebrand, A. D.: Monus' avonturen op aarde — VIa-b, J	1436
Hildebrand, A. D.: Monus de man van de maan — VIa-b, J	1326
Hildebrand, A. D.: De uittocht der dieren — VIIb	1170
van Hille-Gaerthé, C. M.: Zeven kinderen over de oceaan — VIIb	1622

Hillyer, V. M.: De wereldgeschiedenis in een notedop — VIa ^o , N	1573
Hoekstra, Han G.: Rijmpjes en versjes uit de nieuwe doos — VIc	1390
Hölscher, To: Het boek van Trees en Kees — VIc †	—1355
Hölscher, To: De geschiedenis van Truusje en Minet — VIc, †	1263
Hölscher, To: Hoe Bert aan een hond kwam — VIc, J †	1198
Hölscher, To: Hoe Trotskopje genas — VIa-b, M †	1362
Hölscher, To: Jan en zijn ballon — VIc, J †	—1264
Hölscher, To: Jesje en de heks — VIc, M †	—1199
Hölscher, To: Maria's raad — VIa-b-c †	1610
Hölscher, To: Sinterklaas goed-heilig Man — VIc †	—1395
Hölscher, To, en pater Romualdus, o.f.m. cap.: De katholieke jeugdbijbel.	
Deel I en II — V, JM †	1304-1305
Hofwijk, J. W.: Het schroefje en ik — IV-V	1237
Hoogland, Hannie: Zij sluiten een verbond — IV-V, M, Jd	—1382
de Hoog-Nooy, Annie: Dorien speelt hoog spel...! — IV-V, M	—1381
Hooykaas, R., Dr: De chemische omwenteling — IV-V	1297
Hublet, Albert, S.J.: Dossier 1248 — V, J †	—1406
Huik: Koentje — VIa-b, J	—1200
van de Hulst, W. G.: Van Hollandse jongens in de Franse tijd — VIa, J, (P)	1439
van de Hulst Jr., W. G.: Ik ben een oude juffrouw — VIc	1607
Jager-Meursing, T.: Een trein stond stil — IV-V, M	1671
Jansen, Klaas: Het gestolen prinsje — VIc	—1307
Jansonius, Hella: Joke's debuut — IV-V, M	—1589
Jansonius, Hella: Luuk gaat aan de krant — IV-V, M	1670
Jansonius, Hella: Til dingt naar de hoofdprijs — V, M	—1663
Jeanne Marie: Kees Kroon — VIa, J, (P)	1632
Jespers, Hendrik: De keizerlijke waarzegger — VIIb †	—1556
Johns, W. E., Captain: Biggles geheim agent — VIa, J	—1639
Johns, W. E., Captain: Biggles in de Zuidzee — V, J	—1238
Johns, W. E., Captain: Biggles in Egypte — V, J	—1640
Johns, W.E., Captain: Biggles vliegt naar Tibet — V, J	1201
de Jong, Cock: Joke en Wies naar Suriname — VIa-b, M, P	1368
de Jonge, A. C.: De kanovaarders Kris en Ris — VIa-b, J, N	1400
Jongejan-de Groot, C. Th.: Dromelot — VIIb, M, P	1471
Jongejan-de Groot, C. Th.: Een omgewoeld tuintje — VIIb, (P)	1472
de Jongh, Marijke: De lastpost — IV (IV-V, M) M	—1202
Jürgen, Anna: Blauwe vogel — V, J	1575
Jurgens, Marianne: Van een jongen met een toverpaard — VIIb	1557
Kabboord, Adriaan J.: Huib de sluiikersjongen — VIa-b, J, (P)	1563
Kalf, Louise: Arie Flarie en andere rijmpjes — VIc	—1601
Kästner, Erich: Emiel en de drie tweelingbroers — VIa-b	—1130
Kästner, Erich: Emiel en zijn detectives — VIa-b, J	—1480
Kästner, Erich: De 35ste Mei — VIIb	—1511
Kat, A. I. M., Dr: Palestrina — V	1239
Keller, G., Mr: Schubert — V	1240
Kerssen, O.: De kromme sprongen van Jongejan en Rodehaan — VIIb, J	1203
Kessels, Elsa: Het geheim der drie vreugden — IV-V, M †	1171
Klavier, Cas: Een handvol confetti — VIIb-c, †	1265
van der Klei, J. W.: De aanhouder wint — VIa ^o , J, N	1568
van der Klei, J. W.: Onder het linnen dak — VIa-b, J	1565
van der Klei, Jac.: De Tinneghieters — VIa	1633
Klein, Jan: Dominicus Savio — V, JM †	1172

Kloek, Dolf: Renske ontdekt de wereld — IV, M, (P)	1383
Klooster, Angenita C.: Een kleine snoeper — VIc	1131
Klooster, Angenita C.: Naar dromenland — VIc	1132
Koch, K. L.: Jeugd Brehm — V (VIa*), JM	1503
Koen-Conrad, Netty: ...En toch werd de einder blauw! — IV-V, M	1668
Koen-Conrad, Netty: Idylle op de „Morgenster” — IV-V, M, N	1412
Koot, Ton: Volg het spoor — V	1133
Kosch, A., en Drs. J. R. Müller: Wat bloeit daar? — V	1353
Kosch, A., en Drs J. R. Müller: Wat vind ik daar? — V, JM	1294
Kraan-van den Burg, Gera, en Dr K. J. Bult: Moeder, zeg me eens... — IV, P	1595
Kray, Hein: Helden in de poolnacht — V, JM, (P)	1333
Kresse, Hans G.: Eric de Noorman. Deel I t/m XIV — V, J	1279 t/m
Kresse, Hans G.: Eric de Noorman. Deel XVI t/m XVIII — VIa	1641 t/m
Kuin, J.: Meteor aan de operahemel — V	1454
van Kuipers, Joke A.: Peppeltje — VIc	1466
Kuypers, Miep: Dolly en Polly — VIb, M	1518
Kuypers, Miep: Dwarskopje — VIa-b, M	1477
Kuypers, Miep: Jetje Plezier — VIb, M	1476
Kuypers, Miep: De verdere avonturen van Jens en Hens — VIb-c, J	1619
Ladan, Suze: Het duinfeetje — VIb-c	1507
van Laer, J.: De match gaat verder — IV-V, J †	1588
Lagerlöf, Selma: Karr en Grauwvel — VIa	1330
de Lange-Praamsma, Max: Goud-Elsje — IV, M, (P)	1332
de Lange-Praamsma, Max: Goud-Elsje na de grote storm — IV, M, P	1134
de Lange-Praamsma, Max: Mientje van Plotske — VIa, M, P	1572
Laup, Simone: Hotelratten — V, J	1241
Lee, Norman: De geest van Jerry Moonlight — V, J	1488
Lee, Norman: Paul Vassar, geheim agent — V, J	1487
van der Leeden, P: Tom Prins op expeditie naar donker Afrika — VIa, J	1135
Lem, Josephine: De rose diamant — VIa, M	1242
Lentinck, Rona: Het tehuis bij de rotsen — IV, M	1674
Lindekruis, T: Renne — IV-V, JM †	1532
Lindgren, Astrid: Pippi gaat aan boord — VIb-c	1617
Lindgren, Astrid: Pippi Langkous — VIb-c	1308
Lisarde, Koen: Ik wil een dappere kerel zijn — V, J †	1407
Lisarde, Koen: Voorbij aan de nacht — IV-V, J †	1666
Lodewijks, J. M., Dr: Natuur thuis — en buiten — V	1243
van Loggem, Manuel: Het Egyptische koningsgraf — VIa, J	1136
Luysterborgh, Christian: De wonderbare geschiedenis van de hovaardige kruik — VIb-c	1173
Luyts, A: De toverlantaarn — VIa-b, †	1273
Lijsen, A. C., Drs: Amerika U.S.A. — VIa-b	1271
Maag-Socin, M: Vreni helpt — VIa-b, M	1435
Maartens, Erica J. W.: Deining om de steenoven — IV-V, M	1137
Mac-Donald, Betty: Mevrouw Piggle-Wiggle wéét het! — V-VIb	1397
de Man, Annie: Mieke op de balletclub — VIa-b, M	1174
Mare, Stella: Jonge harten — IV-V, M	1204
Marga: Marietje's droom — VIb, M, (P)	1138
Marie, Jeanne: Kees Kroon — VIa, J, (P)	1632
Markus-Peters, Mary L.: Australië — VIa-b	1272
Marryat, Captain: De kinderen van het Nieuwe Woud — VIa	1329

van der Meer, F., Dr, en Dr M. A. Schwartz: Beknopte atlas van de Westerse beschaving — IV-V	1536
van der Meer-Prins, L.: Adieu Victorien! — IV-V, M, N	1139
Meilink, W.: Handboek voor de poppenspeler — V	1501
Melchior, A., Dr: 2000 jaar wonen — IV-V	1387
Melis, Godelieve: Vertel me voort! — VIb-c	1205
Melville, Herman: De jacht op de witte walvis — IV-V	1206
Mendels, Dora: De familie Knussehoek — VIb, M	1428
Menkens-van der Spiegel, D.: 't Sopraantje — V, M, (P)	1665
Menkens-van der Spiegel, D.: Die zonnige zomervacantie — VIa-b, (P)	1564
Metz, Louis: Het orkest onder de loupe — V	1386
Meyboom-Veltman, N.: Een mand vol letters — IV-V, M, N	1140
Meijer, Chr. A.: Kaaskop & Co. — VIa, J	1569
Meijer, Chr. A.: Seiners en spionnen — IV-V, J	1141
Middelhoek, A.: Man en muis — VIb	1432
Mirjam: Bijbelse Geschiedenis (2 delen) — VIa-b †	1316
Mol, M. Bellarminus, Frater: Mijn levensweg — VIb-c, †	1244
Monnikendam, Marius: Igor Strawinsky — IV-V	1245
Mooijman, W.: Nieuw-Zeeland — V	1246
Naber, H. A., Dr: De ster van 1572 — V, JM	1142
Naerebout, Joop: Edith en Joost in de grote stad — VIc, (P)	1505
Nanda: 'n Beetje stout, 'n beetje lief — VIc	1465
van Nes, J. G. Th.: Het Nederlandse zoetwateraquarium voor school en huis — V, JM	1295
Nienke: Jaapke en Tienke — VIc, P	1207
Nierop, Pieter: Om het bruine monster — V, J, N	1449
Nolthenius, Hélène, Dr: Onvoltooid Symphonie — V	1455
Norel, K.: Jan en Janneke in Canada — VIb, (P)	1626
North, Sterling: Jerry en het zwarte schaap — VIa-b, J, (P)	1401
Nowee, J.: Arendsoog en de verdwenen rivier — VIa, J	1327
Nowee, J.: Arendsoog knapt het op — VIa	1175
Nowee, J.: Om de juwelen van Zambesia — VIa, J	1208
Nowee, J.: Witte Veder — VIa-b	1176
Oostra, R., en C. Covens: De Vonk 1952 — VIa-b, P	1611
Ott, Estrid: Beren-Karins levensdroom — IV-V, M	1143
Ottens, Christien: De gestolen fiets — VIb, J, (P)	1560
Ouwerkerk-Bakker, Fr.: Marion — IV-V, M, (P)	1493
van Oven, Ro: Judith Leyster — IV-V*, M	1592
Pagano, Leo: Helsinki 1952 — V	1597
Peereboom, Klaas: Olympisch Logboek 1952 — V	1502
Peeters, Jan: Holderdebolder — VIc	1306
Peeters, Maur.: Pim bij de muizen — VIc	1177
Peeters, Maur.: Wij zijn met vier — VIc	1209
Peltzer, Felix: Malojawind — IV-V, JM	1492
Philippe, C.: Hoge laarzen en een breed gerande hoed — VIb, J	1210
van der Plaats, Betty: Anne-Marie in de branding — VIa, (P)	1634
Pleysier, A.: De kinderen van de muizenbarbier — VIb-c	1247
Poortenaar, Jan: Albert Schweitzer — V, JM	1486
Popping, H. J.: Onze voorhistorie — V	1420
Postma, C., Arts: Stippellijnen voor jongens — V, J, P	1144
Postma, W. P., Dr, en H. Kleijn: Paddestoelen — V	1463
Pothast-Gimberg, C. E.: Midden in de winternacht — VI	1541

Pothast-Gimberg, C. E.: De pluizen van de paardebloem — Vīb-c . . .	1145
Raatgever, J. G.: Jan wordt soldaat — IV-V . . .	1460
van Raephorst, Marijke: Klein als sterren — IV, M, (P) . . .	1593
Ramsay, Tamara: De wonderbaarlijke reizen en avonturen van kleine Dot — VIa . . .	1631
de Ranitz, H., Jhr.: Stippelijnen voor meisjes — V, M, P . . .	—1146
Relham, Robert: Het ABC der electrotechniek (2 dln) — V, J . . .	1586/7
Renes-Boldingh, M. A. M.: Marieke-Marijke — VIa, M, P . . .	1378
Renes-Boldingh, M. A. M.: Het meisje uit de gele auto — VIa-b, M, (P)	1567
Renes-Boldingh, M. A. M.: Het muzikantenhuis — Vīb, (P) . . .	1514
Reuling, Josine: Paulientje's reis naar dierenland — Vīb-c . . .	1211
Reyol, John C.: De schat — VIa, J † . . .	1437
Reys, W. W., met medewerking van C. J. Krocké: Europa, ons werelddeel (Ile deel) — VIa-b . . .	1178
van Riel, A. P. M.: Australië. Land en volk — V . . .	1248
Riemens-Reurslag, J.: Van haver tot gort — V . . .	1354
Rinses, Lida: Vooruit met flinke pas — VIa, M . . .	1147
Roeland, F. M.: De Madonna van Ommel — V † . . .	1148
Roggeveen, Leonard: Doe je mee? — VIa-b . . .	1319
Roggeveen, Leonard: Jan-Jaap heeft een trein — VIc . . .	1357
Roggeveen, Leonard: De „Okkie Pepernoot-serie”. — VIc . . .	1266 en 1504
Roggeveen, Leonard: Piep! zei de muis — VIc . . .	1606
Roggeveen, Leonard: Voorjaar op de Klaverwei — Vīb . . .	1267
Romijn, Aart: Van Hollandse jongens in de Duitse tijd — VIa, J, (P) . . .	1482
(Romijn, Jaap): De speelse muze — V . . .	1179
de Roos, H.: Hiep, hiep, hoera voor Akkerwoude — Vīb, J . . .	1149
Rosseels, Maria: Spiegheiken — IV-V, M . . .	1494
van Rossum, Rie: Zeven engelen rond Selma — IV-V, LP . . .	1336
de Rover, P. A.: Wim de kleine schipper — Vīb, (P) . . .	—1474
Rush, William Marshall: De rode vos van Kinapoo — V, J . . .	1489
Rutgers van der Loeff-Basenau, A.: De kinderkaravaan — V, JM . . .	1491
Rutgers van der Loeff-Basenau, A.: Rossy, dat krantenkind — VIa, M . . .	1405
Sachs, W. B., Dr: Het aquarium voor iedereen — V . . .	1249
de Sain, Ina: Vader hier zijn wij — Vīb-c † . . .	1313
Salesiaan van Don Bosco, Een: Zeffi de fakkelloper — V, J † . . .	1180
Salten, Felix: Perri — IV-V . . .	—1498
Sandel, Cora: Mijn dieren en ik — V-VI . . .	—1181
van Sandvoort, Betty: Myra, het zigeunermeisje — VIa, M . . .	1377
Schellekens, Nelly: De kinderen Kempenaar — Vīb . . .	1361
Schieker-Ebe, Sofie: Eén seconde... Sibylle! — IV-V, M . . .	1212
Schieker-Ebe, Sofie: Wat nu, Sibylle? — IV-V, M . . .	—1213
Schmidt, Annie M. C.: Veertien uilen — Vīb-c . . .	1508
Schmitz, Marie: Kom maar binnen! — Vīb-c . . .	—1360
Schoolland, J. L.: Marjan — Vīb-c, M, (P) . . .	—1506
Schouten, N. M.: Mineke durft wel! — Vīb, M, (P) . . .	1559
Schouten, N. M.: De paarden van de postillon — VIa, J, P . . .	1150
Schultz, James Willard: Pitamakan — VIa, J . . .	1450
Schultz, James Willard: Wampus, het opperhoofd der Tewa's — V, J . . .	—1451
Schuttevaer-Velthuis, N.: Drie meisjes en een oude molen — IV-V, M . . .	1590
Schwencke, Johan: Het rijk der grafische kunst — IV-V . . .	1250
Secker, J. H.: De geheimzinnige verdwijning van Tonnetje — VIa-b, J . . .	1367
Selleger-Elout, J. M.: Marianne's avontuurlijke reizen — Vīb, M . . .	1182

Servaes, Anke: Dokter Els — V, M	1531
Servaes, Anke: Puk van Weede — V, M	1214
Sherman Griffith, Helen: Loesje Maude en de familie Rolle Bolle — VIc, M	1608
Siebe, Josephine: Harlekijntje in Zwitserland — VIb-c	1311
Siebe, Josephine: Harlekijntje op het Jan Klaasseneiland — VIb-c	1312
Siebe, Josephine: Harlekijntje op kasteel Hemelhoog — VIb-c	1310
Sillevis, Sylvia: Drie meisjes en een cafetaria — IV ^o (IV-V ^o) M	1337
Smaal-Meeldijk, Rie: Jeroen — VIb, J, P	1515
Smeets, Marian: Gijsbert Konijn — VIc	1151
Smelik, J.: De waagmeester van Delft — VIa ^o , P, L	1373
Smit, G.: De psalmen — IV-V	1499
van Soest, Ems: Het dollе gebeuren in de club — IV (IV-V) M	1152
van Soest, Ems: Jasmijn en de wervelwind — IV (IV-V) M, N	1153
Spaapen, J.: Uw hond — IV-V	1251
Sperry, Armstrong: Bamboe — VIb-c	1358
Sperry, Armstrong: Kokosnoot — VIb-c	1359
Spierings, Kees: Ruud de sportheld — VIa, J †	1404
van Sprang, Alfred: Hevve no — IV-V	1252
Stark, Sigge: Het raadsel van Cora Bergö — IV-V, M	1535
Stark, Sigge: Ruth en de liefde — IV, M, (P)	1215
van der Steen-Pijpers, Co: Barendje maakt een schoolreisje — VIb-c, (P)	1510
Stelli, Elisabeth: Teelke's nieuwe jaar — VIa-b, M, (P)	1154
Sterkens, L.: Poësis — V, J †	1408
Sterkens, L.: Twee kameraden — IV-V, J, †	1155
Stevenson, Robert Louis: Ontvoerd — V, J, (P)	1585
Stouthamer, P.: Loekie (4 delen) — VIc	1391 t/m 1394
Strooband, J. M., en G. van Gerwen: Onze Verlosser. Deel I — VIc †	1544
Stuart, Frank S.: Bijenstad — V	1253
Stulp, J. F.: De speelman van Petersburg — VIa-b, J, (P)	1364
Stuveling, Hanneke: Annechien — V, M	1581
Svensson, Jón: Nonni — VIa-b, J	1156
Svensson, Jón: Nonni en Manni — VIa-b †	1399
Svensson, Jón: Zonnige dagen — VIa †	1322
Terpstra, Jout: Een voorjaarsvacantie van Doeke en zijn kameraden — VIb-c	1216
Terpstra, P.: Storm op het IJsselmeer — VIa-b, J, (P)	1254
Tetzner, Lisa: Wat er aan het meer gebeurde... — VIa-b, J	1434
Timmermans, Alphons: De man in de boekenkist — VIb, †	1183
Timmermans, Alphons: De overwintering op Nova Zembla — VIb	1217
Timmermans, Alphons: Het turfschip van Breda — VIb	1218
Tolman, Rinke: Vogels in loofbos en aan beekjes — V	1296
Toxopeus, Klaas: Vliegende storm — IV-V	1500
Travers, P. L.: Maria Poppins — VIb-c	1219
van Trotsenburg, Lies: Mia groeit tot Mieke — VIa ^o , M, N	1157
Tsui Chi: China en de Chinezen — VIa-b	1255
Twain, Mark: De prins en de straatjongen — VIa	1438
Uil, Grijsze: Pelgrims der wildernis — V	1385
Uyldert, Erik: Avontuurlijke reizen Bontekoe — VIa, J, (P)	1220
Vandersluys, Wm. N.: De club van Draadje knapt het op! — VIa, J	1638
Vandersteen, Willy: Avonturen van Suske en Wiske (14 dln) — VIa	1644 t/m 1657
van Veenendaal, W.: Het loze vissertje — V	1351
van der Velde, Miep: Kaarsjes voor Kerstmis — VIc †	1424
van Velsen, Ina: Ans en Hans — VIb	1512

Vencken, Harry: Tussen oerwouden en vulkanen — IV-V	1537
Verbeeten, W. J.: De strijd om de meteorformule — VIa, J	1372
Verbeeten, W. J.: Vlugges Eekhoorn wordt opperhoofd — VIa, J	1637
Verhoog, Gè: Urker Hein wil varen — VIa, J, P	1441
Vermeyen, Beatrijs: Anneke Gerdinck — V, M †	—1221
Verschoor, Len: Waar het om gaat — IV-V, M	—1335
Verschoor-van der Vlis, Nel: Het boek van Inge Brands — IV-V, M, (P)	1256
Verschoor-van der Vlis, Nel: In de strandhut — VIa, M, (P)	1158
Verschoor-van der Vlis, Nel: Laat de kinderen tot Mij komen — VIb, (P)	1473
Verschoor-van der Vlis, Nel: Toen Jop van school kwam — VIa, M, (P)	1159
Verschoor-van der Vlis, Nel: Vier jongens en een polshorloge — VIb, J	1475
Versteegh, Cor: Marie Curie — V, JM	1410
Verstegen, Leni, en Tom Bouws: Klein, klein kleutertje — VIc, †	1184
van der Vet, Carel: Twee H.B.S.-ers en een kermiskind — VIa, J	1375
Visser, P.: Het beleg van Alkmaar — VIa-b, J	(1160)
Visser, P.: Het beleg van Haarlem — VIa-b, J	(1161)
Vitaal, B., c.f.x.: Lony — VIa, J †	—1402
van Vlaanderen, Nanda: Het miljoen van Tante Betsy — IV-V, M	1673
de Vleschouwer-Verbracken, M.: Wies en haar korrespondenten — IV-V, M, †	1222
de Vletter, A. C. C.: Zeven jongens en 'n ouwe schuit — VIa-b, J	1185
Vollewens-Zeylemaker, Greta: Klasse zes naar de H.B.S. — VIa	1186
Vos, A. C.: Het leven van Edvard Grieg — V	1257
Vosma, Emmy: Een schip vaart weg! — IV-V, M	1334
de Vries, Anne: Da-vid, de her-ders-jon-gen — VIc, P	(1162)
de Vries, Anne: Die dom-me Jona — VIc, P	(1163)
de Vries, Anne: Ratje — V, P	1456
de Vries, Leonard: Ontdekkingsreis in Electronenland — VIa	1187
Waegemans, Yvonne: De kleine ree — VIb-c	1188
van Wageningen, Dick: Zon in het oerwoud — VIa-b, J, (P)	1522
de Water, Hendrik J.: Franklin Delano Roosevelt — V, JM	1409
Watson, Julian: Duivelseiland — VIa, J	—1584
Weenen, J., Dr: Gesleept door de zon — V	—1598
Weetveel, Prof.: Dat moet je beslist weten — VIa-b	—1320
Werner, K.: Zeevissen — V	1258
Wheeler, Janet D.: Billy Bradley op vuurtoreneiland — VIa°, M	1525
Wheeler, Post: Sprookjes uit het oude Rusland — V	1275
Wiedhaup, C. J. J.: Stippen in de sneeuw — VIa, J	—1571
Wilkeshuis, C.: Een jongen van de zee — VIa, J, (P)	1570
Wilkeshuis, C.: Oeleke — VIb, J	—1430
Willing, Beatrice: Tjoempie en de roofschuit — VIa-b, J	—1566
Winkel, Rie: Sam — VIb, (P)	—1540
Winkler-Vonk, Annie: Jansje Kippekop — VIb, M, (P)	1620
de Wit, Hendrik: Suriname en de Nederlandse Antillen — V	—1259
Wit, Jan A.: Kláár... áf! — V, J, N	—1298
de Witte, Joop: Vrienden — VIb, J, (P)	1513
de Wolf, Henk: Even voor het slapen gaan... — VIc	1260
Wolffenbattel-van Rooyen, H.: Geschiedenis van het Nieuwe Testament — IV-V †	1421
Wolffenbattel-van Rooyen, H.: Zuidelijk bloed — IV-V †	—1596
Worm, Piet: De ware avonturen van Gi en Raf — Eén emmertje water — VIc	1602/3

Worm, Piet, en Matthieu Wiegman: Roetzwart, sneeuw wit — Zoem, zoem, zoem, op iedere bladzij een bloem uit meeldraadjes tuin — VIc . . .	1604/5
Worth, Kathryn: Schering en inslag — IV, M, (P)	1384
Wouters, Wieland: Toch chauffeur — VIb, J, (P)	1623
van Wijckmade, B.: Waar is prins Wipneus — VIc	1426
Wijnbeek, D.: Juliana Regina 1952 — V	1416
Wijnberg, N.: Toni wordt keeper van „Val aan” — VIb, J	1429
XX: De avonturen van Kapitein Rob (deel 22 t/m 24) — V	1189-1277-1278
XX: Groot kinderkerstboek (uitg. J. N. Voorhoeve) — VI, P	1164
XX: Kapitein Rob en het oliemysterie — V	1447
XX: Katholieke Encyclopaedie voor Onderwijs en opvoeding. Dl 2 — IV †	1423
XX: Het kinderkerstboek (uitg. Gr. Seminarie Princenhage) — VIb, †	1539
XX: Het Licht schijnt overal — VIa-b-c, (P)	1612
XX: Monki komt in Nederland — VIb	1625
XX: De muze en de seizoenen — V	1658
XX: Nog één verhaaltje, opa — VIb-c	1616
XX: Onderdrukking en verzet — IV-V	1261
XX: De speelse muze — V	1179
XX: De toverlantaarn — VI †	1526
XX: Versjes uit de oude doos (6 deeltjes) — VIc	1223
XX: Wie wat waar? Jaarboek 1952 — V, JM	1321
XX: Wie wat waar? Jaarboek 1953 — V	1659
XX: Winkler Prins 1952. Boek van het jaar — V	1461
IJzerman, Hermien: De drie dwergen — VIb-c	1165
Zaneveld, J. S., Dr: Zeetuinen tussen de keerkringen — V	1464
de Zeeuw, J.Gzn., P.: De koksmat van „De Dromedaris” — VIa, (P)	1224
de Zeeuw, J.Gzn., P.: Stanley de padvinder — VIa	1374
de Zeeuw, J.Gzn., P.: Vlaamse legenden — VIa-b	1398
Zeldenthuis, Kapitein: Dingaansdag — VIa-b, J	1225
Zeldenthuis, Kapitein: De wacht der ouden — VIa-b, J	1226
Zischka, Anton: Het wereldverkeer door alle eeuwen — V	1262
Zonderland, Daan: Knikkertje Lik — VIa-b	1520
Zwegers, B. V.: Het spookt aan boord — VIa, J †	1483
van der Zwet Jr, C.: De zwarte tijgerin — V, P	1583

RECTIFICATIES:

- 1269 Lewis Carroll, Alice's avonturen in wonderland, moet zijn VIb (Jrg. 4, pag. 11)
1401 Sterling North, Jerry en het zwarte schaap, moet zijn VIa-b, J, (P) (Jrg. 4, pag. 61)

POST SCRIPTA

Er is een nieuw tijdschrift verschenen. Het nieuwe van dit tijdschrift is tevens een primeur, want *WIKOR* is een: Algemeen tijdschrift voor de rijpere jeugd over kunst en haar verschijningsvormen. Het wil ons voorkomen, dat de doelstelling van dit tijdschrift op aanstekelijke wijze getuigenis aflegt van moedig idealisme en cultureel optimisme. Alleen daarom reeds zou het onze warme sympathie verdienen. Maar er is nog meer om ons enthousiast te maken: Het eerste nummer ziet er keurig uit. Het aantal illustraties op de 44 blz. bedraagt niet minder dan 23! En er is een sprankelende afwisseling: schilderkunst, muziek, exotische kunst, dans, lithografie, letterkunde, voordrachtskunst, ex libris, toneel, boekbespreking. De rubriek „kleine kunstencyclopedie” getuigt van instructieve methodiek. Het is verheugend dat W.I.K.O.R. op zo'n ideale wijze de esthetische vorming ter hand neemt. We raden onze lezers aan, de maandelijks aflevering van *Wikor* met daadwerkelijke belangstelling te volgen. Dit tijdschrift is nu eens een *daad!* En de prijs van f 4,50 per jaar kan toch voor niemand een beletsel zijn.

Stichting verbetering jeugdlectuur

Te Amsterdam is opgericht de stichting Lectorvoorziening Jongeren, die zich ten doel stelt het schrijven, uitgeven en verspreiden te bevorderen van goede en goedkope jeugdlectuur. De stichting heeft uitsluitend ideële motieven en streeft dus niet het maken van winst na.

Voorzitter van de stichting is de heer M. A. Reinalda, commissaris der Koningin in de provincie Utrecht. Secretaris is de Rotterdamse wethouder van onderwijs, de heer A. J. v. d. Vlerk. (Parool)

BOEIENDE BOEKEN VOOR BAKVISJES

JODEL-MADELI

door Aleid Ages-van Wheel

Omslag en platen van B. Middelrigh-Bokhorst. 208 blz. Geb. f 4.95

Een verhaal uit het Alpenland.

MET GOUDEN STEM

door Karel Berg

Omslag en platen van Miep de Feyter. 176 blz. Geb. f 3.75

Ineke's ideaal is zangstudie. Hoe zij dit ideaal bereikt blijkt uit dit vlot geschreven meisjesboek.

PAULA EN HAAR IDEEAAL

door Jo Verstijnen

Omslag en platen van Corrie van der Baan. 172 blz. Geb. f 3.25

Een echt meisjesboek, waarin een idealistische meisjesziel beschreven wordt en hoe deze haar juiste houding tegenover het leven leert begrijpen.

SANDRA TJALLINGA

door Sini Greup-Roldanus

Omslag en platen van B. Middelrigh-Bokhorst. 232 blz. Geb. f 3.95

Een prachtig historisch meisjesboek.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's-Gravenhage

INHOUD VAN JAARGANG IV

	Pag.
Ter inleiding	3
KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR 5, 19, 35, 51, 67, 83, 99, 115,	131
Een katholieke jeugdbijbel	10
Een goed boek (Wat er aan het meer gebeurde)	85
Jeugd Brehm	91
NIET-SPECIFIEKE JEUGDLECTUUR . 27, 44, 57, 76, 90, 106,	124
Kath. Encyclopaedie voor Onderw. en Opv. (dl. 2)	59

MOGEN WIJ U VOORSTELLEN :

Leonard Roggeveen	24
W. G. van de Hulst	38
Tom Bouws	54
Piet Broos	72
J. Nowee	86
Mevr. Wolffenbittel-van Rooyen	102
D. L. Daalder	118
Marian Hesper-Sint	134
„Het boek van de maand” (Kath. Jeugdraad)	75
BIBLIOGRAFISCH REGISTER 11, 29, 45, 60, 76, 92, 107, 125, 140	
JAARREGISTER (Maart 1952—April 1953)	147—157

POST SCRIPTA

Catalogus De best verzorgde 50 boeken van 1951	48
Arbeiderspers-Jeugdserie 1952/1953	48
Statistiek boekenproductie	48, 107
Het Eiland der Sirenen (J. den Haan)	63
Tien geboden voor het boekenvriendje	63
Opvoedingsproblemen in Australië	63
Missionering door beeldromans	80
Schenk's jubileumprijsvraag	80
Censuur op religieuze prentenboeken	95
Letterkundige bloemlezingen	107
Letterkundige prijs 1952 Provincie Antwerpen	107
U.S.A. strijden tegen slechte lectuur	111
Jeugdlectuur (Aug. A. Boudens)	112
Wikor	158
Stichting verbetering jeugdlectuur	158

BIJLAGE: Jeugdlectuurlijst 1952-1953 —(in het Nov.-nr)